

DINSDAG 18 NOVEMBER 2008

VOORZITTER: LUISA MORGANTINI

Ondervoorzitter

1. Opening van de vergadering

(De vergadering wordt om 9.00 geopend)

2. Debatten over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (bekendmaking van de ingediende ontwerpresoluties): zie notulen

3. Besluit inzake toepassing van de urgentieprocedure

Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 332/2002 houdende instelling van een mechanisme voor financiële ondersteuning op middellange termijn van de betalingsbalansen van de lidstaten (COM(2008)0717 – C6-0389/2008 – 2008/0208(CNS))

Pervenche Berès, voorzitter van de Commissie economische en monetaire zaken. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, deze discussie vindt vanavond plaats als de plenaire vergadering voor de urgentverklaring stemt met betrekking tot deze kwestie. Dit is een amendement op Europese wetgeving die ons in staat stelt voorzieningen te treffen voor betalingsbalansen, voor landen buiten de eurozone.

Zoals wij allen weten is de nu spelende kwestie die van Hongarije, maar jammer genoeg geloof ik dat we vooruit moeten kijken en daarom deze voorziening van de Europese Unie moeten uitbreiden om steun te bieden aan zijn lidstaten, inclusief die lidstaten die buiten de eurozone liggen.

Ik wil daarom de plenaire vergadering verzoeken om voor deze urgentverklaring te stemmen.

(Het verzoek om urgentverklaring wordt ingewilligd)⁽¹⁾

4. Steunregelingen voor landbouwers in het kader van het GLB – Aanpassing van het gemeenschappelijk landbouwbeleid – Steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) – Communautaire strategische richtsnoeren voor plattelandsontwikkeling (programmeringsperiode 2007-2013) (debat)

De Voorzitter – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van:

- het verslag (A6-0402/2008) van Luis Manuel Capoulas Santos, namens de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, over het voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers (COM(2008)0306 – C6-0240/2008 – 2008/0103(CNS));

- het verslag (A6-0401/2008) van Luis Manuel Capoulas Santos, namens de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van het gemeenschappelijk landbouwbeleid aan de hand van wijzigingen van de Verordeningen (EG) nr. 320/2006, (EG) nr. 1234/2007, (EG) nr. 3/2008 en (EG) nr. [...] /2008 (COM(2008)0306 – C6-0241/2008 – 2008/0104(CNS));

- het verslag (A6-0390/2008) van Luis Manuel Capoulas Santos, namens de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1698/2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) (COM(2008)0306 – C6-0242/2008 – 2008/0105(CNS));

⁽¹⁾ Zie notulen.

- het verslag (A6-0377/2008) van Luis Manuel Capoulas Santos, namens de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, over het voorstel voor een besluit van de Raad tot wijziging van Besluit 2006/144/EG inzake de communautaire strategische richtsnoeren voor plattelandsontwikkeling (programmeringsperiode 2007-2013) (COM(2008)0306 – C6-0239/2008 – 2008/0106(CNS)).

Luis Manuel Capoulas Santos, rapporteur. – (PT) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, mijnheer de fungerend voorzitter van de Europese Raad, geachte afgevaardigden, met veel genoegen heet ik iedereen welkom bij het begin van dit debat. Het is de laatste akte van een lang proces van discussie over en bezinning op het heden en de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, waaraan veel mensen hebben deelgenomen.

Het was zwaar werk, waarvoor maandenlang, zelfs meer dan een jaar, een beroep is gedaan op de goede wil van het Parlement, de Raad, de Commissie en de agrarische en plattelandswereld van de Europese Unie. Gedurende die tijd heb ik vele meningen van representatieve landbouw- en plattelandsorganisaties van de verschillende lidstaten kunnen beluisteren. Tevens heb ik een dialoog kunnen voeren met parlementsleden en institutionele vertegenwoordigers van vele of eigenlijk bijna alle lidstaten en van de communautaire instellingen. Ik ben natuurlijk mijn gesprekken hier met het Europees Parlement begonnen.

Ik heb aan verschillende seminars en conferenties deelgenomen en in mijn streven naar een optimale synthese heb ik goed naar iedereen geluisterd en ben ik ook attent geweest op de weerklank in de media. Ik moet derhalve alle collega's bedanken die zich met enthousiasme hebben ingezet bij dit debat, evenals de coördinatoren van de fracties. In het bijzonder wil ik graag wijzen op de rol die de heer Goepel heeft gespeeld, niet alleen als coördinator van de PPE-DE-Fractie maar ook als rapporteur van het initiatiefverslag dat vooraf is gegaan aan de verslagen die we hier vandaag behandelen.

Ik wil eveneens voorzitter Parish bedanken voor de wijze waarop hij de werkzaamheden van onze commissie heeft geleid en het secretariaat van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling voor de uitstekende samenwerking. Dat secretariaat heeft het lastigste en technisch meest veeleisende deel van het werk moeten opknappen.

Tot slot dank ik de Commissie, in de persoon van de commissaris, voor de manier waarop zijzelf en haar diensten altijd beschikbaar zijn geweest, en minister Barnier voor de wijze waarop hij permanent contact met het Parlement heeft weten te houden, zelfs nog voor het Franse voorzitterschap van de Raad officieel was begonnen.

Deze oefening in versterkte samenwerking is een goed vroeg voorbeeld gebleken van de toekomstige potentie van de medebeslissingsprocedure, die naar ik hoop van kracht kan worden na de volledige ratificatie van het Verdrag van Lissabon. Hopelijk is dat zo snel mogelijk.

Het debat dat wij hebben gevoerd, met alle punten waarop we het eens en oneens zijn van dien, is een goede afspiegeling van de complexiteit van de heterogene wereld van de Europese landbouw. Het is echter ook een uitstekende afspiegeling van het belang dat Europa, zijn instellingen en in het bijzonder het Parlement hechten aan dit onderwerp. Er zijn 1 170 amendementen ingediend op het Commissievoorstel en zelfs als we rekening houden met het feit dat de termijn die ervoor stond onderbroken werd door het zomerreces, is dat aantal illustratief voor de grote participatie aan dit debat van de kant van alle afgevaardigden.

Vier van de belangrijkste fracties in het Parlement hebben zes compromissen gesloten, waarin ongeveer 400 amendementen geconcentreerd zijn rond de belangrijkste kwesties. Die compromissen zijn ook tekenend voor het verantwoordelijkheidsgevoel, de compromisbereidheid en het vermogen om concessies te doen van de afgevaardigden.

Het verslag is volgens mij vrij evenwichtig en kan een antwoord geven op de uitdagingen van het heden en goede richtsnoeren verschaffen voor de toekomst. Ik wijs erop dat het Parlement veel Commissievoorstellen positief beoordeelt en aanvaardt.

Ik licht er de volgende uit: de bevestiging van de noodzaak van een gemeenschappelijk beleid als noodzakelijke voorwaarde voor een concurrerende en ecologisch duurzame landbouw in Europa; de bijdragen van de Commissie om te verzekeren dat het GLB rechtvaardiger is en acceptabeler voor de samenleving; de nadruk op vereenvoudiging en vermindering van bureaucratische rompslomp; de bevestiging van het voorstel meer keuzevrijheid te verlenen aan de boeren bij het maken van hun productieve keuzes; meer financiën voor plattelandsontwikkeling en verbreding van dit beleid tot de zogenaamde nieuwe uitdagingen (energie, klimaat, waterbeheer en biodiversiteit); de invoering van het principe van progressieve modulatie; de verruiming van de flexibiliteit voor de lidstaten bij het GLB-beheer (ik heb het over artikel 68); het opzetten van een systeem

voor risico- en crisisbeheer met communautaire cofinanciering en de positieve algemene tendens van de discussies over het model voor na 2013 en van het antwoord van de Europese Unie bij de WTO-onderhandelingen, dat gericht is op een rechtvaardig en wederkerig akkoord voor gereguleerde internationale handel in landbouwproducten.

De Commissievoorstellen bevatten echter ook aspecten die het Parlement en ikzelf als rapporteur minder positief vinden. Zoals ik al bij andere gelegenheden heb kunnen zeggen, zitten er enkele elementen in de voorstellen van de Commissie die een te sterk liberaal accent hebben, zoals de beheersinstrumenten voor de markt en de zuivelsector. Die liberale aanpak zou gevaarlijk kunnen worden bij zeer instabiele en wispelturige markten. Het geeft ook blijk van een zekere sociale onverschilligheid, die duidelijk spreekt uit het voorstel om kleine boeren uit te sluiten.

Ik ben tevens van mening dat de Commissie wat betreft de sociale en territoriale samenhang op het verkeerde spoor zit met het voorstel voor de beëindiging van de regeling voor de herverdeling van de bedragen van de nieuwe modulatie. Voorts ben ik van mening dat de Commissie niet naar behoren rekening heeft gehouden met een aantal sectoren die bijzonder kwetsbaar zijn bij de huidige crisis van de markten en die serieus risico lopen te verdwijnen op basis van het voorgestelde tijdsplan en tempo voor de ont koppeling tot 2013. Dat geldt bijvoorbeeld voor de schapensector en de sectoren die we de kleine GMO's (gemeenschappelijke marktordeningen) hebben genoemd. Het zijn dan wel kleine sectoren, maar voor een aantal Europese regio's waar zeer moeilijk alternatieven te vinden zijn, zijn ze zeer groot en politiek, economisch en sociaal gezien uiterst belangrijk.

Het verslag dat de Landbouwcommissie met brede meerderheid heeft gesteund, is erop gericht een aantal zaken die we minder positief vonden te corrigeren.

De vijf goedgekeurde compromissen betreffende de kernproblemen van de modulatie zijn belangrijke voorstellen van het Parlement. Ik noem ze in volgorde: het percentage en het progressieve karakter van de steun voor kleine boeren door meer vrijheid te verlenen aan de lidstaten bij het vaststellen van de minimumdrempels; het inhoudingspercentage van artikel 68 en ruimere toepassing van deze regeling; de verbreding van de werkingssfeer van het verzekeringssysteem tot de veehouderij; de cofinanciering van plattelandsontwikkeling en de verbreding van de nieuwe uitdagingen. Daarnaast zijn er nog vele andere positieve voorstellen van het Parlement, zoals het opwaarderen van de factor werkgelegenheid voor het berekenen van de toekenning van steunbedragen en het rekening houden met de naleving van hygiëne- en veiligheidsvoorschriften op de arbeidsplaats in de voorwaarden voor het ontvangen van die steunbedragen.

De Landbouwcommissie heeft ook een heel duidelijk standpunt ingenomen over het moeilijkste onderdeel van het dossier: de melksector. Dat is een zeer belangrijke zaak, die gezien de huidige marktsituatie om een voorzichtige afweging vraagt.

Ik heb het diepste respect voor alle standpunten. Sommige standpunten staan in een aantal gevallen volledig haaks op wat ik denk, maar toch verdienen ze alle respect. Desalniettemin lijkt me het standpunt dat de Landbouwcommissie heeft ingenomen tamelijk verstandig. Ik zou graag zien dat de plenaire vergadering ons voorstel aannam en de Raad het met steun van de Commissie bekrachtigde. Een voorzichtige stijging van de productie in twee jaar, naast de 2 procent die we voor 2008 hebben besloten, en een naar 2010 vervroegd definitief besluit over de toekomst van de sector, uitgaande van de marktontwikkeling, met 4 procent stijging in drie jaar, lijken me een behoorlijk verstandige positie. Misschien is dat standpunt ook het uiteindelijke compromis.

Ik ben aan het afronden, mevrouw de Voorzitter. Tot slot wil ik alleen maar de wens uitspreken dat dit debat nuttig zal zijn om de standpunten te verduidelijken en dat we de consensus kunnen bereiken die de landbouw en de boeren van ons verwachten. Ik hoop dat we allemaal – Parlement, Raad en Commissie – tegen deze uitdaging zijn opgewassen.

Michel Barnier, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, ik ben verheugd om dit Huis en u allen opnieuw te bezoeken op een cruciaal moment, aangezien zowel het Parlement als de Raad op zoek zijn naar een definitief standpunt met betrekking tot dit thema: de gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Wij zijn ons er terdege van bewust dat deze gezondheidscontrole geen fundamentele beleidsommezwaai betekent, zoals de hervorming van 2003, maar wel een significante aanpassing van die hervorming aan een zeer veranderlijke situatie.

In specifieke zin maakt de gezondheidscontrole het mogelijk om te reageren op een situatie die een aantal jaren geleden werkelijk onvoorstelbaar was. Wie had zich de markttrends sinds 2008 kunnen voorstellen, die hebben geleid tot een drastische stijging van de landbouwprijzen en, zoals we weten, bijna overal ter wereld voedselrellen hebben veroorzaakt?

Deze situatie heeft laten zien hoezeer landbouw een strategisch kapitaalgoed blijft voor ons Europese continent. Het laat ook zien hoe betekenisvol het concept van voedselsoevereiniteit is in deze context van steeds vluchtiger prijzen van landbouwproducten.

De gezondheidscontrole heeft weliswaar alleen betrekking op wijzigingen, maar daar zijn er een heleboel van. Het zijn complexe wijzigingen die voor ons allen een pakket vormen dat moeilijk af te ronden is.

De Raad heeft op alle niveaus al veel werk verzet om veel kwesties op te lossen. Met het oog hierop wil ik graag mijn dank uitspreken aan het Sloveense voorzitterschap, dat met zijn waardevolle inspanningen een zeer constructieve start van het werk mogelijk heeft gemaakt, in het bijzonder met betrekking tot de mededeling van de Commissie. Verder zijn het uw rapporteurs Lutz Goepel en Luis Manuel Capoulas Santos, dames en heren, die namens het Parlement het werk hebben gedaan aan de mededeling met betrekking tot de wetgevingsvoorstellen. Ik wil u beiden hartelijk danken voor de kwaliteit van uw verslagen, die zeer grondig waren en veel voorstellen bevatten.

Zoals u weet ben ik vanaf het begin bereid geweest om met het Europees Parlement samen te werken. Ik heb al ervaring opgedaan in de samenwerking met het Parlement toen ik vijf jaar lang Europees commissaris was en destijds bevoegd was voor het regionaal beleid en de instellingen. Daarnaast wilde ik, zoals ik u heb verteld, aan deze zaak werken in de geest van de toekomstige medebeslissingsprocedure.

Ik heb met veel belangstelling gekeken naar het werk dat het Parlement heeft gedaan in aansluiting op het werk van de Raad. We kunnen wel stellen dat voor ons allemaal de onderlinge dialoog is versterkt.

In het kader daarvan heb ik zeer vruchtbare en regelmatige besprekingen gevoerd over de stand van zaken in de onderhandelingen, zowel met de leden van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling als binnen het Parlement – bijna vijftig uur vergaderingen met het Europees Parlement of met collega's. Telkens als de onderhandelingen zich in een beslissend stadium bevonden, zijn we met de Raad bijeengekomen, op 27 september en 22 oktober, na de stemming in de Commissie landbouw, en op 4 november om de slotfase van de onderhandelingen en de besprekingen van de Raadsvergadering van oktober af te handelen.

Dames en heren, op deze plaats wil ik mijn dank betuigen aan de voorzitter van uw commissie, Neil Parish, voor zijn actieve medewerking gedurende het gehele proces. Mijn dank gaat ook uit naar de fractieleiders: Lutz Goepel, Luis Manuel Capoulas Santos, Niels Busk, Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, Vincenzo Aita en Sergio Berlato.

Aangezien wij nu het voorzitterschap bekleden hebben wij de Raad regelmatig op de hoogte gehouden, op ministerieel en technisch niveau, van de status van het parlementaire werk. Bijvoorbeeld: bij de laatste vergadering van de Raad van ministers in Luxemburg heb ik persoonlijk iedere minister schriftelijk geïnformeerd over het standpunt van het Parlement met betrekking tot elk van de onderwerpen die we in de Raad moesten bespreken.

Morgen zullen wij, nadat u uw advies hebt gegeven, samen met Mariann Fischer Boel binnen de Raad aan een politiek akkoord kunnen werken. Vóór de start – en ik bedoel dan ook echt vóór de start van de laatste onderhandelingsfase – zal ik de ministers informeren over de uitkomst van uw stemming over de gezondheidscontrole.

Zoals altijd is het vinden van een compromis niet eenvoudig, dames en heren. Er zijn namelijk veel belangrijke punten die nog openstaan. De meningen zijn verdeeld over deze kwesties maar we zijn vastbesloten – het voorzitterschap is vastbesloten – om samen met de Commissie en in het licht van uw stemming een zo goed mogelijk dynamisch compromis te vinden.

Het werk in de Raad heeft aangetoond dat wij als ministers op vele kwesties dezelfde zorgen hebben als het Parlement. Ik noem twee voorbeelden: ten eerste de zoektocht naar meer flexibiliteit voor artikel 68, en ten tweede de handhaving van uitzonderlijke marktmaatregelen in het geval van gezondheids crises, artikel 44 van de integrale-GMO-verordening, die zal worden opgenomen in het uiteindelijke compromis.

Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, ik kan u verzekeren dat als het om de gevoelige onderwerpen gaat er ten minste twee bovenuit springen: het melkvraagstuk en het modulatievraagstuk. In de Raad hebben we

net zulke diepgaande, gepassioneerde en levendige debatten gehad als die ik hier in het Parlement heb gehoord of gezien. In beide gremia zijn dezelfde zorgen uitgesproken.

Het debat van vanmorgen en de stemming van morgen over de gezondheidscontrole zijn daarom zeer belangrijke stappen die eens te meer de vitale rol van het Parlement demonstreren, een rol die het Parlement moet blijven vervullen. In ieder geval is het in die geest, in de geest van deze versterkte dialoog, in de geest van de medebeslissing, dat ik een aantal maanden mijn werk namens het voorzitterschap heb willen doen.

Daarom doet het mij, en de commissaris ongetwijfeld ook, veel genoegen om naar u te luisteren vanochtend, om enige van uw vragen te beantwoorden en om dit slotdebat met u te voeren.

Mariann Fischer Boel, *Commissielid.* – (EN) Mevrouw Voorzitter, allereerst – voor ik in ga op de meer gedetailleerde inhoud van deze bespreking – wil ik de heer Capoulas Santos bedanken voor al het werk dat hij voor dit verslag heeft verricht. Ik onderschat het harde werk zeker niet en, zoals de heer Capoulas Santos zelf ook zei, maakte het aantal amendementen het zeker niet makkelijker om een middenweg te vinden die kan dienen als basis voor een akkoord.

Wij bespreken nu al langer dan een jaar samen de gezondheidscontrole, soms tot in zeer groot detail, ten eerste op basis van het verslag-Goepel, en nu ten slotte op basis van het verslag-Capoulas Santos. Ik denk niet dat ik mijn waardering hoeft toe te lichten voor de constructieve samenwerking die ik altijd met het Parlement heb gehad, en voor het feit dat wij altijd hebben geprobeerd te luisteren en een compromis te vinden dat voor beide zijden aanvaardbaar is.

Aangezien ik maar een beperkte tijd heb, kan ik onmogelijk ingaan op alle details, dus zal ik me concentreren op enkele van de meer belangrijke, te beginnen met de zuivelsector.

2007 is een zeer, misschien vreemd, maar zeker leerzaam jaar geweest. Één ding dat wij in 2007 hebben geleerd was dat door ons contingenteringsstelsel het aanbod niet altijd tegemoet kon komen aan de vraag. Als gevolg daarvan zagen wij hoe de prijzen van zuivelproducten gewoonweg de pan uit rezen. Heel wat landbouwers zeiden me dat dit prima was zolang het duurde, maar het resultaat was dat door de verhoogde productie, die duidelijk een reactie was op de verhoogde prijzen, de prijzen instortten.

Ik denk dat wij het er vandaag met elkaar over eens kunnen zijn dat de sector het werkelijk moeilijk heeft om een aantal van de klanten terug te halen die de melk- of de zuivelsector verlieten omdat zij de prijzen te hoog vonden. Ik zie dat het Parlement daarom een verhoging van 1 procent voorstelt, maar dit slechts gedurende twee jaar, en daarmee een verhoging van 2 procent tussen nu en 2010.

Ik denk dat het belangrijk is dat wij de gevolgen herevalueren van de besluiten die wij in de zuivelsector zullen nemen, maar dat 2010 daarvoor te vroeg zal zijn. Ik denk dat wij daarom 2011 moeten aanhouden, en dat wij daarbij duidelijk aan moeten geven dat wij er voor open zullen staan alles in 2011 te bespreken. Het feit is echter dat het contingenteringsstelsel in 2015 verloopt.

Uit alle besprekingen die wij hebben gevoerd heb ik ook begrepen dat de oprichting van dit melkfonds dringend noodzakelijk is. Ik ben het ermee eens dat bepaalde flankerende maatregelen zouden moeten worden aangepast of goedgekeurd, en ik ben ervan overtuigd dat er heel wat gedaan kan worden binnen het nieuwe artikel 68.

Ik erken dat het huidige artikel 69 te smal en veel te restrictief is om op een toekomstgerichte manier te worden gebruikt, daarom verbreden we nu de mogelijkheden binnen het nieuwe artikel 68. Als wij een goede combinatie kunnen vormen van artikel 68 en de nieuwe mogelijkheden voor plattelandsontwikkeling, dan ben ik er vrij zeker van dat wij oplossingen zullen vinden voor de specifieke problemen die wij in bepaalde gebieden tegenkomen.

Wat betreft de regeling inzake enkele betaling, wat betreft ontkoppeling, stelt de Commissie voor dat wij de mogelijkheid handhaven om de betaling op twee of drie gebieden – zoogkoeien, schapen en geiten – te koppelen, omdat wij erkennen dat men met specifieke problemen te maken krijgt in deze drie gebieden. Men wil ook vasthouden aan gekoppelde betalingen voor de premie voor mannelijke runderen, voor eiwitgewassen en voor droog veevoeder. Mijn fundamentele mening is dat het belangrijk is om het systeem los te koppelen – dit is eigenlijk een fundamenteel onderdeel van alle hervormingen die zijn ondernomen – en wij moeten opnieuw de mogelijkheden voor vereenvoudiging bekijken om zo iedere mogelijkheid aan te grijpen om ons systeem te vereenvoudigen. Ik sta echter open voor het vinden van een oplossing die minder ingewikkeld is dan wat wij eerder hebben voorgesteld.

Wij hebben een benadering voorgesteld waarbij ontkoppeling in twee stappen plaats vindt, en ik zou, samen met het voorzitterschap, bereid zijn om dit in één stap te doen, maar dit dan wel uit te stellen tot 2012 – het laatste toepassingsjaar – zodat het effect zal hebben vanaf het begrotingsjaar van 2013. U had gelijk toen u de vraag stelde: waarom het ingewikkelder maken dan noodzakelijk is? Zoals ik zei moet artikel 68 gebruikt worden als een flexibeler instrument maar met bepaalde beperkingen, omdat u een situatie wilt waarin 10 procent koppeling mogelijk is. Ik denk wij een situatie moeten vermijden waarbij ontkoppeling via een achterdeur gebeurt, via artikel 68.

Last but not least, als het gaat om modulatie, als het gaat om plattelandsontwikkeling en de nieuwe uitdagingen, denk ik dat wij het er allemaal over eens zijn dat wij meer geld nodig hebben om deze nieuwe uitdagingen aan te gaan. Klimaatverandering staat bovenaan onze lijst. Dus moeten wij nieuwe manieren vinden om ons water te beheren. Water is een schaars goed, maar van groot belang voor de landbouw, vooral in sommige van onze zuidelijke gebieden, zodat wij nieuwe technologieën moeten gebruiken om water te gebruiken op de meest intelligente manier om zo verspilling van water te vermijden. Dit is mogelijk, maar er is zeker geld voor nodig.

Dat is de reden waarom ik deze overdracht van de eerste aan de tweede pijler heb voorgesteld: 8 procent, geleidelijk ingevoerd in de loop der jaren. Ik weet dat wij morgen hierover mogelijk tot een compromis zullen komen, maar ik zou willen benadrukken dat hier zeker geld voor nodig zal zijn, net zoals dat het geval is voor biodiversiteit en voor de melkassen die wij in het systeem hebben gezet.

Ik zal niet ingaan op de details van progressieve modulatie. Ik ben op de hoogte van de verschillende standpunten en weet dat men nu zegt: "1, 2, 3". Ik ben zeker dat wij ook wat dit onderwerp betreft tot een redelijk compromis zullen kunnen komen.

Ik ben slechts op enkele van de belangrijkste kwesties in gegaan, en ik ben er zeker van dat ik na het debat de kans zal hebben om te antwoorden, maar ik ben vastbesloten om, samen met het voorzitterschap, tot een redelijk compromis te komen. Wij weten allemaal dat je nooit alles krijgt wat je wilt, dus denk ik dat we moeten accepteren dat er van ons allen gevraagd zal worden wat water bij de wijn te doen om tot een compromis te kunnen komen dat in het voordeel zal zijn van de Europese landbouwsector in een meer geglobaliseerde wereld.

Kathalijne Maria Buitenweg, *Rapporteur voor advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid*. – Voorzitter, de Commissie milieubeheer vindt het belangrijk om een betrouwbare overheid te zijn. Dat houdt niet in dat je geen grote veranderingen kunt doorvoeren, maar wel dat je ze dan ruim van tevoren moet gaan aankondigen en dat er ook alternatieven voor mensen voorhanden moeten zijn.

Vorig jaar heeft de Europese Commissie een mededeling ingediend over de gezondheidstoestand van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het landbouwbeleid zou radicaal hervormd moeten worden. Het was de bedoeling om krachtig te snoeien in de rechtstreekse subsidies en om het rendement in termen van milieubescherming en van werkgelegenheid te verhogen. Wij zijn uiteindelijk teleurgesteld in de uitwerking van de voorstellen, omdat deze volgens ons vooral een paar onbeduidende besparingen op de rechtstreekse subsidies behelst. De boeren zouden niet gesubsidieerd moeten worden naar gelang van de vroegere opbrengst of hun landeigendom. De Commissie milieubeheer wil dat dit gebeurt voor de openbare diensten die zij verlenen, zoals de uitbreiding van de biodiversiteit en het waterbeheer, en voor hun werkzaamheden ten behoeve van het milieu, het welzijn van dieren en de voedselveiligheid die de wettelijke verplichtingen overstijgen. Wij willen dat dit per 2020 gebeurt.

Vanavond praten we over de achteruitgang van de bijstand. Om deze te keren zal minder moeten worden gespoten en moet de biodiversiteit worden bevorderd door bufferstroken, en in dit verband vormen de gentechnologie en ook de intensieve eenzijdige landbouw een probleem. Ik hoop dat we ons zowel vanavond als vanmorgen inzetten voor een landbouw waarbij akkerbouw en natuur elkaar versterken.

Markus Pieper, *rapporteur voor advies van de Commissie regionale ontwikkeling*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren, we hebben enige vooruitgang geboekt in ons streven naar vrije landbouwmarkten, zowel wat betreft het openbreken van de marktregulering, als wat betreft het sociaal en economisch verzachten van het Europese beleid.

Ik juich uitdrukkelijk toe dat de Commissie ten aanzien van verschillende voorstellen van het Parlement reeds een positief standpunt heeft ingenomen. Verder zou ik de rapporteur willen bedanken voor het feit dat hij een groot aantal voorstellen van de Commissie regionale ontwikkeling met betrekking tot modulatie en plattelandsontwikkeling heeft opgepakt. Wij hebben echter nog één wens: we willen meer kleine boerderijen

vrijstellen van de extra beperking van de middelen. De Commissie regionale ontwikkeling is, evenals een groot aantal andere collega's, van mening dat de vrijstellingsdrempel moet worden verhoogd tot maximaal 10 000 euro.

Mevrouw de commissaris, in tegenstelling tot wat sommigen menen – wij weten allen op wie ik doel – is dit geen belachelijk voorstel. Integendeel: ons voorstel is zeer serieus, want het is erop gericht landbouwbedrijven planningszekerheid te geven bij de invoering van de markteconomie. Bovendien worden met ons voorstel de beloften van de landbouwhervormingen van 2003 nagekomen. De heftige marktbevingen van de afgelopen maanden hebben met name kleinere landbouwbedrijven getroffen. Daarom zouden we hun politieke steun moeten bieden. Dit programma zou natuurlijk speciale programma's in bepaalde sectoren kunnen inperken. Wij moeten ons echter bewust worden van de fout in het systeem. We kunnen melkveehouders niet korten op hun subsidies om vervolgens het zo gefinancierde melkfonds als redding aan te prijzen.

Als er geld nodig is voor deze structurele wijzigingen, moet dit worden gezocht in ongebruikte landbouw- en structuurfondsen. Zolang het echter heen en weer geschoven wordt tussen de eerste en tweede pijler, zal het landbouwbeleid tegenstrijdig en onberekenbaar blijven. Daarom roepen wij, de Commissie regionale ontwikkeling, op tot planningszekerheid ten behoeve van de programma's voor plattelandontwikkeling en ten behoeve van de inkomsten van de landbouwers. Beide zijn alleen mogelijk als we de bedrijfsgerichte benadering van compensatiegelden in de toekomst strikt scheiden van regionale programma's. Wij zouden graag voorstellen in deze richting willen zien van de Commissie.

Lutz Goepel, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, twee minuten is waarachtig erg kort om een heel jaar zorgvuldig werk aan de gezondheidscontrole te behandelen. Ik kan slechts een paar zaken aan de orde stellen. Ter herinnering: in november 2007 kondigde de Commissie 8 procent modulatie plus 45 procent degressie aan. In het verslag-Goepel werd een progressieve modulatie van 4 procent gemeld, dat wil zeggen modulatie afhankelijk van bedrijfsgrootte. Vervolgens kregen wij als aanbod van de Commissie 8 procent basismodulatie en 9 procent progressieve modulatie – in totaal 17 procent – te horen, en onlangs zijn we bij een stemming in de commissie aangeland bij een percentage van 5 procent. Wij vonden het belangrijk dat alle modulatiemiddelen in de regio zouden blijven en ongeacht de omvang of rechtsvorm van het landbouwbedrijf zouden worden gebruikt.

Mevrouw de commissaris, u hebt opgeroepen tot meer flexibiliteit voor de lidstaten tijdens de overgang naar het nieuwe systeem. Dit zou neerkomen op meer mogelijkheden voor het invoeren van verdere ontkoppeling en zou een breuk met historische referentiewaarden vormen. In principe ben ik hier voorstander van. Debatten binnen de commissie hebben laten zien dat dit niet op alle gebieden raadzaam is, hetgeen bij het verlaten van kleinere marktordeningen vooral in het oog moet worden gehouden met betrekking tot gewassen. Nieuwe uitdagingen en een groeiende mondiale mobiliteit in de markten vragen om nieuwe en flexibele mechanismen. In de melksector hebben we ook artikel 68 kunnen herdefiniëren om benadeelde gebieden te ondersteunen.

Tot slot komen we te spreken over melk, de meest complexe kwestie in deze evaluatie. Juist omdat deze kwestie zo complex is, had ik het geheel van melkgerelateerde problemen met opties en aanvullende maatregelen liever behandeld als een complex verslag wanneer in 2010 of 2011 de quota worden afgeschaft. Het melkfonds is echter vrij omvangrijk en zal, vooral in benadeelde gebieden, extra ondersteuning bieden aan melkveehouders. Het bevorderen van investeringen voor melkveehouders zonder bindende quota in de hele EU mag niet worden weggehoond, aangezien dit de koopdruk die ondernemingen ondervinden, zou verminderen.

Tot slot nog een opmerking van persoonlijke aard: ik zou graag mijn medewerkers willen bedanken voor hun inspanningen voor de voltooiing van dit pakket tegen het einde van mijn actieve periode als lid van het Parlement onder Frans voorzitterschap.

(Applaus)

Stéphane Le Foll, *namens de PSE-Fractie*. – (FR) Mijnheer de commissaris, mijnheer de minister, mijnheer Capoulas Santos, ik neem met genoegen het woord, en zoals de heer Goebbels zei: twee minuten over een dergelijk belangrijk verslag is niet lang.

Wat ik wil zeggen is simpel. Ten eerste wil ik het evenwicht in het verslag dat de heer Capoulas Santos vandaag heeft gepresenteerd, verdedigen. Het was nodig om het gemeenschappelijk landbouwbeleid te vernieuwen, hetgeen het doel is van de gezondheidscontrole, maar tegelijkertijd was het evenzeer nodig om de eenheid

van dit beleid op Europees niveau te behouden, zodat het een beleid blijft dat landbouwdoelen door heel Europa stelt. Dat evenwicht wil ik nu verdedigen door het noemen van vier voorbeelden.

Het eerste voorbeeld is dat van melkquota, die een debat hebben uitgelokt, en naar mijn mening is het uiteindelijke standpunt het juiste – dat meen ik oprecht. Wij moeten waakzaam blijven bij deze kwestie. Allen die snel willen handelen om de geproduceerde hoeveelheden te verhogen en af te komen van op marktwerking gebaseerde mechanismen, lopen een aanzienlijk risico de melkprijs te zien dalen en zichzelf zeer moeizaam herstructureringswerk op de hals te halen.

De ont koppeling van de steun: ook hier hebben we een standpunt ingenomen die in mijn optiek evenwichtig is. Totale ont koppeling brengt vele vormen van productie in gevaar. We moeten de verschillende vormen van productie in Europa beschermen: schapen, rundvee, geiten en kleinschalige groenteteelt.

Wat betreft reguleringsmechanismen kunnen we ons in feite bedienen van het verzekeringsmechanisme, maar we moeten eveneens publieke mechanismen behouden die preventie en regulering mogelijk maken. Dat is wat er in dit verslag staat en naar mijn mening zeer belangrijk is.

Tot slot: wat betreft de algemene ontwikkeling van hulp en de manier waarop we daarmee omgaan, wil ik zeggen dat er belangrijke stappen zijn genomen door het moduleren en beperken van artikel 68. Zij zijn een stap in de goede richting naar een situatie die ervoor moet zorgen dat onze mondiale landbouwproductie duurzamer wordt. We moeten een operationeel model in gedachten houden dat is gebaseerd op individuen of groepen, en dat rekening houdt met drie doelstellingen, te weten economische, ecologische en sociale doelstellingen.

Niels Busk, *namens de ALDE-Fractie*. – (DA) Mevrouw de Voorzitter, de gezondheidscontrole van het GLB is gepresenteerd als een manier om te komen tot vereenvoudiging en eliminering van de bureaucratie. Dat waren de grote krantenkoppen waarmee we het debat zijn begonnen. Een andere grote kop was dat we de landbouw in de EU moeten voorbereiden op toenemende vrijhandel, met name voor de nieuwe periode na 2013, wanneer de looptijd van de bestaande overeenkomst afloopt. Tegelijkertijd was het ook van wezenlijk belang dat wij in Europa ons deel van de verantwoordelijkheid nemen om de productie van kwaliteitslevensmiddelen mogelijk te maken, niet alleen voor Europese consumenten, maar voor de gehele wereld, en met name voor het groeiende deel van de wereld waar tekort aan levensmiddelen is.

De melksector was de sector waar we werkelijk zouden moeten onderzoeken of wij in Europa er werkelijk op voorbereid zijn om ons in te stellen op een verhoogde productie. In dit verband vind ik het teleurstellend om deel te nemen aan het debat over de vraag in hoeverre we moeten beginnen met de zogenaamde "zachte landing" en de melkproducenten die dat wensen de mogelijkheid geven om de productie van melk te verhogen. Voor mij is dit een signaal dat wij in Europa niet bepaald voorbereid zijn op de verandering die in de toekomst, en met name na 2013, van ons wordt geëist.

Wat betreft de vereenvoudiging en eliminering van bureaucratie om het bestaan van landbouwers gemakkelijker te maken kunnen we vandaag rustig zeggen dat het nog niet zo gemakkelijk is om duidelijke of vele voorbeelden te vinden van manieren waarop we bureaucratie hebben geëlimineerd of vereenvoudigd. De gehele problematiek van cross-compliance, op welk vlak er vandaag de dag tamelijk grote verschillen tussen lidstaten onderling bestaan, is een gebied waar we de zaken naar mijn mening beter zouden moeten aanpakken. Het belangrijkste is dat deze herziening van het landbouwbeleid naar mijn oordeel in veel hogere mate duidelijk zou moeten aangeven welke richting we aan de landbouw willen geven, wanneer de overeenkomst in 2013 afloopt.

Een positief element is het beleid voor de plattelandsgebieden, en in dit verband is het natuurlijk belangrijk dat de gemoduleerde middelen in de plattelandsgebieden blijven, zodat ze ook daadwerkelijk van nut zijn. Tot slot had ik graag gezien, en ik denk ook dat dit de Europese landbouw ten goede was gekomen, dat we in het Parlement dicht bij het voorstel waren gebleven dat de Commissie ooit heeft ingediend.

Janusz Wojciechowski, *namens de UEN-Fractie*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, twee broertjes krijgen een zakje snoep van hun ouders. "Eerlijk zullen we alles delen," zegt de oudere van de twee, waarop de jongere antwoordt: "Laten we ze liever gelijk verdelen." Dit verhaal beschrijft de verhoudingen tussen de oude en de nieuwe lidstaten op landbouwgebied. De oude staten krijgen meer en de nieuwe duidelijk minder.

We beseffen best dat we in een overgangperiode zitten, maar waarom moet deze situatie ook na 2013 voortduren? Waarom moeten de nieuwe lidstaten ook daarna verhoudingsgewijs twee tot drie keer minder krijgen dan de oude lidstaten? We horen maar steeds dat dit eerlijk is en dat er historische redenen voor zijn.

Wij willen echter geen eerlijkheid, we willen gelijkheid. Voor de ongelijkheden onder het stelsel van productiesubsidies, dat voordelen voor landbouwers bood die meer produceerden, viel wel iets te zeggen. Maar nu we zijn overgegaan tot een stelsel van oppervlaktesteun, bestaat er geen enkele reden meer voor deze vorm van discriminatie. Dit moet na 2013 zijn afgelopen en dan mag geen onderscheid meer worden gemaakt tussen oude en nieuwe lidstaten. Wij, de nieuwe lidstaten, willen ook oud zijn!

(Applaus)

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, deze besprekingen worden gevoerd onder ongunstige omstandigheden. Als de Ieren verstandig hadden gestemd, zouden we vanaf 1 januari 2009 mee hebben kunnen beslissen over landbouwvraagstukken en landbouwfinanciën.

Nu echter voeren wij onze besprekingen nog steeds binnen het oude stelsel, ook al heeft de huidige voorzitter van de Raad, de heer Barnier, ingestemd met onze deelname. Dit is een vriendelijk aanbod maar blijft slechts een vrome wens, want de dingen zijn nu eenmaal zoals ze zijn. Dit blijkt ook duidelijk uit de ontwerpdocumenten van de Commissie. Het eerste ontwerp dat de heer Goepel als rapporteur heeft bewerkt – hij heeft ons de getallen enkele minuten geleden gegeven – voorziet in een grote degressie: 10, 25, 45. Wij in het Parlement hebben deze getallen in ons opgenomen en hebben de arbeidskosten waarvoor speciale verzekeringsbijdragen moeten worden betaald, erbij opgeteld. Dit zou een herverdeling hebben betekend die als voorbeeld voor 2013 had kunnen dienen.

Nu vrezen wij dat we in 2013 te maken zullen krijgen met een lineaire verlaging. Over de getallen die de Commissie nu noemt, moet worden gezegd dat de berg een muis heeft gebaard. Dit voorstel is op zijn best halfzacht te noemen en heeft niets te maken met de diagnose die u correct stelt en waarmee ik het ook eens ben. U hebt zo-even de belangrijkste punten nog eens genoemd: water, klimaat, genetische diversiteit, hernieuwbare energie en melkproductie. Al deze factoren moeten worden meegewogen, maar de oplossing die u voorstelt, is ronduit belachelijk.

Laat ik even kort ingaan op de melksector. U bent ongetwijfeld bekend met de situatie in de melksector. Er bestaat een melkoverschot en de prijzen zijn gedaald tot een rampzalig niveau. Uw voorstel komt neer op een versnelling en een vergroting van de productiemogelijkheden. In een markteconomie wordt echter geproduceerd in overeenstemming met de vraag. Uw voorstel is te vergelijken met een auto-industrie die de kerstvakantie verkort of afschaft en een extra ploegendienst instelt om de voorraad auto's te vergroten. Dit is een verkeerde aanpak, en ik spreek mijn steun uit voor hetgeen de heer Goepel eerder zei, namelijk dat het zinvol zou zijn om de melkproductie niet nu, in het kader van de gezondheidscontrole, te regelen, maar wanneer we eindelijk beschikken over de marktanalyses die ons zo lang geleden zijn beloofd maar die er nog steeds niet zijn. Dan zouden we kunnen komen tot een redelijke conclusie in de melksector, die zou aansluiten op de markt en de behoeften van de melkveehouders.

Vincenzo Aita, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik denk dat het debat van de vandaag en de daaropvolgende stemming een belangrijke fase vormen voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Ik denk dat wij, met het oog op wat er in de afgelopen jaren is gebeurd, met name in de laatste twee jaar, een nóg sterker GLB nodig hebben in Europa. Door dit lange proces en met het werk dat de heer Capoulas Santos heeft verricht hebben wij wel enkele kwesties opgelost, maar binnen een oud systeem. De thema's die de afgelopen twee jaar centraal stonden voor Europa zijn de volgende, die ik graag wil benadrukken. We zijn in 2003 begonnen met de gezondheidscontrole van het GLB.

Bepaalde gegevens zouden ons aan het denken moeten zetten of we op de juiste weg zijn, hoewel in de afgelopen anderhalf jaar uitstekend werk is verricht. We verliezen een enorm aantal arbeidsplaatsen. Volgens de gegevens van Eurostat – en dat zijn gegevens tot 2005, dus we weten niet wat er in 2007 en 2008 is gebeurd – hebben zo'n twee miljoen werknemers in de vaste, seizoens- en familiesectoren hun baan verloren. Andere cijfers – ook van Eurostat – tonen aan dat tussen 2003 en 2005 611 000 ondernemingen failliet zijn gegaan. In de huidige periode van economische crisis dienen de lidstaten krachtig op te treden tegen banken en industrieën, maar in geen enkel land wordt de landbouwsector ter discussie gesteld, omdat iedereen verwacht dat het GLB en het communautaire beleid hier wel voor zorgen.

Met de maatregelen die wij nemen, gaan wij denk ik in tegen de werkelijke behoeftes van landbouwers en de maatregelen waar zij behoefte aan hebben, namelijk ze helpen uit een situatie van ondergeschiktheid ten opzichte van productie en marketing te komen, want het is tevens een feit – ik rond af – dat landbouwbedrijven

in de afgelopen twee, drie jaar een deel van hun inkomen zijn kwijtgeraakt, ten gunste van de transformatie van de marketingsector.

Dit zijn de thema's die we hadden moeten behandelen. Wat dit betreft is het vooruitzicht met betrekking tot waar we overmorgen in de plenaire vergadering over zullen stemmen niet bepaald positief.

Witold Tomczak, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, financiële discriminatie van gezinsbedrijven en van de nieuwe lidstaten zijn twee fundamentele mechanismen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, hetgeen de EU verzwakt en in strijd is met de belangrijkste doelstellingen. De voorgestelde wijzigingen maken geen einde aan deze twee mechanismen. Hoe kunnen we de Europese landbouw op een eerlijke wijze hervormen zolang we 95 procent van alle landbouwbedrijven buiten beschouwing laten? Deze 95 procent zijn gezinsbedrijven, met niet meer dan vijftig hectare. Uit de landbouwpot van de EU krijgen ze echter slechts de restjes. De rijkste landbouwers, die samen slechts 1 procent van alle landbouwers uitmaken, krijgen meer dan negen miljard euro, oftewel meer dan 90 procent van alle landbouwbedrijven. Dit beleid is een klap in het gezicht van de gezinsbedrijven, de ruggengraat van de Europese landbouw. Het huidige en voorgestelde landbouwbeleid leidt tot ontvolking van het platteland, achteruitgang van het milieu en verlies van voedselzekerheid in enkele regio's, landen en de EU als geheel.

Peter Baco (NI). – (SK) De voorstellen van de Commissie voor de gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zijn onder heel andere omstandigheden tot stand gekomen dan die waarin wij ons nu bevinden. Nu moeten wij vooral meer aandacht besteden aan het verminderen van de toenemende volatiliteit van landbouwmarkten, het sneller aanpassen van de prijzen aan het niveau van de wereldmarkt, het benadrukken van de onvervangbare rol van landbouw in de maatschappij, het versterken van de GLB-systemen en bovenal het beter gebruikmaken van de mogelijkheden van de landbouw van de nieuwe lidstaten, die nu niet dezelfde kansen krijgt.

De door de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling ingediende amendementen vormen helaas slechts ten dele een correctie op het inadequate antwoord van de Commissie op de onmiddellijke noden waarmee we nu worden geconfronteerd. In een poging om de EU-burgers te laten zien dat ze in staat is om het hoge niveau van landbouwsubsidies terug te dringen, heeft de Commissie bijvoorbeeld de uitvoering van de progressieve modulatie doorgezet.

Dit staat haaks op de steeds grotere behoefte aan een sterkere concentratie van productiefactoren. Het is evenwel totaal absurd om niet te willen instemmen met voorstellen om boerderijen niet als het eigendom van landheren te beschouwen, maar als rationele en levensvatbare federaties van kleine landeigenaren die niet met elkaar zouden kunnen concurreren. Daarom moet iedere afzonderlijke aandeelhouder als één boer worden geaccepteerd.

Ik verzoek daarom de heer Barnier, fungerend voorzitter van de Raad, tijdens de Raadsdebatten enige ruimte vrij te maken voor een oplossing van dit probleem.

Neil Parish (PPE-DE). – (EN) Mevrouw Voorzitter, laat ik beginnen met het bedanken van Commissaris Mariann Fischer Boel, de heer Barnier, fungerend voorzitter van de Raad, de heer Capoulas Santos, rapporteur en ook Lutz Goepel, voor onze samenwerking, evenals alle leden van de commissie voor hun harde werk. Wij vertegenwoordigen 27 lidstaten en, hoewel we niet direct 27 verschillende standpunten hebben inzake dit verslag, hebben we er toch een redelijk aantal. Samen hebben we in deze commissie een in mijn ogen verstandig compromis bereikt. Ook wil ik de Commissaris bedanken voor haar medewerking en hulp en in het bijzonder Michel Barnier voor onze versterkte samenwerking, ook al was het nog geen medebeslissing.

Wij moeten nu doorzetten en een verslag aannemen, een compromis bereiken en een standpunt innemen zodat de landbouwers in Europa precies weten welke kant we op gaan.

Het is nodig dat er voedsel wordt geproduceerd – dat hebben we afgelopen jaar duidelijk gezien – en we moeten de landbouwers bevrijden van bureaucratie; we moeten vereenvoudigen. Ook moeten we landbouwers zelf zakelijke besluiten laten maken. Dus moeten we vooruitgang boeken. Ja, we hebben een zekere mate van crisisbeheer nodig, maar we moeten niet terugkeren naar tijden van interventie – we moeten een goed evenwicht bewaren.

Velen van ons vliegen Europa rond en wanneer we landen houden we van een zachte landing. De melkquota's vergen ook een zachte landing. We moeten de markt vrijlaten. De Commissaris zei dat er vorig jaar een grote vraag naar zuivelproducten was, dit jaar is die minder groot – maar volgend jaar zou er opnieuw een grotere vraag kunnen zijn en we hebben behoefte aan flexibiliteit om hieraan tegemoet te komen.

Landbouw en plattelandontwikkeling zijn één en hetzelfde en wij moeten ons bewegen in een richting waarin we rekening houden met klimaatverandering en het beheer van water, waarin we de mogelijkheden van biobrandstoffen en biogas bekijken en we daadwerkelijk Europa in een goede positie plaatsen. We moeten niet achteruit gaan, want we verkeren in een goede positie wat betreft de WTO. Laten we doorzetten en het landbouwbeleid daadwerkelijk hervormen.

Brian Simpson (PSE). – (EN) Mevrouw Voorzitter, eerst en vooral zou ik onze rapporteur willen bedanken voor al zijn harde werk aan dit delicate onderwerp.

Nochtans, ondanks zijn grote inspanningen, ben ik bang dat mijn nationale delegatie en ik niet achter dit verslag kunnen staan. Ik geloof dat het GLB een radicale hervorming nodig heeft. Het moet af van de oude directe subsidieroute en zich ontwikkelen in de richting van een systeem dat marktgeoriënteerd is, en dat belang hecht aan landelijke duurzaamheid en het milieu, en dat efficiënte landbouw erkent in plaats van dat het inefficiënte landbouw ondersteunt. Hoewel dit verslag op zich geen belangrijk hervormingsdocument is, zet het de toon voor toekomstige hervormingen in de periode na 2013. Daarom ben ik teleurgesteld in het resultaat van de stemming in de landbouwcommissie, die – in mijn ogen – opnieuw erop is uitgedraaid dat de commissie zich afkeert van een fundamentele hervorming van dit gewantrouwde systeem.

Ik wil in het bijzonder de nadruk leggen op verplichte modulatie. Ik kan geen standpunt verdedigen waarbij er minder geld gaat naar de ontwikkeling van het platteland en dat daarbij de noodzaak wegneemt voor lidstaten om nieuw modulatiegeld mede te financieren. Ik kan me niet vinden in de mening van de commissie dat wij af moeten stappen van volledige ontkoppeling, maar het meest zorgen maak ik me over de Commissie. Uw standpunt, mevrouw de commissaris, inzake verplichte modulatie is juist. Uw standpunt over ontkoppeling is juist. Eindelijk hebben wij een Commissie die daadwerkelijk het GLB wil hervormen, maar die heeft te maken met een Parlement dat zijn beloften wat deze kwestie betreft niet waar kan maken en gelooft dat de uitdagingen waar wij voor staan zouden kunnen worden opgelost door vast te houden aan het oude, in diskrediet geraakte systeem. Hou vol, mevrouw de commissaris, u hebt gelijk en ik vermoed helaas dat dit Parlement ongelijk krijgt.

Jan Mulder (ALDE). – Mevrouw de Voorzitter, het is bekend. Ik ben niet zo enthousiast over alle voorstellen van de gezondheidscheck. Stel dat ik boer zou zijn en ik zou in 2005 hebben berekend wat ik tot 2013 zou kunnen verwachten. Dan kan ik nu – een beetje hoofdrekenen – 8 procent minder door de modulatie, 10 procent minder door de nationale reserve en potentieel 9 procent minder door de aftopping van de hoge inkomenstoelagen verwachten. Dat betekent in totaal 27 procent minder. Hoe kan een gemiddelde boer in de toekomst nog rekenen op een Europese overheid die haar belofte nakomt? Mevrouw Buitenweg noemde de 27 procent onbetekenend. Ik vind het een flinke hap in hetgeen beloofd is. Ik ben dus ook tegen die modulatie en de aftopping van die totale inkomenstoelagen wil ik veel beperkter zien.

Ten aanzien van die nationale reserve denk ik dat we één kans moeten grijpen en dat is dat we zo snel mogelijk in geheel Europa een verzekeringssysteem tegen dierziekten en tegen plantenziekten ontwikkelen. Vroeger of later breekt er, met het vele reizen van de mensen, in Europa weer een besmettelijke dierziekte uit en budgettair zijn wij daar niet op voorbereid. Als dat weer zou gebeuren, zou ik niet weten waar de Commissie in de toekomst het geld vandaag haalt. Dat moet gebeuren via een verzekeringssysteem.

Wat betreft de melkquota's. Wij kunnen alleen maar zien dat zich internationaal steeds meer nieuwe markten ontwikkelen. Ik denk dat het voor Europa geen goede zaak is dat wij bijvoorbeeld tegen de Amerikanen of tegen de Brazilianen zeggen, die markt is voor u. Ook daaraan moeten wij deelnemen en daarom is een zachte landing van de melkquota's noodzakelijk.

Wij zouden drie maatregelen kunnen nemen: vermindering van de superheffing, geleidelijke verhoging van de quota's en vereffening, ieder jaar, van hetgeen niet vol gemolken is onder de boeren die het wel vol gemolken hebben en zelfs nog erover zijn gegaan.

Gintaras Didžiokas (UEN). – (LT) Allereerst bedank ik iedereen die zo hard aan deze ingewikkelde, belangrijke wetgevingsinitiatieven – volgens mij de belangrijkste van het jaar – heeft gewerkt, en in het bijzonder de rapporteur, de heer Capoulas Santos. Ik heb niet veel tijd en daarom kan ik slechts kort iets zeggen over de belangrijkste kwesties met betrekking tot boeren in mijn land.

In de eerste plaats: het punt van gelijkmaking van rechtstreekse betalingen na 2013. Dit is zeer belangrijk en als we het hebben over solidariteit, eerlijke concurrentie en de gemeenschappelijke markt, moeten we ook overeenkomstig handelen. We moeten ervoor zorgen dat de steun op een juiste manier wordt toebedeeld.

Het tweede zeer belangrijke punt betreft de noodzaak om de beperkingen op landbouwterreinen op te heffen volgens de voorwaarde van 30 juni 2003. Als we over voedseltekorten, honger in de wereld en ten slotte biobrandstoffen spreken, dan moeten we toestaan dat de boeren gebruikmaken van de mogelijkheden die de bestaande middelen bieden.

Het allerbelangrijkst is dat we de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de EU moeten beschermen en dat we niet moeten toelaten dat er, ten gunste van allerlei twijfelachtige denkbeelden, versnippering in de landbouwbegroting optreedt.

Alyn Smith (Verts/ALE). – (EN) Mevrouw Voorzitter, ik feliciteer en bedank alle collega's met het feit dat wij vandaag tot een succesvolle conclusie zijn gekomen. Toch deel ik de teleurstelling van mijn collega's over het feit dat we niet een beetje verder konden gaan en een beetje ambitieuzer konden zijn, maar laten we niet vergeten dat de gezondheidscontrole alleen maar over de gezondheidscontrole ging: de fundamentele hervorming zal later komen en daarom moeten we ons concentreren op vandaag.

Als we vooruit kijken naar 2013 is er zeker nog een hoop te doen, aangezien we een gemeenschappelijk landbouwbeleid hebben waar, zoals bij elk goed compromis, niemand echt gelukkig mee is. Ik haak dus in op de commentaren van Neil Parish en die van de heer Pieper, dat we naar de toekomst moeten kijken voor wat betreft hetgeen we met het gemeenschappelijk landbouwbeleid willen bereiken. Wij moeten in het bijzonder de hervorming van de structuurfondsen onderdeel maken van deze bespreking, omdat het GLB in de huidige vorm te ingewikkeld, te ondoorzichtig en te moeilijk is om er publieke steun voor te krijgen, terwijl de structuurfondsen een veel goedkopere en efficiëntere manier zou zijn om openbare milieugoederen te leveren. Wij moeten niet vergeten dat het GLB draait om de verlening van directe steun aan producenten van kwalitatief lokaal voedsel. Als wij dat in ons achterhoofd houden kunnen we niet ver de mist in gaan. Dat is de ultieme beloning en vandaag hebben we een stap in de goede richting gezet om dat te bereiken.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Met de nodige bezorgdheid nemen wij deel aan dit debat over verdere wijzigingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). De verandering van het beleid is in wezen gericht op meer liberalisering en het ondergeschikt maken van het GLB aan de internationale markten, zonder rekening te houden met het feit dat landbouw een strategische sector is en dat voedselveiligheid en -soevereiniteit de belangrijkste steunpilaren dienen te zijn om de burgers van onze landen voedsel van kwaliteit te garanderen.

De sociale onverschilligheid ten opzichte van de manier waarop deze hele hervorming verloopt is eveneens onaanvaardbaar. Er wordt geen rekening gehouden met de ernstige sociale situatie van dit moment ten gevolge van de werkloosheid, en wat nog rest van de familielandbouw wordt nu ook met vernietiging bedreigd. In bijzonder het verminderen van de steun voor kleine boeren, het aangekondigde einde van het stelsel van melkquota, het hernationaliseren van de kosten van het GLB en het handhaven van onrechtvaardige regels voor steunverlening zijn ernstige zaken.

Daarom blijven we hameren op onze voorstellen die zijn ingediend om steun te garanderen voor producerende boeren, de instabiliteit in de productiesectoren ten gevolge van prijsschommelingen te bestrijden en de achteruitgang van het platteland en de leegloop van vele regio's te beletten.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, allereerst zijn wij collega Luis Manuel Capoulas Santos en alle andere collega's die hebben meegewerkt aan de opstelling van dit lovenswaardige verslag, dank verschuldigd.

De Griekse gebieden waar de mensen wonen die zich bezighouden met de tabaksteelt, zijn de armste van Griekenland, en ik vrees dat zij in absolute cijfers eveneens de armste gebieden van Europa zijn. Deze mensen kunnen alleen maar in de tabaksteelt werken en vragen ook niets anders dan dat het steunstelsel voor tabak tot 2013 wordt verlengd. Zij vragen eveneens dat, indien mogelijk, de in 2004 begane onrechtvaardigheid wordt goedge maakt en dat vanaf 2010 50 procent van de tabakspremie in de eerste pijler wordt gehandhaafd ter ondersteuning van hun inkomens. Dit is, mevrouw de Voorzitter, eerder een humanitair vraagstuk dan een technisch vraagstuk.

Jim Allister (NI). – (EN) Mevrouw Voorzitter, in de beschikbare tijd zal ik me concentreren op de zuivelindustrie, omdat – zoals de Commissaris vorige week uit onze vergadering heeft kunnen opmaken – deze in mijn kiesdistrict in de problemen is geraakt, door de sterke daling van de prijzen. Deze prijsdaling versterkt me in mijn mening dat het afschaffen van melkquota's voorbarig en onvoorzichtig is en niets zal uitrichten om de markt te stabiliseren.

Eveneens, lijkt het verminderen van de waaier van beschikbare maatregelen voor marktregulering me onnodig en dwaas, gezien de instabiliteit die nu de markt beïnvloedt. Wij hebben zinvolle mogelijkheden voor marktregulering nodig als we een ondergrens voor deze markt willen instellen en aan willen houden. Zonder deze zaken, steven we af op een alles behalve 'zachte landing' voor zuivel.

Ik betreur daarom dat in een tijd waarin sommige lidstaten flexibiliteit vertonen – met Frankrijk dat onderbesteding terugvoert naar de schapensector en Duitsland dat het heeft over een melkfonds – de Commissie zich aan banden wil leggen door zijn werkterrein te beperken door maatregelen voor marktregulering nodeloos af te schaffen.

VOORZITTER: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

Ondervoorzitter

Agnes Schierhuber (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, mijnheer de voorzitter van de Raad, allereerst wil ik de rapporteur voor het wetgevingsvoorstel en de rapporteur voor het initiatiefverslag bedanken. De hervormingen van 2003 en 2004 waren belangrijke stappen in de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). De grondige herziening van het GLB is op zichzelf geen fundamentele hervorming, maar een verdere belangrijke stap in het waarborgen van een modern, multifunctioneel en concurrerend gemeenschappelijk landbouwbeleid. Met betrekking tot de prioriteiten is er niets veranderd. De eerste zorg betreft voedselproductie, gevolgd door veevoer en tot slot energievoorziening.

Het belang van de melkproductie, vooral in bergachtige gebieden, waar weidelandbouw vaak de enige optie is, is al besproken. In dit geval doen we niet slechts aan milieubehoud, maar ook aan behoud van arbeidsplaatsen, iets wat naar mijn mening even belangrijk is. De voorbereiding van de zachte landing na 2015 is naar mijn mening een belangrijke kwestie. Op dit moment ben ik tegen een algemene verhoging van de melkquota. Ik ben van mening dat we in een tijd waarin zo'n groot melkoverschot bestaat, voorzichtig moeten zijn. Iedereen die de voedselprijzen aanvoert als reden voor een verhoging van de quota, gaat voorbij aan het feit dat een melkveehouder minder dan 30 procent van de verkoopprijs ontvangt, terwijl de verkoopprijs in de supermarkten – zelfs in mijn eigen lidstaat – nu op hetzelfde niveau ligt als 25 jaar geleden.

Het is essentieel dat de tweede pijler wordt gestabiliseerd zonder dat de eerste wordt uitgehold. Wij zijn verheugd over het feit dat artikel 68 dankzij de beslissingsautonomie van de lidstaten opnieuw wordt beoordeeld. Ik ben eveneens verheugd over het feit dat er een overeenkomst is bereikt over het melkfonds, waarin ook de productie in bergachtige gebieden en benadeelde regio's wordt behandeld.

Tot slot zou ik mijn hoop willen uitspreken dat de Raad en de Commissie in de komende dagen tot een compromis zullen komen. Ik ben ervan overtuigd dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid verder zal worden ontwikkeld, zodat we ook in de toekomst in alle regio's van de EU over een multifunctionele, duurzame landbouwproductie zullen beschikken.

Rosa Miguélez Ramos (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Commissaris, we kunnen ons vinden in de doelstellingen van deze 'gezondheidscontrole', maar we zijn het niet eens met alle voorgestelde maatregelen.

Gezien de dreiging van nieuwe financiële, klimaat-, gezondheids- en andere risico's kunnen we stellen dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid verre van verouderd is en dat er een fundamentele rol voor dit beleid is weggelegd bij het waarborgen van mondiale voedselzekerheid en het in stand houden van onze plattelandsgemeenschappen.

In 1992, ten tijde van de hervorming van MacSharry, waren we zo naïef om te geloven dat de voedselvoorziening meer dan veiliggesteld was en dat de markt alles netjes op zijn plaats zou zetten. Maar we hebben gezien dat een almaar verder globaliserende markt niet leidt tot de gewenste stabiele agrarische productie van veilig voedsel tegen redelijke prijzen op het hele Europese grondgebied.

De stijging van de grondstofprijzen, die nu weer aan het dalen zijn, is een goede les voor ons geweest, samen met de stijging van de productiekosten van meststoffen en veevoeder, en heeft een aantal sectoren, zoals die van het schapen- en rundvlees, in een diepe crisis gestort.

Mevrouw de commissaris, van dit jojo-effect lijken we niet meer af te komen. Ik wil met name de sector schapen en sector melk noemen. De schapensector zit in een neerwaartse spiraal. Er zijn communautaire

steunmaatregelen nodig, zoals het Parlement afgelopen juni heeft gevraagd, en artikel 68 zal niet voldoende zijn.

De melk: voor een zachte landing is een overgangperiode nodig waarin de sector zich kan aanpassen zonder last te hebben van het strakke korset dat de huidige quota op dit moment vormen, en bovendien, mevrouw de commissaris, is de situatie niet in alle lidstaten vergelijkbaar of hetzelfde.

Donato Tommaso Veraldi (ALDE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik wil de rapporteur bedanken voor zijn uitstekende, positieve en intelligente verslag. Het thema van de gezondheid van het GLB is een zeer belangrijk onderwerp, omdat het tot doel heeft het concurrentievermogen van de Europese landbouw te verbeteren.

Ik wil slechts twee zaken onderstrepen: de verhoging van de melkquota, die moet leiden tot meer groei in de landen die te weinig produceren en de landen waar de nationale quota worden overschreden, en de verlenging van de gekoppelde steun voor de tabaksteelt tot 2012.

Wat het laatste betreft, wil ik eraan herinneren dat de productie van ruwe tabak in Europa, ondanks de zware weerstand tegen de mogelijkheid om het akkoord van 2004 te herzien, omdat een groot aantal landen het moraal onaanvaardbaar vindt een dergelijk product te subsidiëren vanwege de gevolgen ervan voor de volksgezondheid, niet meer bedraagt dan 4 procent van de wereldwijde productie en dat de Europese Unie de belangrijkste importeur is van ruwe tabak uit derde landen, om in meer dan 70 procent van haar eigen behoefte te voorzien.

Ik vind dan ook dat wij de plicht hebben een goede oplossing te vinden, teneinde verdere gevolgen voor de economie en de werkgelegenheid te voorkomen en te voorkomen dat niemand meer tabak produceert.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, een van de voornaamste taken van het huidige en toekomstige gemeenschappelijk landbouwbeleid is ervoor te zorgen dat elke EU-lidstaat zichzelf kan bedruipen. Als we de conclusies van de herziening lezen, zie ik dat de hierin voorgestelde wijzigingen de meeste regelingen behelzen die tot verbetering van de productiesituatie op de nationale markten moeten leiden. Dat is een goede zaak. Desondanks ben ik bezorgd over het gebrek aan overeenstemming over een algehele wijziging van de aanpak om de steun voor alle EU-lidstaten op een gelijk niveau te krijgen, hetgeen een gezonde concurrentie in en buiten de Gemeenschap zou bevorderen.

Deze herziening bevestigt echter ook dat op landbouwgebied de protectionistische houding van de zogenaamde oude EU-lidstaten tegenover de landen die later zijn toegetreten tot de EU, nog steeds bestaat. Het feit dat ook andere sprekers hierop gewezen hebben, geeft de ernst van dit probleem aan en tevens de onverminderde onverschilligheid van de kant van de Commissie ten aanzien hiervan. Het is van groot belang dat het Parlement ook kennis heeft genomen van de oneerlijkheid van de oorspronkelijke toewijzing van de melkquota. Het is een goede zaak dat we dit probleem, zij het met enige schroom, nu eindelijk eens trachten aan te pakken.

Marie-Hélène Aubert (Verts/ALE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, mijnheer Barnier, gedurende de drie laatste dagen vonden de Europese ontwikkelingsdagen plaats. Daar is veel gesproken over de voedselcrisis, die de armste landen zwaar treft. In alle toespraken werd benadrukt dat het absoluut noodzakelijk is dat de ontwikkelingslanden hun eigen landbouw ontwikkelen door hun bodem en hun natuurlijke hulpbronnen optimaal te benutten.

De dichterlijke vervoering van degenen die, gisteren en vandaag opnieuw, opriepen tot vermindering van de staatsinterventie en overheidssteun, verregaande liberalisering, privatisering en de degradatie van landbouw tot een nagenoeg prehistorische activiteit, lijkt nu overigens zowel lachwekkend als schandelijk gezien de radicale ommezwaai ten faveure van zware overheidsinvesteringen in landbouwproductie en voedselonafhankelijkheid.

Ons debat van vandaag heeft een rechtstreekse invloed op de toekomst van de landbouw in de ontwikkelingslanden. De gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), die begon voor het hoogtepunt van de voedselrellen en de desastreuze verstoring van de markten, houdt volgens mij onvoldoende rekening met de situatie van de landbouwgemeenschap in het Zuiden en hetgeen we moeten leren uit de ernstige ecologische, sociale, economische en financiële crises waarmee we nu geconfronteerd worden.

Ik vind het dan ook heel jammer dat er zowel in het voorstel van de Commissie als in het verslag van het Parlement zo weinig aandacht besteed wordt aan de sterke relatie tussen de landbouw in het Noorden en in

het Zuiden. Ook het feit dat de beloofde 1 miljard euro op losse schroeven wordt gezet, toont aan dat we nog een lange weg te gaan hebben.

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, Poolse landbouwers en landbouwers uit Midden- en Oost-Europa die ingezetene van de EU zijn geworden, werden behandeld als tweederangs burgers, onder meer op het gebied van subsidies en melkquota. Er is sprake van een toenemende tendens dat deze discriminatie en ongelijke behandeling ook na 2013 gehandhaafd zal blijven. We mogen niet vergeten dat een groot deel van de landbouwbedrijven in het oostelijk deel van de EU gezinsbedrijven zijn. Gezinnen die direct worden getroffen door besluiten die in Brussel en Straatsburg worden genomen. Dit zijn de landbouwers die stemden voor toetreding tot de EU en aan wie vanaf 2013 gelijke behandeling werd beloofd. Moeten we hen nu gaan vertellen dat we ze voor de gek hebben gehouden?

Ik doe een dringend beroep op mijn collega's in dit Huis om duidelijk te maken dat het gemeenschappelijke van het gemeenschappelijk landbouwbeleid niet alleen betrekking heeft op de naam. Mooie woorden gaan gepaard met maatregelen die nadelige gevolgen hebben voor de Poolse en Europese landbouw, en dat is onaanvaardbaar.

In Brussel is vandaag een betoging van landbouwers van de vakbond Solidariteit. Ze willen de aandacht van de EU-autoriteiten vestigen op de moeilijke situatie van de melk- en graanboeren. Mijn steun hebben ze en ik denk dat dit soort betogingen in Brussel het beste bewijs zijn van het feit dat het niet zo goed gesteld is met de landbouwsector. Er moet eindelijk een eind komen aan de ongelijke behandeling van de nieuwe en oude lidstaten.

Esther Herranz García (PPE-DE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, een grote meerderheid van de landbouwers en veehouders wacht met spanning op de besluiten en akkoorden die de Raad van ministers van Landbouw van de Unie vandaag en morgen zal bereiken over deze gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, want het gaat niet om een gewone herziening, maar om een hervorming die vergaande veranderingen met zich mee zal brengen, zoals het verdwijnen van een groot aantal bedrijven, als er inderdaad zal worden gesneden in de landbouwsubsidies, zoals de Europese Commissie heeft voorgesteld.

Modulatie is het centrale punt van dit parlementaire verslag en zou wel eens een van de weinige elementen van de uitspraak van het Parlement kunnen zijn die enige impact op de onderhandelingen door de ministers van Landbouw van de Unie zullen hebben.

We verzetten ons al jaren tegen elke toename van wat we met een eufemisme 'modulatie' noemen, want als er voor het plattelandsontwikkelingsbeleid onvoldoende middelen beschikbaar zijn, is dat niet omdat de uitgavenplafonds binnen het gemeenschappelijk landbouwbeleid te laag zijn, maar omdat de politieke wil om voor deze essentiële pilaar voldoende communautaire middelen uit te trekken volledig ontbreekt.

Willen de markten liberaliseren? Natuurlijk willen we dat, maar dan wel met gelijke voorwaarden en omstandigheden voor alle producenten, binnen en buiten de Unie.

Op dit moment zet de Europese Unie de toekomst van veel landbouwers en veehouders op het spel, en ik wil in dit verband in het bijzonder wijzen op kwetsbare sectoren als de schapensector en de sectoren runderen en tabak, die in veel productiegebieden voor hun overleven afhankelijk zijn van deze gezondheidscontrole.

Sommige producenten, zoals de schapenhouders, vragen al niet meer om steun, maar willen zich op een waardige manier uit de markt terugtrekken, omdat ze hun rekensommetjes hebben gemaakt en de enige manier om te overleven het verlagen van het productievolume is. Ophouden met produceren is daarom de enige uitweg die we aan veel producenten bieden, waarna het gat dat daardoor zal ontstaan ongetwijfeld zal worden opgevuld door invoer uit derde landen, want de consument zal niet ophouden met consumeren en de wereld zal niet ophouden met het in hoog tempo vergroten van het aantal consumenten.

Het Parlement moet een prudent advies geven en de Raad moet daarnaar luisteren. Ik wil hierbij de voorzitter van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, de heer Parish, bedanken voor alles wat hij heeft gedaan om ervoor te zorgen dat er naar het Parlement wordt geluisterd en het Parlement niet zo duidelijk en opzichtig door de Raad en de Commissie wordt genegeerd als tot nu toe het geval is geweest.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (FR) Mijnheer Barnier, mevrouw Fischer Boel, ik hoop dat het uitstekende verslag van de heer Capoulas Santos kan dienen als een goede basis voor een compromis binnen de Raad gedurende het Franse voorzitterschap en ik hoop dat het Europees Parlement en de Raad samen de Commissie zullen temmen.

Dat zou willen zeggen – ik heb De Saint-Exupéry al geciteerd – dat de kleine prins de vos getemd heeft. Ik hoop dat we morgen daarin zullen slagen. Het volledig afschaffen van het interventiemechanisme is zeer gevaarlijk voor Europa en de Europese voedselveiligheid.

Het straffen van grote landbouwbedrijven zal veel schade berokkenen aan de Europese concurrentiekracht en bij de veeteeltbedrijven is het belangrijk de landbouwers die geen grond bezitten, te helpen.

Anne Laperrouze (ALDE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, in het begin van de jaren 2000 hebben we het financiële kader voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) tot 2013 vastgelegd. Landbouwers hebben investeringen gedaan op basis van deze cijfers. Nu willen we halverwege de rit beslissen de betalingen die ze kunnen verwachten, te verminderen? Dat is niet eerlijk.

Ik ben tegen de modulatie die wordt aanbevolen door de Europese Commissie en het verslag van Capoulas Santos. Het GLB is bedoeld om de landbouw te ondersteunen en te structureren. We worden bijvoorbeeld geconfronteerd met een algemene daling van de veeteelt ten voordele van de invoer van schapen uit derde landen. Veetelers hebben een GLB nodig dat hen steunt. Ooienpremies zijn daarom nodig, alsmede milieubonussen voor het behoud van weideland en nationale reserves, om de ravage die wordt aangericht door ziekte-epidemieën, met name blauwtong, het hoofd te kunnen bieden.

Minister, commissaris, dames en heren, de landbouwers rekenen op ons!

Liam Aylward (UEN). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben er zeker van dat de Commissaris en de fungerend voorzitter van de Raad van me verwachten dat ik een oproep doe voor de invoering van de belangrijkste aanbevelingen van het verslag over schapen, dat met een overweldigende meerderheid hier in dit Parlement werd aangenomen.

Wat betreft modulatie ben ik tegen het percentage van 13 procent tegen 2012, en ben ik van mening dat het niet verplicht zou moeten zijn, en dat elke lidstaat zelf de vrijheid moet hebben om dit te beslissen. Voor melkquota's zou ik een verhoging van 2 procent, eerder dan de voorgestelde 1 procent willen zien, en landen die de capaciteit hebben om melk te produceren zouden dit moeten mogen doen, ten behoeve van een 'zachte landing' in 2015.

Maar het belangrijkste van al; bij de laatste hervorming van het GLB werd ons vereenvoudiging beloofd en, als er iets is waar landbouwers gek van worden, dan is het wel bureaucratie en administratieve rompslomp. Er zijn op dit moment meer ambtenaren die de Commissie vertegenwoordigen, meer lidstaten met landbouwafdelingen en plaatselijke autoriteiten die landbouwers controleren, dan er politieagenten zijn op straat die misdaad bestrijden. Dit is belachelijk. Landbouwers zouden hun gang moeten kunnen gaan en het noodzakelijke voedsel moeten kunnen bewerken en produceren dat nodig is voor een steeds groter groeiende bevolking.

Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat er, in mijn land, geen Lissabon II zal komen tenzij deze kwestie wordt aangepakt.

Véronique Mathieu (PPE-DE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, het verslag waarover we morgen zullen stemmen, is het resultaat van een jaar werken en onderhandelen over de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en onze landbouwers. Op 20 november vorig jaar heeft mevrouw Fischer Boel haar voorstellen met betrekking tot de gezondheidscontrole aan ons voorgelegd.

Nu, na het voortgangsverslag van Lutz Goepel, is er het verslag van Capoulas Santos over het Commissievoorstel. Beide collega's verdienen felicitaties voor hun uitstekende werk. De Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling van het Europees Parlement heeft zich kranig geweerd tegen de aanvankelijke voorstellen van de Commissie, die naar ons gevoel te liberaal waren.

Ik blijf opletten met betrekking tot de melksector en in het bijzonder de maatregelen die aan het schrappen van de quota voorafgaan. Ik denk met name aan de melkproducenten in de bergen, die niet het kind van de rekening mogen zijn van deze hervorming, en we zullen ervoor moeten zorgen dat ze niet uitgesloten worden, aangezien ze onze steun harder nodig hebben dan de anderen.

Ik wil geen onheilsprofeet zijn, maar ik kan me niet voorstellen hoe de Franse zuivelsector kan worden gegroepeerd in één enkele regio. Ik ben daarom heel blij met het voorstel om een fonds voor melk op te richten en het voorstel om vanaf 2010 de verhoging van de melkquota afhankelijk van de markttendenzen te evalueren.

De berekeningen van de progressieve modulatie door de Commissie landbouw is naar mijn mening eerlijk en zou ons in staat stellen de regionale ontwikkeling en het landelijk karakter te bevorderen en de biodiversiteit op een duurzame manier te handhaven.

Ik was ook verheugd over de verduidelijking van de randvoorwaarden, omdat de invoering daarvan de landbouwers tot nog toe kopzorgen bezorgde.

Verder hoop ik dat we het Fonds voor tabak behouden, omdat het ons in staat stelt onze kleine landbouwbedrijven in Europa en een aanzienlijke werkgelegenheid in een regio waar niets anders kan worden geteeld, te behouden en ingevoerde producten te voorkomen.

Ten slotte, mijnheer Barnier, hebben we uw betrokkenheid gedurende al de onderhandelingen zeer gewaardeerd. U hebt veel geduld en vastberadenheid getoond en u hebt de zaken niet haastig afgehandeld, verre van. Het was echt fijn om met u samen te werken. Uw werk was voor ons van onschatbare waarde. Ik weet dat we op u kunnen rekenen.

Lily Jacobs (PSE). - Voorzitter, in de jaren zestig heeft de Nederlander Sicco Mansholt, een vooraanstaand lid van mijn partij, vorm gegeven aan het Europese landbouwbeleid en daar zijn we trots op. Zijn visie was te zorgen voor voldoende en veilig voedsel voor alle Europeanen en fatsoenlijke inkomens voor de boeren. Die idealen verdedig ik hier opnieuw met hart en ziel. Maar er is in de afgelopen vijftig jaar veel veranderd: een snelgroeiende wereldbevolking, klimaatverandering, globalisering, oneerlijke handel en speculatie op voedselprijzen, zie de recente voedselcrisis.

Voorzitter, deze discussie over de *health check* gaat vooral over middelen, instrumenten en slim bedongen uitzonderingen. Ik vind het in de aanloop naar 2013 jammer dat het grotere geheel daarbij naar de achtergrond verdwijnt. Het is tijd voor een intelligente *update* van ons landbouwbeleid waarin we Mansholt's idealen behouden, maar de verouderde delen overboord gooien. Weg met exportsubsidies en productsubsidies. Het is hoog tijd voor eerlijke handel en meer aandacht voor duurzaamheid, gezondheid en innovatieve oplossingen voor de uitdagingen waarvoor we werkelijk staan. Dat zijn wij aan de rest van de wereld, onze toekomstige generaties en de Europese belastingbetalers verplicht.

Kyösti Virrankoski (ALDE). – (FI) Mijnheer de Voorzitter, krachtens het Verdrag zijn de doelen van het landbouwbeleid het ontwikkelen van de landbouw, het waarborgen van het inkomensniveau van boeren en redelijke consumentenprijzen, het stabiliseren van de markt en het garanderen van het aanbod.

De gezondheidscontrole van het landbouwbeleid is, behalve met het eerste doel, met al deze doelen in strijd en daarom is hiervoor in feite een wijziging van het Verdrag noodzakelijk. Steun voor boeren wordt in strijd met eerdere beloften verminderd, waardoor consumentenprijzen kunnen stijgen. De beperking van interventieaankopen en het schrappen van melkquota vergroten de marktschommelingen. Vorig jaar gaven wij meer dan 500 miljoen euro uit aan exportsubsidies voor melk. Het ontkoppelen van steun van de productie vermindert de productie, terwijl de aanvaardbaarheid ervan onzekerder wordt.

Het ontbreekt bij de gezondheidscontrole vooral aan solidariteit. Het voorstel van de Commissie weerspiegelt totaal niet het beginsel dat er ook duurzame landbouw moet kunnen worden bedreven in gebieden met de ongunstigste natuurlijke omstandigheden, ook al heeft de Europese Raad dat drie keer bevestigd. Familiebedrijven vormen een te zwakke onderhandelingspartner ten opzichte van voedselmultinationals en mondiale marktkrachten. Daarom hebben wij landbouwbeleid nodig.

Sergio Berlato (UEN). - (IT) Mijnheer de voorzitter, commissaris, waarde collega's, onze belangrijkste doelstelling is ervoor te zorgen dat wij ook na 2013 nog over een gemeenschappelijk landbouwbeleid beschikken. Wij vinden dit van fundamenteel belang, niet alleen om de landbouwsector en het sociale en economische leven in de lidstaten te beschermen, maar ook omdat het aan het begin van het derde millennium strategisch gezien belangrijker is dan ooit om de voedselvoorziening in Europa veilig te stellen.

Mevrouw de commissaris, wij willen graag benadrukken dat wij de steunmaatregelen voor de verschillende GMO's waar nodig moeten blijven voortzetten. Verder vinden wij in het bijzonder dat:

a) de ont koppeling van de hulp in de tabaksector de optie moet bieden gedeeltelijk gekoppelde hulp te behouden tot 2013, om volledige stopzetting van de productie te voorkomen, omdat dit hele sectoren in gevaar zou brengen en zowel werkloosheid als diverse andere economische en milieuproblemen zou veroorzaken in de bijzonder benadeelde gebieden. Ik wil de commissaris en de Voorzitter eraan herinneren dat het Europees Parlement zich al in grote meerderheid positief over dit thema heeft uitgesproken.

b) In de melksector zou het, om de markt op korte termijn weer in evenwicht te brengen en op lange termijn een zachte uitgang te bieden uit het quotasysteem, goed zijn de quota in elk marketingjaar tussen 2009-2010 en 2014-2015 met 2 procent te verhogen.

Sebastiano Sanzarello (PPE-DE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ook ik wil rapporteur Capoulas Santos en de heer Goepel graag feliciteren met het uitstekende werk dat zij hebben verricht.

We voeren een debat over een GLB dat tot stand is gekomen aan het eind van de jaren negentig en van kracht werd in 2003, in een geglobaliseerde wereld, waarin sprake was van overproductie en waarin wij volledig achter de excessieve steun aan de landbouwsector stonden. Wij kwamen met zaken als ontkoppeling, differentiatie van de steun, het stellen van voorwaarden, een teveel aan bureaucratie in het systeem voor steunverlening en binnen een paar jaar hadden wij, volgens minister Barnier, de ontwikkeling bereikt die wij voor ogen hadden. Dit is nu die gewenste ontwikkeling geworden: er is een gebrek aan productie, we hebben vooral problemen met de levering van graan, we produceren onvoldoende vlees in Europa en we zien een ongelooflijk aantal banen verloren gaan.

Ik vind dan ook dat de aanpak van de Commissie om de positie van 2003 te veranderen in de komende dagen moet eindigen, samen met het Franse voorzitterschap. We moeten de standpunten die met betrekking tot deze zaken zijn ingenomen, evenals de standpunten over modulatie, die overdreven lijken, herzien. Door hulpbronnen weg te nemen van producenten en ze te verplaatsen naar de tweede pijler, nemen we ze weg van degenen die iedere dag investeren en produceren in de landbouw, van degenen van wie wij vragen het land en de gezondheid van voedselproducten te respecteren, van degenen van wie wij veiligheid op het werk vragen, evenals dierenwelzijn en een hoge voedingswaarde en veiligheid van ons voedsel. Wij ontnemen hen steun in een wereld die steeds meer globaliseert en waarin steeds meer concurrentie is.

We moeten onze standpunten dus herzien, vooral onze standpunten over de melkquota, in landen als Italië, dat al 20 jaar lang lijdt onder het drama van te weinig productie, ondanks dat het veel potentieel heeft. De koppeling moet blijven – en ik sluit me aan bij de collega's die dit over de tabak hebben gezegd – omdat 500 000 gezinnen in Europa van deze sector afhankelijk zijn. Als we de koppeling opheffen, belanden zij zeker weten in de armoede, zonder daadwerkelijk – als dat is waar het om draait – bij te dragen aan het terugdringen van het aantal rokers.

Vincenzo Lavarra (PSE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, waarde collega's, het verheugt me dat ik hier het bewijs zie van een positieve medebeslissingsprocedure met betrekking tot de landbouw, die tot stand is gekomen dankzij de verbeterde samenwerking tussen de Raad, de Commissie en het Europees Parlement. Dit belooft veel goeds en ik weet zeker dat u mij toestaat de heer Capoulas Santos te feliciteren met zijn evenwichtige verslag over modulatie, jonge boeren, veiligheid op de werkplek en over de nieuwe uitdagingen.

We gaan door een lastige transitie: we weten van de 'zachte landing', van ontkoppeling en andere innovatieve maatregelen. Tijdens deze transitie moeten we de boeren die geconfronteerd zullen worden met de opheffing van melkquota, beschermen, evenals benadeelde sectoren, zoals de tabaksector. We moeten van de gelegenheid gebruik maken om serieus na te denken over de periode na 2013, om de doelstellingen en de nieuwe missies van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLP) te herzien en een debat te initiëren over een manier om de tegenstrijdigheid tussen de eerste en de tweede pijler op te heffen.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik bedank de Raad, de Commissie en de rapporteur voor al het harde werk dat zij hier hebben in gestoken. Het enige 'eenvoudige' aan het gemeenschappelijke landbouwbeleid, waar nog geen aandacht aan is besteed in dit debat, is het feit dat het budget vast is gezet en afneemt, terwijl wat er geleverd wordt van dit beleid, zoals klimaatverandering, biodiversiteit, en beheer van watervoorraden, toeneemt. Intelligent beheer van watervoorraden is een zeer goed idee, en de plaatselijke autoriteiten moeten lekken dichten. Dat is nog eens intelligent!

Laat ik het nu over zuivel hebben. Wat is er mis met het vaststellen van een verhoging van de quota met 2 procent en het vertrouwen te hebben dat landbouwers die voor de markt kunnen produceren, hieraan voldoen? Dit is niet verplicht. Laat de landbouwers beslissen. Wat betreft schapen, heeft het verslag van Aylward reusachtige verwachtingen gecreëerd die wij in dit Parlement steunen. Zij mogen niet teleurgesteld worden wanneer de Raad tot definitieve besluiten komt.

Wat betreft modulatie en artikel 68, hebben we het over het hergebruiken van landbouwfondsen voor deze nieuwe uitdagingen. Dit is onmogelijk en als het mogelijk is kan het alleen gedaan worden met minder regels, eerder dan met meer regels, wat het geval lijkt te zijn.

De grootste bedreiging voor het GLB en voor Europese landbouwers is gelegen in de herziening van de begroting, een nalatenschap van Tony Blair aan deze instelling, waarmee de financiering van landbouw bedreigd wordt. In antwoord op het commentaar van mijn collega Liam Aylward op het Verdrag van Lissabon, kan ik zeggen: ja, de inspecties vormden een probleem. Ik veronderstel dat de landbouwers in Ierland het Verdrag van Lissabon nu meer zullen steunen, omdat zij vrezen dat de lidstaten meer controle over het landbouwbeleid zullen hebben en zij bekend zijn met het gevaar daarvan vanuit onze begroting voor 2009, waarbij de Ierse Overheid de steun voor landbouw drastisch verlaagde: zij hebben meer vertrouwen in Europa dan in hun lidstaat. Dat moeten wij niet vergeten.

Het grootste probleem voor landbouwers in heel Europa zijn schommelingen in inkomen en prijschommelingen. Wij hebben een behoefte aan maatregelen die de markt ondersteunen. Zij moeten flexibeler en intelligenter zijn en gebruikt worden wanneer wij ze nodig hebben, anders verlaten wij gezinslandbouwbedrijven en vernietigen wij wat wij in Europa hebben opgebouwd, namelijk een aanbod van kwalitatief, veilig voedsel. Ik wens u geluk bij uw beraadslagingen.

Bogdan Golik (PSE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, ik wil me met name bedanken bij de rapporteur, Luis Manuel Capoulas Santos, voor het enorme werk dat hij de afgelopen maanden heeft verricht, en voor zijn grote bekwaamheid waarmee hij een compromis wist te vinden.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid moet het karakter van de Gemeenschap bewaren door ervoor te zorgen dat de gehele uitgebreide Europese Unie op voet van gelijkheid kan concurreren. Tot de vereisten om dit doel te bereiken behoort ook het streven naar uniforme subsidiepercentages in de hele Europese Unie. Ik hoop dat dit zal gebeuren in 2013, en dat niemand meer naar mogelijkheden zal lopen zoeken om dit proces verder te vertragen.

Aangezien ik niet veel tijd meer heb, wil ik me beperken tot slechts één kwestie. De nieuwe lidstaten moeten in toenemende mate voldoen aan eisen op het gebied van milieubescherming, voedselveiligheid en dierenwelzijn. Dit vergt hoge uitgaven in een kort tijdsbestek, wat voor deze landen gepaard gaat met een aanmerkelijke daling van het rendement van de landbouwproductie. Daarom moet de volledig invoering van deze beginselen worden uitgesteld totdat alle betalingen en subsidies op voet van gelijkheid worden verstrekt.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, ik wil de heer Capoulas Santos gelukwensen met zijn prachtige verslag, maar ik wil eveneens de coördinator en schaduwrapporteur, de heer Goepel, bedanken.

Ik wil kort drie opmerkingen maken. Het eerste en voor ons belangrijkste vraagstuk is dat het bestaande steunstelsel voor tabak tot 2013 wordt voortgezet en dat 50 procent van de subsidies in de eerste pijler blijft en niet wordt overgeheveld naar de tweede pijler. Mijns inziens zou dat onrechtvaardig en onbillijk zijn. Waarom? Wel, omdat u dat alleen in de tabaksector wilt gaan toepassen. Ten tweede is dit voor meer dan een half miljoen gezinnen rampzalig. Met name in mijn land, waar de meeste tabaktelers kleine arme boeren zijn, zullen de telers hun land in de steek laten en naar de grote steden trekken, hetgeen uitermate gevaarlijk is voor het milieu en het platteland.

Ik wilde wat dit betreft iets verduidelijken. Wij zijn allemaal tegen roken, maar wij mogen de dingen niet door elkaar halen. In Europa worden sigaretten gerookt en de Europese industrie heeft tabak nodig. Is het dan niet beter de tabak zelf te produceren in plaats van deze te importeren?

Ten tweede is het wenselijk het huidig steunstelsel te handhaven met het oog op de bijzondere rechten, met name de bijzondere rechten in de veeteelt.

Ten derde ben ik tegen de door de Commissie voorgestelde drempels voor de toekenning van rechtstreekse steun. Wat zijn dat voor drempels? De Commissie zegt dat wie minder dan 250 euro per jaar verdient of minder dan één hectare per jaar bebouwt, geen steun krijgt. Lieve Heer! De Europese Unie wil grote én kleine producenten steunen; wij hebben ze allemaal nodig, maar wij hebben vooral de kleine telers nodig. Daarom vraag ik dit besluit te herzien en een teler steun te geven, hoe klein hij ook moge zijn.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik de heer Capoulas Santos van harte gelukwensen met zijn verslag. Mijnheer Barnier, mevrouw Fischer Boel, los van uw achtergrond, waardoor elk van u het gemeenschappelijk landbouwbeleid en zijn rol in de ontwikkeling van de Europese Unie vanuit een andere invalshoek benadert, hebt u het onmogelijke mogelijk gemaakt en zowel de kleine als de grote producenten het vertrouwen weggenomen en teleurgesteld. Met de lineaire verlaging en met de voorstellen

tot verdere vermindering van de toeslagrechten hebben wij in een tijd van stijgende productiekosten zowel de grote zuivelbedrijven als de kleine producenten in kleine regio's en in de berggebieden teleurgesteld.

U wekt geen vertrouwen met uw voorstel voor tabak. Daarmee wilt u zelfs de horizontale beleidsmaatregelen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid met 50 procent verminderen, zonder enige motivering op grond van het Verdrag, en dat is schandalig. Er wordt ook nog op een andere manier gediscrimineerd: de kleine bedrijven met minder dan 10 hectare worden namelijk uitgesloten. Met andere woorden, de eilandgebieden in Griekenland vallen buiten de boot.

Mevrouw de commissaris, ik ken uw communicatiebeleid, en ik heb enorme waardering voor u, maar u had het over een zachte landing. Welnu, dan moet u wel oppassen op welke luchthaven u landt. Er is ook de luchthaven van Guantánamo.

Esther De Lange (PPE-DE). - Voorzitter, we hebben vanochtend in dit lange debat al veel gehoord. Gelukkig heb ik de commissaris vanochtend, voordat we begonnen, alvast een portie schoolfruit kunnen aanbieden, dus met die versnapering hoop ik dat we nog even verder kunnen met dit belangrijke thema.

Ik stap meteen over van schoolfruit naar melk. Los van de discussie over allerlei technische instrumenten, is het volgens mij aan de Europese burger niet uit te leggen dat wij in het afgelopen jaar 340 miljoen euro aan superheffing betalen, terwijl we met z'n allen bijna 1 procent onder het Europese quotum blijven. Dit gebrek aan logica zullen we alvast moeten wegnemen in de Raad.

Daarnaast – en ik heb dat al eerder gezegd – is het voorstel van de Europese Commissie voor een jaarlijkse quotumverruiming met 1 procent wat mij betreft wel erg mager en dat mag ook wel halfvol worden straks in de Raad van Ministers. Met 1 procent laten we immers kansen liggen binnen de EU en op de wereldmarkt. Het argument dat ik hier in dit debat al eerder heb gehoord, namelijk dat ons quotumsysteem ons automatisch een goede prijs zou garanderen, is mij veel te kort door de bocht. De prijsontwikkeling sinds 1984 laat dat ook duidelijk zien. Natuurlijk, megabedrijven zoals in de Verenigde Staten zijn bij ons ondenkbaar. We zullen vangnetten moeten houden voor zeer slechte jaren en voor onvoorziene omstandigheden, zoals dierziekten.

Daarnaast – en ik denk dat dit net zo belangrijk is – roep ik de Europese Commissie op om te kijken naar de rendementsverdeling in de voedselproductieketen. Terwijl supermarkten op het ogenblik werken met economische marges van zo'n 20 procent en de tussenhandel met marges van bijna 10 procent, werken veel primaire producenten – de boeren – zonder wie dat brood niet op de plank komt, op het ogenblik met negatieve rendementen.

Maar terug naar de hoofdlijn. Ik zei het al, het gaat hier om ons dagelijks brood. Voedselzekerheid moet dan ook leidend zijn in dit debat, maar vooral ook in het debat over het landbouwbeleid na 2013. Want het laatste waaraan we volgens mij behoefte hebben, is straks te moeten vaststellen dat we net zo afhankelijk zijn geworden van het verre buitenland voor ons dagelijks brood als we nu zijn voor energie.

Giovanna Corda (PSE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, mijnheer Barnier, dames en heren, ik ben onze collega, de heer Capoulas Santos, bijzonder dankbaar voor de enorme klus die hij heeft geklaard, en hij heeft dat gedaan in een goed humeur, dat moet worden gezegd.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) heeft altijd tot doel gehad de voedselvoorziening voor iedereen te garanderen. Dit doel is vandaag nog beter gerechtvaardigd, aangezien de huidige crisis zowel de consumenten als de landbouwers kwetsbaar maakt. Het is van essentieel belang te garanderen dat de consumenten kunnen beschikken over levensmiddelen, maar ook dat de landbouwers kunnen beschikken over een fatsoenlijk inkomen. We moeten jonge landbouwers daarom aanmoedigen en helpen om zich te vestigen en hun activiteiten te ontwikkelen, aangezien zij het zijn die onze planeet in de toekomst zullen voeden.

Ik wil met klem wijzen op de moeilijkheden waarmee de schapen- en geitensector te kampen heeft, waarvoor de heer Capoulas Santos ook veel aandacht heeft gehad. Het is van essentieel belang om deze sector, die ik heel goed ken in Sardinië, te steunen, niet alleen op het gebied van vlees, maar ook op het gebied van melk.

Jean-Paul Denanot (PSE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, bedankt voor het geleverde werk, voor de conclusies en richtsnoeren die zijn voortgekomen uit de gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en het verslag van de heer Capoulas Santos.

De landbouw is inderdaad een economische sector die niet alleen kan reageren op marktsignalen. We stellen maar al te vaak vast dat de landbouwactiviteit niet alleen een invloed heeft op de voedselonafhankelijkheid, maar ook op de regio's en de werkgelegenheid.

Het afschaffen van de marktinstrumenten zou een zware slag betekenen voor onze landbouw. De ont koppeling zou bijvoorbeeld een echt probleem zijn voor bepaalde delen van de veeteelt, met name zoogkoeien en schapen, en ik was zeer verheugd over de bijdrage van mevrouw Fischer Boel daarnet over deze kwestie.

Bovendien is het duidelijk dat het strikt vasthouden aan historische referenties een groot obstakel zou betekenen voor iedere mogelijke hervorming. Ik ben echter nog altijd van mening dat de kwestie van de tweede pijler van het GLB van essentieel belang is, aangezien plattelandsgebieden afhangen van de agrarische activiteit voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid. We moeten daarom nadenken over deze tweede pijler, uiteraard zonder de eerste pijler daarom te laten varen.

María Isabel Salinas García (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik me aansluiten bij de felicitaties aan het adres van de rapporteur, de heer Capoulas Santos, voor zijn geweldige werk. Zijn verslag is mijns inziens evenwichtig en redelijk.

Ik denk dat het in deze fase van het debat belangrijk is om onze landbouwers de boodschap te zenden dat we ze stabiliteit willen bieden. Meer dan ooit hebben de Europese landbouwers stabiliteit en oplossingen nodig. Er zijn voldoende lange overgangperiodes nodig, evenals de instandhouding van specifieke maatregelen voor sectoren in moeilijkheden.

Mevrouw de commissaris, niet alle sectoren hebben dezelfde oplossingen nodig. We mogen niet vergeten dat er sectoren zijn die echt in de problemen verkeren. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid moet niet het probleem zijn, maar juist de oplossing, en daarvoor is een sterke eerste pijler nodig.

Wij geloven in plattelandsontwikkeling en daar zetten we op in, maar we geloven niet dat de door de Commissie voorgestelde modulatie de oplossing is. De versterking van de plattelandsontwikkeling mag niet ten koste gaan van de eerste pijler. We zijn het ermee eens dat de bedrijfstoelageregeling moet worden vereenvoudigd, dat de marktinstrumenten moeten worden hervormd, maar dat betekent niet dat ze moeten worden afgeschaft.

Als we dit goed doen leggen we de fundamenten voor een gemeenschappelijk landbouwbeleid voor na 2013; als we dit niet goed doen, zetten we een streep door het voortbestaan van veel Europese boerenbedrijven.

Alessandro Battilocchio (PSE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik waardeer de enorme inspanningen van onze rapporteur Capoulas Santos om het GLB dichterbij de landbouwers en de Europese burgers te brengen, in plaats van het te laten regeren door de eisen van de markt, en om de verschillende zorgen die opkomen wanneer er zoveel uitdagingen zijn, bij elkaar te brengen.

Het is dan ook van essentieel belang dat de 27 lidstaten een gezamenlijke aanpak hanteren voor de landbouwsector, maar het is tevens belangrijk daarbij de marktsteun en de beheersinstrumenten voor belangrijke producten te behouden. Ik denk bijvoorbeeld aan de zuivelsector en aan steun voor de tabaksector, waarvan de opheffing zeker niet zal leiden tot een daling van het aantal rokers, maar wel tot het loslaten van een belangrijk Europees product en het sociale netwerk dat eraan verbonden is.

Dergelijke instrumenten moeten echter wel altijd rekening houden met de extreme variëteit aan omstandigheden in Europa. Het systeem van melkquota dat momenteel van kracht is, is bijvoorbeeld gebaseerd op criteria die allang niet meer van toepassing zijn. De in het compromis voorgestelde verhoging van 1 procent is niet voldoende om aan de nationale vraag in de meeste lidstaten te voldoen. We hebben dus een flexibeler systeem nodig dat iedere afzonderlijke lidstaat de mogelijkheid biedt aan zijn eigen vraag te voldoen, wat bovendien goed zou zijn voor het Europese concurrentievermogen in deze sector op internationaal niveau.

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben het zeer zeker eens met Minister Barnier wanneer hij het heeft over voedselsoevereiniteit en het belang daarvan, en met Commissaris Fischer Boel wanneer zij het heeft over het belang van klimaatverandering op de landbouwagonde van vandaag. Kunnen wij alstublieft deze twee concepten met elkaar verenigen?

Men verwacht dat de groeiende wereldwijde vraag naar zuivelproducten – een groei die tussen nu en 2020 tot 35 procent kan oplopen – zal leiden tot een intensivering van de Ierse zuivelproductie, wat het erg waarschijnlijk maakt dat onze kudden zoogkoeien in aanmerking zullen komen zodra een vermindering van onze vee aantallen moet worden overwogen om de doelstellingen van de EU te bereiken wat betreft

klimaatverandering in het kader van het voorstel rond verdeling van de inspanningen. Het systeem van voedselproductie van Ierland wordt gezien als één van de meest efficiënte in de wereld wat betreft de emissies per geproduceerde voedsleenheid. Elk tekort op de wereldwijde voedselmarkt – als Ierland in zijn vee aantallen zou snijden – zou heel waarschijnlijk gevuld worden door landen met minder duurzame landbouwsystemen en door systemen met hogere emissieniveaus door de minder efficiënte aard van hun kuddebeheer of het leeftijdsprofiel van hun kuddes en door ontbossing.

Paulo Casaca (PSE). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, commissaris Fischer Boel, minister Barnier, een controle van de gezondheid dient ertoe bepaalde zaken die niet helemaal in orde zijn, bij te sturen. In de landbouwwetgeving voor de ultraperifere regio's is er één aspect dat niet goed is geregeld: de suikerregeling voor de Autonome Regio der Azoren.

Ik zou de commissaris en de minister, evenals alle collega's, met klem willen vragen naar de amendementen te kijken die ik heb ingediend teneinde rekening te houden met wat hier op het spel staat. Het is een probleem dat makkelijk en eenvoudig valt op te lossen. Indien een oplossing voor dat probleem uitblijft, betekent dat werkloosheid en het faillissement van een sector met zeer ernstige gevolgen voor de Autonome Regio der Azoren.

Ik dring er nogmaals op aan dat u daar terdege rekening mee houdt.

Francesco Ferrari (ALDE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik denk dat wij, met het oog op de situatie die recentelijk is ontstaan, de commissaris en de rapporteur moeten bedanken. Ik dank de rapporteur voor zijn inspanningen. Wanneer wij het hebben over landbouw, hebben we het over voedsel. Het is dus een heel delicaat thema.

Ik wil graag twee essentiële punten aan de orde stellen: het eerste heeft betrekking op het probleem van de melkquota. Ik ben verheugd over de consensus die is bereikt over de 1 procent – die ook verhoogd zou kunnen worden naar 2 procent – maar het grotere probleem zal zich voordoen na 2014: als er niet voor een zachte landing wordt gezorgd, zullen degenen die in deze jaren investeringen hebben gedaan, enorme problemen krijgen en zullen de landbouwbedrijven in deze sector enorme verliezen lijden. Het tweede punt heeft betrekking op de beheersing van de landbouwprijzen. Een jaar geleden hadden we problemen met de graanvoorziening en op dit moment zijn de prijzen van maïs en tarwe gehalveerd ten opzichte van vorig jaar, maar prijzen voor pasta, brood en veevoer zijn nog steeds hoog. Misschien zijn er fouten gemaakt in de planning, of is er te weinig toezicht geweest ...

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, de Europese Commissie heeft het voorstel gelanceerd om voor 2013 en daarna voor diverse lidstaten uitgavenplafonds in het gemeenschappelijk landbouwbeleid in te voeren. Als we deze bedragen omrekenen in bedragen per hectare bouwland komen we uit op een enorme ongelijkheid in steun per hectare tussen de diverse lidstaten: in België naar schatting 490 euro, in Denemarken 390 euro, in Duitsland 340 euro en in Frankrijk 260 euro, en in de nieuwe lidstaten duidelijk minder: 210 euro in Tsjechië, 200 euro in Slowakije en slechts 190 euro in Polen.

In een situatie waarin de productiekosten in de oude en nieuwe lidstaten nauwelijks nog van elkaar verschillen en de Europese Commissie heeft voorgesteld om financiële steun en productie volledig los te koppelen van elkaar, is het handhaven van deze verschillen niet langer gerechtvaardigd en discrimineert het landbouwers in met name de nieuwe lidstaten. Als de Commissie en de Raad hun houding op dit punt niet veranderen, zullen we voorgoed een tweesporig gemeenschappelijk landbouwbeleid krijgen: een rijker beleid dat op de oude lidstaten is gericht, en een armer beleid, dat het lot zal zijn van de nieuwe lidstaten.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, mijnheer de minister, ik wil mijn bijdrage kort houden en zou me graag willen beperken tot het feit dat we in de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor 500 miljoen consumenten in de Europese Unie, en vervolgens voor de landbouwers in de Europese Unie, die voor deze consumenten voedsel produceren. We zijn in gelijke mate verantwoordelijk voor grote als voor kleine landbouwbedrijven. We zijn verantwoordelijk voor bedrijven in benadeelde gebieden, in weidegebieden, en in het bijzonder in alle gebieden die verbonden zijn met de productie van melk en vlees.

Mevrouw de commissaris, ik zou u willen danken voor uw positieve beschouwing van het melkfonds, iets wat ik twee jaar lang, namelijk sinds het debat over het minimelkpakket en de afschaffing van de steunmaatregelen op dit gebied, geëist heb. Ik ben ervan overtuigd dat dit mechanisme ons in staat zal stellen hulp te bieden als we het geld niet eerst van de landbouwers afnemen, maar gebruikmaken van de middelen die zijn vrijgekomen door de afschaffing van de buitengewone maatregelen ter ondersteuning van de markt.

Marian Harkin (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, in dit debat moeten wij het hebben over voedselveiligheid, herleidbaarheid van voedsel en, vooral, over voedselzekerheid. Wij kunnen deze kwesties niet loskoppelen van onze besprekingen hier vandaag en wij kunnen het feit dat het aantal landbouwers jaar in jaar uit flink blijft afnemen, niet negeren.

Met een verhoging van de verplichte modulatie klopt men eenvoudigweg geld uit de zak van de Europese landbouwers. De waarde van een enkel landbouwbedrijf is sinds 2005, als gevolg van inflatie en andere kwesties, met ongeveer 15 procent afgenomen en toch voorziet het voorstel in verdere besparingen.

Vereenvoudiging lijkt het toverwoord te zijn. Desondanks is, in ieder geval in Ierland, het aantal betrokkenen bij het controleren van landbouwers de pan uit gerezen. In de afgelopen weken zagen wij een aantal helikopters, bijgestaan door 61 grond inspecteurs, de schapen tellen op de heuvels van Connemara, een klein gebied waar de prijs van schapen de investering van de landbouwers niet eens dekt. Voor sommigen leek het meer op de invasie van Irak dan op de goedaardige hand van Europa. Dit is een verspilling en schept het beeld van een overdreven bureaucratisch Europa, dat op een totaal buitenproportionele manier optreedt.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik ben niet gelukkig met het compromis, maar kan ermee leven omdat het misschien mogelijk is de grootste schade voor onze landbouwers te voorkomen als we de rechtstreekse betalingen niet zo ingrijpend reduceren als de Commissie met haar rampzalige voorstellen beoogt.

Als deze gelden terechtkomen in het melkfonds, zal de verlaging zelfs nog minder hard worden gevoeld. Helaas las ik vanochtend dat de commissaris wederom in haar strijd tegen het melkfonds op de barricades is gesprongen. Voor de boeren in Luxemburg maakt het geen verschil of we rechtstreekse betalingen tot 10 000 euro wel of niet korten, want alle fulltime boeren liggen hier boven deze grens. Om deze reden moet de prioriteit liggen bij het vermijden of zo veel mogelijk beperken van kortingen, anders is er in Luxemburg geen toekomst voor fulltime boeren.

Giovanni Robusti (UEN). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, waarde collega's, ik denk dat dit noch het moment, noch de plaats is om hier een uitgebreid debat over te voeren. Het Europees Parlement kan slechts zijn mening geven over het enige terrein waarop de Unie de macht heeft over leven en dood en waar de helft van haar begroting naartoe gaat.

Naar mijn mening is de zogenoemde 'gezondheidscontrole' een conservatief iets; de ook door de Unie gewenste globalisering wordt betaald door de landbouw: slachtoffer van een eindeloze zoektocht naar een onmogelijk compromis. Mijn rol als lid van het Europees Parlement toont echter het gebrek aan transparantie bij de toepassing van het GLB. De commissaris heeft Verordening nr. 250 in 2008 ondertekend, maar de lidstaten negeren deze verordening en dat zal ook na 30 juni 2009 zo blijven.

Ik denk dat ons niets anders rest dan ons te wenden tot de ingestelde controleorganen. We moeten echter niet vergeten dat wij het debat over het landbouwbeleid in de richting van de burgers moeten bewegen. Als wij de juiste weg willen bewandelen, moeten zij geïnformeerd worden. Doen we dat niet, dan blijven we de landbouwsector op het spel zetten, een sector die het slachtoffer is van voortdurende isolatie.

James Nicholson (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, allereerst zou ik het willen hebben over zuivel. Ik ben geen voorstander van een verhoging van 2 procent. Ik ben voor een verhoging van 1 procent omdat, hoewel er veel over zachte landingen wordt gesproken, ik er niet in geloof. Ik denk dat de wereld verandert terwijl wij hier zitten. De zuivelindustrie, die 12 maanden geleden nog zeker een succesvol onderdeel van onze productie was, heeft als gevolg van veranderende wereldmarkten gedurende de afgelopen maanden, aan succes moeten inboeten.

Ik zou de Commissaris willen laten weten dat ik me over de artikelen 68 en 69 enigszins zorgen maak. Ik geloof dat men het woord 'gemeenschappelijk' voor altijd kan schrappen uit het gemeenschappelijke landbouwbeleid. Ik zou hier zeer zorgvuldig mee om gaan om ervoor te zorgen dat wij niet teveel verantwoordelijkheid uit handen geven, en dat het geld eenvoudigweg kan terugvloeien en de lidstaten een ongelijk speelveld kunnen creëren.

Wat betreft modulatie, geloof ik dat wij het bij enkelvoudige cijfers moeten houden, maar dat wat wij voor modulatie beslissen, verplicht moet zijn. Laat iedereen in heel Europa hetzelfde niveau van modulatie van de tweede pijler betalen.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, ik wilde hier nog het een en ander aan toevoegen. Ten eerste moet de eerste pijler van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden versterkt, opdat de

producenten het hoofd kunnen bieden aan de huidige behoeften en marktproblemen. Ten tweede zal elke aanvullende differentiatie inkomensonzekerheid onder de producenten veroorzaken. Ten derde kan de invoering van nieuwe steunmechanismen, zoals onderlinge fondsen en oogstverzekeringspremies, niet gefinancierd worden met extra uitgaven en ten vierde wordt met de medefinanciering van de eerste pijler van het GLB de deur opengezet voor de toekomstige medefinanciering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Colm Burke (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou de rapporteur graag willen feliciteren met zijn werkzaamheden betreffende de gezondheidscontrole van het GLB, want het feit dat het Parlement in dit proces steeds meer werk verricht, mag best benadrukt worden. Ook ben ik heel blij met de houding van de Raad en de Commissie in deze onderhandelingen. Dit belooft volgens mij veel goeds voor onderhandelingen in de toekomst, wanneer het Parlement samen met de Raad volledige medebeslissing in landbouwzaken krijgt.

Ik kom zelf uit een landbouwgebied in Ierland, en helaas moet ik constateren dat boeren zich de laatste tijd tegen het EU-project hebben gekeerd. Zij hebben daar diverse redenen voor, waaronder het duidelijke gebrek aan transparantie van de onderhandelingen in de Raad. Maar als het Verdrag van Lissabon mocht worden aangenomen, zal het Parlement een centrale rol spelen, en zal er dus meer plaats zijn voor een open, transparant debat over kwesties die betrekking hebben op het GLB. Dan zullen de boeren zich er beter in kunnen vinden.

Om in Europa vooruit te komen moet het Parlement volledig betrokken zijn bij het besluitvormingsproces, en dat kan uiteindelijk alleen maar door middel van medebeslissing worden bereikt.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Dit is een goed verslag. Wat ontbreekt er, wat moeten we wijzigen? De herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid houdt onvoldoende rekening met de nieuwe situatie in de wereld als geheel en in Europa als gevolg van de voedselcrisis. Er is te veel gebeurd om hier niet terdege rekening mee te houden.

Tal van punten in de voorstellen van de Europese Commissie blijven achter bij de verwachtingen van de nieuwe lidstaten, die een eerlijker direct subsidiestelsel willen. Ik ben ervan overtuigd dat gelijktrekking van de subsidieniveaus tussen de lidstaten onvermijdelijk is. Mevrouw de commissaris, de vergadering van de Raad van Ministers zal vergezeld gaan van een demonstratie van achtduizend tabaksproducenten. Ik hoop dat aan hun verwachtingen zal worden voldaan.

Wat de andere punten betreft, moeten we een eerste voorzichtige stap zetten om te komen tot afschaffing van het melkquotastelsel in 2015. We moeten een manier zien te vinden om dit te bereiken. De melkmarkt is instabiel en moet daarom nauwlettend worden gevolgd. Verder moeten we instrumenten voor marktinterventie krijgen, zoals opslag ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Michel Barnier, *fungerend voorzitter van de Raad.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, dank u voor uw aandacht en de vragen die u ons heeft gesteld. Ik wil graag stapsgewijs een aantal punten behandelen.

Ik wil om te beginnen iets zeggen over modulatie. De heer Goepel, de heer Baco, de heer Sanzarelli en mevrouw Lulling hebben dat onderwerp zojuist aangevoerd. Ik kan u verzekeren dat het modulatiepercentage een kernpunt zal zijn van ieder compromis. En ik heb begrepen dat het Parlement graag een compromis zou willen bereiken. Ik moet daaraan toevoegen dat een al te sterk progressieve modulatie in een aantal lidstaten beslist problemen zou opleveren. We mogen echter niet vergeten dat het idee van progressieve modulatie aansluit bij in de maatschappij levende verlangens die in de pers de nodige aandacht hebben gekregen. We moeten daarom samen met mevrouw Fischer Boel een compromis vinden. En ik geloof dat het door uw rapporteur voorgestelde standpunt aanwijzingen in die richting bevat. In de context van diezelfde modulatie is ook de mate van cofinanciering een punt dat in een compromis moet worden meegenomen. U hebt honderd procent voorgesteld, hetgeen neerkomt op nul procent cofinanciering op nationaal niveau. Dat is heel ambitieus, maar ik geloof wel dat het de juiste benadering is.

Dan wil ik nu iets zeggen over de nieuwe uitdagingen. Ik begrijp het standpunt van de commissie landbouw en plattelandsontwikkeling – dat steun aan de zuivelsector één van de nieuwe uitdagingen is die door de modulatie worden gefinancierd – heel goed. Ik geloof dat dit een idee is dat we in het werk met mevrouw Boel goed kunnen gebruiken.

Dames en heren, de heer Capoulas Santos heeft nog een ander kernpunt genoemd: de melkquota. Dat is een heel problematische kwestie met veel vertakkingen. Hij staat in dezen een voorzichtige aanpak voor, en de heer Goepel, mevrouw Mathieu en de heer Le Foll hebben zich daar zojuist ook voor uitgesproken. Ik heb maar een paar namen genoemd, maar velen onder u zouden datzelfde onderwerp – melkquota – ook kunnen noemen. Er zijn met betrekking tot die quota twee problemen die een oplossing behoeven: om te beginnen de verhoging van de quota en het percentage van die verhoging, en verder de steunmaatregelen.

Wat de verhoging van de quota betreft: uit de debatten in het Parlement blijkt dat de standpunten sterk uiteenlopen. In de Raad van ministers is dat eerlijk gezegd niet anders. De oplossing die u voorstelt – 1 procent per jaar tussen 2009 en 2010, om dan later een besluit te nemen op basis van een verslag over de voortzetting van de verhoging –, is een heel voorzichtige aanpak, en één die aansluit bij de ideeën van uw rapporteur, de heer Capoulas Santos. We moeten echter ook rekening houden met de zichtbaarheid op de middellange termijn, zowel voor landbouwbedrijven als voor ondernemingen in het algemeen. En dat betekent dat je tussen nu en 2015 een koers zult moeten bepalen. Ikzelf geloof dat het voorstel van de Commissie in dezen een vrij goed evenwicht aanhoudt. We zullen daaraan blijven werken, en dat geldt ook voor de steunmaatregelen; iedereen is het immers eens met steun voor de kwetsbare regio's. De aanbevolen oplossing om artikel 68 te gebruiken om meer structurele maatregelen te implementeren zou ons volgens mij een hele reeks bruikbare instrumenten opleveren voor steun aan deze sector. Wat de precieze werking van de te implementeren financiële instrumenten betreft: ik geloof dat we daar een discussie aan zouden moeten wijden om zo een oplossing te vinden die voor iedereen aanvaardbaar is. Ik denk hier uiteraard aan het "Melkfonds".

Mijnheer de Voorzitter, ik wil nu graag een paar woorden wijden aan de marktordeningsinstrumenten. Ik heb vastgesteld dat er stemmen zijn opgegaan om deze instrumenten te behouden. Het zouden dan doeltreffende instrumenten moeten zijn. Net als u geloof ook ik dat we in deze nieuwe mondiale context waar zovelen naar hebben verwezen – we hebben het dan over de landbouw en de voedselproductie, deze reële economie die van alles te maken heeft met de voedselvoorziening – behoefte hebben aan instrumenten om te kunnen interveniëren als de markten in ernstige mate instabiel geraken. Vanuit dat perspectief vormt interventie een belangrijk aspect bij de onderhandelingen.

Veel lidstaten – en veel afgevaardigden in dit Parlement – willen de oorspronkelijke voorstellen graag herzien en dan opnieuw bespreken. We zijn verder op zoek naar een compromis dat het behoud van een werkelijk doeltreffend vangnet garandeert.

Tot slot wil ik graag iets zeggen over artikel 68. Daarover is zowel in de Raad als in het Parlement veel gediscussieerd. Er wordt sterk aangedrongen op het uitbreiden van de mogelijkheden voor de toepassing van dit artikel. Daar is veel belangstelling voor. Het artikel zou dan wel zijn algemeen karakter moeten behouden. Het versoepelen van de regels voor de toepassing van dit artikel zou mogelijk – en ik zelf geloof daar zeker in – steun kunnen genereren voor productiewijzen zoals die in de schapenteelt gewoon zijn, een sector die genoemd werd en die inderdaad behoefte heeft aan steun.

Ook hier werken we op die basis met de commissaris samen. En zo gaan we ook zoeken naar oplossingen voor manieren om de financieringsvoorwaarden te verbeteren. Ik denk dan in de eerste plaats aan de verzoeken van de zijde van veel vertegenwoordigers van de nieuwe lidstaten om deze voorwaarden evenwichtiger en eerlijker te formuleren.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb aandachtig en met veel belangstelling geluisterd naar al uw uitgebreide interventies. Op basis van het standpunt dat u nu gaat afgeven – en ik wil bij deze de voorzitter, de heer Parish, de commissie en de rapporteur opnieuw bedanken – moet ik proberen een dynamisch politiek compromis te formuleren dat ons in staat zal stellen het gemeenschappelijk landbouwbeleid te behouden door het aan de nieuwe mondiale context aan te passen. Dat is wat we met mevrouw Fischer Boel en al haar collega's willen bereiken. Ik bedank ze allemaal voor hun welwillende opstelling de afgelopen maanden.

Ik wil nu afsluitend graag iets zeggen over de opmerking die mevrouw Aubert zojuist heeft gemaakt aangaande voedselonzeekerheid. Het voorzitterschap is zich er terdege van bewust dat we het gemeenschappelijk landbouwbeleid niet kunnen bespreken als ware het een soort vesting. We vormen geen eiland. Daarom hebben we op 3 juli in het Europees Parlement een conferentie met de directeur-generaal van de Wereldhandelsorganisatie, de directeur-generaal van de Wereldbank, de directeur-generaal van de Voedsel- en Landbouworganisatie, een groot aantal EP-leden en commissaris Michel met betrekking tot deze vraag: "Wie gaat de wereld voeden?". In diezelfde sfeer zullen we op 28 november een werkontmoeting organiseren – opnieuw met commissaris Michel – over het verband tussen landbouw en ontwikkeling.

Het voorzitterschap en ik zelf blijven daarom aandachtig luisteren naar wat er over de landbouw wordt gezegd. Het onze bedoeling het landbouw- en regionaal voedselvoorzieningsmodel van de Europese Unie, dat al vijftig jaar als basis van het landbouwbeleid heeft gediend, te behouden, maar dan wel vanuit een perspectief dat ook rekening houdt met wat er in de rest van de wereld gebeurt.

Mariann Fischer Boel, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb aandachtig geluisterd, en volgens mij toont het aantal sprekers volgens de "catch the eye"-procedure duidelijk aan dat er in dit Parlement erg veel belangstelling is voor de landbouwsector en de gevolgen van de beslissingen die zullen worden genomen.

Ik zou graag op een paar kwesties die genoemd zijn willen ingaan. Ten eerste zou ik willen benadrukken dat u volgens mij iets verkeerd begrepen of over het hoofd gezien heeft toen u mij ervan probeerde te overtuigen dat modulatie betekent dat er geld van de boeren wordt afgenomen. Dat is absoluut niet het geval. Modulatie is nodig omdat we met nieuwe uitdagingen worden geconfronteerd en de mogelijkheden van boeren om investeringen te doen moeten opkrikken om het hoofd te bieden aan deze nieuwe uitdagingen. Ik denk dus dat we juist kunnen stellen dat we met modulatie de voor de landbouwsector beschikbare financiering in feite verhogen, omdat er sprake is van medefinanciering. En daar gaat het allemaal om. Als u blijft zeggen dat wij geld van de boeren afnemen, dan is er sprake van een misverstand bij degenen onder u die zich achter dit argument scharen.

Vandaag schijnt melk het voornaamste issue te zijn geweest. In zijn eerste toespraak zei Neil Parish dat er 27 lidstaten – dus 27 klanten – in uw commissie vertegenwoordigd zijn. Maar na de discussie vandaag lijkt het wel alsof het er veel meer zijn, want de verschillende standpunten zijn niet van de lucht, van een verhoging van nul procent tot tien procent. Hier zullen het voorzitterschap en de Commissie het juiste evenwicht in moeten vinden.

Voor degenen die het over een melkfonds hebben: dit vind ik vreemd, want ik kan me de onderhandelingen in 2003 nog herinneren, waarmee we de melkproducenten over heel Europa compenseerden. Ik neem Duitsland even als voorbeeld: de Duitse melkveehouders werden elk jaar met één miljard euro gecompenseerd. Dat was geld dat van hun melkbetalen naar hun bedrijfstoeslag ging. Maar toen hoorde ik niemand over een melkfonds praten. En omdat we weten dat de zuivelsector het moeilijk heeft, hebben we daarom nu een melklijn toegevoegd om de nieuwe uitdagingen aan te pakken. We zullen vast wel een heel gunstig pakket kunnen samenstellen voor de melkproducenten in de probleemgebieden.

Ik moet zeggen dat ik verbaasd ben dat er zo veel weerstand is tegen het verhogen van de melkquota, terwijl we weten dat we vorig jaar 338 miljoen euro aan extra heffingen van Europese melkproducenten hebben geïnd. Dit is absoluut niet de manier waarop ik te werk wil gaan. Ik wil boeren de mogelijkheid geven in te spelen op de markt. Een verhoging van de quota betekent niet dat men verplicht is deze te produceren: ze vormen alleen een mogelijkheid voor degenen die sterk in de interne of externe markt staan. Laten we niet vergeten dat degenen die concurrerend zijn elk jaar 338 miljoen euro betalen om hun bedrijven te behouden.

Voor wat betreft de herverdeling is het duidelijk dat we het er algeheel over eens waren dat deze gezondheidscontrole geen nieuwe hervorming zou zijn, en dat we dus uitgingen van de hervorming van 2003. Ik denk dat zowel het voorzitterschap als de Commissie zullen toegeven dat er veel druk is vanuit de nieuwe lidstaten om een meer gelijke betaling te verkrijgen, en ik weet dat dit een discussie is die in de hervorming van 2013 sterk verdedigd zal worden. We zouden in het compromis zelfs nu al een aantal oplossingen voor de nieuwe lidstaten kunnen vinden, en ik hoop dat u op positieve wijze verrast zult worden.

Ten slotte zou ik over het punt van tabak dat naar voren kwam alleen maar kunnen zeggen dat ik onder de indruk was van de heer Gklavakis, die ons altijd probeert te overtuigen dat tabak belangrijk is, en dat zal ook het geval zijn in zijn eigen regio. Maar tabak zit niet in de gezondheidscontrole. De hervorming op het gebied van tabak vond plaats in 2004, en werd ondersteund door alle landen, waaronder de tabakproducerende lidstaten. Zoals ik al zo vaak heb gezegd, ga ik de hervorming van tabak zeker niet heropenen. Maar ik sta er wel voor open om al die lidstaten, al die regio's die problemen ondervinden, te helpen, want er zijn veel mogelijkheden beschikbaar in het plattelandsontwikkelingsbeleid. We kunnen vast wel oplossingen creëren die de gevolgen van de beslissingen die al voor de tabakproducenten genomen zijn, verzachten.

Ik moet het kort houden, maar mijn conclusie van de discussie hier vandaag is duidelijk dat we nu, nog meer dan ooit, een gemeenschappelijk landbouwbeleid nodig hebben. Ik ben het met mevrouw McGuinness eens dat een situatie waarin hernationalisatie het enige antwoord zou zijn, de Europese landbouwsector zeker in gevaar zou brengen.

Laten we ons gemeenschappelijk landbouwbeleid behouden, met de flexibiliteit die we in onze verschillende keuzes binnen het plattelandsontwikkelingsbeleid hebben opgenomen. Maar we hebben zeker een gemeenschappelijk Europees landbouwbeleid nodig. Dat zou mijn conclusie zijn van de discussies hier vandaag. Ik wil u allen hartelijk danken voor uw betrokkenheid.

VOORZITTER: ADAM BIELAN

Ondervoorzitter

Luis Manuel Capoulas Santos, rapporteur. – (PT) De lijst van sprekers was lang en ze hebben met overtuiging en hartstocht hun ideeën ontvouwd. Het vormt een bevestiging van de manier waarop dit onderwerp het Europees Parlement in beweging heeft gebracht en van het belang dat de landbouw, de boeren en het platteland in Europa wordt toegekend.

Het debat heeft geen verrassingen opgeleverd, daar in wezen de standpunten bevestigd zijn die al herhaalde malen waren ingenomen bij de verschillende debatten tijdens deze lange behandeling die meer dan een jaar heeft geduurd. In het geval van mijn fractie heeft dat proces nog zes maanden langer geduurd.

Het lijkt me echter ook duidelijk geworden dat er geen alternatieven zijn ingediend voor de standpunten die een verantwoord compromis inhouden dat de meerderheid kan aanvaarden.

De Commissie en ook de Raad hebben hun standpunten bevestigd, maar ik heb de signalen die wijzen op een flexibele en open houding zeer gewaardeerd.

Daarom vertrouw ik op uw politiek realisme, beste Mariann en Michel, en op compromisbereidheid bij het zoeken naar een uiteindelijke oplossing, die wat de wezenlijke kwesties betreft niet veel afwijkt van wat het Parlement u heeft voorgesteld.

Ik wil opnieuw wijzen op het symbolisch belang van deze toenadering, nu het Europees Parlement binnenkort medebeslissingsbevoegdheden op dit terrein verwerft. Ik koester namelijk de hoop dat de problemen bij de ratificatie van het Verdrag van Lissabon zullen worden opgelost, daar Europa dat Verdrag nodig heeft.

Mijnheer Barnier, zoals ik al vaak heb gezegd hebben we nog geen medebeslissingsbevoegdheid op dit beleidsterrein, maar handelen we al wel in die geest. Daarom wens ik dat de moeilijke onderhandelingen tussen nu en morgen zeer succesvol zullen zijn. Ik ben er zeker van dat we een op consensus gebaseerde oplossing zullen weten te bereiken, die zowel beantwoordt aan de verlangens van de Europese boeren als van de landbouw, die zijn ogen op ons heeft gericht. Wij zijn er allemaal van overtuigd dat een gemeenschappelijk landbouwbeleid in Europa nodig is om de Europese landbouw concurrerend en ecologisch duurzaam te maken. Dat lijkt me de beste manier om dit debat af te ronden.

Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt op woensdag 19 november 2008 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Gerard Batten (IND/DEM), schriftelijk. – (EN) Het gemeenschappelijk landbouwbeleid dwingt de Britse consument tegen hoge prijzen voedsel te kopen dat geproduceerd is door boeren op het vasteland van Europa, in plaats van voedsel dat tegen lagere prijzen op de wereldmarkt beschikbaar is. Geschat wordt dat het GLB ervoor zorgt dat de prijzen minstens 23 procent hoger liggen dan de gangbare prijzen op de wereldmarkt.

Economen hebben ook geschat dat de kosten van het GLB voor consumenten in het Verenigd Koninkrijk neerkomen op ten minste 1,2 procent van het bruto binnenlands product, hetgeen momenteel maar liefst 16,8 miljard Britse pond per jaar is.

Ik vertegenwoordig een groot aantal mensen in Londen die moeite hebben hun rekeningen te betalen. Ze worden geconfronteerd met steeds stijgende belastingen en steeds stijgende prijzen. Zij hoeven niet te zorgen voor het inkomen van boeren op het vasteland. Als landen hun landbouwsector willen subsidiëren, is dat hun eigen zaak, maar dat moet dan wel betaald worden door hun eigen belastingbetalers.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid wordt betaald door degenen die dat het minst kunnen missen: gepensioneerden en mensen met een laag inkomen, degenen die een groter gedeelte van hun beschikbare inkomen aan voedsel uitgeven. Het GLB is slechts een van de vele redenen waarom Groot-Brittannië uit de Europese Unie zou moeten stappen.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Het doet mij deugd te mogen constateren dat er nu, één jaar nadat de Europese Commissie het startschot gaf voor het raadplegingsproces inzake de aanpassing van het gemeenschappelijk landbouwbeleid aan de huidige behoeften van boeren en landbouwproducenten, een consensus tot stand is gekomen over een aantal specifieke voorstellen.

Het compromis over artikel 68 is naar mijn mening goed werkbaar, voornamelijk wat betreft de verhoging van het plafond bij de voor elke nieuwe strategische overheidsbeleidsmaatregel benodigde creatie van fondsen van 10 naar 15 procent, alsook het aanbrengen van een duidelijk plafond voor gebruik in bepaalde vormen van specifieke steun.

Ik wilde verder nog even terugkomen op de kwestie van de deadline voor de volledige indiening van het cross-compliancepakket voor Roemenië en Bulgarije. Beide landen bereiken tegen 1 januari 2016 het directebetalingenplafond van 100 procent. Het is dientengevolge niet meer dan eerlijk dat de deadline voor de volledige indiening van het cross-compliancepakket in beide landen pas tegen die tijd is. Tot mijn grote ontgoocheling moet ik constateren dat het door ons gesteunde amendement hiertoe niet is goedgekeurd. Gezien het grote belang van deze kwestie voor de nieuwe lidstaten wil ik alle collega's hierbij oproepen hier gedegen rekening mee te houden bij volgende debatten over deze kwestie, om zo te komen tot een oplossing die zowel gunstig is voor beide lidstaten als de goedkeuring heeft van de vertegenwoordigers van alle EU-lidstaten bij elkaar.

Béla Glattfelder (PPE-DE), schriftelijk. – (HU) Evaluatie van de situatie betekent niet alleen een herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). In feite hebben we het hier over de hervorming van het GLB en over een aanzienlijke verlaging van de landbouwsteun. Voor Hongarije en de Hongaarse landbouwers is dit volstrekt onaanvaardbaar.

Tot dusver zijn de hervormingen alleen maar nadelig geweest voor de Hongaarse landbouw.

In Hongarije zou modulatie ook gevolgen hebben voor kleine landbouwbedrijven met twintig hectare. Deze bedrijven hebben echter geen verlaging van de directe steun nodig, maar een verhoging. Bovendien is toepassing van de modulatie in de nieuwe lidstaten vóór 2013 in strijd met de toetredingsovereenkomst.

In het belang van de voedselzekerheid moet de steun ten behoeve van de productie- en marktregelingen, met inbegrip van graaninterventie, gehandhaafd blijven. Het is onaanvaardbaar dat de interventieprijs wordt gekoppeld aan de prijs in Rouen, aangezien door de kosten van vervoer de prijzen lager zijn in verder gelegen landen en met name de nieuwe lidstaten, hetgeen discriminerend is.

Wij zijn tegen een verhoging van de melkquota. De verhoging van melkquota in het voorjaar bleek een gebrekkig besluit, dat in diverse lidstaten leidde tot een scherpe daling van de melkprijzen. Een verhoging van de melkquota staat haaks op de belangen van Hongarije, aangezien wij nog een aanzienlijke hoeveelheid onbenutte melkquota hebben. Een dergelijke maatregel zou ertoe leiden dat Hongaarse producenten hun productie niet meer kunnen opschroeven.

We staan achter de beslissing om steun te blijven verlenen aan tabaksproducenten. Duizenden gezinnen verdienen hun brood met de productie van tabak, met name in het meest benadeelde deel van het land, het noordoosten.

Roselyne Lefrançois (PSE), schriftelijk. – (FR) Ik wil om te beginnen mijn waardering uitspreken voor het uitstekende werk dat onze rapporteur, de heer Capoulas Santos, heeft verricht. Hij heeft steeds gezocht naar een evenwichtig en goed gestructureerd compromis teneinde het Europees Parlement in staat te stellen met één stem te spreken, nu de Raad onzeker en verdeeld is.

De gezondheidsdoorlichting waarover we vandaag gaan stemmen vormt een heel goede gelegenheid om eens goed na te denken of we een uitweg kunnen vinden uit de permanente crisis die het gemeenschappelijk landbouwbeleid ondermijnt. We kunnen nu ook vooruit denken over al het werk dat ons te wachten staat bij de hervorming van dit beleid, die na 2013 moet beginnen.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid heeft beslist behoefte aan nieuwe inspiratie, zeker wat de sociale en milieuaspecten betreft. Ik ben daarom heel blij dat we erin geslaagd zijn de tekst van de Commissie te wijzigen en deze sociaal bewuster te maken, en dan vooral door extra steun toe te kennen aan kleine bedrijven en de introductie van de factoren "werk" en "werkgelegenheid" in de regels voor het toekennen van steun. Ik vind het echter wel jammer – en dit is de enige bedenking die ik hier wil noemen – dat er naast economische en sociale criteria niet meer aandacht wordt besteed aan ecologische overwegingen. "Duurzaamheid" moet immers de voornaamste karakteristiek van ons landbouwbeleid worden.

Lasse Lehtinen (PSE), schriftelijk. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, er moet meer worden gedaan om te waarborgen dat landbouwsteun op een zodanige manier wordt toegewezen dat de landbouw zich duurzaam gaat ontwikkelen. De huidige subsidies worden vaak slechts als extra inkomsten van boeren gezien.

De landbouw in de landen aan de Oostzee is de grootste vervuiler van die zee. Door het verlenen van landbouwsteun vergroten wij de emissies in het grondwater en op die manier ook in de zee.

Elke bedrijfstak, ook de landbouw, moet vrijwillig meedoen aan inspanningen en projecten ten behoeve van het milieu. Dat is de enige manier waarop de landbouw in de toekomst bestaansrecht kan claimen. Waarom zouden belastingbetalers een bedrijfstak moeten blijven steunen die schadelijk is voor de nabije omgeving, terwijl men vervuiling op afstand kan houden door geïmporteerd voedsel te kopen?

Schoon water is nu al een schaars goed. Het is dus alleen maar redelijk dat er voor de vervuiling ervan moet worden betaald en dat die vervuiling niet met publiek geld wordt gesubsidieerd.

De landbouw moet actief gebruik maken van de talrijke bestaande milieumaatregelen. De terugwinning van fosfor en stikstof is technisch mogelijk en zal spoedig ook rendabel zijn. Deze waardevolle natuurlijke hulpbronnen en grondstoffen moeten worden hergebruikt, zoals dat ook bij andere natuurlijke hulpbronnen wordt geëist.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Zoals verwacht, biedt de 'gezondheidscontrole' van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) de kans om dieper in de grondslagen te graven dan bij andere beleidsterreinen en begrotingen van de Europese Unie.

Het landbouwbeleid, dat ooit het leeuwendeel van de begroting opslokte en tegen eind 2013 nog maar een derde van de begroting voor zijn rekening zal nemen, heeft veel kritiek gekregen. Het hoofdargument betreft de wanverhouding tussen de rol die de landbouw speelt in de economie en werkgelegenheid enerzijds en het aandeel in de EU-begroting anderzijds. Dit is een misverstand.

Het GLB als geheel is een communautair beleidsterrein en zijn aandeel in de totale openbare uitgaven van de EU, zowel nationaal als communautair, is minder dan 0,3 procent van het BBP. Bovendien hebben we te maken met een nieuwe internationale realiteit, en de hongersnood in ontwikkelingslanden moet ons aan het denken zetten over de grondslagen van de steun voor de landbouwsector in Europa.

Het Europees Parlement heeft diepgaand gediscussieerd over dit probleem, wat blijkt uit de talrijke amendementen. Uit het oogpunt van een staat waarin de landbouwsector een verhoudingsgewijs groot aandeel heeft in de werkgelegenheid, zoals in Polen, zou het logisch zijn om de melkquota te verhogen en nationale steun te verlenen aan de meest benadeelde sectoren. Voor wat betreft de modulatie, wat een van de meest omstreden kwesties bleek te zijn, mogen we niet vergeten dat de 'nieuwe' lidstaten pas in 2013 een subsidieniveau van 100 procent bereiken, en dat modulatie opgevat kan worden als voorbode van renationalisatie van het landbouwbeleid, wat een stap achteruit zou zijn.

Cătălin-Ioan Nechifor (PSE), schriftelijk. – (RO) Als afgevaardigde uit een regio met veel landbouwactiviteiten in Roemenië, een van de nieuwe lidstaten, heb ik niet het idee dat de in het kader van de gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid uitgevoerde analyses enige verbetering hebben in de ongelijke behandeling van boeren in de nieuwe lidstaten enerzijds en boeren in de oude lidstaten van de Europese Unie anderzijds. Wat wel helpt, is dat de nationale melkquota voor Roemenië onveranderd zijn gebleven, in samenhang met het feit dat de lidstaten de mogelijkheid hebben hun melkquota voor een bepaalde periode te vergroten indien andere lidstaten deze quota niet geheel opgebruiken. Het voorstel tot oprichting van een melkfonds, bedoeld ter ondersteuning van de herstructurering van deze sector, is mede met het oog op de huidige crisis die ook deze sector treft van groot belang.

Ik denk verder dat voordat de nieuwe regels inzake melkquota vanaf 2015 van kracht worden producenten de kans moeten krijgen om zich aan te passen aan de veranderde marktomstandigheden en hier met investeringen op in te springen. Daarbij mag niet worden vergeten dat de aanvraagprocedures voor investeringshulp vrij langdurig zijn. Bovendien dient om producenten te kunnen laten investeren in lijn met de markt vraag de limiet op de quota te worden afgeschaft.

Maria Petre (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik hoorde een van mijn fractiegenoten spreken over hoe snoepjes te verdelen tussen twee kinderen. Naar analogie hiervan zou ik graag duidelijk willen maken dat wanneer zo'n kind later een Roemeense of Bulgaarse boer was, deze pas acht jaar later krijgen zou wat hij verdient. Mijn vraag is of hij over acht jaar nog altijd een kind is.

Toen ik als Roemeens afgevaardigde lid werd van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, wees men mij op de vaak onder meer in verband met de melkquota gebezigde uitdrukking "zachte landing". Ik vroeg toen en ik vraag u nog altijd: hoe kunnen Roemeense en Bulgaarse boeren de "start"-procedure nu in overeenstemming brengen met de procedure voor een "zachte landing"? Toen Roemenië nog maar net begonnen was met de toetredingsonderhandelingen vertrouwde een Deense partner mij toe dat landbouw het moeilijkste hoofdstuk zou zijn. Ik hoop dat nu, twee jaar na toetreding, de Roemeense landbouw een kans zal bieden op een verenigd Europa.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), schriftelijk. – (BG) Het is van groot belang dat de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) wordt voortgezet, want alleen zo kan de koppositie van Europa in deze sector worden gehandhaafd. Uiteraard mag dit niet ten koste gaan van de producent of de eindgebruiker. Het is een algemeen bekend feit dat de Europese Unie van een exporteur van landbouwproducten veranderd is in een importeur. Om die reden dient het debat van vandaag tot een evenwichtig resultaat te komen, opdat wij er zeker van kunnen zijn dat de belangen van alle burgers beschermd zijn.

Een groot deel van de Commissievoorstellen valt als ik het zo bekijk gunstig uit voor de Bulgaarse boeren, zeker gezien het feit dat, als gevolg van wanbeheer van de Bulgaarse regering in deze sector en alle misbruik aldaar, de in de pretoetredingsmechanismen resultaten niet gehaald zijn. Dit heeft in de afgelopen maanden geleid tot protesten van landbouwproducenten, met name melkboeren en graantelers. Daarom is het, uiteraard onverlet de volledige liberalisering van de markt voor zuivelproducten, zo belangrijk om voor hun levensonderhoud in hoge mate van de melkveehouderij afhankelijke regio's de nodige zekerheid te bieden.

In Bulgarije zijn er talrijke melkveehouders in bergachtige gebieden en andere gebieden met specifieke problemen. Daarom ben ik voorstander van de gedachte om meer geld te oormerken voor hun ontwikkeling en een gespecialiseerd fonds voor melkproducenten in het leven te roepen.

5. Schoolfruitregeling (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0391/2008) van Niels Busk, namens de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1290/2005 betreffende de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, en van Verordening (EG) nr. 1234/2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten (Integrale-GMO-verordening), met het oog op het opzetten van een schoolfruitregeling (COM(2008)0442 – C6-0315/2008 – 2008/0146(COD)).

Niels Busk, rapporteur. – (DA) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris Fischer Boel, geachte minister Barnier, geachte collega's, de Commissie heeft een bijzonder goed voorstel voorbereid met het oog op het opzetten van een schoolfruitregeling om de trieste trend van overgewicht onder schoolkinderen te keren. Ik heet dit voorstel van ganser harte welkom. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) beveelt aan dat kinderen 400 gram groente en fruit per dag eten, maar er zijn helaas slechts zeer weinig kinderen die dat doen. In de EU zijn er 22 miljoen kinderen met overgewicht, van wie ongeveer 5 miljoen kinderen ernstig overgewichtig zijn. Het ergste is nog dat dit aantal ieder jaar met 400 000 kinderen toeneemt. Een grote opname van fruit en groenten leidt tot een geringere kans op een hele reeks aandoeningen en voorkomt overgewicht en ernstig overgewicht. De eetgewoontes worden in de jeugd bepaald en alles wijst erop dat kinderen die veel groenten en fruit leren eten, dat ook als volwassenen blijven doen. Om deze redenen is het van essentieel belang dat we in een vroeg stadium ingrijpen om ervoor te zorgen dat we werkelijk invloed kunnen uitoefenen op de eetgewoonten van onze kinderen en jongeren.

Overgewicht leidt tot een verhoogde kans op aandoeningen van hart en bloedvaten, diabetes, hoge bloeddruk en bepaalde vormen van kanker. Deze aandoeningen behoren tot de grootste bedreigingen van de volksgezondheid in de EU en de behandelkosten drukken zwaar op de gezondheidsbegroting van de lidstaten. De Commissie verwijst in haar effectbeoordeling naar twee van de veel te weinige onderzoeken waarin het verband wordt belicht tussen gezondheidsuitgaven en een te geringe groente- en fruitconsumptie. In dit licht bezien, moeten de uitgaven voor een schoolfruitregeling worden beschouwd als een parallelle bezuiniging op de zorgbegrotingen van de lidstaten met een positief effect allereerst op de volksgezondheid, maar ook op de Europese economie. Tot er een dagelijkse opname van 400 fruit gram wordt bereikt, moet het devies luiden: hoe meer fruit, des te meer besparing. Voorkomen is goedkoper dan behandelen.

Als rapporteur heb ik voorgesteld het bedrag dat op de Gemeenschapsbegroting zal worden gereserveerd te verviervoudigen. Het oorspronkelijke voorstel van de Commissie van 90 miljoen euro is helaas alleen

toereikend voor één keer per week één stuk fruit, 30 weken per jaar, voor kinderen van 6 tot 10 jaar. Een stuk fruit per week is niet voldoende om een eetpatroon te veranderen of de volksgezondheid te beïnvloeden. De beste oplossing zou zijn dat alle kinderen dagelijks een stuk fruit krijgen, op alle schooldagen van het jaar. Derhalve moeten hiervoor meer middelen op de Gemeenschapsbegroting worden gereserveerd.

Een meerderheid in de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling heeft besloten om 500 miljoen euro te reserveren en af te zien van de nationale cofinanciering. Daar ben ik het niet mee eens. Ik hoop daarom dat we deze kwestie vandaag in de stemming kunnen oplossen, aangezien ik namens mijn fractie het voorstel heb ingediend om 360 miljoen euro te reserveren. Dit bedrag moet dan worden aangevuld met bijdragen van de lidstaten, zodat we allen tezamen een veel groter bedrag bijeenbrengen dan die 500 miljoen euro.

Een meerderheid in de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling heeft tevens besloten dat alleen groente en fruit uit EU-landen voor de regeling mogen worden gebruikt. Dat is mij al te protectionistisch en bovendien zou de regeling daardoor ook bureaucratischer worden. Daarom is het noodzakelijk dat het aan de lidstaten wordt overgelaten om te bepalen, op basis van de door de Commissie opgestelde lijst, welk fruit er mag worden verdeeld en welk fruit in de regeling wordt opgenomen.

Michel Barnier, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dit voorzitterschap is maar al te graag bereid deze regeling in het Europees Parlement te bespreken. Het gaat hier om een voorstel van de Commissie dat door mevrouw Fischer Boel persoonlijk is overgebracht, waarvoor ik haar bij deze bedank. Deze regeling is voor de voeding van onze jongste burgers van groot belang en vertegenwoordigt een praktische en doeltreffende stap bij het bestrijden van zwaarlijvigheid onder jongeren.

De heer Busk heeft zojuist de gegevens genoemd en ik kan ze bevestigen: één op de vijf kinderen in Europa is te zwaar of loopt het risico zwaarlijvig te worden. Obesitas bij kinderen neemt in Europa elk jaar met 2 procent toe. We moeten jongeren dus aanmoedigen hun dieet te variëren en meer fruit en groente te consumeren.

Ik geloof, dames en heren, dat de tenuitvoerlegging van deze regeling – die ieders steun heeft – laat zien dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid een belangrijke kan spelen – en speelt – bij het aanmoedigen van de consumptie, en – uiteindelijk – de productie van gezonde kwaliteitsproducten. De landbouw is uit de aard der zaak goed toegerust voor een dergelijke tweeledige uitdaging, die erin bestaat zowel kwantiteit – dat was in de eerste overeenkomst met de landbouwers in de jaren zestig zelfs de belangrijkste uitdaging – als kwaliteit te leveren. Met kwaliteit bedoelen we ook de veiligheid van producten.

En dat bewijst niet alleen, dames en heren, dat Europa tegemoet kan komen – en komt – aan de specifieke behoeften van onze medeburgers, maar ook dat de landbouw behoort tot de belangrijkste uitdagingen waarmee onze maatschappij wordt geconfronteerd. Als we het over de groente- en fruitregeling hebben, dan hebben we het over een tastbaar Europa, een Europa voor de mensen, een Europa waar de burgers centraal staan – precies zoals de Europeanen dat verwachten.

Dames en heren, dit programma heeft in de Raad van ministers een heel gunstig onthaal gekregen, en de debatten die we hebben gevoerd – en die vandaag en morgen zullen worden voortgezet – laten zien dat we met dit onderwerp vooruit komen. Het is mijn bedoeling om deze week nog in de Raad tot een politiek akkoord te geraken. Daarom houd ik goed in de gaten wat het standpunt van het Parlement in dezen is, zodat ik uw standpunt en uw steun mee kan laten spelen in de discussies in de Raad.

Tot slot, mijnheer de Voorzitter, wil ik de rapporteur, de heer Busk, graag allerhartelijkst bedanken voor zijn goed gedetailleerde en onpartijdige bijdrage. En nu zal ik graag uw opvattingen vernemen, mevrouw de commissaris.

Mariann Fischer Boel, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ten eerste zou ik graag willen zeggen dat het mij een goed gevoel geeft dat het Parlement achter ons voorstel voor de schoolfruitregeling staat. Zoals ik meestal doe, wil ik de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling en de rapporteur, Niels Busk, graag bedanken voor hun werk.

Voordat ik inga op een aantal punten die hier naar voren zijn gebracht – onder andere in het Parlement – zou ik graag iets willen zeggen over een onderwerp waar onlangs uitvoerig in de Raad over is gepraat. Een aantal lidstaten heeft gevraagd of zij in sommige gevallen ouders om een bijdrage aan de regeling kunnen vragen. De voor- en tegenargumenten daarvoor zijn niet erg duidelijk. Uiteindelijk heeft de Commissie erin toegestemd dat lidstaten de vrijheid moeten hebben ouders in sommige gevallen om een bijdrage te vragen.

Aan de andere kant zie ik geen reden om alle lidstaten hiertoe te dwingen. Daarom willen we het voor lidstaten mogelijk maken zelf te kiezen of zij deze mogelijkheid willen inbouwen. Als we de regeling in 2012 gaan evalueren, kunnen we ons dan echt richten op de uiteindelijke waarde die ouderbijdragen opleveren.

Ik heb al vanaf het begin gezegd dat wat we hier nu op tafel leggen, het overgewicht bij kinderen in Europa niet zal oplossen, maar ik denk wel dat het kan helpen en dat het een duidelijk signaal van de Commissie is dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat kinderen er goede eetgewoonten op na houden.

Wat betreft de algehele begroting hiervoor, we hebben hier 90 miljoen euro voor uitgetrokken. Ik heb ook wel andere bedragen gezien, zoals Niels Busk terecht zei – van 500 miljoen euro tot aan 360 miljoen euro – maar die 90 miljoen euro die we hebben voorgesteld, hoeft in de toekomst geen wet van Meden en Perzen te zijn. Volgens mij moeten we in onze evaluatie van het totale programma in 2012 ook bekijken of we het bedrag misschien moeten verhogen. Ik denk dat het belangrijk is geweest dat we hebben aangegeven bereid te zijn het geld een andere bestemming te geven. Als er in een lidstaat een overschot is, kan het geld elders worden ingezet. Hopelijk zal dat betekenen dat we het geld zo goed mogelijk besteden.

Over welke soorten groenten en fruit er dan moeten worden uitgedeeld: ik denk dat we die keuzes gerust aan de lidstaten zelf kunnen overlaten. Zij zijn daar prima toe in staat. Of ze nu gebruik willen maken van verwerkte producten of plaatselijke groenten en fruit, of zelfs de mogelijkheid willen hebben ACS-bananen aan hun kinderen te geven; de uiteindelijke keuze zal beslist bij de lidstaten moeten liggen. Zo krijgen we volgens mij veruit de beste resultaten. Ik verheug me op een vruchtbare discussie hierover.

Maria Petre, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (RO) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, meneer Barnier. Allereerst zou ik graag onze rapporteur willen bedanken voor het werk dat hij verzet heeft en de inspanningen die hij zich getroost heeft om de verschillende standpunten met elkaar te verzoenen.

We zijn het hier allemaal eens over het grote belang van deze regeling als het erom gaat kinderen gezonde gewoonten aan te leren en zo te strijden tegen obesitas, maar ook om gezinnen te helpen die het zich niet veroorloven kunnen fruit te kopen voor hun kinderen.

Het Commissievoorstel heeft weliswaar mijn steun, maar dient naar mijn mening rigoureus verbeterd te worden. De voorgestelde 90 miljoen euro per jaar zijn onvoldoende. Een van de voorwaarden voor succes van deze regeling is dat deze een aanvulling vormt op reeds geoormerkte financiële middelen. Tevens ben ik van mening dat het in de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling geopperde voorstel om ouders niet verplicht te laten bijdragen aan deze regeling in ieder geval voor het begin van de regeling ingewilligd dient te worden.

Wat ik ook als onderdeel van de regeling zou willen aanmoedigen is dat er in het kader van deze regeling vers, traditioneel op het grondgebied van de Unie geproduceerd fruit verstrekt wordt aan de kinderen. Verder wil ik wijzen op het feit dat de lidstaten dienen te specificeren welk fruit er uitgedeeld dient te worden, specifiek rekening houdend met het lokaal geproduceerde seizoensfruit en de lokaal geproduceerde seizoensgroente.

De lidstaten dient uit hoofde van het subsidiariteitsbeginsel voldoende beweegruimte gelaten te worden bij het vaststellen van de doelgroepen, opdat deze overeenkomstig hun eigen behoeften aan een zo groot mogelijke groep consumenten schoolfruit verstrekken kunnen. Verder is het de bedoeling met deze regeling jonge consumenten te leren fruit en groente te waarderen. Daarvan zal een groot positief effect uitgaan op de volksgezondheid en wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de strijd tegen kinderarmoede, met name in de nieuwe lidstaten.

Er zouden bepalingen opgenomen kunnen worden ten behoeve van gezamenlijke maatregelen ter bevordering van de consumptie van bepaalde producten, die dan gecombineerd worden met een extra educatief gezondheids- en voedingscomponent. Ook kunnen er regelingen worden getroffen ter bevordering van de regionale productie, met name in bergachtige streken.

María Isabel Salinas García, *namens de PSE-Fractie*. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, dit is een plan waarop de groente- en fruitsector lang heeft gewacht, niet alleen vanwege de problemen waarmee de sector te kampen heeft, maar ook vanwege de zorgwekkende daling van de consumptie.

Dit plan heeft ten doel om de volksgezondheid te verbeteren; ik denk dat het een Europees plan moet zijn, en ik ben dan ook voor volledige financiering uit de communautaire begroting. Ik ben het er niet mee eens dat ouders moeten bijdragen aan de financiering, want dan zal gebeuren wat er altijd gebeurt: kinderen van

wie de ouders geld hebben zullen op school groenten en fruit krijgen, en kinderen van ouders die dat niet hebben blijven buiten het programma.

Ik denk dat het plan uit de communautaire begroting moet worden gefinancierd om een uniforme distributie te waarborgen. Daarom wil ik er zeer nadrukkelijk ook op wijzen dat het accent op educatieve maatregelen moet komen te liggen. Het gaat er niet alleen om dat een leerling een appel eet, maar dat die leerling ook weet wat voor appel dat is, welke voedingsstoffen die appel bevat en welke positieve effecten die appel op zijn of haar gezondheid en ontwikkeling heeft.

Uiteraard moet het om producten gaan die aan alle kwaliteitseisen voldoen, waarbij, indien mogelijk, prioriteit moet worden gegeven aan seizoensfruit. En ik zou ervoor willen pleiten dat de aangeboden groente- en fruitproducten uit de EU afkomstig zijn, als dat mogelijk is.

Ik denk dat we de positieve effecten van dit plan, dat ik toejuich en waarmee ik de commissaris wil feliciteren, zich onmiddellijk zullen laten voelen; uiteraard in de gezondheid van onze kinderen, nu en in de toekomst, en in hun opvoeding met betrekking tot voeding, maar ook – en dat is denk ik erg belangrijk – in de groente- en fruitsector, die tot het Europees erfgoed behoort, want dankzij deze sector kunnen we genieten van en ons voordeel doen met een uitgebalanceerd, gezond en gevarieerd dieet.

Ik denk dat het de moeite waard is om vertrouwen te hebben en te investeren in dit plan om groente en fruit aan te bieden op onze scholen. Ik denk wel dat het budget wat aan de krappe kant is en daarom wil ik nogmaals zeggen dat ik voorstander ben van volledige financiering uit de communautaire begroting van dit ambitieuze plan.

Donato Tommaso Veraldi, *namens de ALDE-Fractie.* – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik heb veel waardering voor het positieve en intelligente werk dat de heer Busk voor dit voorstel heeft verricht. Het voorstel maakt deel uit van een hervorming van de gemeenschappelijke ordening van de markt voor groenten en fruit, om de concurrentiepositie van de sector en de manier waarop de sector zich richt op de markt de versterken, en de consumptieafname te bestrijden.

De voorgestelde regeling om fruit en groente op scholen te promoten zal helpen om jongeren fruit te laten eten en de consumptie verhogen. Bovendien dient de gratis verspreiding van groente en fruit op scholen gericht te zijn op de problemen met overgewicht van schoolgaande jongeren. Helaas is bekend dat meer dan 22 miljoen kinderen lijden aan overgewicht.

Om de regeling om fruit te verspreiden op scholen op efficiënte wijze ten uitvoer te leggen is het van essentieel belang dat de communautaire steun alle daarmee verband houdende logistieke kosten dekt, zoals de aankoop van fruitmachines, die anders door de scholen of de ouders van de kinderen zouden moeten worden betaald. Nationale financiering dient daarom aanvullend te zijn en moet worden beperkt tot nieuwe regelingen en de uitbreiding van de bestaande regelingen.

Alyn Smith, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (EN) Mijnheer de Voorzitter, er is helemaal niets mis met dit voorstel, en ik wil onze rapporteur graag een pluim geven dat hij hiermee gekomen is, vooral nu de verkiezingen op handen zijn. Volgens mij zal iedereen hier in de zaal die vooruitloopt op juni volgend jaar er voorstander van zijn dat de kinderen in Europa betere eetgewoonten krijgen en plaatselijk Europees fruit gaan eten. Het is bovendien goed nieuws voor de Europese boeren, want hiermee wordt een lokale markt gecreëerd. Het is ook goed nieuws voor de zorgbegroting in de toekomst en, wat het allerbelangrijkste is, het is goed nieuws voor de kinderen zelf.

Als we kinderen op jonge leeftijd aan gezond eten laten wennen, zullen ze die gewoonte later voortzetten. In Finland heeft men aangetoond dat een rigoureuze aanpak op jonge leeftijd veel verschil maakt, en dat juichen we zeker toe. Als we nu al een beetje vooruitlopen op de landbouwbegroting, zullen we daar in toekomstige zorgbegrotingen baat bij hebben. Zelf kom ik uit Schotland, en helaas moet ik toegeven dat wij hier vooral belang bij hebben, want 21 procent – dat is één op de vijf – van onze kinderen op de basisschool heeft overgewicht. Dat is totaal onhoudbaar. We kunnen niet naar een toekomst uitkijken waarin steeds meer mensen te dik worden. Dit is dus een stukje van de oplossing, en ik zal het maar al te graag aan het Parlement aanbevelen. Het is op alle vlakken goed nieuws.

Bairbre de Brún, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – (GA) – Mijnheer de Voorzitter, met dit voorstel voldoen we aan de doelen van de Unie met betrekking tot het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en hierdoor ontstaat een financieringskader voor initiatieven die gericht zijn op de bevordering van de consumptie van

groente en fruit onder kinderen. Hiermee kan obesitas bij kinderen worden bestreden en op de lange termijn kunnen ook onze groente- en fruittelers hiervan profiteren.

Eetgewoonten en eetpatronen worden in de eerste levensjaren ontwikkeld. Daarom is het belangrijk dat we gezondere eetgewoonten bij kinderen kunnen stimuleren. De lidstaten zouden zelf de beste methode voor dit doel moeten kunnen kiezen.

Uit onderzoek blijkt dat eetpatronen in huishoudens met een laag inkomen vaak het ongezondst zijn. Daarom zou het gratis verstrekken van groente en fruit op school een sterke invloed op de eetgewoonten van kinderen kunnen hebben.

Ik ben blij met het verslag van Niels Busk en dank hem en de commissaris voor het werk dat ze hebben verricht.

Jeffrey Titford, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, men doet net alsof het bij dit project om het welzijn van kinderen draait. Maar in werkelijkheid is hier sprake van een verontrustende combinatie van moedertje Brussel, alles in de hand willen houden, pure propaganda en marktfixatie. Moedertje Brussel wil zich overal mee bemoeien, ook met wat we eten. Gaan bepalen wat kinderen op school eten is de eerste grote stap in dat proces. De propaganda bestaat uit het feit dat elk stukje fruit een EU-label opgeplakt gaat krijgen, en dat het hele project ondersteund zal worden door een gigantische publiciteitscampagne.

Voor wat betreft de fruitmarkt, heb ik begrepen dat dit talloze gelegenheden zal bieden om trucjes uit te halen, zoals de verplichting dat al het fruit uit de EU moet komen. In het geval van bananen kunnen zo in één klap de Britse leveranciers worden uitgesloten die hun bananen uit de Caribische landen van het Britse Gemeenebest betrekken, en zodoende zal het lucratieve kansen bieden voor de Franse eilanden Guadeloupe en Martinique.

Christa Kläß (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, mijnheer de minister, dames en heren. Er is geen ontkomen aan de krantenkoppen: we zijn te dik, onze kinderen zijn te dik, we eten de verkeerde dingen en we eten te weinig vers fruit en te weinig groenten.

Vijf porties per dag of ongeveer 400 gram groenten en fruit, dat is de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid voor een gezonde en evenwichtige voeding. Het is niet altijd makkelijk om dit voorschrift na te leven. Voedsel moet gezond zijn, lang houdbaar zijn, goed smaken en zo min mogelijk kosten. Door de jachtige levensstijl van vandaag de dag vinden we het echter vaak moeilijk om te zorgen voor een evenwicht tussen de eisen van familie en werk, zodat we soms niet genoeg tijd hebben om te koken en kiezen voor halfklare of kant-en-klare producten. Hier is niets mis mee, als we ons tenminste bewust zijn van het belang van verse groenten en fruit.

Mensen die op jonge leeftijd leren veel groenten en fruit te eten, zullen ook op latere leeftijd gezonde voeding tot zich nemen. Om deze reden steun ik uitdrukkelijk het voorstel van de Commissie tot invoering van een schoolfruitregeling, gefinancierd met een bedrag van 90 miljoen euro. Wat een uitstekend idee, mevrouw de commissaris! Zoals u echter hebt aangegeven, moet lidstaten de ruimte worden geboden de regeling overeenkomstig hun nationale vereisten vorm te geven. Het moet mogelijk zijn om de regionale en seizoensgebonden landbouwproducten van het moment aan te bieden. Daarnaast moeten lidstaten een strategie bedenken om te bepalen wat de beste manier is voor de invoering van een schoolfruitregeling en de integratie ervan in het onderwijsprogramma. Gezond eten hoort bij de algemene vorming. Kinderen moeten bijvoorbeeld leren dat wortelen niet alleen kunnen worden gegeten als gekookte groente, maar ook kunnen worden gebruikt in soepen, salades, taart of ovenschotels. Ze moeten weten hoe een aardappel smaakt wanneer deze niet tot chips of patat is verwerkt. Hun interesse moet worden gewekt in de vele manieren waarop regionale groenten en fruit kunnen worden bereid.

De basis voor gezonde voeding kan alleen worden gelegd met behulp van informatie. Kennis is de sleutel tot een gezonde levensstijl. De schoolfruitregeling kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Mijnheer Barnier, mevrouw de commissaris, net als andere initiatieven heeft ook dit initiatief veel ontwerpers. Maar liefst zeven steden claimden de geboorteplaats van Homerus te zijn. Een groot aantal mensen denkt dat dit hun initiatief is. Op basis van het verslag van de vergadering kan ik met enige trots stellen dat ik het voorstel voor deze regeling lanceerde op 10 mei 2005, tijdens het debat over de hervorming van de groente- en fruitmarkt, en ik ben de commissaris dankbaar dat mijn voorstel werkelijkheid gaat worden.

De vorige sprekers hebben uitgelegd waarom dit van groot belang is. Het is niet alleen vanuit sociaal oogpunt van groot belang, maar ook om jeugd iets te leren over voedingscultuur. Dit is een Franse peer, maar ik zal hem niet opeten, omdat eten hier verboden is. Wanneer kinderen en jongeren schoolfruit krijgen waarop het EU-label prijkt, is het van groot belang dat ze van kinds af aan weten dat ze dat het met een gerust hart kunnen eten en dat dit fruit niet vol met chemische stoffen zit, maar dat het, zo mogelijk, afkomstig is van ecologische teelt.

Laten we kinderen iets leren over voedingscultuur, want dat is een uitermate belangrijke taak. In dit verband gaan mijn felicitaties uit naar de heer Busk. Ik zal deze peer niet opeten, omdat ik geen regels wil overtreden, maar ik denk dat we allemaal trots kunnen zijn op deze regeling. Hartelijk dank voor uw aandacht.

Marian Harkin (ALDE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, soms is het prachtig hier te komen en een echt positief Europees voorstel te steunen en – ondanks de poging van de heer Titford ons goede humeur te vergallen – vandaag is zo'n moment. Dit voorstel pakt zo veel zaken tegelijk aan. Het bevordert gezonde eetgewoonten bij kinderen en jongeren. Het verbetert de algehele gezondheid van jonge Europeanen. Het zorgt ervoor dat er EU-geld wordt besteed aan een project waarvan al gebleken is dat het positieve resultaten in veel lidstaten oplevert. Bovendien is het een praktisch, realistisch en werkbaar voorstel.

Er is in Ierland een soortgelijk programma, dat "*Food Dudes*" heet. Ik weet dat, omdat mijn kleinzoon mij ervan op de hoogte houdt. Dit programma is effectief gebleken, met duurzame resultaten in de leeftijdsgroep van vier tot twaalf jaar, en dat is ongeacht geslacht, de grootte van de school en sociaaleconomische factoren. We hebben dus een stevige basis om op voort te bouwen.

Ik wil een grotere financiering van de Gemeenschap graag steunen, en we moeten vooral kijken naar organische en plaatselijk geproduceerde groenten en fruit. Ik wil de commissaris en onze rapporteur, de heer Niels Busk, graag feliciteren, en de reactie van de Raad doet mij genoegen. Dit voorstel zal een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven en de gezondheid in de EU.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, dat groenten en fruit belangrijk zijn voor de mens is geen groot nieuws, en dat ze belangrijk voedsel zijn voor kinderen nog minder. Dat kinderen op school fruit krijgen is een goede zaak. Het is goed voor de gezondheid en geeft een broodnodige energie-injectie.

Maar wat houdt het verslag dat we momenteel behandelen eigenlijk in? Het gaat eigenlijk om een puur propagandavorstel van de kant van de EU. Via dit initiatief wil men goedkope politieke punten scoren en naar verwachting de kinderen tegelijkertijd ervan overtuigen hoe voortreffelijk de EU is. De Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling heeft een aantal absurde voorstellen ingediend, waaronder de bewering dat Europees fruit beter is dan al het andere fruit. Alleen EU-fruit mag worden aangeboden, bijvoorbeeld bananen uit de ultraperifere gebieden. Dat is puur protectionisme. Waar het om gaat is dat kinderen leren dat de EU goed is en fruit uit de EU nog beter. De Commissie en het Europees Parlement moesten zich schamen.

James Nicholson (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik eet een appel die door de heer Busk is aangeboden. Hij deelt buiten appels uit; dus als er mensen zijn die er een wil gaan halen, zal de heer Busk hen er graag een geven!

Ik vind dit een uitstekend verslag. Zoals mevrouw Harkin al zei: het gebeurt niet vaak dat we hier komen en zo blij te zijn en uitzien naar zo'n goed initiatief. Maar we moeten meer geld uittrekken om ervoor te zorgen dat niets onze kinderen in de weg staat toegang tot deze regeling te krijgen, eraan deel te nemen en er volledig gebruik van te maken, want dit is een van die zeldzame gevallen waarin we ze ook echt iets te bieden hebben. We klagen over de situatie en lezen in de krant en zien op tv hoe erg het probleem van overgewicht en dergelijke bij schoolkinderen is. Toch steken onze kinderen prima in elkaar, maar ze staan misschien wel veel meer onder druk dan wij vroeger. Volgens mij hebben we hier in ieder geval de mogelijkheid hen de kans te geven goed en gezond te eten. Ik verwelkom dit, ondersteun het en bied mijn complimenten aan.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Mijnheer de Voorzitter, commissaris. De Europese Commissie heeft voorgesteld 90 miljoen euro uit de EU-begroting uit te trekken voor een regeling waarbij elk kind tussen de zes en tien jaar elke week een portie fruit of groente krijgt.

Ik zou de lidstaten willen oproepen deze regeling en de bijbehorende financiering zowel op Europees als op nationaal niveau uit te breiden, zodat alle kinderen, met inbegrip van nog niet schoolgaande kinderen, elke dag een portie fruit krijgen. Ik hoop dat we allemaal in zullen stemmen met een stijging van de begroting

hiertoe tot 500 miljoen euro. Ik ben ingenomen met het feit dat in het kader van deze regeling alleen vers, in de Europese Unie geproduceerd fruit en groenten verstrekt mogen worden. Daarbij moet het om seizoensfruit en -groenten gaan van lokale biologische landbouw.

Ik zou uw aandacht willen vestigen op een soortgelijk initiatief dat de Roemeense regering in 2003 heeft gelanceerd. In het kader van dit initiatief krijgen alle nog niet schoolgaande kinderen en kinderen in het basisonderwijs elke dag een glas melk en een vers broodje. Het bevorderen van goede eetgewoonten onder nog niet schoolgaande kinderen en leerplichtige kinderen vormt een onlosmakelijk onderdeel van de gezondheidseducatie die wij de jongere generaties geven moeten.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de verstrekking van fruit aan schoolkinderen in het basis- en voortgezet onderwijs is zonder enige twijfel een goed idee, aangezien dit niet alleen een economische dimensie heeft, maar ook een nog een bredere sociale. Dit omdat de verstrekking gezonde eetgewoonten bevordert en zodoende goed is voor de algemene volksgezondheid. Vast staat dat 90 miljoen euro te weinig is om deze regeling correct te doen functioneren. Het zou daarom wenselijk zijn dat de nationale autoriteiten, schoolbesturen en ook de maatschappij als geheel erbij betrokken worden. Ik hoop dat de schoolfruitregeling op brede steun kan rekenen en dat de inspanningen van de heer Busk niet tevergeefs waren.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) We benadrukken het belang van een echte regeling voor het dagelijks gratis verstrekken van verse seizoensgroenten en vers seizoensfruit op school. Daarbij moet prioriteit worden gegeven aan kinderen in het voorschoolse onderwijs en op de basisschool. De maatregel heeft immers positieve effecten voor een gezonde voeding, de volksgezondheid, de bestrijding van armoede onder kinderen en het stimuleert en steunt regionale producten – ook van berggebieden – die ter plaatse door onze boeren worden geproduceerd.

Daarvoor is een veel grote bedrag nodig dan de Europese Commissie voorstelt. Daarom, mevrouw de commissaris, dient u rekening te houden met de voorstellen die de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling hier presenteert en waar ook wij een bijdrage aan hebben geleverd. Ik feliciteer in dit verband de rapporteur met het werk dat hij heeft geleverd.

Neil Parish (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij met het voorstel van de commissaris over schoolfruit. Het is erg belangrijk deze regeling op gang te krijgen. Ik ben het ook met haar eens dat hier subsidiariteit voor nodig is, want wat we willen, is een systeem dat niet te bureaucratisch is, zodat we het ook echt op onze scholen kunnen invoeren. Ik vind ook dat we flexibel moeten zijn in het soort fruit dat we kunnen aanbieden, want in sommige jaargetijden is het erg moeilijk aan vers fruit te komen, zodat we af en toe op verwerkte producten zullen moeten overstappen. Laten we niet met al te veel amendementen met voorschriften komen, maar er liever voor zorgen dat deze regeling wordt aangenomen.

Ik ben ook van mening dat een paar van de voorstellen in het Parlement over het benodigde te financieren bedrag te hoog gegrepen zijn. Ja, want als we in dit Parlement medebeslissingsbevoegdheid hadden, zouden we niet alleen achter het proces maar ook achter de begroting moeten staan. Als we in dit Parlement geloofwaardig willen zijn, laten we dan een regeling aandragen die te financieren is, die schoolfruit aan kinderen geeft die dit het hardste nodig hebben, zodat ze ook in de toekomst fruit blijven eten. Dat is pas een regeling.

Tegen de heer Titford zou ik willen zeggen dat het mij niet uitmaakt of het door Europa, Groot-Brittannië, Frankrijk of wie dan ook geleverd wordt, maar dat we er zeker van moeten zijn dat schoolfruit ook werkelijk naar onze scholen gaat.

Christel Schaldemose (PSE). – (DA) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, eigenlijk ben ik tegen de landbouwsteun en iedere uitbreiding ervan, maar als het gaat om de verbetering van de gezondheid van onze kinderen, ben ik juist van mening dat we heel ver moeten gaan. Alle organisaties die zich bezighouden met de bestrijding van ziekten, hebben eenduidig aanbevolen om regelingen voor de voorziening van fruit op scholen in te voeren. Het is namelijk gebleken dat fruit zelfs in kleine hoeveelheden een effect heeft op de gezondheid. Evenwel ben ik van mening dat het belangrijk is dat fruit en gezondheid daarbij centraal staan en daarom ben ik tegen het voorstel van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling dat het fruit alleen uit de EU zou mogen komen. Dat is volkomen verkeerd. Ik vind dat de gezondheid van de kinderen centraal moet staan, en niet de landbouweconomie.

Michel Barnier, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag een paar woorden wijden aan de wijze waarop ik de afsluiting van dit debat – dat heel levendig is geweest en waarbij een hoge

mate van consensus is bereikt – heb ervaren. In het algemeen kun je wel zeggen dat het dit heel originele initiatief van de heer Busk en mevrouw Lange weerspiegelt. Het debat heeft laten zien dat er vrijwel unanieme steun bestaat voor deze regeling die de Commissie heeft voorgesteld om jongeren aan te moedigen meer groente en fruit te eten. Ik kan u verzekeren, dames en heren, dat de Raad van ministers in dezelfde richting denkt. We zullen in de Raad proberen een consensus te bereiken op basis van het standpunt dat u gaat goedkeuren.

Ik zal nu terugkomen op vier punten die u in uw commentaar hebt aangevoerd en die volgens mij heel belangrijk zijn. Om te beginnen de begroting die voor deze operatie wordt gereserveerd. De proactieve houding van het Parlement toont duidelijk aan dat u met dit initiatief verder wilt, en dat doet me deugd. Ik zal de Raad inlichten over dit voorstel. Ik ben het eens met mevrouw Fischer Boel dat over de in het voorstel genoemde som van 90 miljoen euro nog onderhandeld kan worden.

Het tweede punt betreft het gegeven dat we allemaal willen dat jongeren gezond fruit en een hele reeks gezonde producten krijgen aangeboden, zonder toegevoegde suiker.

Het derde punt is dat het gebruik van lokale producten moet worden aangemoedigd, teneinde jongeren bewust maken van de kwaliteit van communautaire producten. Met een verwijzing naar de opmerking van de heer Casaca over de ultraperifere regio's wil ik daar graag aan toevoegen dat er op de communautaire markt ook producten uit die ultraperifere regio's beschikbaar zijn. Deze regio's vormen integraal onderdeel van de Gemeenschap en de eruit afkomstige producten zijn van zeer goede kwaliteit. In uw tekst wordt dat ook gezegd en de Raad van ministers is zich ervan bewust.

Tot slot: u hebt een standpunt ingenomen dat aansluit bij dat van de Raad. Voor dit soort actie is inderdaad een communautair kader vereist, zoals het kader dat ik heb voorgesteld. We moeten de lidstaten de ruimte geven deze regeling zo dicht mogelijk bij hun gemeenschappen, verenigingen en burgers te implementeren.

Om deze vier punten nog eens samen te vatten, dames en heren, wil ik graag herhalen dat dit goed getimede initiatief in budgettaire termen weliswaar beperkt is, maar dat het wel degelijk een initiatief is dat symbolisch is voor een positief en proactief Europa, een Europa dat bereid is de nieuwe uitdagingen uit onze maatschappijen te aanvaarden, en vooral, dames en heren, een Europa dat naar de scholen gaat en daar een goede indruk zal maken op de jeugd van Europa.

Ik geloof dat het imago dat we via dit initiatief van de Commissie zullen verspreiden er één is van een positief Europa dat zich eerst en vooral met de burgers bezig houdt. En dat is wat de burgers van Europa verwachten.

Mariann Fischer Boel, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou iedereen willen bedanken voor de overweldigende steun voor dit belangrijke voorstel.

Tegen de heer Titford en mevrouw Goudin zou ik willen zeggen dat de bewering dat dit voorstel een propagandastunt is, klinkklare nonsens is.

(Applaus)

Zoals velen van u hebben gezegd, is het bedoeld om onze schoolkinderen goede eetgewoonten aan te leren. Als we dit slim spelen, en voortbouwen op de ervaringen die we al met het Ierse programma "Food Dudes" hebben gehad, weet ik zeker dat we heel veel kunnen doen. En dan kunnen we in 2012 bekijken of we het systeem nog verder kunnen verbeteren.

Ik ben het helemaal eens met mevrouw Salinas García dat we er ook educatief mee kunnen omgaan, niet alleen door kinderen aan te leren meer groenten en fruit te eten, maar ook om te proberen uit te leggen waar groenten en fruit vandaan komen, hoe belangrijk ze zijn, enzovoort.

Ik kijk ernaar uit om samen met Michel Barnier het juiste evenwicht te vinden in de Raad en ook ten gunste van de gezondheid van onze kinderen.

Niels Busk, rapporteur. – (DA) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag mijn dank uitspreken voor de vele positieve bijdragen en in dit verband wil ik ook u, mevrouw de commissaris, danken voor de bijzonder goede samenwerking. Het spreekt eigenlijk voor zich dat we altijd goed samenwerken met u en uw kabinet. Ik wil ook graag u, mijnheer de minister, bedanken. Het was een zeer groot genoegen om samen te werken met u en het Franse voorzitterschap, met name omdat u buitengewoon veel tijd hebt genomen om uitvoerig over deze zaken te discussiëren. Het voorzitterschap heeft daarvoor niet altijd de tijd. Verder wil ik iedereen eraan herinneren dat alle sprekers hier in het Parlement erop hebben aangedrongen om meer geld te reserveren

dan die 90 miljoen euro. Ik zeg dit op grond van de eenvoudige constatering dat als er niet meer geld wordt gereserveerd, deze regeling een enorm administratief apparaat wordt, waarbij er niet bijzonder veel fruit zal overblijven om te verdelen. Dit kunnen we niet toestaan, als we werkelijk een inspanning willen leveren om de eetgewoonten van kinderen en jongeren te veranderen, wat helaas hoognodig is.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt op dinsdag 18 november 2008 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Ivo Belet (PPE-DE), schriftelijk. – We zijn ervan overtuigd dat we ons resoluut moeten inzetten voor projecten waarbij alle jongeren tot en met 12 jaar elke dag een stuk fruit meekrijgen. Scholen spelen een centrale rol in het bijbrengen van een gezonde levensstijl. Gezonde voeding en voldoende lichaamsbeweging helpen overgewicht te voorkomen. Kinderen die op school fruit lekker leren vinden, blijven ook later als volwassenen fruit eten. Veel scholen doen al grote inspanningen om kinderen elke dag fruit aan te bieden, maar de middelen die ze hiervoor hebben, zijn te beperkt. Europese financiële steun voor de bedeling van fruit op school is dus belangrijk.

We doen dan ook een emotionele oproep aan de Europese Commissie en de Raad om deze budgetverhoging te steunen. Het gaat immers om de gezondheid van onze jongeren en deze uitgaven verdienen zichzelf op termijn terug.

Šarūnas Birutis (ALDE), schriftelijk. – (LT) Het is belangrijk dat het subsidiariteitsbeginsel bij de uitvoering van deze regeling wordt toegepast, zodat de lidstaten zelf de leeftijd kunnen bepalen van de kinderen op wie de schoolfruitregeling gericht zal zijn en ook welke groenten en welk fruit moeten worden verstrekt. Ik denk ook dat bij voorkeur producten uit de Gemeenschap moeten worden gebruikt, maar dat we producten van buiten de Gemeenschap niet mogen weigeren, omdat hierdoor valse concurrentie zou ontstaan en we daarmee de regels van de Wereldhandelsorganisatie zouden schenden.

Ik denk dat het beheer van deze regeling zo eenvoudig mogelijk moet zijn, dus stel ik voor om de regels inzake strategievoorbereiding te laten vallen. Het voorbereiden van een nationale strategie voor de uitvoering van één regeling met een klein budget is een te strenge eis. In plaats van de strategievoorbereiding zou kunnen worden geëist dat er nationale beheerregels worden voorbereid, waarin bepaalde voorschriften uit de regels met betrekking tot strategie-uitvoering van de Commissie zijn opgenomen. Ik wil iedereen dringend verzoeken om bij de voorbereiding van de regels voor de tenuitvoerlegging van de regeling erover na te denken of strategieorganisatie noodzakelijk is (dit is een belangrijk punt voor Litouwen vanwege het beheer).

Voor de uitvoering van de schoolfruitregeling zouden ook aanvullende middelen uit de nationale begrotingen moeten worden gereserveerd, omdat de regeling gedeeltelijk door de lidstaten moet worden gefinancierd. Zelfs midden in de huidige financiële crisis moeten we oog hebben voor de langetermijneffecten van deze regeling met betrekking tot de bescherming van de gezondheid van onze kinderen en jongeren. We mogen die verantwoordelijkheid niet van ons afschuiven.

Magor Imre Csibi (ALDE), schriftelijk. – (RO) Het voorstel voor een verordening inzake fruit voor kinderen op school maakt onderdeel uit van een serie initiatieven van de Commissie in de strijd tegen obesitas, alsook ter bevordering van gezonde eetgewoonten.

Het door de Commissie voorgestelde budget van 90 miljoen euro lijkt mij onvoldoende om te kunnen voldoen aan de doelstellingen van de regeling. Het initiatief van de ALDE-Fractie om de communautaire financiering te verhogen tot 360 miljoen euro is een belangrijke stap in de goede richting. De lidstaten zullen dan niet nalaten hun steentje bij te dragen en komen we alles bij elkaar uit op een begroting van 720 miljoen euro. Ik ben er heilig van overtuigd dat alleen met een dergelijke begroting de regeling een succes worden kan. Alleen op die manier kunnen we wekelijks een acceptabel aantal porties fruit verstrekken aan kinderen tussen de zes en tien jaar.

Tegelijkertijd zou ik onderwijsinstellingen willen aanmoedigen om voedingslessen op te nemen in hun leerplan, om zo de theorie achter de rol van gezonde voeding uit te leggen. Alleen door middel van een gezamenlijke en gecoördineerde inspanning zullen we iets kunnen veranderen aan de eetgewoontes van de komende generaties.

Urszula Gacek (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik wil deze regeling om schoolkinderen fruit te geven om hen te stimuleren gezondere eetgewoonten aan te nemen graag steunen. Hopelijk zal dit project wat bijdragen

aan een verandering van de eetpatronen van de allerjongste leden aan onze Europese samenleving. Onderzoeken die op de lange termijn zijn uitgevoerd, hebben aangetoond dat eetgewoonten die in de kindertijd zijn aangeleerd, als model dienen voor het verdere leven. Ze hebben het potentieel om niet alleen deze generatie kinderen te beïnvloeden, maar op hun beurt ook weer hun kinderen. En wat nog interessanter is, is dat wel gemeld is dat de voedselvoorkeuren van kinderen ook van invloed zijn op de eetgewoonten van hun ouders. Laten we hopen dat deze regeling, die zeer de moeite waard is, er een beetje toe zal bijdragen dat we allemaal gezonder en fitter worden.

Bogdan Golik (PSE), schriftelijk. – (PL) Ik ben blij dat we een communautaire regeling voor het bevorderen van het eten van fruit op school in het leven roepen. Deze regeling heeft een positief effect op verschillende terreinen: sociaal, economisch en financieel.

Als lid van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling van dit Parlement ben ik van mening dat deze regeling positieve gevolgen heeft voor de Europese landbouw- en fruitsector, in de vorm van een sterkere vraag naar fruit en behoud van de hoge productieniveaus in Europa. Ik ben ook vader en als vader zie ik nog een positief effect dat vrijwel niet kwantificeerbaar is: de gezondheid van de jonge generatie. Het is van cruciaal belang om het aandeel van fruit en groente in de voeding van schoolgaande kinderen te verhogen, aangezien hun eetgewoonten in deze tijd worden bepaald.

In Polen eten de mensen gemiddeld 250 gram fruit en groente per dag. Daarmee bevinden we ons binnen de Gemeenschap in de achterhoede; alleen in Tsjechië, Letland en Slowakije wordt minder fruit en groente gegeten. Het EU-gemiddelde bedraagt 380 g, terwijl de WHO een minimum van 400 gram aan fruit en groente per dag aanbeveelt. Landen zoals Polen hebben een uitgebreide promotiecampagne nodig voor de schoolfruitregeling.

Ik hoop dat de schoolfruitregeling binnenkort met succes zal worden ingevoerd in alle onderwijsinstellingen in de Europese Unie en een vast onderdeel van het onderwijsbeleid zal worden.

Gyula Hegyi (PSE), schriftelijk. – (HU) De wens van de Europese Unie om de consumptie van fruit op school te bevorderen, moet worden toegejuicht. Een gezonde voeding in de kinderjaren is een goede basis voor een gezonde levensstijl op latere leeftijd, en een kind dat een goede opleiding heeft genoten, zal zich in het eigen gezin en ook bij vrienden sterk maken voor gezonde voeding. Degenen die verantwoordelijk zijn voor de tenuitvoerlegging van deze regeling, moeten er nauwlettend op toezien wat voor fruit ze de kinderen aanbieden.

We zouden de plank geweldig misslaan als scholen uiteindelijk fruit aanbieden dat vol met resten van bestrijdingsmiddelen zit en dat om die reden moeilijk te verkopen is. Daarom dient deze regeling zo te zijn dat scholen alleen maar mogen worden voorzien van gezond fruit waarvan het gehalte aan bestrijdingsmiddelen duidelijk onder de drempelwaarden ligt. Het is, in het belang van een gezonde voeding, tevens te hopen dat het gemeenschapsgeld in de eerste plaats wordt gebruikt voor inheems fruit met een laag suikergehalte en meer voedingsvezels en niet voor bananen, om maar een voorbeeld te noemen.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE), schriftelijk. – (BG) Geachte commissaris,

De totstandkoming van de schoolfruitregeling is uit meerdere oogpunt een belangrijke stap:

- kinderen krijgen een gezond en evenwichtig dieet voorgeschoteld;
- ziekten worden voorkomen;
- en er wordt een nieuw voedingsmodel en nieuwe voedingsmethode voor de jongere generaties in het leven geroepen, waarmee fastfood geleidelijk aan uit het menu verdrongen kan worden.

Het gaat hier niet slechts om het eten van fruit, maar om het creëren van gezonde en evenwichtige eetgewoonten. Er zijn talrijke specialisten die bepalen kunnen welke soorten fruit er op basis van de relevante criteria geschikt zijn.

Bovendien vormt deze schoolfruitregeling een rechtstreekse ondersteuning van de landbouwproducenten en ontvangen lidstaten dankzij deze regeling financiële hulp. Vooral in de nieuwe lidstaten waar er ondanks alle geleverde inspanningen problemen zijn met de maaltijdvoorziening, is dit van groot belang. Zo is er in Bulgarije een door de overheid gesubsidieerd programma voor schoolmaaltijden, waarmee echter niet kan worden voorzien in de behoeften van alle leerlingen. Ondersteuning door de Europese Unie daarbij is dan

ook buitengewoon welkom. Uiteraard dienen we er op toe te zien dat er in deze regeling biologische producten gebruikt worden en dienen we toe te zien op een doeltreffende tenuitvoerlegging van de regeling.

Dumitru Oprea (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) De ziektes waardoor de moderne mens geplaagd wordt, worden veroorzaakt door voeding, maar kunnen tegelijkertijd alleen genezen worden door juiste voeding.

Ik ben voorstander van de verstrekking van fruit in scholen. Ik kan daarbij niet anders dan denken aan het feit dat er in scholen in Roemenië sinds 2002 gratis een glas melk en een broodje verstrekt worden. In het begin konden alleen kinderen in het basisonderwijs hiervan profiteren, maar sinds 2006 is deze regeling uitgebreid tot nog niet leerplichtige kinderen en sinds 2007 zelfs tot middelbareschoolleerlingen. De Europese schoolfruitregeling zal, tenminste in Roemenië, een aanvulling vormen op de zojuist genoemde regeling.

Dit alles heeft een groot aantal voordelen. Ik zou er graag een tweetal willen noemen:

- De Wereldgezondheidsorganisatie doet de aanbeveling om kinderen tot de leeftijd van 11 jaar dagelijks tenminste 400 gram fruit en groenten te laten eten. Ik denk in dit verband eveneens aan de resolutie van het Europees Parlement van 25 september 2008 met betrekking tot het Witboek over gezondheidsvraagstukken in verband met voeding, overgewicht en zwaarlijvigheid. We mogen niet vergeten dat voedsel en de manier waarop we eten van doorslaggevende betekenis zijn voor het op peil houden van onze gezondheid;

- De ongelijkheid zal hiermee worden teruggebracht: kinderen zijn afkomstig uit uiteenlopende socio-economische milieus en sommigen van hen zijn enorm achtergesteld.

Siiri Oviir (ALDE), schriftelijk. – (ET) In het Witboek over gezondheidsvraagstukken in verband met voeding, overgewicht en zwaarlijvigheid, dat dit jaar door het Europees Parlement is aangenomen, wordt er door deskundigen op gewezen dat er in Europa momenteel 22 miljoen kinderen met overgewicht en 5 miljoen zwaarlijvige kinderen zijn. Deze deskundigen zijn van mening dat er volgend jaar 1,3 miljoen gevallen zullen bijkomen.

In het World Health Report van de Wereldgezondheidsorganisatie wordt het onvoldoende eten van groente en fruit als een van de zeven gezondheidsrisico's genoemd. In verband hiermee heeft het Parlement al eens aan de Europese Commissie voorgesteld om voor dit doel de nodige financiële middelen in de EU-begroting op te nemen.

Nu heeft de Europese Commissie een maatregel voorbereid waarmee ons eerdere initiatief wordt ondersteund. Door deze maatregel zou, op een zelfde manier als bij de schoolmelkregeling, aan zes- tot tienjarige kinderen in het schooljaar 2009-2010 op scholen in de EU groente en fruit kunnen worden verstrekt.

Dit is zeker een investering voor de toekomst die ertoe bijdraagt dat gezondheidszorguitgaven in verband met slechte eetgewoonten worden voorkomen of verminderd. Ik hoop dat de Europese Commissie bereid is om de voorstellen nog eens te bekijken en het geld voor de bestaande groente- en fruitregeling van 90 miljoen euro naar 500 miljoen euro te verhogen. Hierdoor zou deze maatregel voor alle schooldagen en voor een grotere groep kinderen kunnen gelden.

Ik dank u voor uw aandacht!

Daciana Octavia Sârbu (PSE), schriftelijk. – (RO) Het Commissievoorstel tot invoering van fruitconsumptie in scholen is goed voor de gezondheid van de Europese burger en zal aldus in alle lidstaten een aanzienlijke bijdrage leveren aan de economische en sociale ontwikkeling. Eetgewoonten komen tot stand tijdens de kindertijd en kunnen een heel leven lang onveranderd blijven.

Scholen zijn het meest geschikte punt om te beginnen dit type gedrag te vormen, aangezien de school na het gezin de tweede soort autoriteit is die in direct contact staat met kinderen en aldus een aanzienlijke invloed op hen heeft.

Deze regeling kan in combinatie met de lancering van een educatief voedingsgewoontenprogramma op scholen tot betere resultaten leiden als het gaat om het ontwikkelen van een voorkeur voor gezondere eetgewoonten, dus met inbegrip van fruit en groenten. Kinderen dienen eerst en vooral ertoe onderwezen en gestimuleerd te worden dit soort producten met een verhoogde voedingswaarde te eten. Op deze manier kan het beoogde doel van preventie van obesitasgerelateerde ziekten, ondervoeding of suikerziekte wanneer de kinderen volwassen zijn, binnen handbereik worden gebracht.

Met de door het Parlement voorgestelde amendementen wordt het oorspronkelijke Commissievoorstel aanzienlijk verbeterd. Er zou per jaar 500 miljoen euro uit worden getrokken om de invoering van deze

regeling voor de verstrekking van fruit en groenten aan leerlingen te financieren, een regeling die zal leiden tot een aanzienlijke stijging van de landbouwproductie in Europa.

VOORZITTER: LUIGI COCILOVO

Ondervoorzitter

6. Ontwerp van algemene begroting voor het begrotingsjaar 2009 (indieningstermijn voor ontwerpamendementen): zie notulen

7. Stemmingen

De Voorzitter. – We gaan nu over tot de stemming.

(Uitslagen en nadere bijzonderheden betreffende de stemmingen: Zie notulen)

7.1. Protocol bij de overeenkomst inzake partnerschap en samenwerking tussen de EG en Kazachstan (A6-0416/2008, Jacek Saryusz-Wolski) (stemming)

7.2. Gemeenschappelijke onderneming voor de instelling van een Europese nieuwe generatie luchtverkeersbeveiligingssysteem (SESAR) (A6-0439/2008, Angelika Niebler) (stemming)

7.3. Voorgescreven opschriften op twee- of driewielige motorvoertuigen (gecodificeerde versie) (A6-0382/2008, Diana Wallis) (stemming)

7.4. Venootschapsrecht betreffende eenpersoonsvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (gecodificeerde versie) (A6-0383/2008, Diana Wallis) (stemming)

7.5. Bestuurderszitplaats op landbouw- of bosbouwtrekkers op wielen (Gecodificeerde versie) (A6-0384/2008, Diana Wallis) (stemming)

7.6. Garantiefonds voor externe acties (gecodificeerde versie) (A6-0387/2008, Diana Wallis) (stemming)

7.7. Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (A6-0428/2008, Hans-Peter Mayer) (stemming)

7.8. Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap (A6-0376/2008, Pervenche Berès) (stemming)

7.9. Beschikbaarstelling van middelen uit het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering (A6-0430/2008, Reimer Böge) (stemming)

7.10. Verzoek om opheffing van de immuniteit van Frank Vanhecke (A6-0421/2008, Klaus-Heiner Lehne) (stemming)

- Vóór de stemming:

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijn verzoek is gebaseerd op artikel 168 van ons Reglement. Mijnheer de Voorzitter, ik ben tien jaar lang lid geweest van de Commissie Reglement, onderzoek geloofsbrieven en immuniteiten. Ik heb het verslag van de heer Lehne zorgvuldig gelezen, en ik ben – en dat

heeft niets te maken met de politieke overtuiging van de afgevaardigde in kwestie – hogelijk verbaasd dat we op dit punt nu gaan afwijken van de gebruikelijke jurisprudentie van de commissie, die bepaalt dat de immuniteit van afgevaardigden die om politieke redenen worden vervolgd, niet wordt opgeheven.

De heer Vanhecke wordt vervolgd als hoofdredacteur van een uitgave. Hij wordt vervolgd vanwege een artikel dat is geschreven door iemand wiens identiteit bekend is. Volgens de Belgische wetgeving kan de hoofdredacteur van een uitgave in een dergelijke situatie niet worden vervolgd. Sterker nog: de vervolging is gebaseerd op het gegeven dat de buitenlandse nationaliteit van de grafschenders openbaar is gemaakt. En die vervolging is ingezet op initiatief van socialistische raadsleden.

Het is dus duidelijk, en dit is mijn laatste punt, mijnheer de Voorzitter ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

De Voorzitter. – Mijnheer Gollnisch, het spijt me, maar een debat over deze wijze van stemmen is niet toegestaan, ik gaf u één minuut de tijd om uw verzoek toe te lichten, maar u hebt langer gesproken en we kunnen het debat niet openen.

(Het Parlement verwierpt het verzoek om terugverwijzing van het verslag naar de commissie)

7.11. Verzoek om opheffing van de immuniteit van Massimo D'Alema (A6-0422/2008, Klaus-Heiner Lehne) (stemming)

7.12. Consumentenbescherming: verbetering consumenteneducatie en kennis van krediet- en geldzaken (A6-0393/2008, Iliana Malinova Iotova) (stemming)

7.13. Scorebord voor de consumentenmarkten (A6-0392/2008, Anna Hedh) (stemming)

7.14. Algemene regeling inzake accijns (A6-0417/2008, Astrid Lulling) (stemming)

- Vóór de stemming over het gewijzigde voorstel:

Astrid Lulling, rapporteur. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik wil al die afgevaardigden die niet terug willen naar de periode vóór 1992 – dat wil zeggen: naar de tijd vóór de instelling van de interne markt – verzoeken om tegen dit verslag te stemmen. Wat het Parlement doet met de stemmen die het ontvangt is immers schandelijk.

Dit verslag haalt alles door elkaar – gezondheid, belastingheffing en ga zo maar door. Stem tegen dit verslag. Dan stemt u vóór de Commissie, die met een goed voorstel is gekomen.

(Applaus van rechts)

De Voorzitter. – Het standpunt van de rapporteur, mevrouw Lulling, lijkt me helder, ongeacht of men het er mee eens is. We gaan verder met een mondelinge stemming over het gehele voorstel, zoals gewijzigd.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Ik protesteer tegen de verklaring waarmee mevrouw Lulling de stemming van de leden van dit Huis beoogt te beïnvloeden. Die beïnvloeding heeft geen zin.

Haar interpretatie delen wij niet en alleen daarom wil ik de collega's vragen voor het verslag te stemmen. De collega's weten immers waar het om gaat en weten ook dat wij hier andere belangen verdedigen, namelijk die van de volksgezondheid, van de burgers en van de lidstaten.

(Applaus van links)

De Voorzitter. – Ik zou de Parlementsleden er aan willen herinneren dat er op dit punt in de stemprocedure geen debat mogelijk is. Onder het reglement heeft de rapporteur het recht om haar eigen standpunt uit te spreken en het is duidelijk dat ik haar dat recht heb gegeven, maar ik wist niet of het volgende verzoek om spreektijd gebaseerd was op procedurele gronden. Neem me niet kwalijk allemaal, er zijn nog meer verzoeken om spreektijd en ik ben niet van plan deze in te willigen maar om door te gaan met de stemming.

7.15. Schoolfruitregeling (A6-0391/2008, Niels Busk) (stemming)

7.16. EMU@10: Tien jaar Economische en Monetaire Unie (A6-0420/2008, Pervenche Berès, Werner Langen) (stemming)

- *Na de stemming:*

Reinhard Rack (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik doe een beroep op het Reglement. We hebben gestemd over een groot aantal gezamenlijke amendementen van de fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten, en de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement. Onze stemlijsten bevatten altijd de afkorting PSE/PPE-DE. Alfabetisch ziet het er echter anders uit. Bestaat er een procedureregeling die de natuurlijke voorrang van de socialisten kan verklaren?

(*Interrupties*)

De Voorzitter. – Mijnheer Rack, ik ben blij dat ik u meteen een antwoord kan geven, want de administratieve diensten vertellen me dat de vermeldingen van degenen die amendementen hebben getekend die ze gezamenlijk van de fracties ontvingen, in de stemlijst zijn opgenomen in de exacte volgorde van binnenkomst, aangegeven door de fracties. In dit geval bestaat er dus geen vrijheid om de alfabetische volgorde toe te passen.

7.17. Aanbevelingen over de toepassing van het beginsel van gelijke beloning voor mannen en vrouwen (A6-0389/2008, Edit Bauer) (stemming)

7.18. Steun voor demonstratie in een vroeg stadium van duurzame elektriciteitsproductie met behulp van fossiele brandstoffen (A6-0418/2008, Christian Ehler) (stemming)

8. Stemverklaringen

Mondelinge stemverklaringen

- Verslag: Iliana Malinova Iotova (A6-0393/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Mijnheer de Voorzitter, uit de omvang van de financiële crisis blijkt duidelijk hoe onverantwoord de banken en ook de consumenten wel niet te werk zijn gegaan. Ik ben dan ook groot voorstander van investeringen in consumenteneducatie en heb voor het verslag hierover gestemd. Niet-doelgerichte campagnes en algemene aanwijzingen zijn echter uit den boze. We hebben dringend een gedegen analyse nodig, aangezien de situatie van lidstaat tot lidstaat verschillen kan. Tevens is het mij duidelijk dat de educatie om doeltreffend te zijn specifiek gericht dient te worden op een hele reeks specifieke bevolkingsgroepen.

Ik zou u willen wijzen op een goed praktijkvoorbeeld uit Tsjechië. Daar is al drie jaar de website <http://www.bankovnipoplatky.com> in de lucht, beheerd door één enkele persoon. Deze website heeft enorm bijgedragen aan de vergroting van de financiële educatie van de Tsjechische burgers, althans degenen onder hen die gebruikmaken van internet. Dit is een goed voorbeeld van hoe dit geheel goedkoop en doeltreffend kan worden aangepakt. Wat echter nog ontbreekt, is educatie van scholieren en ouderen. Voor die groepen is publieke ondersteuning onontbeerlijk.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) De financiële crisis biedt de Europese consumenten een heel goede gelegenheid om hun kennis van financiële zaken te controleren. Ze hebben een goede les gekregen omtrent het belang van inzicht in hun persoonlijke financiële situatie, de beoordeling van spaartegoeden, het gebruik van verzekeringsproducten en het lezen van gewone bankoverzichten en bankontvangsten. Dit alles vereist kennis van financiële terminologie en een juiste toepassing hiervan in het beheer van hun financiën.

Daarom beschouw ik het verslag van rapporteur Iotova als een nieuwe belangrijke bijdrage van het EP op het gebied van de consumentenbescherming en heb ik vóór gestemd. Ik ben ervan overtuigd dat consumentenopvoeding op de basisschool moet beginnen. De lidstaten zouden dit onderwerp, en vooral de financiën, in de lesboeken van de basis- en middelbare school moeten opnemen. Er moet meer worden verwezen naar websites als DOLCETA en EURÓPSKY DIÁR.

Ik heb waardering voor de activiteiten van consumentenorganisaties waarbij niet alleen aan schoolkinderen maar ook aan leraren voorlichting wordt gegeven. Verschillende, met veel enthousiasme georganiseerde wedstrijden trekken grote aantallen jonge consumenten. Met mijn steun en in het kader van de consumentenopvoeding voor schoolkinderen, organiseert de Slowaakse consumentenbond een jaarlijkse wedstrijd onder de titel 'Consumenten voor het leven'. Er is enorm veel belangstelling voor deze wedstrijd en de winnaars worden beloond met een uitstapje naar het EP.

Syed Kamall (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, hartelijk dank dat u mij in de gelegenheid stelt mijn stemverklaring te geven. Volgens mij is er in deze zaal wel een consensus dat de kredietcrisis en de liquiditeitscrisis waarmee we geconfronteerd werden, veroorzaakt waren door foute beslissingen die er met betrekking tot leningen zijn genomen, niet alleen door banken – en die beslissingen werden hen opgelegd door de regering-Clinton en daaropvolgende regeringen die stelden dat banken geld moesten lenen aan gemeenschappen die niet kredietwaardig werden geacht – maar ook door consumenten die verkeerde beslissingen namen. Nadat ze gestimuleerd werden leningen aan te gaan die ze misschien niet konden terugbetalen, zaten ze vervolgens met het probleem opgezadeld dat ze die leningen niet konden aflossen.

Dit geeft duidelijk het belang aan van financiële educatie van consumenten. Maar we lijken in de valkuil te lopen dat we denken dat de EU voor elk probleem wel een oplossing heeft. Als we kijken naar de diverse oplossingen die hier op de website van de Commissie en in de Europa Diary staan, hebben ze eigenlijk weinig om het lijf als het erop aankomt de kwestie consumenteneducatie aan te pakken. We zouden ons moeten richten op lokale organisaties – zoals de Croydon Caribbean Credit Union in mijn kiesdistrict – die helpen deze problemen op plaatselijk niveau op te lossen en niet op Europees niveau.

Verslag: Astrid Lulling (A6-0417/2008)

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik heb het Parlement verzocht om tegen het verslag te stemmen, omdat slechts een kleine minderheid bij stemming voorstander is gebleken van lagere richtniveaus dan die welke thans van toepassing zijn.

Ik wil er graag op wijzen dat de Commissie geen voorstander is van richtniveaus. En dit Parlement heeft in 2005 het verslag-Rosati aangenomen, waarin wordt opgeroepen tot het afschaffen van richtniveaus. Nu doen we een stap terug en maken we onze eerdere stemming in zekere mate ongedaan. De meeste afgevaardigden weten niet waarvoor ze hebben gestemd.

We gaan de bestaande richtniveaus nu met 50 procent verlagen. Het komt er dus op neer dat u gestemd hebt voor 400 sigaretten in plaats van 800, 5 liter sterke drank in plaats van 10 liter, 45 liter wijn in plaats van 90 liter, en 55 liter bier in plaats van 110. U doet dus een stap terug door de bestaande niveaus voor aankopen door particulieren te halveren.

Ik geloof wel dat de boodschap aan commissaris Kovács en de Raad van Ministers heel duidelijk is. Uiteindelijk zullen maar vijf afgevaardigden tegen mijn verslag stemmen. Daarom wil ik de Raad graag vertellen dat de commissaris voorstander is van richtniveaus, maar dan wel de bestaande. Hij heeft dat gisteravond zelf gezegd. En dat moet duidelijk zijn, mijnheer de Voorzitter. Als rapporteur ben ik verplicht dit te vermelden, omdat het voor de interpretatie van de stemming van cruciaal belang is.

Daniel Hannan (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zie het als een voorrecht dat ik de landelijke graafschappen van Zuidoost-Engeland met zijn mooie dorpjes, glooiende heuvels en bossen met wilde hyacinten mag vertegenwoordigen. Zoals alle andere leden van het Europees Parlement uit dit gebied heb ik tientallen jammerlijke klachten gekregen van kiezers die last hebben ondervonden van de eigenmachtige inbeslagneming in de havens langs het Kanaal van wettig gekochte alcohol en tabak.

De herhaaldelijke accijnsverhogingen van Labour hebben inkomsten opgedreven die naar de winkeliers in mijn kiesdistrict aan onze kant van het Kanaal zouden moeten gaan. In de loop der tijd zijn er ook banen vanuit Zuidoost-Engeland naar de andere kant van het water overgeheveld. De inkomsten die naar de Britse staatskas zou moeten vloeien, gaan in plaats daarvan naar de staatskassen op het Europese vasteland.

En als reactie heeft de regering toen besloten deze steeds afkalvende inkomstenstroom te besteden aan het aanstellen van steeds meer douaniers; een vergeefse poging een systeem te bewaken waarin onze alcohol en tabak inmiddels grotendeels gesmokkeld was geworden. Dat is het systeem waar leden van het Europees Parlement van Labour net voor hebben gestemd om naar terug te keren. Ze zouden zich moeten schamen. Ik vind het een schande.

Syed Kamall (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil mij slechts aansluiten bij wat de vorige sprekers, mevrouw Lulling, de rapporteur, en mijn collega uit Zuidoost-Engeland, Dan Hannan, hebben gezegd.

Ook ik, als lid van het Europees Parlement voor Londen, de meest geweldige stad in het meest geweldige land ter wereld, heb een aantal brieven gekregen van kiezers die zich beklagen over de ruwe manier waarop zij door douane-instanties werden benaderd, toen zij nietsvermoedend op het Europese continent gekochte alcohol en sigaretten mee naar huis namen voor hun eigen genoeg en dat van hun familie en vrienden.

Wat doen de douanebeambten in het Verenigd Koninkrijk? Ze vitten op deze mensen, stellen opdringerige vragen, laten de mensen, waaronder gepensioneerden, uit hun auto's stappen, en ondervragen ze op een indringende, Gestapo-achtige manier om erachter te komen hoeveel alcohol ze nu precies drinken en hoeveel sigaretten ze roken. Dit is niet het soort gedrag dat we verwachten van rechtshandhavers of douanebeambten in het Verenigd Koninkrijk of waar dan ook in Europa. Door de manier waarop we vandaag over het verslag hebben gestemd, zijn we teruggegaan in de tijd, niet slechts terug tot voor 1992, maar tot een periode waarin er geen – of in zeer beperkte mate – vrij verkeer van goederen was.

Verslag: Niels Busk (A6-0391/2008)

Milan Gaľa (PPE-DE). - (SK) Ik heb voor het verslag gestemd omdat het aantal gevallen van overgewicht en obesitas in de Europese Unie in de afgelopen twee decennia in snel tempo is toegenomen. Er zijn nu bijna 22 miljoen kinderen met overgewicht en dit aantal neemt jaarlijks met 400 000 toe. Meer dan 90 procent van de gevallen van obesitas onder kinderen wordt veroorzaakt door slechte eetgewoonten en gebrek aan lichaamsbeweging. Deze kinderen hebben last van ernstige voedingsstoornissen en soms van een combinatie van verschillende stoornissen, ze hebben een verminderde weerstand en ze zijn vaker ziek.

Na de goedkeuring van het Witboek over een EU-strategie voor aan voeding, overgewicht en obesitas gerelateerde gezondheidskwesties, is deze richtlijn goed nieuws voor de strijd tegen obesitas onder kinderen. Ik vind dat deze regeling om meer groente en fruit op scholen uit te delen, hard nodig is. We moeten ook meer aandacht besteden aan kinderen in voorschoolse instellingen. Met voorlichting en het creëren van goede en evenwichtige eetgewoonten zou nog meer worden bereikt voor de ontwikkeling van een gezonde bevolking dan met deze regeling voor het uitdelen van groente en fruit alleen.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, zowel de schoolfruitregeling als de schoolmelkregeling en de voedselverstrekking aan de meest behoeftigen in de EU zijn geweldige initiatieven van de EU, die dringend noodzakelijk zijn en steun verdienen. De verstrekking van fruit en groente aan schoolkinderen is niet alleen bevorderlijk voor hun gezondheid en de verandering van hun eetgewoonten, maar heeft ook een positief sociaal effect. Ik sta welwillend tegenover een aantal voorstellen van de Europese Commissie en denk dat ze geen grote debatten teweeg zullen brengen. Ik hoop tegelijkertijd wel dat de Commissaris, met name de ministers van Landbouw van de EU-27, iets toeschietelijker zullen zijn. We mogen niet vergeten dat het om de gezondheid van onze kinderen gaat. Daar mogen we niet op beknibben.

Hynek Fajmon (PPE-DE). - (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren. Ik heb evenals de overige afgevaardigden namens de ODS uit Tsjechië tegen het verslag van de heer Busk over schoolfruit en -groenten gestemd. Het is eerst en vooral de verantwoordelijkheid van de ouders dat kinderen gezond eten. De Europese Unie heeft geen enkele bevoegdheid op dit vlak, noch wat het onderwijs aangaat, noch wat betreft de gezondheidszorg. Dit is iets dat onder de verantwoordelijkheid valt van de lidstaten en zij dienen dit dan ook naar eigen goeddunken in te vullen. Er valt geen enkele zinnige reden te bedenken waarom de Europese Unie met geld van de belastingbetaler een stuk fruit per week voor schoolgaande kinderen zou moeten bekostigen. De Europese Unie zou zich in plaats daarvan druk moeten maken om echte pan-Europese kwesties, zoals bijvoorbeeld het opruimen van de obstakels voor de vier fundamentele vrijheden, en mag niet haar eigen subsidiariteitsbeginsel met voeten treden.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, er zit een lange periode tussen vroeger, toen we kinderen uit boomgaarden probeerden te houden, omdat ze appels stalen, en het heden, nu kinderen noch in appels, noch in boomgaarden geïnteresseerd zijn. Daarom verwelkom ik deze schoolfruitregeling. Het probleem is dat vele ouders zich niet bewust zijn van het belang van groente en fruit en daarom is binnen de regeling ook voorzien in voorlichting over de positieve effecten van de opname van groente en fruit op de gezondheid.

Natuurlijk ligt de sleutel tot het succes van deze regeling in de lidstaten. We willen geen gecompliceerde, op regeltjes gebaseerde regeling. We willen flexibiliteit en we moeten in contact treden met, in het bijzonder,

de leraren, die de groente en fruit zullen verdelen, en ook met de ouders, zodat ze ervoor zorgen dat kinderen groente en fruit eten en gezonde eetgewoonten ontwikkelen voor de rest van hun leven.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, in Amerikaanse steden zijn jongeren die meer dan 150 kg wegen een veelvoorkomend verschijnsel. Ik wil niet dat we dezelfde fout maken. Het bevorderen van gezonde eetgewoonten en het consumeren van gezonder, minder vet voedsel in de kinderjaren zijn investeringen in de gezondheid van toekomstige generaties. Bovendien leiden ze tot lagere uitgaven voor de behandeling van diabetes, hart- en vaatziekten en botziekten.

Daarom zal een te bescheiden regeling in de praktijk geen zoden aan de dijk zetten, noch voor wat betreft de gezondheid, noch op economisch vlak. Daarom steun ik Amendement 7, dat een verviervoudiging van de minimumuitgaven voor de verstrekking van fruit aan schoolkinderen inhoudt en zodoende één portie fruit of groente op ten minste vier dagen per week garandeert, en niet één keer per week. Ik ben blij dat dit amendement werd voorgesteld door de Commissie. De invoering van de regeling mag niet afhankelijk worden gemaakt van de eventuele bereidheid van ouders tot medefinanciering. Met name kinderen uit arme gezinnen moeten de kans krijgen om fruit op school te krijgen en daarom moeten de financiële middelen voor deze regeling worden verhoogd.

Verslag: Pervenche Berès, Werner Langen (A6-0420/2008)

Ivo Strejček (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag uitleggen waarom ik tegen het verslag van mevrouw Berès en de heer Langen heb gestemd en daarbij wil ik in ieder geval drie punten benadrukken.

Het eerste punt is dat het verslag oproept tot een hogere en nauwere coördinatie van het economisch en financieel nationaal beleid van de lidstaten. Het tweede punt is dat het een in hoge mate gecoördineerd fiscaal beleid met zich meebrengt dat politieke unificatie vereist, en de consequentie van politieke unificatie is de derde reden waarom ik tegen heb gestemd.

Ik deel het standpunt niet dat politieke coördinatie die natuurlijke verschillen tussen lidstaten wegneemt, de remedie is voor en een gezond antwoord op de huidige problemen van Europa. De huidige problemen van Europa zijn het vrije verkeer van arbeid en het vrije verkeer van kapitaal en diensten.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Nu de Economische en Monetaire Unie tien jaar bestaat moeten we ons afvragen of we het eurosymbool daadwerkelijk associëren met voorspoed en stabilisering. Het staat vast dat op deze vraag maar één antwoord mogelijk is. Hoewel de invoering van de gemeenschappelijke munteenheid vergezeld ging van een paar negatieve aspecten, zoals aanvankelijke prijsstijgingen, moet worden benadrukt dat de euro een van toonaangevende munteenheden in de wereld is geworden.

De Economische en Monetaire Unie heeft bijgedragen aan meer economische stabiliteit in de lidstaten en had ook een gunstig effect op de internationale handel, waarvan de gehele EU profiteert. Het positieve effect van de euro kwam onlangs goed naar voren, toen de mondiale financiële crisis ons deed beseffen hoe goed het is om een stabiele wisselkoers te hebben.

Verslag: Klaus-Heiner Lehne (A6-0422/2008)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Ik wil graag een stemverklaring afleggen. Ik heb mij bij het verzoek om opheffing van de parlementaire immuniteit van Massimo D'Alema van stemming onthouden, omdat ik als jurist bepaalde bedenkingen heb bij het gezag van het Parlement in deze zaak en omdat ik noch het recht noch de wil heb om me met de interne aangelegenheden van Italië te bemoeien.

Verslag: Christian Ehler (A6-0418/2008)

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Als rapporteur voor advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid ben ik zeer verheugd over de uitslag van de stemming. We hebben het over een technologie die, als alles goed gaat, kan bijdragen aan een partiële oplossing van het klimaatprobleem, hoewel we hierdoor niet het belang van het gehele klimaatpakket uit het oog mogen verliezen.

De nieuwe lidstaten, ook Hongarije, hebben de uitstoot van broeikasgassen sinds het einde van de jaren tachtig aanzienlijk verlaagd. Het zou een schande zijn als ze hiervoor nu bestraft worden door degenen die niet minder maar méér schadelijke gassen uitstoten. Daarom willen we zien te bereiken dat tien procent van de inkomsten uit de veiling van emissierechten evenredig wordt verdeeld over de lidstaten waarvan de uitstoot per hoofd van de bevolking lager is dan het EU-gemiddelde.

Tegelijkertijd stellen we tien procent beschikbaar aan de landen die hun emissies de afgelopen vijftien jaar hebben verlaagd. De Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid is erin geslaagd een vrijstelling van de klimaatwijzigingsheffing te bemachtigen voor afstandsverwarmingssystemen, een succes dat gehandhaafd moet worden, in het belang van miljoenen Europese burgers met een laag inkomen. Als rapporteur voor advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid schaar ik me onder de hierboven genoemden en steun ik dit verslag.

Schriftelijke stemverklaringen

Verslag: Jacek Saryusz-Wolski (A6-0416/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), schriftelijk. – (IT) Ik stem vóór deze maatregel. Kazachstan is begonnen met een democratiseringsproces dat langzamer verloopt dan de buitengewone economische groei die het land de laatste jaren heeft doorgemaakt. Er is een enorm aantal buitenlandse ondernemers dat veel geld in deze voormalige Sovjetrepubliek investeert. In dit verband dient de Europese Unie continu maatregelen te stimuleren om de vrijheid, democratie en sociale rechtvaardigheid voor de burgers van Kazachstan te vergroten en moet zij zich niet alleen opstellen als een handelspartner met groeiende belangen. Economische ontwikkeling en democratie dienen hand in hand te gaan.

Dragoş Florin David (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb tijdens de raadplegingprocedure voor het verslag gestemd waarin goedkeuring wordt gegeven aan het protocol bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en de Republiek Kazachstan en waarin eveneens rekening wordt gehouden met de toetreding van Roemenië en Bulgarije tot de EU. Dit verslag zal zeker helpen de samenwerking tussen Roemenië en de Republiek Kazachstan op een hoger plan te brengen.

Glyn Ford (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor het verslag van de heer Saryusz-Wolski over een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en de Republiek Kazachstan gestemd. Dit heb ik gedaan ondanks mijn bedenkingen met betrekking tot de mensenrechtensituatie onder de regering van Kazachstan. Het is belangrijk dat het Parlement en de Commissie de situatie in Kazachstan in de gaten blijven houden, en als deze verslechtert of zelfs geen verbetering laat zien in de komende twaalf maanden, zouden we het initiatief moeten nemen om deze overeenkomst op te schorten.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik stem vóór het verslag van de heer Saryusz-Wolski en daarmee ook voor het sluiten van een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten en de Republiek Kazakstan.

Ik ben het eens met de rapporteur en de Raad dat het bestaan van een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met Kazakstan vóór de toetreding van Roemenië en Bulgarije de opstelling vereist van een bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst behorend protocol om de nieuwe lidstaten de overeenkomst te kunnen laten ondertekenen.

Verslag: Angelika Niebler (A6-0439/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Dit voorstel wijzigt in essentie niet de verordening die het Parlement in november 2008 heeft goedgekeurd. Daarin wordt een publiek/privaatpartnerschap geregeld voor de realisering van een Europees luchtverkeersbeveiligingssysteem.

De wijzigingen die nu in de verordening zijn ingevoerd beogen SESAR te erkennen als communautair orgaan en het ambtenarenstatuut van de Europese Gemeenschappen op de medewerkers van SESAR toe te passen. Voorts zijn er nog wijzigingen opgenomen ten aanzien van de berekening van de hoogte van de communautaire bijdrage en het overmaken van dat geld naar SESAR. De communautaire financiering belooft maximaal 700 miljoen euro, waarvan 50 procent wordt betaald uit begrotingskredieten van het zevende kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling, en de andere helft uit het programma voor de trans-Europese netwerken.

Het oprichten van deze onderneming is een gevaarlijk precedent voor het gebruik van overheidsgeld voor particuliere doeleinden. Het moderniseren en verbeteren van de luchtverkeersbeveiliging had ook via de publieke weg geregeld kunnen worden. Dat had ook kunnen gelden voor zaken die verband houden met de betrouwbaarheid van het systeem om de veiligheid te garanderen van zowel degenen die beroepsmatig het luchtruim gebruiken als van andere gebruikers. Wij zijn niet de mening toegedaan dat die doelstellingen beter gerealiseerd worden door zich over te geven aan de belangen en de druk van de particuliere sector. Om die redenen hebben wij het verslag niet gesteund.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Dit voorstel zal een uitermate positieve invloed hebben op het moderniseringsprogramma voor de infrastructuur voor luchtverkeersbeveiliging. Ik steun het voorstel, waarbij de middelen die hierdoor worden bespaard, worden geïnvesteerd in onderzoek, ontwikkeling en validatieactiviteiten die de gehele Gemeenschap ten goede zullen komen.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik ben van plan vóór het verslag van mevrouw Niebler betreffende de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming voor de realisering van het Europese nieuwe generatie luchtverkeersbeveiligingssysteem (SESAR) te stemmen.

Het is duidelijk dat grootschalige communautaire projecten op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling gezamenlijke inspanningen vergen van de publieke en private sector om langdurige positieve effecten te genereren. In dit geval ben ik van mening dat een nieuwe generatie geharmoniseerd luchtverkeer noodzakelijk is om de groei van het verkeer in het Europese luchtruim in de toekomst op economisch en milieugebied te waarborgen. Ik denk dan ook dat wij de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming op dit gebied van harte moeten steunen. Ik wil echter wel benadrukken dat we moeten leren van het verleden (ik verwijs in dit geval naar de opheffing van de gezamenlijke onderneming Galileo) en duidelijker moeten vastleggen wat de status van dit rechtspersoon zal zijn, om te voorkomen dat de technisch-wetenschappelijke vooruitgang wordt belemmerd door bureaucratische en juridische problemen.

Verslag: Diana Wallis (A6-0382/2008)

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik stem vóór het verslag van mevrouw Wallis betreffende de voorgeschreven opschriften op twee- en driewielige motorvoertuigen. Overwegende dat de richtlijn betreffende de voorgeschreven opschriften op dergelijke voertuigen al diverse keren is gewijzigd, ben ik van mening dat codificatie nodig is om te zorgen voor een beter begrip en toegang van de burgers tot deze communautaire wetgeving en, als gevolg daarvan, de mogelijkheid om de daarin vervatte rechten uit te oefenen.

Verslag: Hans-Peter Mayer (A6-0428/2008)

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – Ik stem vóór het verslag van de heer Mayer inzake de sluiting van het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken. Ik ben het eens met de heer Mayer dat het door de Commissie ingediende voorstel om het Verdrag van Lugano van 1988 te vervangen kan helpen het systeem voor de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen op de betreffende terreinen, zoals met name de registratie en geldigheid van intellectuele-eigendomsrechten, sneller en efficiënter te maken.

Verslag: Pervenche Berès (A6-0376/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), schriftelijk. – (LT) Dit voorstel is vooral belangrijk omdat het Europees Parlement door de controleprocedure van verordeningen veel meer rechten krijgt om toezicht te houden op de wijze waarop uitvoeringsmaatregelen worden toegepast. Het Europees Parlement krijgt het recht om een voorgenomen uitvoeringsmaatregel te controleren. Bovendien zijn er aanvullingen op de basisregels waardoor het Europees Parlement het recht krijgt om zich tegen een voorgenomen uitvoeringsmaatregel te verzetten of hierbij amendementen in te dienen.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik stem voor het uitstekende verslag van mevrouw Berès over het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap, wat de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden betreft. Na de invoering van de nieuwe comitéprocedure, met andere woorden de regelgevingsprocedure met toetsing, die het Parlement meer bevoegdheden geeft tot toezicht op uitvoeringsmaatregelen, denk ik dat we de door de Commissie voorziene algehele aanpassing moeten uitvoeren, om ervoor te zorgen dat de nieuwe procedure op efficiënte wijze kan worden toegepast.

Verslag: Reimer Böge (A6-0430/2008)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Italië heeft aanvragen ingediend in verband met ontslagen in Sardinië (1 044 ontslagen, 5 bedrijven), Piemonte (1 537, 202), Lombardije (1 816, 190) en Toscane (1 588, 461) in de jaren 2007 en 2008 ten gevolge van de liberalisering van de handel in textiel en kleding. Voor een totaal van 5 985 ontslagen in 858 bedrijven vraagt Italië een bijdrage van 38 158 075 euro.

We hebben al onderstreept dat dit fonds niet als tijdelijke buffer mag worden gebruikt voor de onaanvaardbare sociaaleconomische kosten van de liberalisering van de handel, met name de handel in textiel en kleding, en voor de toenemende onzekere positie van werknemers.

Met het oog op de (mogelijke) beëindiging per 31 december 2008 van de gemeenschappelijke toezichtsregeling voor de uitvoer van bepaalde categorieën textiel- en kledingproducten uit China hebben we mechanismen nodig die de invoer vanuit alle derde landen in de EU kunnen beperken.

Gezien het groeiend aantal bedrijven dat de poorten sluit of hun productie verplaatst, de stijgende werkloosheid en de intensivering van de uitbuiting van werknemers – met name in Portugal – dient er een einde te komen aan het liberaliseringsbeleid van de wereldhandel (uitgelokt door de EU en de socialistische regering van Portugal) en moeten de productie en banen met rechten in de verschillende lidstaten van de EU worden beschermd.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) De beschikbaarstelling van middelen uit het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering op aanvraag van Italië is een uitstekende gelegenheid om ons te bezinnen op de reacties die in de toekomst nodig zullen zijn, wanneer de gecombineerde effecten van de mondialisering en de economische crisis zich in heviger mate zullen doen voelen. Dit fonds is gestoeld op principes met een beperkt toepassingsgebied. Daaruit blijkt dat de Europese Unie de mondialisering beschouwt als een feit en de negatieve effecten ervan als een realiteit, waaraan we ons maar moeten aanpassen en waartegen we ons niet tegen moeten verzetten. Dat is mijns inziens een realistische visie, waarvan de kans groot is dat ze doeltreffend is.

Het begrijpen van de veranderingen in de wereld en het kanaliseren van de inspanningen als reactie op die veranderingen is gepaster dan geloof hechten aan de mogelijkheid om die veranderingen voor onbepaalde tijd tegen te houden of zelfs te geloven dat het verzet tegen die veranderingen op zichzelf een goede zaak is. Aanpassing aan de globalisering is een politieke keuze die adequater is dan verzet tegen de globalisering.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik stem voor het verslag van de heer Böge over de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering. Ik ben het eens met het standpunt dat de verzoeken die door de vier Italiaanse regio's zijn ingediend voldoen aan de voorschriften voor de bepaling van de financiële bijdragen, zoals vastgesteld in de Europese verordening, en overeenstemmen met de redenen die hebben geleid tot de oprichting van het fonds. Op dit moment is het belangrijker dan ooit om mensen die hun baan hebben verloren als gevolg van de veranderingen in de structuur van de wereldhandel bij te staan en ze te helpen de arbeidsmarkt weer te betreden. Om die reden steun ik het in het verslag van de heer Böge omschreven verzoek om beschikbaarstelling van middelen uit het fonds.

Verslag: Klaus-Heiner Lehne (A6-0421/2008)

Philip Claeys (NI), schriftelijk. – Ik heb tegen het verslag gestemd om verschillende redenen. Er was geen ernstig debat in de commissie. Slechts 7 van de 28 leden waren aanwezig. Er mocht zelfs geen debat komen in de plenaire vergadering. Nog vóór de stemming in de commissie, toen collega Vanhecke de tekst van het verslag nog niet mocht inkijken, werd de inhoud besproken op de Vlaamse openbare televisie. Dit is een schande. Maar het ergst van al is de conclusie van het verslag. Men adviseert de opheffing van de onschendbaarheid, terwijl Vanhecke niet de auteur is van de omstreden tekst en de Belgische grondwet duidelijk bepaalt dat enkel de auteur kan worden vervolgd indien die bekend is.

Vanwege dit flutdossier loopt Vanhecke het risico zijn politieke rechten te verliezen, vermits de scheiding der machten en de onafhankelijkheid van het gerecht in België enkel in theorie bestaan. Deze zaak is een politieke manoeuvre om een Vlaams-nationale oppositieleider te viseren. Het is beschamend dat het EP zich hiervoor laat misbruiken.

Carl Lang (NI), schriftelijk. – (FR) Zowel de Commissie juridische zaken als de leden van de verschillende politieke fracties in dit plenum hebben vandaag weer eens laten zien hoe onbelangrijk ze onpartijdigheid en ontzag voor de wet vinden, vergeleken bij hun obsessie om zich te ontdoen van al degenen die geen deel uitmaken van hun grote familie van eurofederalisten.

Mijn collega Vanhecke is in België het slachtoffer geworden van een heuse heksenjacht, die erop gericht is hem te veroordelen en te dwingen zijn politieke loopbaan te beëindigen. Het Europees Parlement is vergeten dat het verplicht is om, als een staat een verzoek tot opheffing van parlementaire immuniteit indient, de regels voor de bescherming van EP-leden onverlet toe te passen, zoals vastgelegd in het Reglement.

Net als de heer Gollnisch, wiens parlementaire immuniteit in 2006 om louter politieke redenen is opgeheven, is ook de heer Vanhecke het slachtoffer van een heuse aanslag, omdat men van een juridische kwestie een politieke kwestie maakt. Voor een instelling die zich – overigens ten onrechte – democratisch noemt, is dat onaanvaardbaar.

Fernand Le Rachinel (NI), *schriftelijk*. – (FR) Het socialistische parlamentslid André Laignel stak op 13 oktober 1981 in het Franse Parlement een later beroemd geworden betoog af, waarin hij de afgevaardigden van de oppositie, die meenden dat de door de regering nagestreefde nationalisering ongrondwettig waren, van repliek diende. Hij zei dat de oppositie van een juridisch debat een politiek debat maakte. Ze hadden daar volgens hem het volste recht toe, maar het betekende wel dat ze het juridisch mis hadden, aangezien ze politiek gezien in minderheid verkeerden.

Het Europees Parlement heeft deze uitspraak kennelijk ter harte genomen. Het probeert zich nu te ontdoen van al degenen die er politieke standpunten op nahouden die naar het oordeel van dit Parlement niet voldoende federalistisch of pro-Europees zijn.

Mijn collega, de heer Vanhecke, is het slachtoffer van een heuse heksenjacht in het Europees Parlement, een instelling waarin hij volstrekt legitiem is gekozen. Die instelling maakt zich te schande door het onaantoonbare te aanvaarden: het lynchen van één van haar leden, en wel door alle juridische beginselen en al de garanties die uit de thans geldende parlementaire immunitetsregeling voortvloeien, opzij te zetten.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Naar aanleiding van dit verslag en de bijbehorende gerechtelijke procedure van de Belgische autoriteiten moet eenduidig worden vastgesteld dat bij het hele proces – en in het bijzonder de gerechtelijke procedure – sprake is van een zuiver politiek gemotiveerde vervolging van de voormalig partijleider van het Vlaams Belang, Frank Vanhecke. De heer Vanhecke ontving deze dagvaarding twee dagen nadat hij het leiderschap van de partij had neergelegd.

Het is ook duidelijk dat het, met slechts zes maanden tot de Europese verkiezingen, de bedoeling is om de naam van de kandidaat van het Vlaams Belang om politieke redenen zwart te maken. Verder zou het volgens de Belgische grondwet juridisch noodzakelijk zijn geweest om niet de uitgever, maar de auteur van het artikel, wiens identiteit bekend is, te vervolgen. Ik houd dan ook nadrukkelijk staande dat een politiek gemotiveerde vervolging niet mag worden gezien als rechtvaardiging voor het opheffen van de parlementaire immunitet van Frank Vanhecke, en dat deze door de Belgische justitiële autoriteiten gevoerde heksenjacht in de strengste bewoordingen moet worden veroordeeld. In 2003 ontstond een soortgelijke situatie toen een strafrechtelijke procedure werd begonnen tegen Daniel Cohn-Bendit van de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie, hoewel deze toen door de commissie werd verworpen omdat vermoedens bestonden dat er politieke motieven in het spel waren. De situatie is in dit geval eender, zo niet nog duidelijker. Ik voel mij dan ook verplicht om tegen de motie te stemmen.

Frank Vanhecke (NI), *schriftelijk*. – Zonder de minste illusie noteer ik hier dat het Europees Parlement zich de schandelijke handlanger maakt van een politieke lynchpartij door het Belgische gerecht. Over een dossier van honderden bladzijden heb ik mij gedurende maximaal 20 minuten in de Commissie juridische zaken mogen verdedigen, in aanwezigheid van nauwelijks 7 van de 28 leden. In plenaire vergadering heb ik mij – in tegenspraak met artikel 7 van ons eigen Reglement – helemaal niet mogen verdedigen.

Mocht dit in Rusland gebeuren, we zouden er schande over spreken. Wat mij betreft, ik buig het hoofd niet en blijf opkomen voor de vrije meningsuiting in Vlaanderen en in Europa, ook en zeker wat het vreemdelingenprobleem en het gevaar van de islam betreft.

Verslag: Klaus-Heiner Lehne (A6-0422/2008)

Marco Cappato (ALDE), *schriftelijk*. – (IT) Wij van de radicale delegatie, samen met Marco Pannella, stemmen tegen het verslag van de heer Lehne over de opheffing van de immunitet van de heer D'Alema, omdat er onlogische conclusies in worden getrokken, die alleen kunnen voortvloeien uit redenen – of reflexen – van zelfbescherming van de Italiaanse en Europese politieke klasse.

Het verslag stelt dat het verzoek om toestemming tot gerechtshandeling ongegrond is, omdat de reeds gebruikte bewijsbronnen voldoende ondersteuning bieden voor de beschuldiging van de personen over wie al een gerechtelijk onderzoek gaande is. Indien het verzoek van het openbaar ministerie daadwerkelijk gericht zou zijn op de beschuldiging van de heer D'Alema, dan zou het ongegrond zijn, aangezien het Parlement geen besluiten hoeft te nemen volgens de Italiaanse wetgeving.

Maar als het onderschepte materiaal inderdaad nutteloos is en het verzoek ongegrond en zelfs onnodig, waarom zou het Europees Parlement dan besluiten om "geen toestemming te verlenen voor gebruikmaking van de afgetapte telefoongesprekken in kwestie en de immunitet van de heer Massimo D'Alema niet op te heffen", zoals het verslag voorstelt? Waarom zouden we de beslissing van het Italiaanse parlement niet volgen, dat in verband met dit onderzoek zijn toestemming heeft gegeven tot vervolging van de heer Fassino?

Wij feliciteren de ALDE-Fractie met haar besluit om zich, door zich te onthouden van stemming, in deze twijfelachtige zaak niet aan te sluiten bij de sociale eenheid van de Europese Volkspartij en de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement.

Verslag: Iliana Malinova Iotova (A6-0393/2008)

Adam Bielan (UEN), *schriftelijk*. – (PL) De afgelopen jaren zijn er tal van nieuwe financiële producten op de markt verschenen. Vanwege de toenemende complexiteit van deze producten zijn consumenten steeds kwetsbaarder en in toenemende mate niet meer in staat om zonder hulp van deskundigen te bepalen welk product het beste past bij hun behoeften. Dit leidt tot veel verkeerde besluiten, met name onder minder welgestelden.

In Polen hebben we veelvuldig te maken met gevallen van fraude of met verkeerde financiële besluiten van consumenten die zich niet bewust zijn van de gevolgen ervan. Onder deze omstandigheden is financiële educatie essentieel en de beste manier om consumenten te beschermen tegen het nemen van verkeerde financiële besluiten.

Šarūnas Birutis (ALDE), *schriftelijk*. – (LT) Financieel onderwijs is een belangrijk punt van de EU-agenda, vooral midden in een financiële crisis. Consumenten moeten over basisvaardigheden beschikken om keuzes te kunnen maken en informatie en aanbiedingen volledig te kunnen begrijpen. Consumenten worden met een groeiend aanbod van steeds ingewikkeldere goederen en diensten geconfronteerd. Intussen krijgen consumenten niet de informatie en adviezen die gezien de complexiteit van financiële producten nodig zouden zijn. Hierdoor neemt de kwetsbaarheid van consumenten met betrekking tot financiële zaken toe.

Indien kennis en financiële competentie van financiële tussenpersonen en consumenten op peil worden gebracht, zal het risico op te hoge schuldenlasten, achterstallige betalingen of faillissementen ook kleiner worden. Ook zullen hierdoor de concurrentie onder kredietverstrekkers en de algehele marktefficiëntie toenemen, omdat consumenten met meer kennis van zaken kunnen begrijpen waarin de diverse financiële aanbiedingen van elkaar verschillen en de aanbieding kunnen kiezen die het best aan hun behoeften voldoet. Het niveau van de kennis en vaardigheden is op dit moment te laag om te kunnen garanderen dat consumenten hun financiën naar behoren kunnen beheren.

Dragoș Florin David (PPE-DE), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb voor eerlijke, onpartijdige en transparante financiële educatie gestemd, alsook voor de verplichting voor dienstverleners op dit vlak afdoende en correcte informatie te leveren. Er dient een duidelijk onderscheid te worden aangebracht tussen deze informatie enerzijds en commercieel advies en reclame anderzijds. Ik hoop dat de lidstaten speciale aandacht zullen besteden aan de belangrijkste risicogroepen, zoals jongeren, gepensioneerden en personen aan het einde van hun carrière.

Bruno Gollnisch (NI), *schriftelijk*. – (FR) Zoals zoveel teksten van dit Parlement is ook dit verslag van mevrouw Iotova weer een voorbeeld van een schijnbaar goed idee onder een misleidende titel. Bij vluchtige lezing zou je kunnen denken dat het erom gaat de consumenten te beschermen door ze te wijzen op hun rechten en uitleg te verschaffen over financiële diensten, kortom, door ze in staat te stellen een verantwoordelijke en goed geïnformeerde relatie met hun bank op te bouwen.

In werkelijkheid gaat het er echter om mensen vanaf hun kindertijd (vanaf de lagere school, lijkt het) op te voeden tot de volmaakte klanten van een financieel systeem dat heel veel belangstelling heeft voor hun spaargeld, maar heel moeilijk doet als er een lening moet worden verschaft. Dat systeem probeert hun allerhande producten te slijten, die volgens zogenaamd ingewijden "complex" zijn, maar bijna altijd gewoonweg absurd, terwijl het de mensen aanspoort netjes hun boeken bij te houden en voorbereidingen te treffen voor hun pensioen – bij de banken nog wel – terwijl ze daarvoor al betalen via verplichte publieke regelingen.

Het wereldwijd financieel systeem heeft net laten zien hoe pervers het is: banken zijn slechts met grote tegenzin bereid particulieren en ondernemingen leningen te verschaffen, en dat terwijl ze honderden miljarden overheidssteun hebben ontvangen; werknemers en kleine en middelgrote ondernemingen betalen de prijs voor de nog steeds voortgaande financiële dwaasheid, en 's werelds belangrijkste 'spelers' doen alsof ze hervormingen doorvoeren – enkel en alleen om dat systeem in leven te houden. Dat dit verslag niet overtuigt, is wel het minste dat je op zo'n moment kunt zeggen.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), *schriftelijk*. – (PL) In deze tijd van financiële crisis heeft dit verslag nieuwe betekenis gekregen. Dit vanwege het feit dat de hypotheekcrisis de gevaren heeft aangetoond van ontoereikende informatie aan geldleners. De crisis heeft ook aangetoond dat consumenten niet in staat bleken om financiële

en economische informatie te begrijpen en de gevolgen te overzien van macro-economische veranderingen voor de terugbetaling van hun leningen, oftewel hun gebrek aan besef van de risico's van insolventie en hoge schuldenlasten.

Het verslag vestigt de aandacht op de noodzaak van consumenteneducatie en verbetering van de kennis van consumenten van krediet- en geldzaken, zodat ze in staat worden gesteld hun eigen kennis te gebruiken om financiële producten te beoordelen. Daarom steun ik het initiatief voor de ontwikkeling van financiële educatieprogramma's, met name programma's voor potentiële gebruikers waarbij rekening wordt gehouden met leeftijd, inkomen, opleiding, en werkgebied of hobby's. Bovendien moeten financiële educatieprogramma's gebaseerd zijn op praktische en reële situaties waarmee we in ons dagelijks leven geconfronteerd worden.

Ik hoop dat het verslag zowel financiële instellingen als consumenten de noodzaak van financiële educatie zal doen begrijpen. Ik ben van mening dat beide groepen hier baat bij kunnen hebben, aangezien insolventie en hoge schuldenlasten een probleem vormen voor de kredietinstellingen waarvan de klanten moeilijkheden ondervinden bij het terugbetalen van hun leningen.

Ian Hudghton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor verslag-Iotova over consumenteneducatie en kennis van krediet- en geldzaken gestemd. De wereld staat aan de vooravond van een periode van grote financiële onzekerheid en de burgers van Europa vrezen voor hun baan, hun spaargelden, hun pensioenen en hun toekomst. In een dergelijke periode is het consumentenbewustzijn omtrent kredieten, schulden en geldzaken in het algemeen uiteraard belangrijker dan ooit. Het verslag suggereert dat financiële educatie zou moeten worden afgestemd op specifieke doelgroepen en dergelijke initiatieven op EU-niveau moeten worden verwelkomd.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), schriftelijk – (FI) Ik heb vóór het verslag van mevrouw Iotova over de verbetering van consumenteneducatie en kennis van krediet- en geldzaken gestemd. Dit is een noodzakelijk en welkom initiatiefverslag.

De crisis, die door subprimeleningen (hypotheeken met een hoog risico) is veroorzaakt, heeft aangetoond dat kredietnemers te slecht zijn voorgelicht. Dit gebrek aan informatie en begrip heeft ertoe geleid dat consumenten zich onvoldoende zorgen maken over de risico's van insolventie en overmatige schuldenlast. Er moet ook worden geconstateerd dat consumentenkennis en -voorlichting achterlopen op de ontwikkeling van complexe financiële producten.

Toereikende financiële kennis zou in veel gevallen de risico's van overmatige schuldenlast en wanbetalingen verkleinen. Die zou consumenten ook meer mogelijkheden geven om de concurrentiekracht van kredietverleners met elkaar te vergelijken, wat vervolgens de marktprestaties zal verbeteren.

Ik steun vooral de aanbeveling in het verslag om financiële educatie duidelijker in de nationale lesprogramma's op scholen op te nemen en jongeren aan het begin van hun loopbaan te voorzien van alle financiële informatie die zij nodig hebben bij het aangaan van nieuwe uitdagingen met betrekking tot de besteding van hun inkomen.

Andreas Mölzer (NI), schriftelijk. – (DE) We hebben een eerlijke behandeling van beleggers en leners nodig, met lange verjaringstermijnen en een omkering van de bewijslast. De risico's en kosten moeten van begin af aan duidelijk en vergelijkbaar zijn. Met name in het geval van Lehman Brothers zijn particulieren massaal bezwendeld. Hun werd bijvoorbeeld verteld dat risicovolle aandeelbewijzen veilig waren. Mensen kregen zelfs het advies niet te verkopen vlak voordat Lehman ten onder ging. Burgers zien zich nu gesteld voor een golf van gedwongen conversies van hun leningen in vreemde valuta, of moeten, in weerwil van het overheidsbeleid, opdraaien voor de toegenomen herfinancieringskosten van de banken.

Om in deze situatie te zeggen dat onze burgers dom zijn en om op te roepen tot een algemene les in 'algemene financiële vorming' is een klap in het gezicht, vooral omdat de zelfgeproclameerde financiële goeroes zelf niet eens de verschillende speculatielagen konden doorzien. Door op te roepen tot een grotere marktefficiëntie in plaats van meer concurrentie tussen kredietverstrekkers bewijst dit verslag wederom een lippendienst aan de mythe van de zelfregulerende markt. Duidelijker kan ik niet zijn in mijn afkeer van dit verslag.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb voor het verslag van mevrouw Iotova gestemd omdat het de lidstaten aanmoedigt educatieve programma's op te stellen voor zowel gepensioneerden die het gevaar lopen financieel de boot te missen als jonge mensen aan het begin van professionele carrière die allerlei afwegingen moeten maken over hoe ze hun nieuwe inkomen het best kunnen aanwenden.

Consumenten die over geen enkele financiële kennis beschikken, hebben problemen bij het uitkiezen van de gezien hun behoeften meest geschikte producten en diensten. Het is erg moeilijk voor hen om verkregen advies op waarde te schatten. Dat maakt hen tot een makkelijke prooi voor misleiding en oneerlijke verkooppraktijken.

Ik ben ingenomen met de initiatieven van de Commissie op het gebied van de financiële educatie van consumenten, en dan met name met de recente oprichting van een deskundigengroep voor financiële educatie. Ik ben echter van mening dat deze deskundigengroep over een duidelijk afgebakende verantwoordelijkheid en duidelijk afgebakende bevoegdheden dient te beschikken.

De reeds door de Commissie voor doeleinden van consumenteneducatie ingerichte website (<http://www.dolceta.eu>) is een groot succes gebleken. Ik hoop dat deze internettool ook in de toekomst in alle officiële talen uitontwikkeld en bijgewerkt zal worden.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Tot de belangrijkste factoren bij de crisis van het financieel stelsel behoorden het overdreven gemak waarmee het aanbod beschikbaar was en de buitensporige tolerantie ten aanzien van het maken van schulden. Daaruit moeten we op de eerste plaats concluderen dat de verplichting voor de banken om zich ervan te vergewissen in hoeverre degenen aan wie zij geld lenen hun verplichtingen kunnen nakomen toch nog een begaanbare weg lijkt te zijn, niettegenstaande de crisis en de oorzaken die eraan ten grondslag liggen. Tegelijkertijd beseffen de consumenten niet welke risico's verbonden zijn aan kredietverlening (denk maar aan de schommelingen van de referentierente). Dat leidt tot de gedachte dat er actie kan en moet worden ondernomen richting consumenten. Het staat vast dat met dergelijke campagnes de druk die uitgaat van een economisch model dat gestoeld is op het maximaliseren van consumptie, moeilijk kan worden tegengegaan. Dat neemt niet weg dat een poging tot het creëren van bewustwording nodig blijft en hopelijk nuttig is.

Hoe dan ook, dit verslag moet een prikkel vormen voor meer transparantie en het opleggen van duidelijker regels ten aanzien van de voorwaarden voor het aanbieden van diensten door kredietverlenende instellingen. Wat betreft educatie in verband met kredietverlening of andere vormen van consumptie, is algemene educatie het belangrijkste, teneinde de burgers instrumenten in handen te geven die hen helpen bij het nemen van besluiten in hun dagelijks leven.

Verslag: Anna Hedh (A6-0392/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), schriftelijk. – (LT) Het vertrouwen van de Europese consument is van essentieel belang voor de efficiency en het floreren van de interne markt. De gemeenschappelijke markt is een markt van bijna 500 miljoen consumenten met een enorme verscheidenheid aan goederen en diensten.

Sinds 1997 heeft de Commissie gebruikgemaakt van het scorebord interne markt om toezicht te houden en de aandacht te vestigen op de manier waarop lidstaten de rechtsbesluiten voor de interne markt uitvoeren. Het scorebord voor de consumentenmarkten stelt problemen vast, zodat het een universeel en flexibel middel kan zijn om tekortkomingen te signaleren die de aandacht van de maatschappij, marktdeelnemers en instellingen verdienen. Desondanks is de bedoeling van het scorebord voor de consumentenmarkten nooit geweest om de consument informatie te verschaffen over de interne markt en het is heel belangrijk dat dit wordt rechtgezet. We moeten zorgen dat de markt zo goed mogelijk functioneert en dat de consument diensten worden geboden die qua prijs en kwaliteit aan zijn verwachtingen voldoen. Voor dit doel is het niet nodig om meer of strengere rechtsbesluiten aan te nemen. Soms kan zelfregulering of het bieden van informatie en onderwijs gepaster en effectiever zijn.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) De interne markt is niet alleen bedoeld voor ondernemingen, die de gehele Europese markt dankzij de geleidelijke opheffing van de grenzen en belemmeringen nu praktisch binnen handbereik hebben. Hij is ook bedoeld voor de consument, zodat deze in alle lidstaten kan profiteren van dezelfde normen.

Het scorebord voor de consumentenmarkten biedt een instrument voor de doorlichting, het analyseren en het in kaart brengen van problemen die vanuit het perspectief van de consument verband houden met de interne markt. Dit instrument maakt gebruik van indicatoren zoals prijsniveaus, klachten, tevredenheid en omschakeling van leverancier. Hoewel sommige resultaten op het scorebord twijfelachtig aandoen – zoals prijzen, die, ondanks het feit dat ze makkelijk doorgegeven en vergeleken kunnen worden, afhankelijk zijn van tal van variabelen die niet altijd worden weergegeven door het scorebord – vertegenwoordigen de indicatoren ongetwijfeld een uitermate zinvolle en geschikte methode voor de beoordeling van het consumentenbeleid in de interne markt.

Ik wil erop wijzen dat dit de eerste versie van het scorebord voor de consumentenmarkten is. We mogen een volgende versie verwachten, die tegemoet komt aan onze zorgen. Het is van belang dat het scorebord in heldere taal wordt geformuleerd en begrijpelijk is voor de meeste gebruikers, aangezien de resultaten zonder enige twijfel een interessante bron van informatie vormen over het consumentenbeleid in de interne markt.

Verslag: Astrid Lulling (A6-0417/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström en Åsa Westlund (PSE), schriftelijk. – (SV) Wij, Zweedse sociaaldemocraten in het Europees Parlement, hebben voor het verslag over het voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende een algemene regeling inzake accijns gestemd en willen met name beklemtonen hoe belangrijk het is dat amendement 48 over de invoering van indicatieve niveaus voor de invoer van alcohol en tabak is aangenomen. De reductie (een halvering van de eerdere indicatieve grenzen) is een stap in de richting van een verantwoordelijker beleid dat de volksgezondheid ernstig neemt. Wij willen er echter op wijzen dat wij dit slechts als een eerste stap op weg naar een ambitieuzer beleid op dit gebied zien. Het stemt ons verder tevreden dat amendement 60 en amendement 68 zijn verworpen. Dat betekent dat accijnzen ook in de toekomst in de lidstaat van bestemming zullen worden geheven.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) Wij van Junilistan hebben ervoor gekozen om voor het verslag te stemmen, omdat wij van mening zijn dat het tot op zekere hoogte de mogelijkheid biedt om vereisten inzake gezondheidsbeleidsinspanningen op nationaal niveau te verenigen met een vrije interne markt. Wij hebben er echter voor gekozen om tegen bepaalde voorstellen met een sterk federalistische ondertoon te stemmen.

Wij van Junilistan vinden het erg belangrijk dat bijvoorbeeld het Zweedse alcoholbeleid in overeenstemming met de waarden en besluiten van het Zweedse parlement kan worden gevoerd. Dat vereist dat bij verkoop op afstand van bijvoorbeeld alcohol de accijnzen in het land van bestemming worden betaald. Dat zou niet het geval zijn als de amendementen zouden zijn aangenomen. Dat zou integendeel onder andere betekenen dat de bepalingen betreffende goederen die door particulieren worden verworven, zouden worden uitgebreid met de verkoop op afstand, waarbij de accijns wordt betaald in de lidstaat waar de goederen werden verworven. Omdat de kosten voor nationale volksgezondheidsproblemen, zoals met alcohol en tabak verband houdende aandoeningen, grotendeels door nationale belastingheffingen worden bekostigd, zou het voorstel betreffende accijnsvrijheid bij verkoop op afstand de mogelijkheden van de publieke sector om volksgezondheidsproblemen effectief aan te pakken, belemmeren.

Vanuit mededingingsoogpunt is er ook een probleem omdat een verkoper op afstand hetzelfde product als nationale actoren kan aanbieden, maar dan aanzienlijk goedkoper, gewoon omdat de accijns niet in hetzelfde land wordt betaald. Wij van Junilistan zijn voorstanders van mededinging maar vinden dat de actoren onder gelijke voorwaarden moeten concurreren.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik steun deze richtlijn, die zal leiden tot een beperking van de fraude- en smokkelzaken die de overheidsinkomsten reduceren. Deze gemoderniseerde en vereenvoudigde richtlijn zal de verplichtingen van de actoren beperken en hen er tegelijkertijd toe in staat stellen fraude op een meer doeltreffende wijze te bestrijden.

Andreas Mölzer (NI), schriftelijk. – (DE) Onze belastingssystemen zijn zeer gecompliceerd en zo goed als alleen voor specialisten inzichtelijk. Om deze reden moet elke poging tot het verbeteren van formaliteiten en algemene voorwaarden en tot het bestrijden van belastingfraude worden toegejuicht, op voorwaarde dat de belastingsovereïnteit van de lidstaten gewaarborgd blijft en er geen poging wordt gedaan belastingtarieven via de achterdeur te harmoniseren.

Het is even belangrijk om duidelijke regels te hebben voor belastingvrije verkooppunten als voor reizigers zelf. Dit project lijkt deze doelstellingen na te streven, en daarom heb ik voor het verslag-Lulling gestemd.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik stem vóór het verslag van mevrouw Lulling over een algemene regeling inzake accijns. De bepalingen in het voorstel van de Commissie zijn absoluut onvoldoende om particulieren en bedrijven in de EU de vrijheid te garanderen om zonder fiscale belemmeringen goederen over de grens te kopen of te verkopen.

Sterker nog, hoewel het voorstel van de Commissie enkele verbeteringen en wijzigingen bevat, zoals artikel 37 (de fiscale merktekens die de lidstaten kunnen opleggen mogen niet leiden tot dubbele belastingen), dienen we de bepalingen die betrekking hebben op aankopen door particulieren, uit te breiden tot

afstandsverkoop, door daadwerkelijk een interne markt te creëren van accijnsproducten die particulieren aankopen voor eigen gebruik.

Lars Wohlin (PPE-DE), schriftelijk. – (SV) Ik ben ermee ingenomen dat het Europees Parlement eindelijk van mening is veranderd en een restrictievere lijn met betrekking tot alcohol heeft gekozen. Het resultaat van de stemming van vandaag over het verslag van mevrouw Lulling over een algemene regeling inzake accijns betekent dat de indicatieve niveaus voor invoercontingenten voor alcohol worden gehalveerd. Daarnaast worden de mogelijkheden om in havens en op luchthavens belastingvrij te verkopen beperkt. Het verslag betekent ook dat niets belet om bijvoorbeeld Zweedse accijns te heffen op goederen die via het internet in een ander EU-land zijn besteld. Het Europees Parlement heeft in deze aangelegenheid alleen een adviserende rol, maar het resultaat van vandaag is niettemin een belangrijke mijlpaal.

Verslag: Niels Busk (A6-0391/2008)

John Attard-Montalto (PSE), schriftelijk. – (EN) Er wordt in de EU, gelet op de WHO-aanbeveling van minimaal 400 gram per dag, veel te weinig groente en fruit gegeten. Er is sprake van een obesitasepidemie onder kinderen en die is in Malta bijzonder ernstig.

Een grote opname van fruit en groenten leidt tot een geringere kans op een hele reeks aandoeningen en voorkomt overgewicht

De marktordening voor groenten en fruit is in 2007 fundamenteel hervormd, meer marktgericht gemaakt en groenten en fruit zijn nu volledig geïntegreerd in het bedrijfstoelagstelsel.

Overgewicht leidt tot een verhoogde kans op aandoeningen van hart en bloedvaten, diabetes, hoge bloeddruk en bepaalde vormen van kanker. Een dagelijkse opname van 600 gram voor personen van 11 jaar en ouder zou onze doelstelling moeten zijn.

De Commissie stelt voor 90 miljoen euro op de Gemeenschapsbegroting te reserveren. Dit komt overeen met één keer per week één stuk fruit, 30 weken per jaar, voor kinderen van 6 tot 10 jaar.

Om alle positieve effecten van de invoering van een schoolfruitregeling te kunnen realiseren, moet er veel meer geld beschikbaar worden gesteld. Een schoolfruitregeling moet voorzien in een portie fruit per leerling per dag en mag zich niet alleen richten op schoolgaande kinderen van 6 tot 10 jaar.

Richard Corbett (PSE), schriftelijk. – (EN) Het verheugt mij dat het Parlement het verslag over de schoolfruitregeling zal aannemen. Dit voorstel zal een werkelijk positief effect hebben op de gezondheid van miljoenen kinderen in geheel Europa.

De financiering van gratis fruit voor schoolkinderen via de begroting van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zal gewone Europese burgers tastbare voordelen van het GLB tonen. De cofinanciering van de regeling door de EU en de lidstaten maakt het mogelijk om de bestaande gratis schoolfruitregeling in Engeland uit te breiden en vergelijkbare regelingen op te zetten in Schotland, Wales en Noord-Ierland.

Hoewel een ruimere begroting dan de door de Commissie voorgestelde 90 miljoen welkom zou zijn, zoals het Parlement heeft vastgesteld via zijn verzoek om een verhoging van de begroting tot 500 miljoen euro, zullen kinderen door deze regeling op regelmatige basis toegang hebben tot fruit en de bijbehorende positieve effecten op de gezondheid, zoals een geringere kans om op latere leeftijd obesitas, diabetes en andere ernstige aandoeningen te ontwikkelen. Niet alleen zal deze regeling zorgen voor directe positieve effecten op de gezondheid van kinderen, het bewustzijn omtrent voeding van jonge mensen zal er ook mede door worden gevormd, waardoor Europa uiteindelijk gezonder wordt en de kosten van de publieke gezondheidszorgstelsels worden teruggedrongen.

Hanne Dahl (IND/DEM), schriftelijk. – (DA) De Junibeweging heeft voor het verslag in zijn geheel gestemd, ondanks het feit dat wij in principe tegen landbouwsteun zijn. Wij zijn van mening dat het belangrijk is om kinderen gezondere voedingsmiddelen te geven. Echter, wij zijn tegen het voorstel dat het fruit uit de EU moet komen, aangezien dat een indirecte steunmaatregel voor de Europese landbouwers zou inhouden. Tot slot zouden wij ook graag zien dat het fruit dat aan de kinderen wordt gegeven, onbespoten is.

Dragoş Florin David (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb voor een betere financiering van deze regeling gestemd, alsook voor een duidelijkere definitie van de producten die deel uit mogen maken van deze regeling. Uit cijfers blijkt dat er ongeveer 22 miljoen te zware kinderen zijn in de EU, waarvan 5 miljoen met ernstig overgewicht, voornamelijk als gevolg van een excessieve consumptie van producten met een hoog vet-,

suiker- en zoutgehalte. Gezien dit feit is het zeker geen overbodige luxe dat de Europese Unie en de lidstaten bijdragen tot het creëren van gezonde eetgewoonten, met name door een breed scala aan het seizoensfruit ter beschikking te stellen. Ik heb eveneens voor verhoging van de voor deze regeling beschikbare middelen gestemd van 90 miljoen euro tot 500 miljoen euro, aangezien het eerstgenoemde bedrag voor deze regeling gelijk staat aan slechts één portie fruit voor elk kind tussen zes en tien jaar, voor een periode van maar 30 weken.

Avril Doyle (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Hoewel ik van oordeel ben dat de ouders de eindverantwoordelijkheid hebben voor de gezondheid van hun kinderen, en dat een schoolfruitregeling flexibel genoeg moet zijn om ruimte te bieden voor lokale, regionale en nationale voorwaarden, verwelkom ik dit verslag.

Er is sprake van een obesitasepidemie onder kinderen en in de EU wordt het aantal kinderen met overgewicht geschat op 22 miljoen, van wie er 5,1 miljoen als ernstig overgewichtig worden beschouwd. Kinderen in de EU eten niet genoeg gezonde voeding. Er moeten gezondere opties beschikbaar worden gesteld. Ik hoop dat dit voorstel enigszins kan bijdragen aan de bestrijding van obesitas onder kinderen.

Lena Ek (ALDE), schriftelijk. – (SV) Het lijkt geen twijfel dat het kinderen goed doet fruit te eten. Appels, bananen en sinaasappels voorkomen obesitas en houden ons gezond. Op een manier is het daarom te begrijpen dat velen in het Europees Parlement vandaag voor een voorstel hebben gestemd om fruit voor schoolkinderen in de EU te subsidiëren.

Het probleem is gewoon dat de verantwoordelijkheid voor het verbruik van fruit niet thuishoort op EU-niveau. Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de ouders om hun kinderen goede eetgewoonten bij te brengen. In tweede instantie ligt de verantwoordelijkheid bij de gemeenten en in derde instantie bij de staat. Als federalist wil ik dat de besluiten zo dicht mogelijk bij de burgers worden genomen. Dat wil de EU eigenlijk ook. Volgens artikel 4 van het EG-Verdrag moeten besluiten die beter op een lager niveau worden genomen daadwerkelijk op dat niveau worden genomen. Daarom heb ik tegen het voorstel van het Europees Parlement gestemd om het budget voor fruit van negentig miljoen euro te verhogen tot vijfhonderd miljoen euro.

In de EU moeten we werken aan de reductie van emissies, aan misdaadbestrijding en aan meer mobiliteit. Meer fruit, meer lichaamsbeweging en minder snoep zijn kwesties die veel beter door scholen, ouders en lokale politici worden aangepakt.

Edite Estrela (PSE), schriftelijk. – (PT) Ik heb voor het verslag-Busk gestemd over het voorstel tot het opzetten van een schoolfruitregeling, omdat ik van mening ben dat communautaire steun voor het gratis verstrekken van deze producten aan kinderen essentieel is om gezonde eetgewoonten in de Europese Unie te bevorderen en daarmee de gezondheid van de Europeanen te verbeteren.

De hoge frequentie van obesitas en overgewicht onder de Europese bevolking, met name onder kinderen, is het gecombineerde resultaat van slechte eetgewoonten en een te weinig lichaamsbeweging. Het is daarom hoognodig effectieve maatregelen te nemen ter bestrijding van deze epidemie door met name in de eerste levensjaren gezonde voedingsgewoonten te stimuleren. Scholen kunnen in samenspel met families een essentiële rol spelen bij het aanleren van gezonde eetgewoonten.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Wij steunen dit verslag, waaraan we met verschillende voorstellen hebben bijgedragen. Niettegenstaande het verzet van de Europese Commissie verdedigt het verslag de dagelijkse gratis verstrekking van vers fruit op school, teneinde de gezondheid en de levenskwaliteit van kinderen te verbeteren, met name van kinderen uit de minder bedeelde klassen.

Onze steun aan dit programma houdt rekening met de noodzaak jongeren te stimuleren groenten en fruit te waarderen, wat een sterk positief effect zal hebben op de volksgezondheid en de bestrijding van armoede onder kinderen. Om het programma doeltreffend te maken moet het zich uitstrekken tot het grootst mogelijke aantal kinderen en dient overwogen te worden het in de toekomst uit te breiden tot andere leeftijdscategorieën en benadeelde groepen. Het is belangrijk dat voor het programma de communautaire preferentie geldt, voorrang verleend wordt aan de nationale en lokale productie en de financiering van de Gemeenschap afkomstig is als bijdrage aan grotere sociale cohesie.

Deze regeling zou een voorbeeld kunnen zijn van een echt solidair beleid tussen de landen dat navolging verdient. We hopen dat dit niet een nieuwe propagandastunt wordt en dat de Raad een akkoord bereikt,

zodat de nodige bedragen ter beschikking worden gesteld om er in de lidstaten een doeltreffend programma van te maken.

Glyn Ford (PSE), *schriftelijk*. – (EN) Ik steun het voorstel van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling voor een schoolfruitregeling, maar zoals mijn Britse collega's van Labour wil ik een element van nationale cofinanciering behouden om een betere dekking te waarborgen. Ook steun ik de verwijzing naar onbespoten, lokale en regionale producten, maar dit kan niet geheel het belang van de beste prijs-kwaliteitverhouding of van variatie vervangen. In het zuidwesten van Engeland zou ik het verwelkomen als onze schitterende lokale variëteiten appels en peren worden afgewisseld met de bananen van Cyprus en de Canarische Eilanden.

Neena Gill (PSE), *schriftelijk*. – (EN) Het verheugt mij zeer dat de gezondheid van onze kinderen op Europees niveau aandacht krijgt.

Obesitas onder kinderen is een bron van toenemende verontrusting in Europa, in het bijzonder in het Verenigd Koninkrijk, waar bijna 25 procent van de bevolking aan obesitas lijdt en 10 procent van de kinderen overgewicht heeft. Dit onderwerp baart vele van mijn kiezers ernstige zorgen en daarom verwelkom ik een initiatief om oplossingen te vinden.

Het beïnvloeden van eetgewoonten tijdens de jeugd is essentieel voor de preventie van obesitas op latere leeftijd en de consumptie van groente en fruit vermindert aantoonbaar de prevalentie van obesitas en cardiovasculaire aandoeningen.

In het Verenigd Koninkrijk leidt de aantrekkingskracht van gemaksvuedsel tot de ontwikkeling van slechte eetgewoonten, wat ons gezondheidszorgstelsel jaarlijks 6 miljard Britse pond kost. Het is met andere woorden duidelijk dat het ook om economische redenen zin heeft om dit voorstel te steunen.

Om deze redenen heb ik voor het verslag gestemd en ik hoop dat de lidstaten op doeltreffende wijze gebruik maken van de middelen voor de bestrijding van iets dat een ernstig probleem voor onze kinderen aan het worden is.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), *schriftelijk*. – (SV) Een op zichzelf al slecht idee van de Commissie wordt nog slechter gemaakt door de amendementen die de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling van het Europees Parlement heeft ingediend, vooral wanneer de commissie het uitgavenplafond van negentig miljoen euro wil verhogen naar vijfhonderd miljoen euro op kosten van de belastingbetalers. De commissie beklemtoont dat het alleen maar gaat om fruit dat van binnen de Gemeenschap komt. Fruit dat van elders komt, is volkomen onbelangrijk.

Helemaal lachwekkend is het voorstel van de commissie waarin ze in Big Brother-stijl stelt dat seizoensfruit moet worden verdeeld en een gevarieerde keus moet worden geboden zodat "de kinderen verschillende smaken kunnen leren kennen".

Het Europees Parlement bemoeit zich nog maar eens met het onderwijsbeleid. De lidstaten moeten "deze maatregelen op educatieve wijze integreren in de lespakketten over gezondheid en voeding op scholen".

De meerderheid in dit Europees Parlement heeft een verwrongen visie op het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Volgens de leden van het Europees Parlement hebben de belastingbetalers een hoorn des overvloeds met geld om in het landbouwbeleid en de plattelandsontwikkeling te storten. Godzijdank heeft het Europees Parlement op die gebieden geen medebeslissingsbevoegdheid en zo zou het moeten blijven.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), *schriftelijk*. – (PL) Ik ben erg blij dat we de schoolfruitregeling vandaag hebben goedgekeurd. In het door de Commissie interne markt en consumentenbescherming goedgekeurde advies over gezondheidsvraagstukken in verband met voeding, overgewicht en zwaarlijvigheid, schreef ik dat special aandacht geschonken moet worden aan het probleem van zwaarlijvigheid bij kinderen en jongeren, aangezien overgewicht in verband wordt gebracht met een verhoogd risico van hart- en vaatziekten, diabetes, hoge bloeddruk en bepaalde tumoren.

De schoolfruitregeling heeft tot doel goede eetgewoonten met inbegrip van fruit- en groente te bevorderen en schoolkinderen iets te leren over gezond voedsel. Eetgewoonten ontstaan in de kinderjaren en onderzoek heeft aangetoond dat mensen die al in de kinderjaren hebben geleerd veel fruit en groente te eten, dit ook op latere leeftijd nog doen.

De verstrekking van fruit aan schoolkinderen zal zeer zeker leiden tot een hogere consumptie van fruit en groente bij kleine kinderen, zodat de schoolfruitregeling zeker een aanmerkelijk effect zal hebben voor wat betreft het tegengaan van een obesitasepidemie bij Europese kinderen en jongeren. Het effect zal echter nog groter zijn wanneer het eten van fruit op school niet alleen een symbolisch karakter heeft. Ik stel met enige tevredenheid vast dat het voorstel voor een aanzienlijke verhoging (een verviervoudiging) van de toegewezen middelen voor deze regeling het heeft gehaald.

Ian Hudghton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb gestemd voor het door de heer Busk opgestelde verslag en ben een warm voorstander van dit initiatief om fruit beschikbaar te stellen aan de schoolkinderen van Europa. De volksgezondheidssituatie in mijn eigen thuisland, Schotland, behoort tot de slechtste van Europa en de Schotse regering voert actief beleid ter verbetering van de gezondheid van kinderen in de hoop dat hierdoor hun welzijn op latere leeftijd wordt verbeterd. Dit EU-initiatief zal een aanvulling vormen op het werk van de Schotse regering en wordt derhalve door mij verwelkomd.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), schriftelijk. – (PL) Ik ben van mening dat de schoolfruitregeling meer dan alleen een symbolisch karakter heeft – 'hier doet de Europese Unie iets voor de kinderen' –, het is een initiatief ter bevordering van goede eetgewoonten. Ik vind dat ook de kinderen in het voortgezet onderwijs onder deze regeling moeten vallen. Ik wil erop wijzen dat we op die manier ook arme gezinnen helpen, die hun kinderen vaak geen fruit kunnen geven. Uiteraard biedt deze regeling ook nieuwe kansen voor landbouwers en fruittelers. De verstrekking van fruit en groenten, in mijn land met name appels, is verhoudingsgewijs eenvoudig. We mogen echter niet vergeten dat dit fruit van goede kwaliteit, schoon en vers moet zijn. We moeten de scholen er ook op voorbereiden dat ze deze regeling moeten gaan uitvoeren. Praktisch gesproken kan deze regeling niet voor het schooljaar 2009/2010 van start gaan.

Wat de kosten aangaat, die zijn bepaald niet astronomisch: in het voorstel van de Commissie wordt negentig miljoen euro toegewezen, en het zou best iets meer mogen zijn. Zeker, want we mogen niet vergeten dat de behandeling van ziekten die verband houden met overgewicht en zwaarlijvigheid, ook hoge kosten veroorzaakt. Laten we ervoor zorgen dat deze regeling geen eenmalig initiatief wordt om even goede sier mee te maken. We moeten de nationale, regionale en plaatselijke onderwijsinstanties erbij betrekken. Laten we er ook voor zorgen dat de regeling enigszins flexibel blijft voor wat betreft de keuze van fruit en groente, beseffend dat zij tot doel heeft de gezondheid van onze kinderen zo goed mogelijk te bevorderen.

Tunne Kelam (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Hoewel ik heb besloten om tegen het verslag van Niels Busk te stemmen, wil ik mijn volledige steun en sympathie uitspreken voor het onderwerp waarover we discussiëren: het beschikbaar stellen van meer fruit aan de schoolkinderen van Europa. Toenemende obesitas onder jongeren is een verontrustend probleem.

Ik ben echter eerst en vooral voorstander van het beginsel van subsidiariteit. Ik ben er absoluut van overtuigd dat het aan de lidstaten en hun regeringen kan worden overgelaten om goed voor de gezondheid van de jongere generaties te zorgen. Het is niet aan de EU om concrete problemen, zoals het probleem waarover dit debat gaat, te reguleren. Het betreffende initiatief berust zonder twijfel op goede bedoelingen, maar als we pogen om dergelijke problemen met pan-Europese verordeningen op te lossen, negeren we de rol en verantwoordelijkheid van de betrokkenen: ouders, scholen, lokale en nationale overheden. Ik ben ervan overtuigd dat zij allen dezelfde zorgen en motivatie hebben om iets te doen aan de noodzaak om de consumptie van fruit in hun scholen te doen toenemen.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik steun deze regeling, die voorziet in de financiering van gratis groente en fruit voor schoolkinderen. Dit kan alleen maar positieve resultaten opleveren en bijdragen aan de vermindering van obesitas onder kinderen, aangezien we hierdoor dichterbij de aanbeveling van "vijf per dag" komen. Om deze reden heb ik voor het verslag gestemd.

Erik Meijer (GUE/NGL), schriftelijk. – Op 23 oktober 2008 heb ik in mijn stemverklaring over de begroting 2009 aandacht gevraagd voor het nut van de bemoeienis van de EU met het aan de leerlingen van scholen verstrekken van fruit. Een schoolfruitregeling kan nuttig zijn om te voorkomen dat kinderen steeds zwaarder en ongezonder worden. De vraag is waarom nu juist de EU daarvoor moet zorgen in plaats van de gemeenten die het onderwijs organiseren. Uit de EU-kas worden nu betalingen gedaan aan de lidstaten, die verplicht zijn om daar zelf een bedrag aan toe te voegen, waarna de uitvoering bij de gemeenten ligt. Die werkwijze levert vooral veel overbodige administratie en omslachtige bureaucratie op.

Bij de recente begrotingsbehandeling is het bedrag al verdubbeld tot 182 miljoen euro, en door het verslag-Busk wordt dat in de toekomst 500 miljoen. De Nederlandse minister van Landbouw, die voorstandster is van de huidige regeling, heeft in de pers aangekondigd dat zij deze enorme verhoging niet nuttig vindt en deze zal

bestrijden. Omdat het niet het Parlement is dat hierover beslist maar de Raad, valt te verwachten dat deze verhoging er niet komt. Ondertussen wordt in de publieke opinie het schoolfruit wel een symbool van de verkeerde prioriteiten van de EU.

Dumitru Oprea (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb voor het verslag van de heer Busk gestemd, dat is gebaseerd op de conclusies van gezondheidsorganisaties over de ziektes van de moderne mens, die veelal het gevolg zijn van slechte eetgewoonten. Het eten van fruit kan helpen deze ziektes te voorkomen en/of te genezen dankzij de vitamines die erin zitten.

We moeten onze kinderen leren hoe en wat te eten. Daarom moeten we mijns inziens onder meer kijken naar educatie over voeding en voedingsgewoonten, des te meer omdat de Wereldgezondheidsorganisatie de aanbeveling doet kinderen tot de leeftijd van 11 jaar elke dag ten minste 400 gram fruit en groente te laten eten. Aan de andere kant zien we een explosie van het aantal kinderen dat een ongezond, absurd en ongeschikt dieet "geniet", waarvoor de schuld niet alleen bij de school of de ouders gezocht moet worden, maar bij ons allen, de samenleving als geheel. Dit soort eetgedrag dient onmiddellijk een halt te worden toegeroepen.

De school is een van de voor de vorming van gewoonten verantwoordelijke plaatsen. Dit wetende zouden we in staat moeten zijn de gewoonte van het eten van fruit opnieuw onder de mensen te brengen. Om deze reden hebben verstrekking en consumptie van fruit in scholen mijn volledige steun. Deze regeling dient bovenaan de lijst van belangrijkste prioriteiten te worden gezet wat betreft besluitvormingsfactoren, en wel om er voor te zorgen dat deze zo snel mogelijk kan worden uitgevoerd.

Neil Parish (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Conservatieve leden van het Europees Parlement hebben zich onthouden van stemming over het verslag-Busk over het voorstel van de Commissie om een EU-brede schoolfruitregeling op te zetten. Hoewel we grote voorstanders zijn van de promotie van gezonde eetgewoonten onder jongeren in het Verenigd Koninkrijk en de EU, hebben we bedenkingen bij de door het verslag voorgestelde reserveringen op de begroting, die de 90 miljoen euro die de Commissie voorstelde ver overschrijden. Afhankelijk van de resultaten van de stemmingen zal het Parlement oproepen tot reserveringen op de begroting van ten minste 360 miljoen euro en zelfs van 500 miljoen. Wij zijn van oordeel dat het meer zin heeft om met een lager niveau van financiering te beginnen en vervolgens de behoefte aan middelen te herzien op basis van ervaringsgegevens, zoals wordt voorgesteld in de effectbeoordeling van de Commissie.

Zita Plešinská (PPE-DE), schriftelijk. – (SK) De groente- en fruitmarkt in de EU wordt momenteel door de vraag gereguleerd. Door invoering van de schoolfruitregeling wordt de consumptie van groente en fruit in de EU gestimuleerd en hierdoor neemt de vraag toe, wat niet alleen goed is voor de volksgezondheid, maar ook voor de Europese groente- en fruittelers.

Door het eten van veel groente en fruit neemt het risico op het krijgen van een groot aantal ziekten af en wordt overgewicht en obesitas onder kinderen voorkomen. Het gezondheidsaspect is daarom de belangrijkste reden voor een schoolfruitregeling waarmee de consumptie van fruit wordt gestimuleerd. Volgens mij moeten we echter niet op scholen maar in voorschoolse instellingen met deze regeling beginnen, omdat eetgewoonten in de vroege kindertijd ontstaan.

De 90 miljoen euro die de Commissie hiervoor binnen de begroting van de Gemeenschap beschikbaar wil stellen, voorziet echter slechts in één stuk fruit per week en dit is niet genoeg om eetgewoonten te veranderen, noch om enig effect op de volksgezondheid te hebben.

Ik meen dat 500 miljoen euro, zoals door het EP is voorgesteld, een realistisch budget voor deze regeling is. Met een dergelijk bedrag kan één portie fruit per kind per dag worden verstrekt en ook zou de doelgroep dan niet alleen schoolkinderen van zes tot tien jaar, maar ook jongere kinderen in voorschoolse instellingen kunnen omvatten.

Met het geld dat ter bevordering van de consumptie van fruit op scholen in heel Europa aan de schoolfruitregeling wordt besteed, zullen de lidstaten naar mijn stellige overtuiging gezondheidszorgkosten kunnen besparen en daarom heb ik voor het verslag van Niels Busk gestemd.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) De inhoudelijke verdiensten van dit verslag zijn onmiskenbaar. Het stimuleren (en in bepaalde gevallen gewoonweg het garanderen) van de consumptie van seizoensgebonden fruit door kinderen is een zeer positief doel, zowel direct door een rijk gevarieerd dieet te bevorderen als in de toekomst door gezonde eetgewoonten aan te leren. Twee punten dienen echter opgemerkt te worden.

De invoering van meer mechanismen om te garanderen dat het verstrekte fruit in Europa is geproduceerd, wekt toch de indruk dat het motief van dit programma niet louter het dieet van de jeugd is, maar eerder het promoten van de Europese landbouw. Hoewel de samenhang tussen dit programma en het gemeenschappelijk landbouwbeleid overduidelijk is – en ook expliciet genoemd is – blijven er toch twijfels bestaan over de noodzaak deze zaken op communautair niveau aan te pakken. Het is duidelijk dat de keuze tussen het verstrekken van appels en Rocha-peren blijft berusten bij de lidstaten. Desalniettemin bestaan er nog steeds twijfels ten aanzien van de noodzaak deze maatregel op Europees niveau te nemen.

Frédérique Ries (ALDE), schriftelijk. – (FR) Het Europees Parlement heeft op 1 februari 2007 bij het aannemen van mijn verslag over het bevorderen van gezonde voeding en lichaamsbeweging in de EU een aantal duidelijke boodschappen afgegeven, waaronder de boodschap dat onderwijs aangaande voeding en gezondheid een fundamentele rol speelt bij het voorkomen van overgewicht en obesitas, een gezondheidsprobleem dat meer dan 5 miljoen kinderen treft. We riepen de Commissie en de Raad ook op om bij de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid in 2008 en 2013 de noodzakelijke maatregelen te nemen om het consumeren van gezonde voeding te bevorderen in het kader van het beleid inzake plattelandsontwikkeling.

De Commissie heeft deze boodschap blijkbaar ter harte genomen en komt nu met een regeling voor het gratis uitdelen van fruit op scholen in de jaren 2009 en 2010. Het gaat dan om kinderen van zes tot tien jaar. Het is nu aan de 27 lidstaten om deze ideeën te implementeren. Daar moeten tijd, geld en werkkrachten voor worden vrijgemaakt. Bovendien zullen veel schoolmenu's moeten worden aangepast om ervoor te zorgen dat de aanbeveling van de Wereldgezondheidsorganisatie – elke dag vijf porties (400 gram) groente en fruit consumeren – meer wordt dan een reclameboodschap in kleine lettertjes op het televisiescherm.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik stem vóór het verslag van de heer Busk over het opzetten van een schoolfruitregeling. Het is bekend dat kinderen in de Europese Unie weinig groente en fruit eten, mede als gevolg van hun slechte eetgewoonten in schoolkantines. Veel groente en fruit eten verlaagt echter het risico op ernstige ziektes en kan overgewicht en obesitas voorkomen. Bovendien is het eten van groenten vanaf een jonge leeftijd een goede gewoonte die jongeren hun hele leven behouden.

Ik ben het bovendien met de rapporteur eens dat de middelen die voor dit doel door de Commissie zijn bestemd absoluut ontoereikend zijn. Sterker nog, de voorgestelde subsidie zou slechts voldoende zijn voor één portie fruit per week. Toch moet ik eerlijkheidshalve zeggen dat ik blij ben dat de Commissie de verschillende experimenten die zijn uitgevoerd ter harte neemt om de regeling kwalitatief te verbeteren.

Olle Schmidt (ALDE), schriftelijk. – (SV) In Zweden zeggen we doorgaans aan onze kinderen dat fruit de snoep van de natuur zelf is. Ik houd zelf erg van fruit en denk dat het goed is als de kinderen in Europa een voldoende hoeveelheid van deze gezonde voeding eten. Tot op die hoogte ben ik het met de rapporteur eens. Dat gezegd zijnde, moet de verantwoordelijkheid om onze schoolkinderen voldoende appels en bananen te laten eten bij de ouders van de kinderen en eventueel de gemeenten waar de scholen hun onderwijs aanbieden, liggen. De Europese Unie mag niet als supranationale fruitpolitie optreden. Laten wij onze energie en onze middelen in plaats daarvan concentreren op dringendere taken.

Brian Simpson (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik ben een warm voorstander van de voorstellen van de Commissie om gratis groente en fruit in scholen te verdelen, als onderdeel van de strategie voor de bestrijding van obesitas onder kinderen. Niet alleen steun ik volledig het gebruik van EU-geld voor oplossingen voor een ernstig gezondheidszorgprobleem waarmee alle lidstaten te maken hebben, maar ik steun ook het sterke sociale element dat aan de voorstellen verbonden is, in de zin dat ze de lidstaten in staat stellen kinderen te steunen uit meer kansarme gezinnen, die geneigd zijn minder groente en fruit te eten en meer risico lopen obesitas te ontwikkelen. Verder is dit de eerste keer dat GLB-middelen zullen worden gebruikt voor oplossingen voor een volksgezondheidsprobleem, wat we kunnen zien als een teken dat het denken over de doelstellingen van het GLB aan het veranderen is.

Het verheugt mij dat het Parlement de Commissie en de Raad een sterk signaal geeft door een verhoogde begroting te steunen, zodat meer kinderen van de regeling kunnen profiteren. Ik ben het echter niet eens met het standpunt van het Parlement om als voorwaarde te stellen dat alleen groente en fruit dat afkomstig is uit de Gemeenschap voor de regeling gebruikt mag worden. We mogen niet uit het oog verliezen dat deze regeling bedoeld is om een brede verscheidenheid aan groente en fruit te promoten onder schoolkinderen en om een oplossing te vinden voor obesitas.

(Verklaring ingekort overeenkomstig artikel 163, lid 1, van het Reglement).

Bart Staes (Verts/ALE), schriftelijk. – De strijd tegen overgewicht moet op jonge leeftijd beginnen. Het aanbod van vers fruit op school kan een grote stimulans zijn om gezond te eten. Daarom is dit programma, dat voor elk kind tussen drie en tien jaar minstens één stuk fruit per dag ter beschikking stelt, een zeer goede zaak.

Naar schatting kampen in de Europese Unie 22 miljoen kinderen met overgewicht, waarvan 5,1 miljoen obesitas hebben. Dit zorgt niet alleen voor heel wat gezondheidsproblemen, maar ook voor hoge kosten voor de gezondheidszorg van de lidstaten. Indien de Commissie het voorstel van het Parlement, om het budget van 90 miljoen tot 500 miljoen euro te verhogen, volgt, kan elk kind goede eetgewoonten aanleren vanaf een jonge leeftijd. Dit geeft hun meer kansen om later deze gewoonten aan te houden en zo overgewicht te vermijden.

In dit verslag wordt ook aandacht besteed aan de samenstelling van het fruitaanbod. Lokaal geproduceerd en seizoensgebonden fruit moet de voorkeur van de lidstaten genieten. Het verslag pleit er verder voor dat de kinderen gezondheids- en voedingsadvies krijgen, samen met informatie over de kenmerken van de biologische landbouw. Ik ben tevreden over de inhoud van het verslag en heb om die reden voor gestemd.

Catherine Stihler (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik steun het voorstel om fruit beter toegankelijk te maken voor jongeren in scholen. Het succesvolle Schotse project dat ernaar streeft meer groente en fruit beschikbaar te stellen via scholen heeft ertoe geleid dat recordaantallen kinderen gezonder zijn gaan eten. Deze programma's zijn gericht op diegenen die er de meeste behoefte aan hebben en ik hoop daarom ook dat deze regeling in eerste instantie wordt ingezet voor de meest behoeftige en meest kwetsbare kinderen.

Verslag: Pervenche Berès, Werner Langen (A6-0420/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Inger Segelström en Åsa Westlund (PSE), schriftelijk. – (SV) Wij, Zweedse sociaaldemocraten in het Europees Parlement, zijn het eens met de analyse van de situatie in het eurogebied. Wij stellen het op prijs dat sociale aspecten van de samenwerking in de verf worden gezet en dat problemen met de groei worden benadrukt. Paragraaf 40 van het verslag, waarin wordt gezegd dat de lidstaten buiten het eurogebied die aan de Maastricht-norm voldoen en geen afwijking volgens het Verdrag genieten, de gemeenschappelijke munt zo spoedig mogelijk moeten invoeren, steunen wij echter niet.

Wij zijn van mening dat het buiten de bevoegdheden van het Parlement valt om zich daarover uit te spreken. Wij eerbiedigen het besluit dat het Zweedse volk in een referendum heeft genomen en wij willen onderstrepen dat dit een kwestie is die in de respectieve lidstaten moet worden behandeld.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Consequent als we zijn hebben we tegen dit verslag gestemd waarin het stabiliteitspact wordt verheerlijkt, waarin geen consequenties worden getrokken uit de ernstige sociaaleconomische situatie, waarin de groeiende sociale en regionale ongelijkheid wordt genegeerd en waarin de toename van werkloosheid en armoede wordt vergeten.

Het is onaanvaardbaar dat in het verslag hardnekkig wordt vastgehouden aan de schijnzelfstandigheid van de ECB. We hadden ons daarentegen hard moeten maken voor de verdediging van democratische controle en voor wijziging van de doelstellingen van de bank om rekening te houden met de noodzaak ons te richten op productie, het scheppen van banen met rechten en de verbetering van de koopkracht van de bevolking, met name van werknemers en gepensioneerden.

Helaas zijn de voorstellen van onze fractie verworpen. Die amendementen betroffen onder meer kritiek op het fiscale en het mededingingsbeleid en vestigden de aandacht op de groei van onzeker werk en lage lonen en op de gevolgen van deregulering en liberalisering.

Helaas is ook ons voorstel verworpen het stabiliteitspact in te trekken en te vervangen door een nieuwe strategie van solidariteit, ontwikkeling en sociale vooruitgang.

Bruno Gollnisch (NI), schriftelijk. – (FR) Het oordeel van de rapporteurs over tien jaar economische en monetaire unie ("over het geheel positief") komt niet helemaal objectief over – en dan druk ik me heel voorzichtig uit. Dat het geringe aantal problemen dat wel wordt genoemd, volgens dit verslag te wijten is aan de lidstaten dan wel een onvoldoende mate van Europese integratie, behoeft geen verwondering te wekken.

Feit is gewoon dat de invoering van de euro automatisch heeft geleid tot een sterke stijging van de prijzen van essentiële gebruiksgoederen en een daling van de koopkracht van al wie werkt. Feit is ook dat het stabiliteitspact neerkomt op budgettair en maatschappelijk Malthusianisme. Feit is verder dat de ontstentenis

van een wisselkoersbeleid en de overwaardering van de euro het internationale concurrentievermogen van de eurozone hebben ondermijnd. En het is een feit dat een gemeenschappelijk monetair beleid en één enkele basisrentevoet voor 11 of 15 economieën, die elk een eigen structuur vertonen en eigen ontwikkelingsniveau hebben bereikt, noch aan individuele behoeften van elk van die economieën, noch aan de behoeften van al die economieën tezamen tegemoet kunnen komen.

De euro is er niet in geslaagd de leden van de eurozone welvaart te brengen. De meeste eurolanden verkeren nu in een recessie. En dat komt omdat de euro wat opzet en werking betreft geen economisch instrument is. Het is eerst en vooral een politiek instrument bij het vernietigen van de onafhankelijkheid van natiestaten.

David Martin (PSE), *schriftelijk*. – (EN) Ik steun dit verslag, dat oproept tot verbeterde economische coördinatie om een verlengde, diepe recessie te voorkomen. Ik verwacht dat deze routekaart het toezicht op de financiële crisis zal verbeteren en waardevolle steun zal geven aan de economie.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Ik heb vóór het verslag van mevrouw Berès en de heer Langen over de balans van de eerste tien jaar Economische en Monetaire Unie gestemd. Ik ben het er volledig mee eens dat het Europees Parlement, het enige Europese orgaan dat rechtstreeks door de bevolking wordt gekozen, in dit eerste decennium van de Economische en Monetaire Unie een zeer belangrijke rol heeft gespeeld. Het Parlement treedt op als medewetgever op de interne markt, met name op het gebied van de financiële diensten, voert een dialoog over de coördinatie van het economische beleid via de Commissie economische en monetaire zaken, en speelt een dominante rol in het monetaire beleid met de benoeming van de leden van de directie van de ECB. Dit zijn slechts enkele van de belangrijkste rollen die het EP in de afgelopen jaren heeft vervuld. Tot besluit wil ik mijn collega's graag feliciteren met hun verslag, met name vanwege de nadruk die zij hebben gelegd op de uitbreiding van de eurozone als springplank voor een nieuwe economische toekomst van de Unie.

Andrzej Jan Szejna (PSE), *schriftelijk*. – (PL) Het verslag over de "EMU@10: de eerste tien jaar Economische en Monetaire Unie en de uitdagingen voor de toekomst" is een van de belangrijkste verslagen die de plenaire vergadering tot dusver zijn voorgelegd. In een tijd van financiële turbulentie biedt dit verslag een geheel nieuw kader voor discussies over de economie. Het verslag geeft een gedetailleerde analyse op basis waarvan wij de positieve en negatieve aspecten van de Economische en Monetaire Unie kunnen zien. Het bevat ook interessante conclusies over de gemeenschappelijke munt, de euro.

Vast staat dat de invoering van de euro een enorm financieel succes is geweest voor de EU. De euro heeft heel wat marktturbulentie doorstaan. De gemeenschappelijke munt heeft echter niet voor alle regio's dezelfde positieve gevolgen. Groeiverschillen tussen de lidstaten van de Europese Unie komen steeds sterker naar voren. Nu, in deze tijd van financiële crisis, is de coördinatie van het economische beleid van vitaal belang. We moeten ook blijven vasthouden aan de bepalingen van het stabiliteits- en groeipact.

Het is van groot belang dat de onafhankelijkheid van de Europese Centrale Bank niet wordt aangetast. Zijn bevoegdheden moeten beperkt blijven tot monetaire kwesties, ter handhaving van de prijsstabiliteit, en tot zijn exclusieve bevoegdheid, het vaststellen van rentetarieven.

Daarom stem ik voor de goedkeuring van dit verslag.

Verslag: Edit Bauer (A6-0389/2008)

Richard James Ashworth (PPE-DE), *schriftelijk*. – (EN) De Conservative Party heeft onlangs "Fair Play on Women's Pay: A six-point plan to overcome the gender pay gap" (een eerlijk loon voor vrouwen: een zespuntenplan om de loonkloof tussen mannen en vrouwen te overbruggen) gepubliceerd. Wij willen voor eens en voor altijd een einde maken aan de loonkloof.

Onze voorstellen zijn onder andere verplichte beloningscontroles voor werkgevers die zich discriminatoir blijken te gedragen, nieuwe maatregelen om vrouwen te helpen aan werk te komen en te stijgen op de carrièreladder en uitbreiding van het recht om flexibele arbeidsvoorwaarden aan te vragen voor alle ouders van kinderen van achttien jaar en jonger.

Gelijke beloning is essentieel voor een rechtvaardige en gelijke samenleving, maar nationale regeringen en parlementen bevinden zich in het algemeen in de beste positie om de meest effectieve maatregelen voor hun samenlevingen en economieën te treffen. Deze aanbeveling van het Europees Parlement is te prescriptief op Europees niveau.

Wij kunnen het verslag-Bauer echter niet steunen, aangezien het verzoek om een nieuw wetgevingsvoorstel is gebaseerd op artikel 141, lid 3 van het EG-Verdrag, dat valt onder de belofte van de Conservative Party om de uitzonderingsclausule voor het sociale hoofdstuk toe te passen.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark en Anna Ibrisagic (PPE-DE), schriftelijk. – (SV) Beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen zijn een groot probleem en zowel individuele werkgevers als sociale partners hebben de specifieke verantwoordelijkheid om dit probleem uit te bannen. Dit soort discriminatie is een schending van fundamentele Verdragsregels en de werkgevers die zich niet van die verantwoordelijkheid kwijten zouden vandaag al gerechtelijk moeten worden vervolgd.

Het druist echter in tegen onze fundamentele visie op de Zweedse arbeidsmarkt en de verantwoordelijkheid van de sociale partners, volgens de momenteel geldende wetgeving, om nieuwe rechtsinstrumenten te creëren om op EU-niveau of via een door de staat opgelegd loonbeleid de loonvorming te sturen. Loonvorming is geen communautaire bevoegdheid en zou dat ook niet mogen zijn.

Omdat ons verzoek om verwijzingen naar nieuwe rechtsinstrumenten op het loonbeleid op EU-niveau te sturen te verwijderen, gehoor heeft gekregen, hebben wij ervoor gekozen om voor het verslag als geheel te stemmen. Helaas bevat het verslag nog altijd een aantal onwenselijke details zoals het voorstel voor een *Equal Pay Day*. De aanhoudende onhebbelijkheid van het Parlement om te eisen dat voor allerlei fenomenen dagen, weken of jaren worden uitgeroepen, is uithangbordbeleid dat voor het onderwerp in kwestie geen zoden aan de dijk zet. Integendeel, het zorgt ervoor dat het onderwerp in kwestie op een banale en terloopse manier wordt bekeken.

Carlos Coelho (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Loondiscriminatie tussen mannen en vrouwen vormt in heel Europa een probleem. De communautaire wetgeving inzake gelijke beloning voor mannen en vrouwen die sinds 1975 van kracht is en in 2006 is herzien, is duidelijk niet doeltreffend.

We feliciteren de rapporteur met haar verzoek aan de Commissie om op basis van de aanbevelingen in het verslag uiterlijk 31 december 2009 een wetsvoorstel in te dienen. We feliciteren haar met de serieuze en verantwoorde wijze waarop ze de aanbevelingen heeft gepresenteerd. Zij heeft zich geconcentreerd op het kernprobleem, in tegenstelling tot enkele amendementen van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement die geen bijdrage leveren aan de oplossing van dit probleem. Die voorstellen beperken zich tot details van politieke folklore of zijn aanbevelingen die niet uitvoerbaar zijn, daar zij bevoegdheden van de lidstaten betreffen.

Onder de huidige Portugese regering is tussen 2005 en 2006 in Portugal het loonverschil tussen mannen en vrouwen – bij gelijke omstandigheden – toegenomen met 8,9 procent. De werkloosheidsuitkering voor vrouwen lag in 2007 21,1 procent onder de uitkering voor mannen. Deze uitkering voor vrouwen ligt evenals de sociale werkloosheidsuitkering onder de armoederempel en is tussen 2006 en 2007 gedaald.

De afgevaardigden van de Portugese PSD steunen dit verslag. Niettegenstaande de socialistische folklore verwarren wij de essentie niet met de franje en staan we niet toe dat de franje ten koste gaat van de essentie: het veranderen van een onaanvaardbare toestand van discriminatie.

Brian Crowley (UEN), schriftelijk. – (EN) Het beginsel van gelijke beloning voor gelijke of gelijkwaardige arbeid helpt een einde te maken aan de discriminatie van vrouwen op de werkplek, maar we moeten nog verder gaan om de rechten van vrouwen te beschermen. Het doel van dit verslag is niet alleen om de waarde van het werk van vrouwen te verhogen, maar ook om de kwaliteit van publieke dienstverlening te verbeteren.

Meer dan 30 jaar na de invoering van wetgeving betreffende gelijke beloning verdienen vrouwen 15 procent minder dan mannen en er is maar langzaam vooruitgang geboekt in het dichten van de loonkloof tussen mannen en vrouwen. Twintig jaar geleden was de loonkloof tussen mannen en vrouwen in Ierland 25 procent en nu is dat 13 procent. Ondanks deze vooruitgang blijft de loonkloof een ernstige bron van verontrusting. We staan voor nieuwe uitdagingen, vooral gezien het huidige economische klimaat; deze moeten we identificeren en aangaan.

Er is nog altijd een grote concentratie van vrouwen in een beperkt aantal beroepen, die in deeltijd werken en weinig betaald krijgen, en die werkzaam zijn in functies waarin hun vaardigheden en prestaties ondergewaardeerd worden. We moeten meerdere aspecten van dit probleem tegelijkertijd aanpakken. We moeten de deelname van vrouwen aan de arbeidsmarkt vergroten, maar daarnaast moeten we ook de kinderopvang en andere sociale voorzieningen voor kinderen verbeteren om vrouwen met kinderen te helpen herintreden op de arbeidsmarkt.

Dragoş Florin David (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb voor afschaffing van directe en indirecte discriminatie, sociale en economische factoren alsook tegen segregatie op de arbeidsmarkt gestemd. In het verslag wordt gepleit voor een neutrale, professionele beoordeling. Die zou gebaseerd moeten zijn op nieuwe classificatiesystemen en nieuwe personeelsorganisatiesystemen, alsook op professionele ervaring en productiviteit, dit alles in de allereerste plaats beoordeeld vanuit een kwalitatief perspectief. Er is ook geopperd een Europese *Equal Pay Day* te organiseren om het algemene publiek en werknemers bewust te maken van de loonongelijkheid.

Avril Doyle (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik steun dit verslag, aangezien we moeten zorgen voor een correcte handhaving van bestaande wetgeving met betrekking tot de toepassing van het beginsel van gelijke beloning. Echter, hoewel de handhaving van bestaande wetten aangaande het beginsel van gelijke beloning voor gelijke en gelijkwaardige arbeid essentieel is voor het bereiken van gendergelijkheid, is het ook van groot belang dat alle vrouwen hun keuzes terugkrijgen. Er is behoefte aan flexibiliteit in het systeem en een goed evenwicht tussen werk en privéleven. Vrouwen moeten de keuze hebben om al dan niet te trouwen, een carrière te hebben, vervolgoopleidingen te volgen, thuis te blijven, aan het werk te gaan, een eigen bedrijf op te zetten of om toegang te hebben tot onroerende goederen. De uitdaging is om te voorkomen dat economische druk deze keuzes wegneemt.

Edite Estrela (PSE), schriftelijk. – (PT) Ik heb voor het verslag-Bauer gestemd over de gelijke beloning voor mannen en vrouwen, daar ik het onaanvaardbaar acht dat vrouwen lagere lonen ontvangen (het verschil in de EU bedraagt 15 procent) terwijl ze beter opgeleid zijn (58 procent van de afgestudeerden en 41 procent van de gepromoveerden is vrouw).

Het verslag bevat maatregelen voor de herziening van het bestaande wetgevend kader, in het bijzonder door de invoering van sancties bij niet-naleving voor te stellen en een oproep te doen de dialoog met de sociale partners te intensiveren. Het principe van gelijk loon voor gelijk of gelijkwaardig werk is niet alleen een strijd van vrouwen maar van de hele samenleving. Er is een tekort aan vrouwen in alle beroepen, met name in de zogenaamde traditionele mannenberoepen. Het is aangetoond dat vrouwen goede managers zijn.

In de huidige context en met het oog op de realisering van de doelstellingen van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid is arbeidsparticipatie van vrouwen essentieel.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Hoewel het verslag tijdens de behandeling in de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid is goedgekeurd met overname van de meeste amendementen die waren ingediend, waardoor het een goed verslag is geworden, heeft de PPE-DE-Fractie bij de stemming het in de plenaire vergadering niet kunnen laten het belang van het verslag af te zwakken, in de wetenschap dat er een gekwalificeerde meerderheid van 393 stemmen nodig was.

Er zijn daardoor helaas een aantal voorstellen buiten de boot gevallen, die nu niet meer in de definitieve resolutie van het EP staan. Daaronder zijn ook enkele gedetailleerde aanbevelingen betreffende de inhoud van het nieuwe voorstel inzake het naleven van het principe van gelijke beloning voor mannen en vrouwen dat aan de Europese Commissie is gevraagd.

Toch blijft de resolutie positief en daarom hebben wij er voorgestemd. Wij blijven hameren op de noodzaak maatregelen te nemen ter opwaardering van de arbeid, voor het verlenen van prioriteit aan banen met rechten en een rechtvaardige verdeling van rijkdom, om loonverschillen weg te werken, evenals stereotypen in verband met banen en bedrijfssectoren die discriminerend zijn voor vrouwen, en om beroepen en sectoren op te waarderen waarin vrouwen overheersen. Dat zijn met name het winkelbedrijf, de dienstensector en industrietakken als kurk, textiel en kleding, schoeisel, levensmiddelen, enzovoort, waar lonen nog steeds erg laag zijn in beroepen en categorieën waarin vrouwen domineren.

Neena Gill (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik wil vandaag over dit onderwerp spreken, omdat de loonkloof tussen mannen en vrouwen velen van mijn kiezers in de regio West Midlands in het Verenigd Koninkrijk zorgen baart, en dat geldt ook voor de meesten van ons in het Parlement.

De loonkloof tussen mannen en vrouwen is in het Verenigd Koninkrijk gemiddeld groter dan het Europese gemiddelde en vrouwen hebben onlangs het slechte nieuws vernomen dat de kloof nu groter aan het worden is.

Gendergelijkheid is een grondrecht en een noodzakelijke voorwaarde voor democratie. Alleen door de gelijke deelname van al onze burgers zullen we de EU-doelstellingen van groei, werkgelegenheid en sociale cohesie bereiken.

De economische argumenten om te veranderen zijn zeer overtuigend: ontsluiting van het potentieel van vrouwen zou 2 procent kunnen bijdragen aan het bruto binnenlands product. In deze tijden van financiële instabiliteit is het van cruciaal belang dat onze economie alle beschikbare personele middelen gebruikt. Het is tevens van cruciaal belang om te voorkomen dat vrouwen niet nog verder worden gedupeerd.

Hoewel we wetgeving hebben aangenomen en initiatieven hebben voorgesteld, is dat niet voldoende. Velen van mijn kiezers zijn voorstanders van krachtigere maatregelen om de loonkloof te bestrijden.

Om deze redenen verwelkom ik dit verslag en voorstellen om looncontroles in te voeren en om organisaties die zich inzetten voor gelijke kansen meer bevoegdheid te geven.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), *schriftelijk*. – (SV) Na rijp beraad hebben wij van Junilistan besloten om voor het verslag te stemmen. Meer gelijkheid op de arbeidsmarkt, kleinere loonkloven tussen beroepsactieve vrouwen en mannen, alsmede gelijke pensioenen zijn belangrijke doelen in een rechtvaardige samenleving. Bijgevolg zijn de ideeën over meer statistieken, herziene wetgeving en opleidingsinitiatieven als tegengewicht voor de werktuiglijke visies op gender in de samenleving belangrijk.

Wij van Junilistan staan echter kritisch tegenover de blijkbaar onverzadigbare behoefte van de EU om steeds meer beleidsgebieden in haar bevoegdheidsgebied in te lijven. Het is onze fundamentele opvatting dat kwesties die verband houden met de regulering van de arbeidsmarkt in de eerste plaats door de individuele lidstaten moeten worden aangepakt en niet naar het EU-niveau moeten worden getild.

Ian Hughton (Verts/ALE), *schriftelijk*. – (EN) Het beginsel van gelijke beloning voor mannen en vrouwen is expliciet vastgelegd in het Verdrag van Rome en daarom is het een schande dat er nog steeds dergelijk enorme beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen bestaan in de gehele EU. Het is daarom van essentieel belang dat de Europese instellingen op dit gebied concrete maatregelen treffen en overeenkomstig heb ik voor het verslag-Bauer gestemd.

David Martin (PSE), *schriftelijk*. – (EN) De loonkloof tussen mannen en vrouwen, die een van de doelstellingen van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid was, maar die door een aantal lidstaten niet adequaat is aangepakt, heeft een ernstig effect op de status van vrouwen in het economische en maatschappelijke leven. Ik steun dit verslag, dat iets zal doen aan het feit dat vrouwen 15 tot 25 procent minder verdienen dan hun mannelijke tegenhangers in Europa.

Angelika Niebler (PPE-DE), *schriftelijk*. – (DE) In de stemming van vandaag heb ik voor het verslag van mijn collega Edit Bauer gestemd. Dit viel mij echter niet makkelijk, aangezien ik mijn bedenkingen heb bij de strekking van een aantal punten.

Al bijna vijftig jaar bestaat op Europees niveau een beleid van gelijkheid. De afgelopen vijftig jaar hebben we beschikt over een duidelijk statutair kader. Toch hebben we, ondanks onze inspanningen voor gelijkheid, zowel op Europees niveau als in de lidstaten, de discriminatie bij de beloning van vrouwen nog steeds niet kunnen uitbannen.

De roep om nieuwe wetten, zoals geformuleerd in het verslag-Bauer, moet worden afgewezen. Het is niet mogelijk door wetgeving een andere houding in onze maatschappij te bewerkstelligen. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat de oorzaken van de beloningsverschillen tussen vrouwen en mannen voornamelijk buiten het bereik van het rechtssysteem gelegen zijn, en dat wettelijke voorschriften alleen de situatie van vrouwen op de arbeidsmarkt niet kunnen verbeteren.

Nieuwe wetten leiden tot meer bureaucratie en vormen zo een extra belasting voor met name kleine en middelgrote ondernemingen. Om deze reden ben ik voor een meer consequente tenuitvoerlegging van de bestaande regels voor het verminderen van geslachtsgebonden beloningsverschillen, en tegen aanvullende wettelijke voorschriften.

Dumitru Oprea (PPE-DE), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb voor het verslag van mevrouw Bauer gestemd gezien de helaas nog altijd bestaande genderongelijkheid. De gelijkheid van de vrouw is een fundamentele waarde van de Europese Unie.

De bevordering van het beginsel van gelijke kansen voor mannen en vrouwen is een relatief nieuwe taak voor de Europese Unie – als zodanig omschreven in het Verdrag van Maastricht en het Verdrag van Amsterdam –, hoewel talrijke aspecten ervan reeds voorkwamen in talrijke verklaringen en internationale overeenkomsten, zoals de Verklaring over de uitbanning van discriminatie van de vrouw uit 1967.

Twee beroepsgroepen in Roemenië waar het leeuwendeel vrouw is, zijn enerzijds de gezondheidszorg en de sociale dienstverlening en anderzijds het onderwijs (69,5 procent). Beroepen en arbeidsomgevingen waar vrouwen de overhand hebben, worden veelal nog altijd ondergewaardeerd ten opzichte van omgevingen waar mannen in de meerderheid zijn. Ongelijkheden en discrepanties bij de toepassing van gendercriteria hebben ontegenzeggelijk invloed op het loon. Het loonverschil tussen mannen en vrouwen bedraagt gemiddeld tussen de 8,5 en 15 procent en in de privésector is dat nog meer, ten faveure van de eerstgenoemden. Dit alles is strijdig met Richtlijn 75/117/EEG inzake de toepassing van het beginsel van gelijke beloning voor mannen en vrouwen.

Rovana Plumb (PSE), schriftelijk. – (RO) Zonder gelijke beloning voor mannen en vrouwen wordt het moeilijk om de voor 2010 voorgestelde doelstellingen van verbetering van de levensomstandigheden, van economische groei en van uitroeiing van de armoede te realiseren. Dat vrouwen in de Europese Unie gemiddeld 15 procent minder verdienen dan mannen en ongeveer tot februari (418 dagen in een jaar) moeten doorwerken om hetzelfde te verdienen als mannen, is een schril feit. Er zijn doelgerichte maatregelen nodig om hier iets aan te doen.

Gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de Europese Commissie en het Europees Parlement zou ons politiek signaal kunnen zijn voor een betere vertegenwoordiging van vrouwen in alle besluitvormingsorganen en impliciet ook voor het dichten van de loonkloof.

Ik heb voor dit verslag gestemd en wil mijn complimenten overbrengen aan de rapporteur.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik stem vóór het verslag van mevrouw Bauer over de toepassing van het beginsel van gelijke beloning voor mannen en vrouwen. Al jarenlang debatteren we over dit eeuwenoude probleem. Het is verontrustend dat de verschillen in beloning in sommige landen van de EU grotendeels worden veroorzaakt door de hoge mate van arbeidsgerelateerde segregatie en door de gevolgen van de salarisstructuur. We hebben daarom veelzijdige beleidsmaatregelen nodig, gericht op de tenuitvoerlegging van bestaande, maar niet bijzonder effectieve wetgeving. Ik ben verheugd over het werk dat mijn collega heeft verricht om de huidige wetgeving te versterken, rekening houdend met het feit dat het lastig is economische segregatie te veranderen met dit soort regelgeving. Tenslotte steun ik deze zaak omdat wij beloningsbeleidsmaatregelen nodig hebben die gericht zijn op het terugdringen van salarisverschillen en een betere betaling van slecht betaalde werknemers, waar vrouwen de meerderheid vormen.

Catherine Stihler (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik steun het organiseren van een Europese *Equal Pay Day*. Het feit dat vrouwen nog steeds worden gediscrimineerd en gemiddeld 15 procent minder verdienen dan hun mannelijke collega's die gelijke of gelijkwaardige arbeid verrichten, is in 2008 volkomen onaanvaardbaar.

Georgios Toussas (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) De Communistische Partij van Griekenland heeft tegen het verslag gestemd, omdat gelijke beloning wordt gebruikt om de rechten van werkende vrouwen naar beneden toe gelijk te trekken. De werkneemsters mogen niet vergeten dat de EU en de centrumlinkse en centrumrechtse regeringen van de lidstaten, onder het voorwendsel van de toepassing van de EU-wetgeving inzake gendergelijkheid, korte metten hebben gemaakt met hun verworven rechten, zoals het verbod op nachtwerk voor vrouwen, en dat de EU, de Nea Dimokratia en de PASOK met dezelfde wetgeving, onder het mom van afschaffing van discriminatie en gendergelijkheid, de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd van vrouwen in overheidsdienst hebben bekokstofd.

Niet alleen laat het verslag na te kijken naar de werkelijke oorzaken van de ongelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijk werk en naar het feit dat vrouwen en jongeren als eerste het slachtoffer worden van deeltijdwerk, soepele arbeidsrelaties en "flexizekerheid", maar het stelt zelfs oplossingen voor die juist die richting uit gaan. Met het argument van het "combineren van beroeps- en gezinsleven" wordt voorgesteld om soepele arbeidsvormen algemeen toe te passen op vrouwen en "goede kapitalisten" te belonen met vers geld uit overheidsfondsen, met gunning van openbare werken en financiële middelen als zij toepassen wat vanzelfsprekend zou moeten zijn: gelijke beloning voor gelijk werk voor mannen en vrouwen,

Graham Watson (ALDE), schriftelijk. – (EN) Dit verslag doet aanbevelingen aan de Europese Commissie voor de toepassing van het beginsel van gelijke beloning voor mannen en vrouwen, en dit beginsel is essentieel voor het waarborgen van waardigheid, eerlijkheid en gelijkheid in pensioenrechten.

Ik steun nu al jarenlang en van harte de campagne *Plymouth Senior Citizens' Petition*, die oproept tot een rechtvaardige behandeling van oudere vrouwen.

Met trots heb ik drie amendementen op het verslag-Bauer ingediend die de eisen van deze campagne weerspiegelen en tot mijn grote vreugde zijn ze alle drie aangenomen.

Het Europees Parlement erkent dat vele vrouwen inkomsten missen ten gevolge van het werk dat zij verrichten binnen de zorg voor kinderen en oudere mensen. Het Parlement heeft de Commissie opgeroepen het risico van armoede onder gepensioneerden weg te nemen en voor hen een fatsoenlijk bestaansniveau te garanderen. Ook heeft het Parlement zich ten doel gesteld de gelijkheid van mannelijke en vrouwelijke pensioenen, waaronder de pensioengerechtigde leeftijd, tot stand te brengen.

Nu moeten de Europese Unie en de nationale regeringen deze woorden ter harte nemen en de goede bedoelingen omzetten in toekomstgerichte actie.

Gelijkheid van pensioenen voor oudere burgers is een doelstelling die zeer de moeite waard is en ik ben er trots op dit voorstel te kunnen steunen.

Verslag: Christian Ehler (A6-0418/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström en Åsa Westlund (PSE), schriftelijk. – (SV) Wij hebben ervoor gekozen om ons van stemming te onthouden omdat wij het principieel verkeerd vinden om in een initiatiefverslag vooruit te lopen op het wetgevingsproces dat momenteel loopt met betrekking tot precies deze aangelegenheden.

Adam Bielan (UEN), schriftelijk. – (PL) Ik steun het verslag van de heer Ehler om twee redenen.

Wegens gebrek aan eigen grondstoffen is de Europese Unie een van de grootste energie-importeurs van de wereld geworden en in toenemende mate afhankelijk van olie en gas uit het buitenland. Dit zijn de sectoren waarin de geopolitieke risico's het grootst zijn. De steenkoolvoorraden zullen langer beschikbaar zijn dan de voorraden olie en aardgas en kunnen van strategisch belang worden voor ons, voor het geval dat de energievoorziening om politieke redenen in gevaar dreigt te komen.

Daarnaast kan het produceren van energie uit fossiele brandstoffen zoals steenkool, ondanks strenge milieuvoorschriften, haalbaar zijn, hetgeen perspectieven biedt voor de Europese en Poolse mijnbouw. De invoering van schone steenkooltechnologieën zal bijdragen aan een aanzienlijke ontwikkeling van de Poolse infrastructuur en economie.

Šarūnas Birutis (ALDE), schriftelijk. – (LT) De mededeling van de Commissie over 'Steun voor demonstratie in een vroeg stadium van duurzame elektriciteitsproductie met behulp van fossiele brandstoffen' is een zeer belangrijke stap in de richting van verdere discussies over politieke en financiële maatregelen. Het is nu duidelijk dat de Europese Unie haar ambitieuze doelstellingen voor het klimaatbeleid na 2020 alleen zal kunnen verwezenlijken, indien het grootschalig gebruik van technologieën voor het afvangen en de opslag van CO₂ bij elektriciteitscentrales wordt gegarandeerd. We moeten werkelijk vooruitgang boeken in de voorbereiding en goedkeuring van wettelijke regelingen met betrekking tot het afvangen en geologisch opslaan van CO₂.

Hoewel er momenteel op Europees niveau wordt geprobeerd om zo snel mogelijk een richtlijn inzake het afvangen en geologisch opslaan van CO₂ aan te nemen, is er een tekort aan passende initiatieven op nationaal en regionaal niveau, die vooral op het gebied van de vervoersinfrastructuur nodig zijn.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark en Anna Ibrisagic (PPE-DE), schriftelijk. – (SV) Zolang als fossiele brandstoffen noodzakelijk zijn om in de energiebehoefte van de EU te voorzien, is het belangrijk initiatieven te steunen die ten doel hebben de gevolgen voor het milieu te verzachten, bijvoorbeeld door middel van CCS-technologieën.

Wij zijn echter van mening dat de opbrengsten uit de veiling van de emissiecertificaten naar de respectieve lidstaat moeten gaan, en niet voor verschillende projecten geoormerkt mogen worden. Anders bestaat het risico dat het emissiecertificatensysteem ineffectief wordt en van bovenaf wordt gestuurd.

Dragoş Florin David (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik heb voor dit verslag gestemd omdat erin gewezen wordt op het belang van meer Europese financiële middelen voor onderzoek ten behoeve van de invoering van nieuwe technologieën voor de opvang van broeikasgassen, en dan met name CO₂. Het gaat daarbij met name om middelen ten behoeve van de uitvoering van proefprojecten waarmee dit onderzoek beter onder de aandacht van het publiek kan worden gebracht en waarmee de door deze nieuwe technologieën geboden kansen alsook de veiligheid ervan kunnen worden vergroot. Europa kan en mag de grootste energiebron

waarover het beschikt, steenkool, niet opgeven aangezien een groot aantal lidstaten nog altijd met steenkool voorziet in hun energieafhankelijkheid. We dienen de toekomstige generaties duurzame elektriciteitsproductie uit fossiele brandstoffen door te geven die zo min mogelijk vervuiling veroorzaakt.

Avril Doyle (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik steun dit verslag, aangezien het overeenkomt met het amendement dat ik heb ingediend over de financiering van grootschalige demonstratieprojecten voor CO₂-afvang en -opslag (CCS), in mijn verslag over de herziening van het emissiehandelssysteem van de EU.

Onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen zal naar alle waarschijnlijkheid nog wel een tijdje voortbestaan en we moeten alle opties onderzoeken om de schadelijke effecten daarvan te beperken. CCS extraheert koolstof uit elke willekeurige koolwaterstofbron en slaat het op, zodat er geen emissies in de atmosfeer terechtkomen. Als CCS onverwijld en met toereikende financiering wordt ingevoerd, zouden CO₂-emissies in de EU daardoor aanzienlijk kunnen afnemen.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Dit verslag erkent de noodzaak om emissies afkomstig van fossiele brandstoffen te verminderen, wat als overgang zal dienen naar de periode waarin we geheel op hernieuwbare energiebronnen kunnen vertrouwen. Om deze redenen steun ik het verslag.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Ik stem vóór het verslag van de heer Ehler over de steun voor demonstratie in een vroeg stadium van duurzame elektriciteitsproductie met behulp van fossiele brandstoffen. Het is duidelijk dat de Europese Unie haar ambitieuze klimaatdoelstellingen alleen zal behalen als het haar lukt voor een breed gebruik van CCS-technologieën (de afvang en opslag van kooldioxide) in elektriciteitscentrales te zorgen.

Het strategische belang van koolstof mag ons niet belemmeren een manier te vinden om deze waardevolle grondstof op een manier te gebruiken die geen gevolgen heeft voor het klimaat. Bovendien ben ik het eens met de rapporteur dat de maatregelen die de Commissie heeft genomen onvoldoende zijn om ervoor te zorgen dat dergelijke ambitieuze projecten kunnen worden afgerond in 2015. Tenslotte ben ik verheugd over de opmerking van de heer Ehler, die benadrukt dat er geen passend wetgevingskader is met de bijbehorende financiële middelen. Het is van cruciaal belang dat wij deze leemte opvullen.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE), schriftelijk. – (DE) Door het verslag-Ehler aan te nemen heeft het Europees Parlement besloten tot een volstrekt verouderde energiestrategie. CCS is bedoeld om productieprocessen die schadelijk zijn voor het klimaat 'klimaatvriendelijk' te doen lijken. Het voorkomt of vermindert de productie van CO₂, echter niet, wat wel geldt voor hernieuwbare energiebronnen. De Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie is van mening dat massale overheidssteun van CCS op economisch niveau weinig zinvol is. Dit geld kan beter en duurzamer worden aangewend door het te investeren in onderzoek naar efficiënter gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

Het verslag-Ehler gaat nog een stap verder dan de Commissie: het beoogt Europese structuurfondsen te gebruiken voor investeringen in CCS, waardoor deze middelen niet kunnen worden gebruikt ten gunste van benadeelde gebieden en hun plannen voor duurzame ontwikkeling. De heer Ehler, een CDU-lid dat Brandenburg vertegenwoordigt, wil Vattenfall, Europa's op vier na grootste energiebedrijf, geld toeschuiven zodat het nog meer bruinkoolmijnen kan openen in Lausitz (Brandenburg/Saksen) en nog meer dorpen met gedwongen verhuizing zullen worden bedreigd. Het is bekend dat Vattenfall van plan is de komende vijftig tot zestig jaar energie op te blijven wekken uit bruinkool, zelfs al ligt het maximale rendement hiervan onder de 50 procent. Door de energie-intensieve CCS-technologie zal dit percentage nog eens tien tot vijftien procentpunt lager komen te liggen. Dit is een stap achteruit en we accepteren dit verslag dan ook niet. In plaats daarvan hebben we een alternatief voorstel ingediend.

9. Rectificaties stemgedrag/voorgenomen stemgedrag: zie notulen

(De vergadering wordt om 13.05 uur onderbroken en om 15.05 uur hervat.)

VOORZITTER: HANS-GERT PÖTTERING

Voorzitter

10. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

11. Antwoord van de Europese Unie op de wereldwijde financiële crisis: follow-up van de informele Europese Raad van 7 november en van de Top van de G20 van 15 november 2008 - Wetgevings- en werkprogramma van de Commissie voor 2009 (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van het antwoord van de EU op de mondiale financiële crisis en het wetgevings- en werkprogramma van de Commissie voor 2009.

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Commissievoorzitter, dames en heren afgevaardigden, de gevolgen van de financiële crisis voor de economie beginnen zich al duidelijk af te tekenen. In de najaarsprognoses van de Commissie zijn de vooruitzichten voor de economische groei in de Europese Unie voor volgend jaar aanzienlijk naar beneden bijgesteld. Een aantal lidstaten verkeert reeds in een recessie en de economische groei in de Unie dreigt in 2009 in het beste geval op nul uit te zullen komen.

Daarenboven beginnen de financiële spanningen een uitwerking te hebben op de financiering van de economische actoren. In de lidstaten wordt er van overheidswege sterk op ingezet dat, gezien het groeiend gevaar van de kredietbeperkingen, zowel de bedrijven als de huishoudingen aan hun financiële verplichtingen kunnen blijven voldoen.

Europa en zijn internationale partners staan inderdaad tegenover de ernstigste financiële crisis sinds 1929 en moeten het hoofd bieden aan een economische vertraging van buitengewone omvang. Zoals u weet, heeft het Raadsvoorzitterschap sinds ons laatste debat van 8 oktober slechts één doel voor ogen gehad en één enkele overtuiging gehuldigd, namelijk dat de Europeanen tegenover de mondiale financiële crisis de rijen dienen te sluiten.

Geconfronteerd met de dreiging dat het Europees financieel stelsel echt uiteen zou vallen, is het Frans voorzitterschap erin geslaagd de aanneming van een Europees actieplan inzake spoedsteun aan de door de crisis bedreigde financiële inrichtingen te bespoedigen en hebben de lidstaten gezamenlijk besloten zekerheden te stellen bij de interbancaire financiering en de banken van nieuw kapitaal te voorzien.

De doeltreffendheid van dit gemeenschappelijk optreden van de Europeanen is ook het vorig weekeinde gebleken ten tijde van de top van de G20 in Washington waar de staatshoofden en regeringsleiders vergaderden en waar ook voorzitter Barroso aan deelnam. Europa is bij monde van de voorzitter van de Raad, president Nicolas Sarkozy, en van de voorzitter van de Europese Commissie, José Manuel Barroso, de initiatiefnemer van deze historische top geweest. Er is blijk gegeven van grote eensgezindheid door op 7 november het aan het voorzitterschap van de Raad over te laten tegenover onze grote partners duidelijke stellingen te betrekken.

Wij mogen vandaag verheugd zijn over de resultaten van deze aanpak, aangezien in de conclusies van deze top met name aan de belangrijkste elementen die door Europa bepleit worden – transparantie en verantwoordingsplicht dus – weer een centrale plaats wordt toegekend in het functioneren van het internationaal financieel stelsel. Wij hebben tevens concrete besluiten weten te verkrijgen die in het verlengde liggen van de voorstellen van de Europese Unie, zoals het registreren van de ratingbureaus, het beginsel van toezicht op of regelgeving voor alle activiteiten van de financiële actoren en het aanbrengen van een koppeling tussen beloningsniveaus en het vermijden van buitensporige risico's.

Het is voor de eerste maal dat alle grote financiële en economische spelers het er tezamen over eens zijn krachtig te moeten reageren teneinde te voorkomen dat zich opnieuw een breedskalige crisis zou voordoen. Allen hebben ingestemd met een ambitieus actieplan dat in de komende weken in concreto door de ministers van Financiën zal moeten worden ingevuld.

De Europese Unie zal uiteraard in de internationale besprekingen al haar gewicht in de schaal moeten blijven leggen. U weet dat u op het Franse voorzitterschap kunt rekenen wanneer het erom gaat de eensgezindheid van de Europeanen te bevorderen en zo een gemeenschappelijke ambitie te kunnen uitdragen met het oog op diepgaande hervormingen betreffende alle in Washington aangegeven thema's. Uiteraard rekenen wij erop dat het Tsjechische voorzitterschap de begonnen inspanningen zal voortzetten.

Als zij tastbare resultaten wil verkrijgen, zal de Europese Unie een krachtige stem moeten laten horen, zowel ten aanzien van de ratingbureaus als de boekhoudnormen, het toezicht op de hedgefondsen, de strijd tegen de belastingparadijzen, het verantwoordelijk stellen van de particuliere actoren en de hervorming van de multilaterale financiële instellingen.

Zij dient ook op het gebied van de Gemeenschapswetgeving met spoed haar verantwoordelijkheden aan te gaan door de door de Commissie voorgestelde maatregelen inzake het toezicht op en de regelgeving voor het bankwezen en de ratingbureaus zo snel mogelijk goed te keuren.

Het Franse voorzitterschap van de Raad weet dat het mag rekenen op een volledige en daadkrachtige inzet van uw Parlement en zijn fracties. Hiervoor wil ik graag mijn eer betuigen aan de voorzitters van deze fracties. Europa zal aldus een krachtig standpunt kunnen innemen tijdens de komende internationale bijeenkomsten die voor 2009 op het programma staan.

Uit deze eerste resultaten op financieel gebied blijkt hoe doeltreffend de eensgezinde aanpak van de Europeanen is. Zij vormen echter slechts een onderdeel van de Europese reactie op de crisis. Deze eensgezinde aanpak dient de Europese Unie en haar lidstaten er natuurlijk ook toe aan te zetten op de gevolgen te reageren die de economische crisis heeft voor de economische groei.

Het voorzitterschap van de Raad is hier absoluut van overtuigd. Net als op financieel gebied zullen de lidstaten geen tastbare resultaten ter ondersteuning van de groei kunnen behalen als ze zowel onderling als mede met hun grote internationale partners geen nauwe coördinatie plegen. In dit opzicht is er van de top van de G20 een krachtig signaal uitgegaan. Alle macro-economische instrumenten zullen op wereldschaal moeten worden ingezet teneinde een langdurige vertraging van de economie te voorkomen.

De centrale banken hebben door de rentetarieven te verlagen snel op de ontwikkeling van de situatie gereageerd. Het voorzitterschap heeft het daadkrachtige besluit van de Europese Centrale Bank (ECB) begroet om begin november haar rentevoeten met 50 basispunten te verlagen en meer dan eens hebben wij onze blijdschap geuit over het optreden van de ECB in reactie op de financiële crisis en haar actieve deelname aan het overleg in de Eurogroep en de Europese Raden.

Op begrotingsgebied heeft de G20 aangegeven dat overal waar een aanzienlijke manoeuvreerruimte bestaat daarvan gebruik dient te worden gemaakt. De lidstaten van de Europese Unie zijn op dit appel ingegaan en hebben aangegeven dat in deze periode van enorme conjuncturele terugval alle manoeuvreerruimte die binnen het stabiliteits- en groeipact is toegestaan, moet worden gebruikt.

Het Franse voorzitterschap van de Raad wil, geachte afgevaardigden, in onderlinge afstemming met de Commissie alles doen om de nationale plannen voor steun aan de conjunctuur en de Gemeenschapsinitiatieven zo nauw op elkaar af te stellen dat de economische effecten daarmee geoptimaliseerd worden.

Mijnheer de Commissievoorzitter, wij verwachten voor het eind van de maand nieuwe voorstellen. De antwoorden die op Gemeenschapsniveau kunnen worden geleverd dienen nader onder de loep te worden genomen en alle instrumenten die een bijdrage kunnen leveren tot ondersteuning van de Europese conjunctuur moeten worden ingezet. Bepaalde kredieten van de Europese begroting – en ik zeg dit omdat ik deze discussie in dit Parlement heb bijgewoond – zouden snel kunnen worden vrijgemaakt om de afzwakking van de groei tegen te gaan.

Ofschoon wij dienen te waken over de goede werking van de interne markt dient er tevens voor te worden gezorgd dat de Europese regels inzake staatssteun met alle soepelheid van dien kunnen worden ingezet, zodat zowel de lidstaten als de Europese Unie aan de meest bedreigde economische actoren een doelmatige ondersteuning kunnen geven.

Het is tevens onze wens dat de Europese Investeringsbank volledig wordt ingezet om een bijdrage te leveren aan de ondersteuning van de Europese economie. Zoals u weet, zijn er nu reeds middelen uitgetrokken om zorg te dragen voor de financiering van kleine en middelgrote ondernemingen (het MKB). Deze steunmaatregelen moeten worden opgenomen in een globaal programma waardoor met name de meest bedreigde sectoren, zoals momenteel de automobielsector, in de hele Europese Unie kunnen worden gesteund.

Deze extra inspanningen op Gemeenschapsniveau behoeven een daadkrachtige aanvulling op lidstaatniveau door middel van nauw op elkaar afgestemde nationale stimuleringsmaatregelen. In het vooruitzicht van de Europese Raad in de komende maand wil het voorzitterschap tussen de lidstaten een gedachtewisseling op gang brengen over de hoofdlijnen van dergelijke herstelmaatregelen. Een aantal lidstaten heeft reeds aangekondigd na te denken over steunmaatregelen voor bepaalde industriële sectoren.

Wil dit soort maatregelen volledig effect sorteren en de interne markt ongeschonden laten, dan zullen zij het resultaat moeten zijn van overleg tussen partners onderling. De ministers van Economische Zaken en Financiën zullen dan ook samen met commissaris Almunia de bespreking voorbereiden die in de Europese Raad tijdens de komende vergadering van 2 december over deze thema's zal worden gevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Commissievoorzitter, geachte afgevaardigden, de Europese Unie is, geconfronteerd met een destabilisering zonder weerga van de mondiale financiële sector, in enkele weken tijds daadwerkelijk haar verantwoordelijkheden aangegaan. In het aanzicht van een imminent gevaar hebben de Europeanen de rijen weten te sluiten en doeltreffend en met grote spoed gehandeld. Deze met succes bekroonde aanpak zal tot lering moeten strekken. Deze Europese eensgezindheid moet worden gekoesterd, zodat wij samen blijven handelen, gewicht in de schaal blijven leggen tegenover en met onze partners, zorgen voor een diepgaande hervorming van het financieel bestel en samen opgewassen zijn tegen de nuken van de economische cyclus.

Op deze wijze zullen wij samen – Raad, Commissie en Parlement – bewijzen dat de Europese Unie over de middelen beschikt daadkrachtig haar lot in eigen handen te nemen en daardoor te doen wat alle Europeanen van haar verwachten, namelijk dat zij een eigen rol speelt op het wereldtoneel.

(Applaus)

De Voorzitter. – Mijn dank aan de vertegenwoordiger van de Raad, de heer Jean-Pierre Jouyet. Tot mijn grote genoegen zie ik hier heel wat leden van de Europese Commissie. Veruit de meeste leden van de Commissie zijn aanwezig. Graag geef ik nu het woord aan de voorzitter van de Commissie.

José Manuel Barroso, voorzitter van de Commissie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter van het Europees Parlement, geachte minister en voorzitter van de Raad, geachte leden van het Parlement, allereerst wil ik het Europees Parlement complimenteren met het uitstekende besluit om vandaag een gecombineerd debat te organiseren over twee onderwerpen: het Europees beheer van de wereldwijde financiële crisis, nu de G20 in Washington is afgerond, en het werkprogramma voor 2009 van de Commissie.

Uit dit gecombineerde debat komt de politieke realiteit naar voren waarvoor Europa zich geplaatst ziet: er is dringend optreden geboden, maar ook de uitvoerige werkzaamheden waarmee reeds is begonnen moeten vastberaden worden voortgezet.

Het zal u dan ook niet verbazen dat het werkprogramma voor 2009 van de Commissie een tweeledig doel dient: continuïteit en actie in crisistijd. Ik kom daarop later terug.

Allereerst wil ik even terugkomen op het resultaat van de top van Washington dat de heer Jouyet namens het Franse voorzitterschap ook heeft aangestipt. Er zij op gewezen dat het politieke initiatief om het financiële stelsel wereldwijd te hervormen in Europa is genomen, en daar mogen we best trots op zijn. De Europese Unie heeft die uitdaging willen en kunnen aangaan. Ook de thema's van het debat komen uit Europa. Ik ga daar nu niet meer op in want deze zijn hier een maand geleden ook al aan de orde geweest.

De beleidslijnen die op 7 november zijn uitgezet door de buitengewone Europese Raad, zijn ingegeven door het gezamenlijke werk van onze drie instellingen en hebben als basis gediend voor de discussies. De Commissie is met voorstellen gekomen. De Voorzitter van het Parlement, de heer Pöttering, heeft ook aan deze discussies deelgenomen en we hebben een gemeenschappelijk standpunt opgesteld. Ik roep alle sceptici op om de Europese voorstellen en het resultaat van de G20 nader te bekijken.

Uiteraard kunnen we pas na verloop van tijd beoordelen of een bepaalde gebeurtenis een keerpunt in de geschiedenis markeert, maar ik wil u niet verhullen dat ik het gevoel heb dat met deze eerste bijeenkomst van de G20 met staatshoofden en regeringsleiders echt een nieuw tijdperk is ingeleid voor collectieve sturing van de wereldeconomie, en misschien zelfs nog meer. Door de crisis is het alle actoren duidelijk geworden dat wereldwijde problemen ook wereldwijd moeten worden aangepakt. Zo voel ik het.

Tijdens de top van Washington is de hoeksteen gelegd voor een nieuw mondiaal bestuur dat stoelt op de beginselen van een markteconomie, maar de economie die Europa voor ogen heeft is niet slechts een markteconomie, het is een sociale markteconomie, zoals we deze in Europa plegen te noemen. Dit maakt deel uit van de waarden van de Europese Unie.

Tijdens de G20 is overeenstemming bereikt over vier besluiten.

Ik wil nu nader op deze besluiten ingaan, niet zozeer in volgorde van belangrijkheid als wel in de volgorde waarin ze zijn aangenomen. Ten eerste is er een actieplan aangenomen voor de korte en middellange termijn voor de hervorming van de financiële markten waarmee nieuwe crises moeten worden voorkomen en consumenten, spaarders en beleggers moeten worden beschermd.

Ten tweede zijn er de beginselen van een nieuw wereldwijd bestuur die een oplossing moeten bieden voor handelsverschillen, monetaire onevenwichtigheden en verschillen op begrotingsgebied die de internationale gemeenschap nadelig beïnvloeden.

Ten derde is er de kwestie die in mijn ogen het meest dringend moet worden besproken, namelijk de noodzaak van gecoördineerde maatregelen om de wereldeconomie te stimuleren en de gevolgen van de crisis voor de werkgelegenheid en de koopkracht van onze burgers tot een minimum te beperken.

Ten vierde is er de noodzaak van een open markt en de afwijzing van elke vorm van protectionisme. Daarom zullen wij ons ervoor inzetten om vóór eind 2008 een consensus te bereiken over de voorwaarden waaronder de Doha-ronde voor handel en ontwikkeling kan worden afgesloten.

Tegelijkertijd heeft de top een duidelijk signaal afgegeven dat volgens mij voor Europeanen van groot belang was. Economische en financiële kwesties mogen andere internationale uitdagingen, die we ook collectief moeten aanpakken, niet overschaduwen. Hierbij valt te denken aan de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling, het veiligstellen van de energievoorziening, de bestrijding van klimaatverandering, voedselveiligheid, de rechtsstaat en de bestrijding van terrorisme, armoede en ziekten.

Ik heb dit punt persoonlijk benadrukt. Ik heb zelfs gezegd dat ik het onacceptabel zou vinden om grote internationale financiële thema's te bespreken en voorbij te gaan aan de behoeften van mensen die niet genoeg te eten hebben of geen toegang hebben tot drinkwater.

(Applaus)

Het nieuwe politieke hoofdstuk dat zich aandient, moet nu snel en concreet worden geschreven. En zaken moeten duidelijk worden gezegd. Europa heeft met zijn voorstellen tijdens de G20 een belangrijke rol weten te spelen omdat het met één stem heeft gesproken. Ik wijs er eens te meer op hoe trots ik ben op de uitstekende samenwerking tussen het Franse voorzitterschap van de Raad en de Commissie, en ook uw instelling, het Europees Parlement.

De Europese Unie staat nu voor een echte uitdaging, namelijk om met één stem te blijven spreken. Dat zal niet altijd even gemakkelijk zijn, maar alleen zo zullen we succes weten te oogsten.

Hoe het ook zij, we hebben in Europa al een aantal zeer belangrijke beslissingen genomen. Naar aanleiding van diverse bijeenkomsten van de Europese Raad en debatten met het Europees Parlement heeft de Commissie al belangrijke wetgevingsvoorstellen ingediend die nu ter goedkeuring bij de andere wetgevende instellingen liggen. Op 29 oktober hebben we ook de eerste schets van een programma voor economisch herstel op papier gezet waaraan concreet vorm zal worden gegeven met een document dat de Commissie volgende week zal goedkeuren.

En daar komt het werkprogramma voor 2009 van de Commissie om de hoek kijken. We hebben de afgelopen maanden al flink aan de weg getimmerd. En vóór het einde van het jaar zal er nog vooruitgang worden geboekt, maar ook volgend jaar zullen we alle zeilen moeten bijzetten.

Dit programma bevat vier prioriteiten. Tijdens het debat van september met het Europees Parlement over de jaarlijkse beleidsstrategie voor 2009 hebben wij vastgesteld dat het Europees Parlement onze visie over deze prioriteiten in grote mate deelt.

De eerste prioriteit dient zich vanzelf aan: groei en werkgelegenheid. Voor 2009 gaat onze aandacht in eerste instantie uit naar twee zaken: de gevolgen van de economische vertraging voor de werkgelegenheid en het bedrijfsleven in Europa binnen de perken proberen te houden en doorgaan met onze hervorming zodat we de periode na de crisis beter aankunnen. We moeten voor de reële economie op dezelfde succesvolle wijze te werk gaan als bij het uitbreken van de financiële crisis: duidelijke beginselen en gecoördineerde maatregelen op Europees niveau vaststellen. Ik denk dat onze burgers niet zouden begrijpen dat de regeringen van de 27 lidstaten en de Europese instellingen nu niet in staat blijken een gemeenschappelijk platform te definiëren waarmee het hoofd kan worden geboden aan de economische crisis, want toen de financiële crisis zich aandienende, waren zij daar wel toe in staat. Het minste wat we kunnen doen is het beginsel van coördinatie tussen alle lidstaten te aanvaarden, uiteraard met de Europese instellingen.

Dat is het kader voor herstel dat de Commissie, voortbordurend op de strategie van Lissabon, op 26 november zal voorleggen. We hebben in Europa de instrumenten, we hebben de strategie van Lissabon voor groei en werkgelegenheid, we hebben het stabiliteits- en groeipact en we kunnen bewijzen dat deze instrumenten in combinatie met politieke wil, en vooral met Europese wil, een antwoord kunnen bieden op de huidige crisis.

We maken een uitzonderlijke tijd door, en die vraagt om uitzonderlijke maatregelen. Er is een ware gemeenschappelijke strategie geboden waarmee de voorwaarden voor economisch herstel worden gecreëerd, evenals een programma waarmee eerst en vooral wordt beoogd de gevolgen van de crisis voor burgers, huishoudens, werknemers, ondernemers, binnen de perken te houden, een programma waarmee alle beschikbare middelen worden ingezet: belastingmaatregelen, structurele maatregelen en regelgeving. Dit programma moet gecoördineerd en zowel op Europees als nationaal niveau op touw worden gezet, en in dit verband wil ik ook zeggen hoezeer wij de medewerking die de Europese Centrale Bank tot dusver heeft verleend, waarderen.

Geen enkele lidstaat kan deze crisis enkel en alleen met nationale maatregelen te boven komen. Onze economieën zijn daarvoor veel te nauw met elkaar verweven. Een van de meest interessante resultaten van deze top in Washington is dat iedereen heeft begrepen dat ook degenen die minder waren blootgesteld aan de integratie van de financiële markten door de globalisering nu ook de gevolgen van deze onderlinge onafhankelijkheid ondervinden. Als de hele wereld bereid is de effecten van de onderlinge afhankelijkheid te aanvaarden, moeten wij deze in Europa niet alleen erkennen, maar ook gecoördineerd en coherent optreden.

Daarom denken we dat de vraag moet worden gesteund met een programma voor begrotingsstimulering waarmee synergieën kunnen worden gebruikt en kan worden voorkomen dat er negatieve kettingreacties ontstaan. Het moet een programma zijn met relevante, gerichte en tijdelijke maatregelen. In het Engels heet dat *timely, targeted, temporary*, de drie "t's". Deze maatregelen moeten dringend worden genomen en dat gaan we de lidstaten dan ook voorstellen.

Ik denk met name aan inspanningen om opleiding en omscholing aan te moedigen, om op grotere schaal te investeren in vernieuwing en onderlinge koppeling van systemen en Europa de slag laten maken naar een koolstofarme economie. Ik denk met name aan de noodzaak om bepaalde sectoren van onze economie te laten aansluiten op de doelstellingen die ook wij hebben gesteld ter bestrijding van klimaatverandering. Dat is een perfecte gelegenheid om te laten zien dat de agenda ter bestrijding van klimaatverandering geen agenda tegen economische groei is. Het kan juist een agenda zijn waarmee de modernisering van de Europese industrie een duwtje in de rug krijgt.

Ik denk dat de teugels ook strakker moeten worden aangetrokken om de administratieve kosten van bedrijven terug te dringen en het potentieel van met name de kleine en middelgrote ondernemingen (het MKB) kracht bij te zetten. Dat is de hoeksteen van onze herziening voor een betere regelgeving van januari 2009.

Wij hechten steeds meer belang aan de doelstelling van betere wetgeving. Alle overbodige administratieve lasten moeten worden verlicht, vooral regels waaronder kleine en middelgrote bedrijven gebukt gaan.

De sociale agenda voor kansen, toegang en solidariteit maakt ook deel uit van het Europese antwoord op de economische crisis, want er moeten maatschappelijke problemen worden aangepakt. Wij ontkennen die niet. Het is des te belangrijker vanwege de meer dan waarschijnlijke groei van de werkloosheid. Daarom moet de sociale agenda goed van de grond komen. Ik wijs met name op de maatregelen waarmee de belangen van consumenten worden behartigd en waarmee de arbeidsmarkt beter toegankelijk wordt gemaakt voor jongeren, maar er zullen vast nog andere aspecten zijn waarover wij met het Parlement van gedachten willen wisselen.

Wat het financiële gedeelte betreft, reken ik erop dat de leden van het Parlement de Commissievoorstellingen over kapitaaltoereikendheid, bankgaranties en ratingagentschappen snel zullen aannemen. Er moet weer een klimaat van vertrouwen komen. In 2009 zal de Commissie concrete maatregelen nemen om het regelgevingskader van het Europese financiële stelsel te consolideren. Zij zal zich buigen over regelgeving over, toezicht op en transparantie van de financiële markten en de terreinen die in de verslagen van de heren Rasmussen en Lehne aan de orde komen. Vóór de lentetop zal de Commissie de eerste analyses voorleggen van de groep op hoog niveau over financieel toezicht die wij hebben opgericht.

Ter afsluiting van dit eerste deel van het debat denk ik dat crises ondanks hun negatieve gevolgen ook louterend kunnen werken. Visies en zekerheden worden omvergeworpen, waardoor er ruimte komt voor andere situaties en deze op een nieuwe manier kunnen worden ingevuld.

Ik zou u nogmaals eerlijk en open het gevoel willen overbrengen dat ik vorig weekend had in Washington. Ik zag er een openheid van geest die amper een paar maanden geleden nog ondenkbaar was. Door de crisis is er een omslag in het denken gekomen. De ommekeer is niet alleen zichtbaar bij grootmachten, maar ook bij opkomende landen. Zij willen de wereld veranderen en de Europese waarden kracht bijzetten: vrijheid en solidariteit. Ik denk echt dat Europa nu zijn stempel moet drukken op de koers van de gebeurtenissen.

(Applaus)

De Voorzitter. – Mijnheer de Commissievoorzitter, hartelijk dank voor uw uiteenzetting. Ook namens de leden van het Parlement wil ik u zeggen dat u zich tijdens de vergadermarathon van de afgelopen weken naar mijn mening duidelijk voor de communautaire regelgeving heeft ingezet, wat natuurlijk ook uw plicht is. Vooral tegenover de regeringen van de lidstaten is dit van belang. U moet aan de eisen van het Europees Parlement voldoen, maar ook aan de eisen van de regeringen. Dit is u duidelijk gelukt en hiervoor wil ik u namens het Europees Parlement ook in deze moeilijke tijd hartelijk danken.

Joseph Daul, namens de PPE-DE-Fractie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer de Commissievoorzitter, geachte collega's, de huidige financiële en economische crisis is geen nederlaag van het kapitalisme, zoals sommigen beweren, maar het resultaat van een politieke dwaling, namelijk het gebrek aan regels voor en controle op de kwaliteit van financiële producten in de VS sinds de jaren negentig.

De crisis vloeit voort uit het gebrek aan transparantie op de markten en de afwezigheid van een doeltreffend orgaan voor toezicht op de financiële markten. De centrumrechtse politieke partijen staan en stonden nooit achter een financieel stelsel zonder regels noch scheidsrechter, waarvoor wij nu een hoge sociaaleconomische prijs betalen. Wat wij als centrumrechts aanbevelen voor de wereldeconomie, is het Europees model van een sociale markteconomie, dat in het verleden zijn diensten heeft bewezen. Wat wij als centrumrechts willen, is dat in deze moeilijke tijden de aandacht voornamelijk uitgaat naar de situatie van mensen die werken, die sparen, en van ondernemers en vooral kleine en middelgrote bedrijven die iedere dag risico's nemen om groei en werkgelegenheid te creëren.

Wij garanderen hun alleen een toekomst als we ons maatschappijmodel verdedigen en als we de voorwaarden voor een vrije, loyale en transparante markt waarborgen, ons bewust zijn van onze verantwoordelijkheden en trouw blijven aan onze waarden.

Geachte collega's, ik wil tevens uiting geven aan de grote tevredenheid van mijn parlementaire fractie: bij deze crisis en die in Georgië deze zomer is gebleken dat Europa wel degelijk bestaat in de wereld, het laat zijn stem horen en oefent invloed uit op zijn partners. Ik wil hier zeggen dat Europa een doorslaggevend instrument is tegen de achtergrond van de globalisering, want het heeft een uniek maatschappelijk project voor ogen waarin de mens centraal staat.

Het voorzitterschap van de Raad en Nicolas Sarkozy hebben met de steun van de Commissie en haar voorzitter José Manuel Barroso laten zien dat de 27 lidstaten een gemeenschappelijke en coherente benadering kunnen volgen, ook voor zeer gevoelige en complexe kwesties, en dat Europa wereldwijd gewicht in de schaal kan leggen, als het de moeite neemt zich eendrachtig op te stellen.

De bijeenkomst van de G20 heeft tot stand kunnen komen dankzij de herhaaldelijke verzoeken van het fungerend voorzitterschap van de Raad en de Commissie. Deze vergadering van de rijkste landen en van opkomende economische machten was een weliswaar symbolische maar historische gebeurtenis, maar heeft ook geleid tot concrete maatregelen die onze groep met grote instemming begroet. Tijdens de bijeenkomst van de G20 zijn de oorzaken van het probleem vastgesteld, is een strategie uitgestippeld en is een agenda vastgelegd. Pessimisten zeggen dat het niet voldoende is en dat het te laat is. Ik zit zelf ook met vragen: waarom hebben we in Europa niet beter vooruitgelopen op de crisis, waarvan de eerste signalen zich vorig jaar al begonnen af te tekenen? Waarom hebben onze toezichhoudende autoriteiten de kwaliteit van Amerikaanse financiële producten niet beter gecontroleerd? We moeten antwoord zien te krijgen op de vraag wat zich in onze grote banken heeft afgespeeld, waar de bovenste verdieping niet op de hoogte was van wat onze gamers op de derde verdieping uitspookten.

Nu is het onze plicht om maatregelen te nemen om onze economie weer op gang te krijgen, om de groei te stimuleren en de gevolgen van deze crisis voor de sociale samenhang te beperken. We moeten de interne markt versoepelen, investeren in onderzoek, onze kleine en middelgrote ondernemingen (het MKB) flink steunen en gezinnen helpen die in moeilijkheden verkeren. We moeten dat alles doen zonder de overheidsfinanciën te belasten, bijvoorbeeld door euro-obligaties als aanvullende financieringsbron te overwegen en door de hervormingen die op nationaal niveau zijn ondernomen aan te houden, die meer dan ooit noodzakelijk zijn.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, tegen de achtergrond van een historische crisis heeft het bestuur wereldwijd een sprong voorwaarts genomen, die ook van historisch belang kan blijken. We moeten verder

gaan, en het gevaar van protectionisme op afstand houden, dat altijd ongunstig uitpakt voor de armste landen op aarde.

In tijden van crisis kunnen we moedige maatregelen nemen voor de toekomst. Mijnheer de Commissievoorzitter, juist in een crisisperiode kunnen we bepaalde regels veranderen en alleen dan, want na de crisis ligt bij iedereen de vergetelheid snel op de loer.

Europa mag niet van deze weg afwijken, want het verenigde Europa heeft laten zien dat het in staat was in te spelen op crises en onze burgers te helpen deze crisis te boven te komen, die ons de komende maanden nog grote problemen zal opleveren. Ik zal u alleen zeggen dat Europa verenigd en sterk moet zijn, en vooral, mijnheer de Commissievoorzitter, dat wij de symbiose tussen de verschillende instellingen hebben gevoeld, het Parlement dat ik als eerste wil noemen, de Commissie en de Raad. Zo zullen wij succes oogsten en het goede voorbeeld geven aan onze burgers.

Martin Schulz, namens de PSE-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte dames en heren, het feit dat de staten van de G20 bijeen zijn gekomen is een stap in de goede richting. Het feit dat ze in deze samenstelling bijeen zijn gekomen laat zien dat er iets verandert in de wereld, dat we op weg zijn naar een multipolaire wereld waarin de Europese Unie een centrale rol kan en zal spelen, wanneer we eensgezind blijven, wanneer we ons huiswerk doen, wanneer we onze taken ook daadwerkelijk uitvoeren.

De cruciale vraag is derhalve, mijnheer de Commissievoorzitter, of we genoeg tijd hebben. Uit uw redevoering maak ik op dat u de maatregelen, die u in de Commissie in verband met het verslag van mijn collega Poul Nyrup Rasmussen wilde behandelen, bij de voorjaarsstop wilt presenteren. Dat is te laat. Wij willen dat er nú maatregelen inzake hedgefondsen en de private equity-fondsen worden genomen. Charlie McCreevy heeft, als ik het goed begrijp, verleden week eerste maatregelen met betrekking tot de banken ingediend. Dit is slechts een heel klein pakket. We zullen het, wanneer we geloofwaardig willen zijn, nu over de kredietbeoordelingsbureaus moeten hebben. We moeten het zo snel mogelijk over het toezicht hierop hebben. We willen nu maatregelen inzake private equity en hedgefondsen. We willen het nu over de salarissen van directeurs hebben. We willen nu de kwestie *short selling* aankaarten. Er is namelijk al een gewinning te bespeuren. We zitten in een financiële crisis, er vinden grote vergaderingsrondes plaats, maar de dames en heren uit de financiële wereld nemen alweer hun oude posities in. Ik wil u een kort citaat voorlezen uit een brief van de heer Ackermann, de bestuursvoorzitter van de Deutsche Bank, aan George W. Bush – dat zijn echt twee zeer interessante correspondentie-vrienden. Er moet worden voorkomen, schrijft de heer Ackermann, dat er een blijvende grotere rol van de openbare sector in het internationale financiële systeem komt. Nee, dat moet niet worden voorkomen, maar moet juist het doel zijn van de maatregelen die we nu nemen, dat er meer toezicht en meer internationale samenwerking voor de handhaving van dit toezicht komt!

Het gaat hier namelijk nu om een beslissende keuze, om een beslissend moment waarop we ons af moeten vragen: krijgen we in de toekomst strengere verplichtingen met strenger toezicht, overigens ook met het juridisch verbod op bepaalde vormen van speculatie die op misbruik neerkomen of behoeden we nu de banken, behoeden we nu fondsen voor de ineenstorting? De banken en fondsen nemen het geld gretig aan en gaan vervolgens op dezelfde voet door. Het is bijna alsof je een speler die blut is gegaan, die in het casino platzak is geworden, nieuw geld geeft zodat hij vrolijk verder kan gokken. Nee, we moeten erachter komen wie de eigenaar van het casino is, volgens welke regels er wordt gespeeld en hoe op de winsten belasting wordt geheven en bovenal of de processen in het casino transparant worden gemaakt en of degenen die verantwoordelijk zijn voor het reilen en zeilen van het casino hiervoor ook aansprakelijk kunnen worden gemaakt. Dit moet het doel zijn! Het moet het doel van de EU zijn om eigen regels te definiëren die de EU er daarna zelf binnen de G20 en binnen de internationale organisaties moet doordrijven.

Het kan niet als vanouds verder gaan. We moeten beseffen dat we een verantwoordelijkheid voor de gewone mensen in Europese Unie hebben, die opdraaien voor de catastrofes die anderen hebben veroorzaakt. Ik geef u een klein voorbeeld: Denkt u zich even in, mijnheer Barroso, u gaat naar uw bank en zegt: "Ik geef u 1 000 euro en zou hierover graag 25 procent rente ontvangen". De man van de bank zou zeggen: "Mijnheer Barroso, voelt u zich niet goed? U bent anders toch zo'n verstandig mens. U maakt eigenlijk een zeer schrandere indruk." Maar wanneer mijnheer Ackermann voor zijn aandeelhouders staat en zegt: "We willen dit jaar 25 procent winst", dan krijgt hij staande ovaties. We moeten de kloof tussen de filosofie van deze mensen en het normale leven eindelijk dichten. Er mag in de internationale economie niet alleen op grond van deze kille, nuchtere winstcriteria worden gehandeld. Daarom hebben we regels nodig zodat dit soort van misbruik aan banden kan worden gelegd.

(Applaus)

Wanneer we in de komende maanden, aan het eind van deze zittingsperiode, weloverwogen maatregelen zullen hebben genomen, dan zullen we deze perceptiekloof hebben gedicht tussen de waarneming van de economische wereld en haar voorstelling van de werkelijkheid, en de werkelijkheid van de gewone man en de mensen in het bedrijfsleven. De werkelijkheid in het bedrijfsleven is namelijk dat het geld dat vergokt is en dat het geld voor de tekorten waarmee de nu bijeengekomen statengemeenschap wordt geconfronteerd en die nu met enorme miljardengaranties moeten worden gefinancierd, uit de zak van de belastingbetaler en uit de reële economie zal moeten komen. Daarom mogen we er ons ook niet toe beperken om banken en fondsen te redden. We hebben vooral investeringen in de reële economie nodig. We moeten banen veilig stellen. We moeten ervoor zorgen dat de economie niet instort. Mijn vriend Frank-Walter Steinmeier heeft gisteren een interessant plan voorgesteld, een plan dat een opleving van de investeringen in alle economieën van de Europese Unie op het oog heeft en dat bovenal ook de vraag aan de Commissie richt: kunnen we de middelen die we nu al voor de komende zes, zeven jaar voor investeringen in de infrastructuur, in het proces van Lissabon, in het onderzoek, in kwalificering, in de opbouw van een telecommunicatie-infrastructuur in Europa hebben beraamd, voortrekken en nu investeren om hiermee onmiddellijke impulsen te geven voor werkgelegenheid en groei? Naar mijn mening is dit even belangrijk als regels voor de internationale financiële markten.

Ik geloof dat we nu voor een beslissende keuze staan. Hartelijk dank, mijnheer Barroso! U hebt erop gewezen dat ik het misschien mis had wat betreft de vraag wanneer de Commissie met voorstellen komt. Komt u voor de voorjaarsstop met voorstellen! Komt u snel met voorstellen, omdat er in de lente weer paardenraces zijn, zodat de heer McCreevy er weer niet is. De maatregelen van de Commissie zijn nú nodig, zo snel mogelijk! Ik verwacht dat u hier in december met passende voorstellen komt.

(Applaus)

Graham Watson, namens de ALDE-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag de voorzitter van de Commissie feliciteren. Dit is de eerste keer dat de Commissie op een dergelijke top vertegenwoordigd is en dat juich ik zeer toe.

Ik wil ook graag de fungerend voorzitter van de Raad feliciteren, niet alleen met het uitstekende werk dat hij gedaan heeft voor het Franse voorzitterschap, maar ook met de beloning die hij gekregen heeft: het voorzitterschap van de Franse autoriteit financiële markten.

Als 1989 het beslissende jaar was voor de overwinning van de vrijemarkteconomie, dan moet 2008 het jaar zijn waarin we moeten denken aan de waarschuwing van Adam Smith dat ongebreidelde vrije markten aan grenzen gebonden zijn. In de *Wealth of Nations* voorzag Adam Smith heel wat dingen en zijn uitspraken in dat boek bevatten vele waardevolle lessen.

Mijn fractie is blij het succes van de G20-bijeenkomst. We juichen het toe dat de G20 de opvatting deelt dat marktbeginzelen, vrijhandel, open investeringsregelingen en doeltreffend gereguleerde financiële markten bevorderend werken voor de dynamiek, de innovatie en het ondernemerschap die cruciaal zijn voor economische groei, werkgelegenheid en de bestrijding van armoede.

Na 1929 hebben landen de fout begaan afzonderlijk naar oplossingen te zoeken. Deze keer zijn we tot het inzicht gekomen dat we gezamenlijk oplossingen moeten vinden. Veel van de voorgestelde maatregelen in het werkprogramma van de Commissie voor 2009 zullen daartoe bijdragen. Ik feliciteer de Commissie met dat werkprogramma, vooral met het plan om te zorgen voor regelgeving voor, toezicht op en transparantie van de spelers op de financiële markt en belangrijke investeerders op de kapitaalmarkt. De vrije markt gedijt op transparantie en eerlijkheid.

Sommige mensen zoeken zondebokken voor de problemen die we nu hebben. Ze voeren aan dat er geen waarschuwingen zijn gegeven. Toch is dat wel gebeurd! Otto Graf Lambsdorff en Jacques Delors, en ook anderen, hebben aan het begin van dit jaar het Sloveense voorzitterschap een brief geschreven waarin ze waarschuwden voor de gevaren van oververhitting van de wereldeconomie. Jean-Claude Juncker herinnerde er ons gisteravond in zijn voortreffelijke toespraak tijdens ons debat over de tiende verjaardag van de euro aan dat de Eurogroep de Amerikanen en anderen een paar keer stevig aangesproken heeft over de gevaren die we liepen. De liberaal-democraten gaan geen tijd verspillen aan het zoeken naar wie precies de ijsberg niet gezien heeft, maar we concentreren ons erop dat de mensen in de reddingsboten terecht komen.

Toch maken we ons zorgen over één aspect van de Europese Unie en de reactie van de G20 daarop. Onze staats- en regeringshoofden schijnen te geloven dat we gewoon net als vroeger zaken kunnen doen, dat er alleen maar economische groei nodig is. Ik ben bang dat zij gewoon heel veel lessen van de afgelopen dertig

jaar in de politiek niet hebben begrepen. De recessie vormt een goede gelegenheid om de balans op te maken. Al hebben we een recessie, toch wordt voorspeld dat het mondiale BBP in de komende twintig jaar zal verdubbelen. Die groei is echter gebaseerd op eindige hulpbronnen, op het niet meetellen van afvalkosten en op één nieuwe steenkoolcentrale per week in China.

In de nota van het voorzitterschap van 28 oktober voor de voorbereidende EU-top van 7 november werden vier mogelijkheden tot innovatie genoemd. Een daarvan was duurzaamheid. In de nota staat dat internationaal gecoördineerde, macro-economische reacties, gebaseerd op de bevordering van milieu-investeringen – ook in ontwikkelingslanden – belangrijk zijn. Blijkbaar heeft de een of andere minister of ambtenaar bij het Franse voorzitterschap wel wat aan holistisch denken gedaan, maar is dat niet doorgedrongen tot de goedgekeurde tekst die door moest gaan voor de conclusies van de voorbereidende top. In die tekst werd klimaatverandering alleen in één zin genoemd, tussen allerlei andere opgesomde uitdagingen. Ook in de conclusies van de G20 kwam het onderwerp niet voor, behalve dan als voorlaatste punt van het voorlaatste punt, waarin voorbeelden genoemd werden van andere wezenlijke uitdagingen en klimaatverandering op nummer 2 stond.

Keynes en het tegengaan van klimaatverandering zijn niet tegenstrijdig. Als Maynard Keynes nu leefde, zou hij de mensen aan het werk zetten met het installeren van zonnepanelen en windgeneratoren op ieder Europees huis, en daardoor zowel de innovatie bevorderen als nieuwe banen scheppen. Een hedendaagse Roosevelt zou ons laten zoeken naar een mondiale cultuur, mondiaal bestuur en een samenhangende visie op wat de mensen wereldwijd bezighoudt, als hij zag dat we een mondiale economie hebben waarvan de contouren geschetst worden op de computercampussen aan de westkust van Amerika, in de Chinese fabrieken en in de Indiase steenkoolgebieden. Dat is de weg vooruit. Het zal nooit meer zijn zoals het geweest is.

Brian Crowley, namens de UEN-Fractie. – (GA) Geachte Voorzitter, geachte voorzitter van de Commissie, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, ik vind dat de Commissie zich standvastig heeft opgesteld door onmiddellijk en besluitvaardig op te treden bij de aanpak van de crisis op de internationale financiële markten. Waar het uiteindelijk allemaal om draait is dat de Europese Unie, de Verenigde Staten, India en China moeten samenwerken om per direct gemeenschappelijke regels en normen tot stand te brengen voor het internationale toezicht op de financiële dienstverlening.

(EN) Het is niet te vermijden dat er bij elke crisis of dreiging met gevaar gezegd wordt dat het nooit meer hetzelfde zal zijn, maar als we naar de geschiedenis kijken – niet alleen naar de economie – blijkt dat alles cyclisch is. Alles komt weer terug. Zelfs de eenvoudigste visser zal u kunnen vertellen dat eb en vloed elkaar afwisselen.

Dat is overigens absoluut geen excuus voor de problemen die we nu hebben of voor diegenen die deze crisis versneld hebben door riskante leningen en dubieuze praktijken en vooral door – wanneer alles fout gaat – naar de ‘vader- en moederlanden’ te rennen en te roepen: “Help ons uit de penarie!”

Het grootste gevaar in het zakenleven, de economie, de werkgelegenheid en het maatschappelijk leven in Europa is niet alleen maar de financiële crisis, maar het feit dat de banken geen werkkapitaal willen uitlenen aan kleine en middelgrote ondernemingen. Het heeft geen zin zonnepanelen te maken als je de mensen niet hebt om ze op het dak te zetten. Als je die mensen niet hebt – mensen die de panelen kunnen betalen en kopen – heb je ook geen mensen die ze zullen maken.

De realiteit vandaag de dag is dat de crisis waar we in deze roerige economische tijd tegen aanlopen, ons de gelegenheid biedt de fouten uit het verleden te corrigeren en ervoor te zorgen dat we nu in onderzoek en innovatie investeren. We kunnen dat geld gebruiken om nieuwe manieren te vinden om met problemen om te gaan en om oplossingen te vinden voor de problemen waarmee mensen in hun leven geconfronteerd worden, en ook om ervoor te zorgen dat we de mensen hoop geven. Er wordt soms vergeten dat wat mensen echt nodig hebben, bemoediging is, een idee waarmee ze vooruit kunnen en een schouderklopje – waarmee gezegd wordt: “Je doet het goed” –, want we hebben behoefte aan hoop.

Door de G20 en de inspanningen van de Commissie en het voorzitterschap om deze G20-bijeenkomst tot stand te brengen – al is de Amerikaanse president vleugellam – worden India en China gedwongen aan de tafel te gaan zitten en uit te spreken dat zij, als opkomende economieën, nu verantwoordelijkheden hebben. China en India moeten een rol spelen in datgene wat gedaan moet worden.

Mijn laatste punt is dat ik het heel erg zou vinden als mensen zouden denken dat deze crisis betekent dat we een halt moeten toeroepen aan de innovatie en creativiteit van de Europese volkeren. Als we onze mensen willen voeden, gelijke rechten en zekerheid geven en uit de armoedeval willen bevrijden, dan is het onze eerste verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat ze hun eigen geld kunnen verdienen, dat de verschillende

landen geld hebben om in sociale voorzieningen en gezondheidsvoorzieningen te investeren en, het allerbelangrijkste, dat we ze de hulpmiddelen en de scholingsmogelijkheden bieden die nodig zijn om te kunnen profiteren van de nieuwe uitdagingen die voor ons liggen.

Monica Frassoni, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de financiële crisis heeft nu ook al invloed op de reële economie, zoals wij overigens eenvoudig hadden kunnen voorspellen. Wij denken dat dit de prijs is die de Europese Unie betaalt voor de vertraging, of zelfs voor de weigering, om een Europees toezichts- en regelgevingskader te ontwerpen, en om op tijd financiële solidaire werkwijzen en een toezicht op de banken dat haar naam waardig is, te realiseren.

Mijnheer Barroso, u en de meerderheid van uw Commissie behoren zelf tot degenen die verantwoordelijk zijn voor deze vertraging, en tot de degenen die deze benadering steunen, die Europa in een situatie van uiterste onzekerheid en recessie heeft gebracht. Mijnheer de Voorzitter, ik zou u, terwijl u zo welbespraakt debatteert over mogelijke oplossingen, luid en duidelijk willen horen zeggen dat degenen die regels en transparantie wilden, dat degenen die de totem van deregulering weigerden gelijk hadden, en ik en een afdeling van mijn commissie – waarvan iemand zelfs achter u zit – ongelijk. Dit is de enige manier waarop hetgeen u vandaag zegt, geloofwaardig zal klinken, en het spijt mij, maar het is niet waar dat de meerderheid van de lidstaten hierop tegen was.

Zoals ik u tijdens vele gelegenheden tussen 2004 en nu heb gezegd, hebt u er stelselmatig voor gekozen om zich aan te sluiten bij de nationale regeringen, in plaats van bij het Parlement, en bij de industrieën in plaats van bij de consumenten. Indien ik enigszins moralistisch zou zijn dan zou ik zeggen dat u zichzelf bij de sterkeren, in plaats van bij de rechtvaardigen heeft aangesloten. Deze aanpak, die door Joschka Fischer in zijn vermaarde rede aan de Humboldt Universiteit naar voren is gebracht, en waarin hij voor de Commissie een eenvoudige rol als secretariaat van de Raad zag weggelegd, is getrouw in de prioriteiten van het binnenlands en buitenlands beleid weergegeven in het werkprogramma dat u ons vandaag presenteert.

Wat de prioriteiten in het buitenlands beleid betreft, zou ik in het bijzonder de nadruk willen leggen op een voortdurend en laakbaar gebrek aan aandacht met betrekking tot de mensenrechten, om natuurlijk met China te beginnen. Er is ook een nogal oppervlakkige bescherming van de ontwikkelingsagenda van Doha, zonder dat men zich realiseert dat de financiële crisis alle uitgangspunten waarop deze agenda is gebaseerd, heeft uitgewist. In het binnenlands beleid betreffende immigratie heeft de Commissie in de afgelopen jaren toegegeven aan de druk van de lidstaten, en daarom praten wij vandaag als wij het over immigratie hebben in feite over wetgevingsinstrumenten die erg krachteloos blijven, en exact hetzelfde kan worden gezegd over het sociaal beleid.

Mijnheer de Voorzitter van de Raad, mijnheer de Commissievoorzitter, op deze manier zullen wij er zeker niet in slagen om hetgeen de Groenen al maanden lang de *Green New Deal* noemen en wat tegenwoordig sterk in de mode is, in gang te zetten. Een *Green New Deal* heeft een zeer specifieke betekenis en het is zeker niet dat verwarde gewauwel dat men om zich heen hoort, en dat in feite inhoudt: 'alles hetzelfde als voorheen met hier en daar een beetje groen'. Wij hebben het over een gezamenlijke investeringsstrategie op lange termijn om de doelstellingen energierendement, een milieuvriendelijke herinrichting van de economie en de reductie van de uitstoot van CO₂ te bereiken, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de Europese Investeringsbank, die toch consequent zou moeten zijn in haar beslissingen over wie en wat zij financiert.

Er mogen geen onduidelijkheden bestaan over nutteloze mega-infrastructuren, over kernenergie of over gunstige financieringen voor ondeugdelijke projecten. Er zouden geen overheidsmiddelen of blanco cheques voor de automobiellindustrie moeten worden uitgeschreven, zoals nu het geval is. Wij zouden dan doorgaan met geld over de balk smijten, en ik denk dat wij dit niet meer willen.

Roberto Musacchio, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, slechts enkele dagen geleden heeft president Sarkozy ons in dit Parlement medegedeeld dat de crisis die wij meemaken structureel van aard is, en dat wij zelfs het kapitalisme moeten heroverwegen.

Uiteraard denk ik dat wij beter de crisis van het kapitalisme, dan het kapitalisme in crisis kunnen vermijden. Wij moeten met andere woorden beginnen na te denken over een nieuwe toekomst die voorziet in een echte overgang naar een economie die wordt gekenmerkt door sociale en ecologische voorwaarden, en over een economische democratie gebaseerd op rechtvaardigheid en samenwerking, in plaats van op ongelijkheid en oorlog.

Aan de andere kant van deze wezenlijke verschillen die eveneens meetellen, kan ik constateren dat er erg weinig is overgebleven van de plechtige verklaringen betreffende het heroverwegen van het kapitalisme in

de zeer bescheiden en teleurstellende resultaten van de G20, waarvoor Europa ook enige verantwoordelijkheid draagt. Zeker, men heeft ontdekt dat de onjuistheid van het dogma van de vrijhandel kan worden aangetoond, en dat er daarom enorme overheidsmaatregelen worden getroffen en er zelfs nationalisatie kan plaatsvinden, maar dit alles zal de achterliggende filosofie die de structurele crisis heeft veroorzaakt niet veranderen.

Natuurlijk zegt men dat wij regels nodig hebben om de risico's van speculaties te verminderen, maar men peinst niet over ingrijpen voor wat de financiële speculatie betreft – bijvoorbeeld door een Tobin-heffing op transacties in te voeren – en wij laten het stabiliteitspact ongemoeid dat tijdens deze recessie het leven op ons continent waarschijnlijk dramatisch heeft verslechterd. Wij vragen ons dan ook niet af wat de oorzaak is van deze crisis, en dus slagen wij er niet in om deze aan te pakken.

Ik zou twee kwesties naar voren willen brengen: de eerste kwestie betreft de systematische onderwaardering van het werk dat is verricht met betrekking tot dit beleid van vrijhandel in de afgelopen decennia, dat niet alleen onrecht en lijden met zich heeft meegebracht, maar ook een belangrijk deel van het gebrek aan financiële liquiditeit heeft doen ontstaan. In 1929 stelde John Maynard Keynes voor om te investeren in salarissen en banen, maar dit doet men vandaag de dag niet.

De tweede kwestie betreft de consequenties van de crisis op milieu- en energiegebied, die om veel duidelijkere en krachtigere besluiten vragen dan het gestotter van de G20. Het is echter voor degenen die de crisis hebben aangericht veel moeilijker om deze weer op te lossen. Wat we nodig hebben is een duidelijk signaal van links in een andere richting.

Hanne Dahl, namens de IND/DEM-Fractie. – (DA) Mijnheer de Voorzitter, zoals vorige sprekers wil ook ik graag Keynes citeren, wat mij nog nooit eerder zo toepasselijk voorkwam. Ik citeer in het Engels:

(EN) “Speculanten richten misschien geen schade aan als het luchtballonnen zijn op een gestage stroom ondernemingsgeest, maar de situatie is ernstig als ondernemingsgeest de luchtballon wordt op een draaikolk van speculatie. Wanneer de investeringen van een land een bijproduct worden van de activiteiten van een casino, wordt het werk waarschijnlijk slecht gedaan.”

(DA) Het voorstel van de Commissie voor het oplossen van de financiële crisis draait om het werkelijke probleem heen. De EMU-structuur is niet een soort bolwerk tegen algemene crises en al helemaal niet tegen financiële crises. De vier vrijheden en het strenge stabiliteitspact maken de dingen niet eenvoudiger, juist integendeel. We moeten de institutionele kaders voor de economie en het economisch beleid herformuleren. Het is prima om aan te geven dat er een nieuwe financiële architectuur zal worden gecreëerd, maar als de constructie niet goed beschreven is, zal het ontwerp geen kans hebben op een architectuuropleiding, noch op een economische opleiding. Dit hangt zonder twijfel samen met het begrip van de crisis. Natuurlijk hebben we ons eerst en vooral gericht op het oplossen van de liquiditeitscrisis, op het creëren van smeermiddelen. In dit verband hebben de diverse landen voor verschillende modellen gekozen, wat nu eenmaal een feit is, maar wat bedoelt de Commissie nu eigenlijk als zij zegt dat het taak van de EU is (en ik citeer uit het programma):

(EN) “om ervoor te zorgen dat de herstructurering van delen van de banksector zodanig verloopt dat deze voor de toekomst de garantie biedt op eerlijke en gezonde concurrentie in deze sector”.

(DA) Betekent dit dat de overheid kapitaal moet injecteren? Is dat de betekenis van deze zin? Ik zou ook graag van de Commissie willen weten of het de bedoeling is om nieuwe kredietbeoordelingsbureaus op te richten? Vele van de oude kredietbeoordelingsbureaus hebben zich in ieder geval volkomen onbetrouwbaar getoond. Wat bedoelt de Commissie wanneer zij het heeft over de “structurele hervormingsagenda”? Wil dit zeggen arbeidsmarkthervormingen zonder zekerheid, “flexizekerheid” zonder “zekerheid”? Is het de bedoeling dat toenemende baanonzekerheid de bijdrage van de werknemers wordt? In het algemeen is het onduidelijk of de Commissie voornemens is om beloning als een cruciale concurrentieparameter te beschouwen. Worden lonen uitsluitend als kosten gezien? We moeten lonen ook zien in relatie tot het effect dat ze hebben op de vraag. Tot slot wil ik namens mijn collega, de heer Blokland, die de eerste vicevoorzitter is van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, een vraag met betrekking tot het milieu stellen: wanneer denkt de Commissie de nationale emissieplafonds bekend te maken?

VOORZITTER: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

Ondervoorzitter

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dames en heren, ik ben blij dat het onzinnige idee van de voorzitter van de Europese Raad, de heer Sarkozy, om tijdens de ontmoeting in Washington over te gaan tot wijziging van de

fundamenten van het kapitalisme er niet door is gekomen. Ik hoop dat de Europese Unie weer als voorheen rationeel nadenkt met de vrije markt als fundamentele waarde en als voorwaarde voor welvaart. Want dat is de vrije markt wel degelijk ook in tijden van crisis. Ik vertrouw er dan ook op dat noch de Europese Commissie, noch de Tsjechische Republiek, die binnenkort het voorzitterschap op zich neemt, bevangen zullen worden door de illusie van hun eigen grootheid en onfeilbaarheid en ze in tegenstelling tot de Franse president afzien van onzinnige en vooral gevaarlijke pogingen om met het geld van de belastingbetaler de natuurlijke economische cyclus op zijn kop te zetten. Ook ben ik blij dat de G20-landen het protectionisme hebben afgewezen. Want het is toch genoeglijk bekend dat degenen die een deel van hun vrijheid inruilen voor grotere zekerheid uiteindelijk beiden verliezen?

Dames en heren, de huidige crisis is niet veroorzaakt door het kapitalisme, maar door de inhaligheid van onverantwoordelijke banken die op geen enkele manier bereid waren zelf de aan hun eigen besluiten verbonden risico's te dragen. Om duidelijk te zijn: dat is net zo goed een bedreiging van de vrije markt als het staatsdirigisme. Dus door al dat geld in de banken te pompen zonder directe controle te uit te oefenen op de wijze waarop deze het aanwenden, wordt de burger bestolen van de vrucht van zijn noeste arbeid. Er dient op te worden toegezien dat de banken het geld niet alleen gebruiken voor het gezond maken van hun eigen balansen, maar ook voor de kredietverlening aan het bedrijfsleven. Dat managers zomaar financiële hulp kunnen krijgen zonder dat de regering bepaalt hoe met dit geld moet worden omgesprongen, is een grove inbreuk op het beginsel van politiek rekenschap. Als het werkelijk zover komt dan is dat een immorele vergoeding van de door het schaamteloze handelen van de financiële instellingen veroorzaakte verliezen, ook nog eens zonder dat deze instellingen en de concreet verantwoordelijke managers daar de fatale verantwoordelijkheid voor hoeven te dragen.

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik zal het kort houden, want het debat is al zeer uitvoerig geweest en voordat ik het woord geef aan voorzitter Barroso zou ik vijf dingen willen zeggen. Ten eerste zijn we het er allen over eens dat de bijeenkomst van de G20 historisch en vernieuwend was, zowel op internationaal niveau als wat betreft het initiatief dat Europa heeft getoond, zoals de voorzitter van de Commissie heeft benadrukt. Europa toont daadkracht als het op internationaal niveau een gemeenschappelijke wil aan de dag legt, zoals Joseph Daul heeft onderstreept.

Ten tweede zijn we het erover eens dat de gebeurtenissen een kentering betekenen. Zoals de heer Watson heeft gesteld, kunnen we niet terug naar de normale situatie maar moeten we deze crisis creatief te lijf gaan.

Ten derde moeten we inderdaad nu in het offensief gaan en snel de nodige wetgevingsmaatregelen nemen, vooral financiële regelgeving. Meerdere personen hebben hierop ook gewezen, zoals de heer Schulz, voorzitter van de Sociaaldemocratische Fractie in het Europees Parlement, en mevrouw Frassoni.

Ten vierde moeten we de zeer negatieve economische gevolgen inperken die deze financiële crisis heeft voor de relaties tussen het financiële stelsel en het MKB (kleine en middelgrote ondernemingen), zoals de heer Crowley heeft aangegeven, en voor de verhouding tussen sociale regelgeving en economisch herstel, zoals de heer Daul heeft aangestipt. We moeten een brede visie hanteren en rekening houden met de keynesiaanse aspecten die verband kunnen houden met de bestrijding van klimaatverandering, zoals de heer Watson, voorzitter van de Fractie van de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa, heeft gesteld.

Mijnheer de Commissievoorzitter, tot slot hebben diverse sprekers en fractievoorzitters net als u onderstreept dat alle dimensies van de crisis moeten worden meegenomen. Zoals u hebt gesteld, wordt er een ontwikkelingsmodel aangevochten en zoals Martin Schulz heeft aangegeven, moeten de scheidslijnen tussen de rol van de publieke sector en die van de particuliere sector worden herzien. Dat zijn ook belangrijke punten. U hebt met een aantal anderen, onder wie mevrouw Frassoni, ook al onderstreept dat we onze ogen niet alleen op de financiële sector moeten richten en we de minst bedeedden, de zwaksten en mensen die honger lijden niet mogen vergeten. U hebt dat ook benadrukt, mijnheer de Voorzitter. We moeten de fundamenten van het systeem onder handen nemen, en als hebzucht daar deel van uitmaakt, kunnen we er niet omheen om deze fundamenten te herzien.

Tot slot moeten we inzien dat de crisis geen gelegenheid moet zijn om pas op de plaats te maken en koudwatervrees te krijgen, maar juist om sneller te reageren en ambitieus vast te houden aan onze doelstellingen op het gebied van ontwikkeling, milieu en de bestrijding van klimaatverandering.

(Applaus)

José Manuel Barroso, *voorzitter van de Commissie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, voordat ik doorga met de uiteenzetting, wil ik de specifieke vraag van de heer Schulz beantwoorden, aangezien we hebben besloten

dat ik nu het gehele werkprogramma voor volgend jaar moet presenteren. De Commissie heeft vandaag haar antwoord op de twee verslagen goedgekeurd, het verslag van de heer Rasmussen en dat van de heer Lehne, en u kunt zien hoe wij de verschillende elementen zullen bijhouden en hoe wij hiermee reeds zijn begonnen. Het is een zeer uitgebreid antwoord en we zullen met andere voorstellen komen. Een aantal daarvan is overigens reeds voorgelegd. Toen ik het over de voorjaarsstop van de Europese Raad had, heb ik verwezen naar de resultaten van de werkgroep op hoog niveau die ik onder het voorzitterschap van Jacques de Larosière in het leven heb geroepen. De verantwoordelijke commissaris, de heer McCreevy, heeft mij laten weten dat we de voorstellen, misschien die waaraan u denkt, over hedgefondsen en kwesties inzake *private equity*, in principe al in december kunnen voorleggen.

Over het werkprogramma voor 2009 van de Commissie heb ik al gezegd dat het onlosmakelijk is verbonden met een precieze politieke context. De financiële storm is nog niet gaan liggen. We staan aan het begin van een ernstige economische vertraging. Daarom moeten de werkzaamheden voor modernisering en aanpassing aan de globalisering die al in de steigers staan, zo snel mogelijk worden afgerond. De constatering dat we de globalisering het hoofd moeten bieden, is niet van gisteren. In de Commissie, die ik de eer heb voor te zitten, wordt al enkele jaren gesproken over een nieuw tijdperk. Voor Europa betekent dit onze waarden uitdragen en onze belangen tegen de achtergrond van globalisering behartigen. Juist tegen deze achtergrond moeten we met ambitieuze voorstellen komen. De huidige crisis mag ons echter niet afleiden van de andere prioriteiten van ons werkprogramma, die overigens ook prioriteiten zijn om de uitdaging van de globalisering aan te gaan. Ik doel voornamelijk op de bestrijding van klimaatverandering en duurzame ontwikkeling. Dat is een prioriteit voor 2009, het jaar van de conferentie van Kopenhagen.

Ik wil het Europees Parlement van harte complimenteren met de immense werkzaamheden die het verricht voor het klimaat- en energiepakket. We hebben te maken met uitzonderlijke omstandigheden en ik ben trots om te zien hoe de Europese instellingen hierop adequaat reageren. Ik ben ervan overtuigd dat we ons samen aan onze gemeenschappelijke doelstelling zullen houden van een politiek akkoord in december. En ik zal u heel eerlijk zeggen dat ik ervan overtuigd ben dat dit akkoord als katalysator voor een Europese strategie zal fungeren waarmee we in Kopenhagen een ambitieus akkoord kunnen sluiten.

Ik wil de situatie niet dramatiseren, maar we moeten ons er allen van bewust zijn dat de internationale geloofwaardigheid van Europa, dat in dit debat het voortouw heeft genomen, op het spel staat. Europa heeft de internationale discussie over de bestrijding van klimaatverandering aangezwengeld. Wij hebben tegen de Amerikaanse regering gezegd dat er meer moet worden gedaan. Wij hebben dat ook gezegd tegen de Russen, de Chinezen, de Indiërs. We mogen niet opgeven nu er een betere samenwerking met de nieuwe regering in de VS mogelijk is. We mogen geen enkel signaal afgeven dat we onze ambitie naar beneden bijstellen. Dat zou in mijn ogen funest zijn voor onze geloofwaardigheid.

Morgen bieden wij een echt buitengewone gelegenheid, een kans die we niet mogen missen. Daarom moeten we in het antwoord op de economische crisis aantonen dat de programma's ter bestrijding van de klimaatverandering ook een deel van het economische antwoord kunnen vormen. Ik zou niet graag de tegenstelling zien die zich soms voordoet tussen enerzijds degenen die de economie of de industrie verdedigen, en anderzijds degenen die zich opwerpen als pleitbezorger van duurzame ontwikkeling. Deze twee zaken lopen namelijk in elkaar over. In dat verband spreek ik mijn complimenten uit voor wat meerdere Parlementsleden hebben gezegd.

De andere prioriteit is het Europa van de burgers. De Commissie gaat zich in 2009 vooral toelleggen op de verwezenlijking van de Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en justitie, bijvoorbeeld met de invoering van het gemeenschappelijk immigratiebeleid en door groei, concurrentievermogen en sociale integratie in het meest algemene beleid van de Europese Unie op te nemen; door het Europees immigratienetwerk operationeel te maken en de laatste hand te leggen aan het gemeenschappelijk Europees asielstelsel voor 2010, door de inachtneming van consumentenbescherming in Europa te versterken, door de wederzijdse erkenning van bepaalde burger- en strafrechtelijke wetteksten te verbeteren, met name veroordelingen en nalatenschappen en door middelen voor te stellen ter bestrijding van nieuwe vormen van criminaliteit, zoals mishandeling van kinderen of cyberaanvallen.

De andere prioriteit voor 2009 is Europa in de wereld. Uiteraard ga ik daar in vogelvlucht op in vanwege het tijdslimiet. Ook hier staat ons een aantal uitdagingen te wachten: het uitbreidingsproces en de versterking van het nabuurschapsbeleid, de verdieping van de betrekkingen met ontwikkelingslanden, met name Afrika. Dat is een absolute noodzaak, en in dat opzicht wil ik erop wijzen dat het Commissievoorstel over landbouwhulp in de ontwikkelingslanden absoluut moet worden goedgekeurd. Dat is een kwestie van geloofwaardigheid. Nogmaals, we mogen het op topbijeenkomsten niet alleen over financiën hebben, we

moeten laten zien dat we niet alleen met grote opkomende machten in bespreking zijn, maar dat we betrokken zijn bij ontwikkelingslanden, met name in Afrika.

Onze verstandhouding met deze landen is ook belangrijk om bepaalde mondiale aspecten te regelen. Laten we niet vergeten dat we volgend jaar grote afspraken hebben, zoals in Kopenhagen, om gemeenschappelijke dossiers met hen beter te kunnen behandelen, zoals over energiezekerheid, de bestrijding van klimaatverandering en emigratie. Maar ook de voltooiing van het Doha-programma voor ontwikkeling en de voortzetting van bilaterale handelsonderhandelingen.

Tijdens de top in Washington is duidelijk het idee naar voren gekomen dat er dringend een akkoord moet komen over de wereldhandel. Doha is overigens een agenda voor handel, maar ook voor ontwikkeling. Ik geloof dat we nu beter op weg zijn, want het echte alternatief voor Doha is niet een status quo, maar integendeel, door de huidige economische crisis de mogelijkheid van inkeer, de mogelijkheid dat bepaalde landen, overal ter wereld, terugkomen op hun tarieven en unilaterale maatregelen nemen voor bescherming van bepaalde sectoren. Dan zouden we te maken krijgen met vérgaand economisch nationalisme, protectionisme zou zijn rentree maken, wat negatief zal uitwerken op de wereldeconomie en natuurlijk ook op de Europese economie. Europa is wel de grootste handelsmacht.

De top van vorige week heeft me ook gesterkt in mijn vastberadenheid om de betrekkingen met Rusland voort te zetten op basis van wederzijds belang. Dit zullen soms moeilijke betrekkingen zijn: er zijn problemen waarover wij van mening verschillen, maar eerlijk gezegd denk ik dat bij de top van vorige week in Nice is bevestigd dat we Rusland beter als bondgenoot kunnen inschakelen dan te proberen het te isoleren. Rusland is ook een belangrijke partner op het wereldtoneel.

Tot slot heeft de wereld in 2008 zozeer onder druk gestaan dat duidelijk is geworden hoe belangrijk het is om een visie te delen met de Verenigde Staten. Er doet zich nu een uitzonderlijke mogelijkheid voor met de nieuwe regering in de VS. De gekozen president heeft vóór zijn verkiezing zeer duidelijke verklaringen afgelegd over bijvoorbeeld de bestrijding van klimaatverandering, of over een meer multilaterale visie. Laten we deze kans aangrijpen, laten we de ideeën voorleggen voor een agenda tegen de achtergrond van globalisering. We hebben op diverse terreinen een gemeenschappelijk belang en ik denk dat de wereld meer kan floreren als Europa en de VS actiever samenwerken.

Dames en heren, in 2008 heeft Europa de handen ineen weten te slaan om maatregelen in een ernstige crisissituatie op elkaar af te stemmen. In het geval van Georgië en de financiële crisis is doeltreffend opgetreden. We hebben geen andere keuze dan eensgezindheid aan de dag te leggen als we de uitdagingen van 2009 willen aangaan.

Over een paar maanden zullen 375 miljoen kiezers worden opgeroepen voor de democratische verkiezingen voor een nieuw Europees Parlement. We moeten ons voordeel zien te halen uit het elan dat de Europese Unie door recente crises heeft gekregen. Deze crises hebben burgers bewezen dat de Europese dimensie wel degelijk bestaansrecht heeft en doeltreffend kan werken om hun sociaaleconomisch welzijn en het milieu te beschermen, en om onze belangen te behartigen en daarbij tegelijkertijd onze waarden uit te dragen. Ik denk dat er thans met deze crisis duidelijk een kans is. Zo is er nu bijvoorbeeld een veel gunstiger klimaat voor erkenning van het belang van onze munt, de euro, dan een paar maanden geleden. Laten we deze gelegenheid aangrijpen. Ik denk dat het in ieder geval voor degenen die in de Europese integratie geloven, en dat is volgens mij de meerderheid, belangrijk is om een positieve dimensie te geven aan de Europese boodschap: niet altijd vervallen in cynisme of nietsdoen...

Om dat te bereiken is het mijns inziens voor onze instellingen zaak om samen te werken. Ik weet dat bijvoorbeeld de Commissie soms, om in bepaalde kringen meer populariteit te oogsten, beter voorstellen kan doen waarvan we van begin af aan weten dat zij door de lidstaten zullen worden afgewezen. Dat is niet mijn visie. Ik ben voor een ambitieus maar realistisch perspectief, want we moeten het doen met de verschillende instellingen, de lidstaten, die allen democratische landen zijn, anders zouden zij geen deel uitmaken van de Europese Unie.

De Commissie zal haar stimulerende en initiërende rol blijven vervullen, maar zal daarbij de lidstaten en het Parlement niet tegenwerken, maar juist met hen samenwerken. Ik denk dat dit perspectief steeds noodzakelijker is. Ieder ander perspectief zou een vorm van populisme zijn. Het is ook een vorm van populisme om alleen voorstellen te doen om daarmee in de schijnwerpers te komen. Het is een vorm van populisme om onder het mom van Europegezindheid met voorstellen te komen waarvan we weten dat zij geen enkele kans hebben om te worden goedgekeurd. En de rol van de Europese Commissie is uiteraard om initiatief te tonen, maar ook om consensus te bewerkstelligen met de andere instellingen. Zo kan Europa midden op het speelveld

blijven staan waar het zich heeft weten te plaatsen. Dankzij deze samenwerking heeft het zich midden op het speelveld van de wereldagenda weten te plaatsen.

Er dient zich een belangrijk politiek moment aan voor Europa, wellicht zelfs een keerpunt. Er wordt ook veel van Europa verwacht. Door initiatieven te blijven nemen en de toekomst eensgezind tegemoet te treden zal het hieraan het beste kunnen voldoen. Dat is de geest die de werkzaamheden van de Europese Commissie in 2009 zal aansturen.

(Applaus)

Hartmut Nassauer (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, er zijn drie kritieke ontwikkelingen die het absoluut noodzakelijk maken dat we in actie komen. Ten eerste de financiële crisis, waar we al uitvoerig over hebben gesproken en die steeds sterker overslaat op de reële economie. Ten tweede, niet te vergeten: de crisis van onze verdragsgrondslagen, die zich in het lot van het Verdrag van Lissabon weerspiegelt. Ten derde: een crisis van de EU met betrekking tot de aanvaarding door haar burgers, waarop volgens mij voor de verkiezingen rustig nog eens op kan worden gewezen.

Mijnheer de Voorzitter, u hebt een werkprogramma voor de rest van de zittingsperiode van het Parlement, maar ook van uw Commissie gepresenteerd, en ik zou u graag willen mededelen dat de <http://www.epp-ed.eu> graag gevolg zal geven aan de hoofdlijnen van dit programma. U hebt onze ondersteuning hierbij. We willen alleen een aantal accenten anders leggen. Aan deze accenten zijn verwachtingen verbonden, verwachtingen voor de laatste maanden van uw ambtstermijn en misschien ook voor de tijd daarna.

De PPE-DE-Fractie wil zich graag in het optreden van de Commissie terugvinden. Wij zijn ons bewust dat ook andere fracties dit met recht van u verlangen. We laten het antwoord aan uw politieke bekwaamheid over. Volkomen terecht zet u werkgelegenheid en groei bovenaan uw agenda. Het antwoord zal in toenemende mate afhankelijk zijn van de vraag hoe we met de financiële crisis omgaan. We ondersteunen de noodzakelijke maatregelen voor de regulering en de transparantie van de financiële markten. Er zijn zo snel mogelijk concrete voorstellen voor een reorganisatie van het toezicht op de financiële markten nodig.

De omzetting van het actieprogramma van de financiële wereldtop is met zekerheid in de eerste plaats een kwestie van de afzonderlijke staten, maar met het oog op het mondiale netwerkarakter van de markten is het dringend noodzakelijk dat alle regelgevende maatregelen nauw op elkaar worden afgestemd, alleen al om verschillende normen te vermijden. Hier ligt een brede en belangrijke coördinerende taak voor de Commissie.

We mogen niet vergeten dat regulering geen doel op zichzelf is, maar in een bepaalde crisissituatie een instrument is om bepaalde doelen te bereiken. Hier moeten we op letten.

U hebt het pakket inzake de klimaatbescherming genoemd dat vóór december dient te worden aangenomen. Deze doelstelling vindt hier in het Parlement met zekerheid brede toestemming. Ook de PPE-DE-Fractie – dit zeg ik in alle duidelijkheid – wil dat dit probleem voor het einde van deze zittingsperiode wordt opgelost. Dit is een strategische doelstelling. Maar u verlangt hier nogal wat van het Parlement. Het ziet er momenteel naar uit dat men ons kort na de decembertop een pak van een paar honderd bladzijden in één taal voorlegt, en van ons verwacht dat we er 'ja' of 'nee' tegen zeggen.

Met alle respect voor onze gezamenlijke doelstelling betekent dit een grote minachting van de rechten van het Parlement en zijn leden en misschien kunnen we nog een elegantere oplossing verzinnen dan deze grove variant.

Hannes Swoboda (PSE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Commissievoorzitter, u hebt aan het eind van uw toespraak gezegd dat we de kiezers een duidelijk signaal moeten geven. Hierover ben ik het volledig met u eens.

Als ik echter het programma onder de loep neem, zie ik vaak het kopje 'Op de bekende weg verdergaan'. Dit kan in sommige sectoren misschien juist zijn, maar in een aantal sectoren – en vooral de sector waarover we het vandaag hebben – is dat niet in orde. Daar moeten we duidelijk maken: we hebben lering getrokken uit de crisis en we gooien het roer om. Wanneer u hier in uw programma schrijft: 'Europa heeft voordeel bij een open samenleving en open markten, maar voor beide zijn regels nodig', dan is dit ook juist, maar misschien niet duidelijk genoeg. We hebben regels nodig opdat Europa profijt kan trekken van open samenlevingen en open markten. Dit moet duidelijk zijn, maar dit was niet altijd het standpunt van de Commissie.

U spreekt in uw – wanneer ik dit zo mag zeggen – werkstuk over een “plotselinge vertrouwenscrisis”. Paul Nyrup Rasmussen heeft er al sinds lang op gewezen wat er zou kunnen gebeuren. Martin Schulz heeft er ook al lang op gewezen. Dus was het niet echt een plotselinge vertrouwenscrisis. Maar bij de Commissie waren sommigen van mening dat wij hier niets moesten regelen, dat alles wel goed zou aflopen, dat de markt het allemaal wel zou regelen. Dit was echter niet het geval en daarom moeten er dingen worden veranderd!

(Applaus)

Ten tweede: een sector die in dit programma nog steeds niet aan de orde wordt gesteld, is een voor de burgers zeer belangrijke sector, namelijk de openbare diensten. Ik breng dit punt ter sprake, omdat er in een paar landen met betrekking tot de postdiensten een crisis is ontstaan. Dit is niet alleen aan Europa of de Europese Commissie te wijten. Maar het heeft toch met een bepaalde instelling te maken volgens welke in alle sectoren het marktprincipe moet heersen en de markt volledig open dient te zijn. Daardoor werden sommige postdiensten aangespoord om op andere terreinen hoge winsten te behalen, in plaats van diensten te verlenen aan de consumenten, de burgers.

Dat gaat de verkeerde kant op. Hier zou ik ten minste tot besluit van uw programma een duidelijke uitspraak hebben gewenst, dat u opkomt voor deze openbare diensten en zegt hoe ze regionaal en lokaal dienen te worden behandeld, en dat de markt nu eenmaal niet alles regelt.

Met mijn laatste opmerking zou ik mij volstrekt bij u willen aansluiten: we hebben een nieuwe Amerikaanse regering. Ik verzoek u, mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris en alle anderen, de tijd en de komende weken te gebruiken om samen met deze regering aan een werkelijk partnerschap voor een Europese, maar ook wereldwijde sociale markteconomie te werken. Laten we gebruikmaken van de kansen die een nieuwe Amerikaanse president biedt!

(Applaus)

Diana Wallis (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, wat betreft de wereldwijde financiële crisis en het wetgevingsprogramma van de Commissie: dat laatste zou in zekere zin ons antwoord op die crisis moeten zijn. Misschien zegt iemand nu dat we niet één, maar verschillende crises hebben: de financiële natuurlijk, maar ook een milieucrisis door de uitdaging van de klimaatverandering, een vertrouwenscrisis in Europa na de Ierse nee-stem en een veiligheidscrisis na de recente gebeurtenissen in Georgië. Maar toch moeten we het misschien – zonder dat ik wil bagatelliseren waar we tegen aanlopen – hebben over ‘uitdagingen’, en niet over een ‘crisis’. Het gaat om uitdagingen aan Europa om nu echt eens zijn beste beentje voor te zetten en zijn aandeel te leveren.

Europa is absoluut de best toegeruste regio in de wereld, omdat onze instellingen echt in staat zijn deze problemen en uitdagingen, die de macht van landen en van afzonderlijke lidstaten te boven gaan, aan te pakken. Wij zouden beter dan anderen in staat zijn moeten zijn krachtig en collectief te reageren, zodat we hen die we vertegenwoordigen – de burgers van Europa – een hart onder de riem kunnen steken.

Ik zal een voorbeeld geven. Wat de financiële crisis betreft ben ik van mening dat dit Parlement terecht kan beweren dat het vooraan heeft gestaan. Bij ons commissieonderzoek naar de ineenstorting van levensverzekeraar Equitable Life kregen we er al duidelijk een voorproefje van. Dat was het eerste waarschuwingsschot van de naderende financiële crisis. In juni vorig jaar heeft het Parlement een aantal aanbevelingen gedaan op basis van dat onderzoek: aanbevelingen over financiële regulering, over administratieve samenwerking tussen regelgevende instanties, over mogelijkheden van verhaal en schadevergoeding – kortom, over het merendeel van de onderwerpen in de financiële sector waarover onze burgers op het moment de meeste geruststelling nodig hebben.

Deze aanbevelingen verdienen de aandacht van de Commissie, maar vooral van de lidstaten, met name de Britse regering. De Britse regering heeft er nog niet volledig op gereageerd en – wat nog belangrijker is – zij heeft de slachtoffers van Equitable Life ook nog niet schadeloos gesteld, terwijl de regering er wel voor gezorgd heeft zelf voor in de rij te staan bij de IJslandse banken.

Als we als werelddeel ongeschonden uit de strijd tevoorschijn willen komen, dwingen de financiële en andere uitdagingen waar we voor staan ons om ons solidair op te stellen bij het nemen van maatregelen, en niet alleen de nationale belangen na te streven. Onze fractie, de ALDE-Fractie, is van zins om via een positieve en progressieve resolutie te reageren op het werkprogramma. Veel van mijn collega's zullen op details van bepaalde onderwerpen ingaan, maar wij zullen vooral de nadruk leggen op een open Europa, een groen Europa, een ondernemend Europa en een veilig Europa.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, heel Europa heeft te lijden onder de financiële crisis, en binnenkort ook onder de economische crisis. Daarom moeten we samen de verantwoordelijkheid dragen, en samen de besluiten nemen. Alle lidstaten moeten samen beslissen welke gezamenlijke acties er moeten komen, omdat alle lidstaten zullen worden geraakt door de crisis en de taak hebben om tegengas te geven, de crisis af te zwakken en de gevolgen ervan op te vangen.

De situatie die we nu hebben, waarin de EU is verdeeld in een A-Europa – de landen van de eurozone plus alleen maar Groot-Brittannië – en een B-Europa – dat bestaat uit de nieuwe lidstaten plus Zweden en Denemarken – komt neer op een verdeling van de EU, des te meer nu we met een crisis worden geconfronteerd. Dat is een omkering van het solidariteitsbeginsel, één van de principes waarop het functioneren van de Europese Gemeenschap tot nu toe gebaseerd was. Zo gaat dat niet, mijnheer Barroso.

In het actieplan dat de Commissie dertien dagen geleden heeft voorgelegd vermengt ze hoofdzaken en bijzaken, en ook zaken die misschien ooit belangrijk waren, maar dat met het oog op de economische crisis niet meer zijn. Op dit moment zijn economische groei en de strijd tegen de toenemende dreiging van de werkloosheid honderd keer belangrijker dan de kwestie van de klimaatverandering. Ik ben blij dat de Europese Commissie de verdere uitbreiding van de Europese Unie door de toetreding van de Balkanlanden als een prioriteit beschouwt. Er staat veel op het spel, we moeten deze explosieve regio in Europa stabiliseren, aangezien dat de burgers van onze lidstaten uiteindelijk minder belastinggeld kost.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, het is inderdaad de taak van de Europese Commissie om te zorgen voor transparantie, betere informatie en bescherming van burgers en consumenten. Daarin hebt u gelijk, mijnheer Barroso.

En er is een terrein waarop uw Commissie, mijnheer Barroso, bijzonder heeft gefaald, namelijk de procedure voor toestemming voor genetisch gemodificeerde organismen (GGO's). Deze procedure wordt van alle kanten bekritiseerd en zou tijdens de volgende Raad van ministers van Milieu op 4 en 5 november worden herzien. Er zijn 44 regio's in Europa die zich vrij van GGO's hebben verklaard. Zes lidstaten hebben een beroep gedaan op de vrijwaringsclausule voor mais van Monsanto. Een grote meerderheid van de Europeanen heeft zich ertegen uitgesproken, en wat doet u, mijnheer Barroso? U geeft de vergunningen voor het op de markt brengen versneld af. Voor deze vergunningen volgt u slaafs het advies op van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid, een advies dat weer berust op toxiciteitstests die zijn uitgevoerd door bedrijven op het gebied van biotechnologie.

De Europese procedure zoals deze thans wordt toegepast is een ware zeef waar de handelsbelangen van de levensmiddelenindustrie volledig doorheen glippen. Burgers willen en moeten weten hoe gevaarlijk GGO's zijn. Weet u dat zelf wel, mijnheer Barroso? Weet u het? Wat is het gevaar van GGO's voor de gezondheid en het milieu? Waarom wordt publicatie van de ruwe gegevens van de studies niet verplicht gesteld en waarom worden er geen tests verplicht gesteld na afloop van drie maanden? Waarom moeten we genoeg nemen met studies die door de bedrijven zelf zijn uitgevoerd?

Burgers hebben recht op transparantie, op informatie, op discussie. Dat is waar de Commissie zich voor moet inzetten bij de toestemming van genetisch gemodificeerde organismen. Mijnheer Barroso, wij willen dat er ruwe gegevens openbaar worden gemaakt, wij willen tegenstrijdige studies, wij willen een publieke discussie, wij willen tests op de lange termijn. Wij willen weten welke gevolgen dergelijke organismen hebben voor de gezondheid.

Mijnheer Barroso, uw initiatief om een sherpagroep van 27 lidstaten op te richten waarmee een ad hoc-werkgroep van het voorzitterschap en uw eigen met dit dossier belaste commissarissen worden omzeild, zaait verwarring en onduidelijkheid, terwijl het uw verantwoordelijkheid is duidelijkheid en betrouwbaarheid van procedures te waarborgen.

U wilt dat burgers vertrouwen hebben in Europa, mijnheer Barroso? Bewijst u dat dan!

Sylvia-Yvonne Kaufmann (GUE/NGL). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, het resultaat van de top van de G20 is de kleinste gemene deler. Controle en transparantie moeten een nieuwe financiële crisis voorkomen. Maar er is geen beslissing genomen over concrete maatregelen. Het IMF, dat door zijn neoliberale beleid van structurele aanpassing over de hele wereld mensen in armoede en ellende heeft gestort, moet nu de hoofdtoezichthouder van de mondiale financiële markt worden. Het systeem van mondiale herverdeling, dat hoofdverantwoordelijk is voor de crisis, blijft volstrekt onaangetast. Het is toch waanzin dat nu al het onvoorstelbaar grote bedrag van 2,5 biljoen euro is uitgegeven om wereldwijd banken te redden. Voor geen

enkel probleem van de mensheid is ooit een dergelijke gezamenlijke actie ondernomen. Met dit geld hadden wel al lang een einde gemaakt aan de ergste armoede in de wereld en het klimaat gered!

Wat volgt hieruit? De vrijemarkteconomie moet plaats maken voor een sociale internationale economische orde, waarbij de Verenigde Naties een leidinggevende rol zouden moeten vervullen. Een nieuwe internationale financiële orde moet de verzorgingsstaat bevorderen, de verarming stoppen en ecologisch duurzame economieën begunstigen. De Europese Unie kan bij de vorming van deze nieuwe orde een beslissende rol spelen, mits ze kan aantonen dat de recessie die door de financiële crisis is ontstaan, door een gemeenschappelijk optreden van de Europese landen effectief wordt bestreden. Daarvoor moet de EU echter eerst haar eigen huis op orde brengen.

Commissievoorzitter Barroso zei zojuist dat buitengewone tijden om buitengewone maatregelen vragen. Juist, maar heb dan ook het lef om op te treden! Heb de moed om het op sterven na dode Stabiliteitspact te vervangen door een economisch en sociaal pact dat alle lidstaten ertoe verplicht hun economisch en financieel beleid met elkaar te coördineren. Heb als Commissie dan toch de moed om eindelijk kleur te bekennen en plaats het thema sociale rechtvaardigheid zonder voorbehoud bovenaan de Europese agenda. In het wetgevings- en werkprogramma schieten de sociale aspecten er opnieuw bij in. Daarin wordt alleen maar vaag over “sociale druk” gesproken waarop in een tijd van economische nood moet worden gereageerd. Waarom noemt u de ernstige sociale problemen niet bij hun naam? Waarom zegt u niet duidelijk dat het niet langer aanvaardbaar is dat de armoedekloof steeds groter wordt? Waarom zegt u niet duidelijk dat het niet langer aanvaardbaar is dat winsten worden geprivatiseerd en verliezen op de samenleving worden afgewenteld? Ik vraag me af wanneer de dramatische situatie met betrekking tot werkloosheid, armoede en ongelijkheid de Commissie eindelijk tot het besef brengt dat we niet op dezelfde weg kunnen doorgaan, zoals in het werkprogramma wordt gesuggereerd. Het neoliberalisme heeft de economie verwoest. Het is hoog tijd dat in Europa een frisse wind gaat waaien!

Paul Marie Coûteaux (IND/DEM). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik geloof dat ik niet de enige ben die verbaasd is over het verschil tussen de meest eenvoudige duidelijke zaken van deze tijd en wat ik hier hoor, met name van vertegenwoordigers van de Raad en de Commissie, maar ook van mijn Europaminnende collega's. Dit verschil doet trouwens onherroepelijk denken aan de onschuldige of tevreden conversaties van Byzantium, van de hiërarchen van Byzantium, terwijl hun rijk naar het niets afgleed.

Wij hebben niet te maken met zomaar een crisis – overigens een bespottelijk woord voor een recessie – maar met een omverwerping van de basis van de globalisering die de twintigste eeuw zozeer heeft gekenmerkt. Ik geloof niet dat het een kredietcrisis is, maar een credocrisis, een crisis van uw credo's, en ik roep u op om de moed te hebben om de zaken in hun echte dimensies te aanschouwen. Ik heb geen tijd om deze credo's op te noemen, maar de liberalisering van krediet, deze kredietsteigers, zijn uiteraard het gevolg van een blind geloof in de onzichtbare hand en misschien zelfs in automatische vooruitgang.

Het antwoord is natuurlijk kredietcontrole door de staten. Vrijhandel en versnelling van de vrijhandel vormen geen oplossing. Integendeel, we moeten de grenzen weer beschermen, de volkeren weten dat heel goed. Superstructuren zoals deze mogen geen bezit nemen van de politiek. Het fiasco van het Verdrag van Lissabon zou u aan het denken moeten zetten. We moeten terug naar de ware legitieme instantie, namelijk de soevereine staten.

Luca Romagnoli (NI). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, de financiële crisis en de vertraging van de economie benadrukken de centrale rol die de lidstaten en tevens de Europese Unie zouden moeten spelen in het garanderen van de sociaaleconomische welvaart, maar er moet ook op worden gewezen dat de politiek de economie weer volledig onder controle zou moeten houden en met ieder mogelijk middel de virtuele geldhandel, die nog steeds de toekomst van miljoenen mensen bepaalt, zou moeten bestrijden.

Het reduceren van de impact van de wereldwijde vertraging op de Europese economie, in termen van werk en economische activiteit, zou gepaard moeten gaan met de bevordering van een aanpak gebaseerd op het Europese sociale model. Werkgelegenheid en sociale bescherming ten behoeve van economische groei zouden de prioriteiten voor 2009 moeten zijn. Eindelijk komen er praktische maatregelen om de regels van het Europese financiële systeem te hervormen, eindelijk, nadat het bankwezen en het financiële stelsel de mogelijkheid hebben gehad om vermogens van overheden en particulieren er doorheen te jagen.

De strategie van de Commissie om degenen die op het punt staan om hun baan te verliezen te steunen, lijkt mij te gering, en de hulp komt tevens te laat, net als de hulp aan kleine en middelgrote ondernemingen en de investeringen in onderzoek. Ik merk vooral dat de bespoediging en de uitvoering van cohesieprogramma's de aandacht afleiden van andere zaken die nodig zijn. Voordat wij ons zorgen maken over het vertrouwen

in de markten, zouden regeringen en commissies het vertrouwen van burgers in de onafhankelijkheid van degenen die hen beschermen tegen de invloed van het off-shore bankieren moeten herstellen.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, ik zal niet te lang ingaan op de diagnose van de financiële crisis. We zijn het er allemaal over eens dat dit van een liquiditeitscrisis tot een solvabiliteitscrisis is uitgegroeid die op haar beurt in een vertrouwenscrisis is uitgemond, die weer tot een beperking van de kredietverlening heeft geleid die uiteindelijk de reële economie heeft geschaad.

Het antwoord, in tegenstelling tot wat hier is gezegd, is niet een verenigd Europees antwoord geweest. In het beste geval is het een gecoördineerd antwoord geweest. U kunt wel zeggen dat er in de huidige situatie niet nog meer kan worden gedaan, maar ik denk dat er wel meer kan worden gedaan.

Op het gebied van de redding van financiële instellingen en op het gebied van liquiditeit en solvabiliteit is het schokkend om te zien dat drie instellingen tegelijkertijd de markt te hulp schieten en leningen verstrekken: de Europese Centrale Bank, de Europese Investeringsbank en de Commissie zelf, die elkaar onderling beconcurreren en elkaar daardoor schade toebrengen.

Op het gebied van de bestrijding van de reële crisis is op de top van Washington aangekondigd dat er begrotingsmaatregelen zullen worden genomen, maar niet welke. Sommige landen zullen voor belastingverlaging kiezen, andere voor een programma van overheidsbestedingen in de meest zuivere Keynesiaanse stijl. We zouden er goed aan doen om vast te stellen, als al deze maatregelen niet worden gecoördineerd, welke van deze maatregelen werken en voordeel opleveren voor landen die maatregelen nemen die niet werken, en we zouden er ook goed aan doen om regels met betrekking tot het stabiliteits- en groeipact vast te stellen.

Internationaal gezien is het waar dat mijn land, Spanje, en Tsjechië en Nederland de top in Washington hebben bijgewoond, maar ze zijn niet aanwezig geweest bij de voorbereidende vergaderingen en niemand kan garanderen dat ze daar in de toekomst wel voor zullen worden uitgenodigd. Ik vraag de Raad en de Commissie hoe ze het bestuur van het Internationaal Monetair Fonds denken te gaan hervormen en hoe ze denken te bereiken dat in het fonds voor financiële stabiliteit alle landen die daarin vertegenwoordigd moeten zijn ook vertegenwoordigd worden.

Ik eindig met een waarschuwing. Het Parlement wordt gevraagd mee te werken aan het programma van de Commissie. Dat heeft het altijd gedaan. En als de Commissie goed had geluisterd naar de waarschuwingen die we sinds 1999 in diverse verslagen hebben gegeven en die de Commissie, met name in de persoon van de heer McCreery, in de wind heeft geslagen, dan zou de situatie er nu heel anders uitzien.

Robert Goebbels (PSE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, 2009 zal de geschiedenis ingaan als het jaar van de tweede grote, internationale economische crisis.

In zijn boek over de crisis van 1929 stelt John Kenneth Galbraith dat deze ramp het bijzondere kenmerk had dat het ergste steeds maar ernstiger bleef worden. De crisis van de *subprime*-hypotheken heeft een spiraal van deflatie ontketend die niet alleen de financiële wereld raakt, waar in een jaar tijd meer dan 60 procent van het internationale beurskapitaal is verdwenen.

Deze liquiditeits- en solvabiliteitscrisis heeft steeds meer gevolgen voor de reële economie. De term "reële economie", als tegenstelling van de financiële sector, is interessant, want hiermee wordt het virtuele karakter van de meeste financiële middelen onderstreept. Na de instorting van de financiële markten laten de lidstaten weer volop van zich horen. De ene na de andere top wordt georganiseerd. Tijdens de top van Washington werd een indrukwekkende catalogus opgesteld van prijzenswaardige intenties. Met de retrospectieve helderziendheid die onze grote en kleine leiders kenmerkt, worden harde maatregelen voorbereid om de risico's adequaat in te schatten en om buitensporige hefboomeffecten te voorkomen. Toezicht moet doeltreffender worden, zonder de innovatie te verstikken. Er wordt geapplaudisseerd in afwachting van nadere informatie over een adequate regelgeving waarmee buitensporige risico's worden vermeden en niet in overmatige regelgeving wordt vervallen.

De terugkeer van de lidstaten als regelgevers op de markten moet worden toegejuicht, maar helaas is dit vaak de terugkeer van de nationale, egoïstische staat.

In een wereld die opener is dan in 1929 zal iedere nationale maatregel snel uitgewerkt zijn. De recessie vraagt om internationaal solidair optreden. De Europese Unie moet al haar krachten mobiliseren, alle beschikbare nationale begrotingsmiddelen inzetten voor investering in met name infrastructuur voor groei en de koopkracht ondersteunen.

President Obama is naar verluidt voornemens om een conjunctureel programma op touw te zetten waarvan de kosten 4 procent van het Amerikaanse BBP bedragen. De 27 lidstaten van de Europese Unie, die tezamen minder schulden hebben dan de Verenigde Staten, moeten een soortgelijk initiatief opzetten om Europa en de wereld uit een financiële crisis te halen die naar het zich laat aanzien iedereen zal aangrijpen.

Jean Marie Beaupuy (ALDE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, geachte collega's, de Europese verkiezingen van 2009 staan voor de deur. In 2009 krijgen wij ook een nieuwe samenstelling van de Commissie. In 2009 zullen er natuurlijk ook andere voorzitterschappen zijn. Maar dat alles is maar betrekkelijk van belang. Het leven gaat gewoon door en onze burgers verwachten van onze instellingen dat ze antwoorden vinden voor hun zorgen, zonder kortzichtigheid en met doelstellingen voor de lange termijn die onmiddellijk uitvoerbaar zijn.

In het licht hiervan wil ik er met klem op wijzen dat in 2009 op twee cruciale gebieden stappen moeten worden ondernomen. Het gaat er allereerst om – en dat is door alle sprekers voor mij ook gezegd – dat er gereageerd wordt op de financiële crisis. Ik heb vastgesteld – en ik denk dat niemand dit is ontgaan – dat de Commissie en het voorzitterschap elkaar op de schouder kloppen. Mag ik daarbij toch aantekenen, mevrouw de commissaris, dat er gelukkig wel gescoord is maar dat de wedstrijd nog niet over is.

Als ik dus een suggestie zou mogen doen, dan is het wel dat het voorzitterschap en de Raad alle zeilen bijzetten en het ijzer smeden als het heet is, opdat wij in de 27 lidstaten snel oplossingen vinden voor de financiële crisis. Maar zoals gezegd komt een crisis nooit alleen en als men niet door een volgende crisis overvallen wil worden, zal het programma voor 2009, zoals voorzitter Barroso heeft laten doorschemeren, moeten ingaan op de uitdagingen die ons nog te wachten staan.

Zoals mijn collega, mevrouw Wallis, reeds zei, doet onze fractie daarom een reeks voorstellen. Een aantal collega's van mij zal daar nog nader op ingaan. Ik wil zelf graag wijzen op een punt dat mij essentieel lijkt en waar wij nadrukkelijk op willen wijzen, namelijk dat uw Commissie ervoor moet zorgen dat zij volledig gebruikmaakt van de structuurfondsen, die momenteel namelijk 36 procent van onze begroting uitmaken en waarmee wij veel efficiënter zullen kunnen optreden, solidariteit tussen onze regio's kunnen bewerkstelligen en de onmisbare instrumenten kunnen verkrijgen die noodzakelijk zijn om de uitdagingen van deze tijd te kunnen aangaan.

Laten wij tot slot, nu de winter net is aangebroken, de woningcrisis die ons teistert niet vergeten. Wij rekenen dan ook op uw inzet op dit gebied, mevrouw de commissaris, en met name op een reactie op de twee verzoeken die wij hebben ingediend voor een studie over dit onderwerp.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, ondanks dat deze crisis naar onze zienswijze een herstructurering van ons bancaire financiële landschap op ons continent vereist, heeft deze helaas niet geleid tot de oprichting van, om de dingen bij hun naam te noemen, een reeks serieuze financiële instellingen in Europa die daadwerkelijk in staat zijn om het toekomstige kader van de markten te schetsen. Dit is nergens zichtbaar en nergens merkbaar.

Eén ding is echter zeker: alle voorschriften die door de G20 in aanmerking zijn genomen, zullen dode letter blijven als de belastingparadijzen niet worden aangepakt. Dat is de belangrijke kwestie die nog ontbreekt en die niet in de officiële debatten van de lidstaten voorkomt. Die belastingparadijzen maken het mogelijk om de regels die wij willen opstellen en die op de financiële markten worden toegezegd, volledig te omzeilen. Toen de nieuwgekozen president Obama nog senator was, stelde hij strenge maatregelen tegen belastingparadijzen voor, en wij mogen ons wel afvragen of hij als nieuwe president nog het lef zal hebben om actie met betrekking tot deze kwestie te ondernemen, gezien het netwerk van de *haute finance* dat alle bewegingen lijkt te hebben gecontroleerd, en vooral in het licht van de genereuze miljardenfinanciering van de verkiezingen, en of hij niet alleen de Verenigde Staten, maar ook Europa, en in het bijzonder Groot-Brittannië, kan overtuigen.

Ik denk dat wij in plaats van het vragen om algemene beginselverklaringen, effectieve en concrete maatregelen zouden moeten nemen die werkelijk leiden tot een herstel van de economie en de productie, dat nodig is om nieuwe economische crises te voorkomen en om uit de huidige crisis te komen.

Gezien de huidige situatie die wordt gekenmerkt door een algemene en wijdverbreide schuldenlast van de markt en de enorme deflatie die te wijten is aan onvoldoende geldcirculatie, is het absurd om voor te stellen dat de lidstaten zich verder in de schulden zouden moeten steken ten opzichte van de particuliere centrale banken, om liquiditeit aan het kredietwezen en aan de consumentenmarkt te verschaffen.

Ik zou met de volgende opmerking willen afsluiten: het lijkt mij duidelijk en onbetwistbaar dat de crisis zal leiden tot het creëren van een mondiaal orgaan voor zowel de economie als voor de politiek. De wereldorde die een aantal maanden nog door iedereen werd gevreesd, en door iedereen werd vermeden, lijkt vandaag de dag bijna onvermijdelijk te zijn en wordt verwelkomd alsof het dé redding betreft. Nee tegen de globalisering!

Rebecca Harms (Verts/ALE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik wil om te beginnen zeggen dat alles wat de Commissie en de Raad vandaag over een *New Green Deal* voor de bestrijding van de mondiale financiële crisis hebben gezegd, naar mijn mening onjuist is, en dat ten aanzien van deze *New Green Deal* nog absoluut geen politieke commitment bestaat.

Al verschillende maanden trekken de Europese industriebonden ten strijde tegen ons klimaat- en energiebeleid. De voorstellen van de commissarissen Dimas, Piebalgs en Michel met betrekking tot het ontwikkelingsbeleid worden consequent afgezwakt, verwaterd en vertraagd. De financiële crisis is voor de industriebonden geen aanleiding geweest om van deze negatieve houding af te stappen. Integendeel, ze gebruiken de crisis juist om de druk op een consequent klimaat- en energiebeleid verder op te voeren.

Ik geloof dat dat op deze plaats duidelijk moet worden gezegd, want de waarheid komt toch aan het licht en met alleen maar praten over nieuw beleid komen we niet ver. Wanneer u goed kijkt naar de huidige onderhandelingen over het klimaatbeleid tussen de Raad, de Commissie en het Parlement, zult u zien dat ik gelijk heb. Deze onderhandelingen zijn namelijk verre van ambitieus en staan juist in het teken van dat verouderde industriebeleid waarvan niemand hier iets schijnt te willen weten.

Commissievoorzitter Barroso en de commissaris voor Ondernemingen en industrie, de heer Verheugen, zijn daar naar mijn mening verantwoordelijk voor. Ik zou graag zien dat het Parlement zich eindelijk achter die personen schaart die zich net als commissaris Dimas of commissaris Michel daadwerkelijk sterk maken voor duurzame strategieën. Wat we nu nodig hebben, is oprechtheid.

Achim Steiner van het UNEP (Milieuprogramma van de Verenigde Naties) presenteerde twee weken geleden in Londen een heel goed programma. Laten we daarmee aan de slag gaan en ophouden loze praatjes te houden, zoals in het eerste deel van het debat is gebeurd. De komende weken hebben we de gelegenheid de dialoog af te ronden. Dan zullen we kunnen beoordelen of hier vandaag door de Commissie en de Raad is gehuicheld of dat het ze ernst was.

Esko Seppänen (GUE/NGL). - (FI) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, de wereld leidt aan de *Mad Money Disease* ofwel de "gekegeldziekte". Dat is een Amerikaanse ziekte die is veroorzaakt door goedkoop, gemakkelijk geld. De waarde van eigendom werd geharmoniseerd toen investeerders collectief dronken waren op de beurs en geilden op onroerend goed. De ziekte verspreidde zich via de beurzen in de vorm van derivaten en swaps en werd een pandemie. Nu heeft iedereen een kater.

De Verenigde Staten van Amerika is het vaderland van het kapitalisme, waar geld de moedertaal is en de dictatuur van de markt heerst. De overheid als regelgever en toezichthouder wordt er gedemoniseerd: er zijn geen juridische belemmeringen of ethische beperkingen voor de begeerte naar gek geld. Daar vond de grootste groei-explosie in de economische geschiedenis plaats, maar dit was in feite consumptie zonder sparen en de Verenigde Staten werd de grootste schuldenaar ter wereld.

Toen volgde het China-syndroom: de reactor van het systeem, Wall Street, smolt en het systeem zat plotseling vol giftige waardepapieren en radioactieve schuld. Zij doden de zieke banken die zijn verzwakt door de excessen van speculatie. Terwijl aanvankelijk de winsten van de speculanten werden geprivatiseerd, worden nu de verliezen gesocialiseerd en wordt private schuld vervangen door publieke schuld. De markten waren vrij en niets of niemand beschermde het kapitalisme tegen zichzelf, tegen het totalitarisme van geld. De investeringsbanken waren als een zwerm sprinkhanen in een open veld.

De waarde van de valutahandel op de markten is 125 keer de praktijkwaarde van het geld. Het grootste deel van het gemakkelijke geld is virtueel en ongedekt geld, dat nu als afschrijvingen terugkeert naar de balansen van de banken. Het is een bedreiging voor de kredietcrisis: het gevaar bestaat dat de schulden- en bankencrisis een allesomvattende economische crisis wordt met honger, werkloosheid en een slecht sociaal welzijn. Wij weten wie de schuldigen zijn, maar het aantal slachtoffers is nog onbekend.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag tegen de commissaris zeggen dat zij nu en bij haar aanstaande werkprogramma te maken zal krijgen met de financiële crisis. Verschillende landen om Europa heen zijn op verschillende manieren door de crisis getroffen, maar één ding is zeker: de

financiële instellingen in al die landen hebben in meer of mindere mate 'giftige' Amerikaanse risicohypotheken aangekocht. Weet u in welke mate Europeanen instrumenten als CDO's hebben aangekocht? Dat zijn schuldobligaties met onderpand, en de Amerikaanse ratinginstellingen hadden hun voorgespiegeld dat die CDO's een bepaalde rating hadden, maar nadat ze uit elkaar waren gespat, bleken ze in werkelijkheid 'giftig' te zijn. Het bleek om dubieuze projecten te gaan. Het lijkt mij toe dat die instellingen de kwaliteit van die producten op grote schaal onjuist moeten hebben voorgesteld, anders waren er niet zo veel zo gemakkelijk verkocht.

Ik wil graag weten of de feiten over de informatie die verstrekt is bij de verkoop van deze producten al door de Commissie onderzocht zijn en, zo ja, wat de uitkomst van dat onderzoek is wat betreft de mate waarin er een verkeerde voorstelling van zaken is gegeven. Als er inderdaad onjuiste informatie is verstrekt, wil ik ook graag weten of de Commissie van mening is dat er voor diegenen die door de nalatigheid van de rating-instellingen te lijden hebben – of erger, want ons hele financiële systeem is onder vuur komen te liggen – een wettelijke mogelijkheid is verhaal te halen.

Andreas Mölzer (NI). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, de EU kan zich tegenwoordig in het licht van de economische en financiële crisis verheugen in een toenemende populariteit en meer vertrouwen onder lidstaten en burgers, omdat ze denken zich achter haar muren voor de crisis te kunnen verschansen.

Door de grootte van de interne markt en door de euro heeft de Unie ongetwijfeld een betere kans om de crisis te boven te komen. Maar ze heeft in ieder geval plichten jegens de burger. Die moet ze nakomen door hem tegen ongebreideld winstbejag en de gevolgen van de globalisering te beschermen. Het antwoord op de crisis mag niet beperkt blijven tot vele miljarden aan kredieten voor de auto-industrie. Het midden- en kleinbedrijf (KMO's), toch de grootste werkgever, moet eveneens worden ondersteund. In geen geval mogen de Europese werknemers ten behoeve van een *blue card*-golf van geschoolde arbeidskrachten uit derde landen tot werkloosheid worden veroordeeld.

De EU moet er dus voor zorgen dat haar burgers niet binnenkort ontwaken in een Europa dat de laatste resten van het nationaal vermogen van de lidstaten heeft verkwanseld, in een Europa van massa-immigratie!

Giles Chichester (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, gebeurtenissen komen zelden gelegen en een crisis komt per definitie altijd ongelegen. De financiële en economische crisissen waarmee we nu geconfronteerd worden, zijn op zichzelf al niet welkom, maar ze overvallen ons ook nog eens in de afsluitende maanden van het Parlement en het laatste jaar van de Commissie, waarin we allemaal misschien aan de nieuwe verkiezing en aan nieuwe benoemingen denken.

Dit werkprogramma van de Commissie voelt bijna als 'business as usual', maar in de situatie waarin we verkeren hebben we frisse ideeën nodig over hoe we een dreigende, diepe recessie moeten afwenden. Europa staat voor een grote uitdaging, omdat de meeste fiscale beleidsmaatregelen op nationaal niveau genomen moeten worden, terwijl de EU een cruciale coördinerende rol heeft. Door de grootschaligheid van de uitdagingen waar we mee geconfronteerd worden, is die coördinatie uiterst belangrijk.

Op het gebied van energie hebben we een aardig idee van wat er gedaan moet worden, maar de meeste taken kunnen lang niet in een of twee jaar uitgevoerd worden, en daarom is het misschien alleen mogelijk op het gebied van energie-efficiëntie snelle maatregelen te nemen waar we iets aan hebben. In het bijzonder zou het nuttig kunnen zijn de BTW voor verbetering van de energie-efficiëntie van gebouwen te verlagen en een informatiecampagne te starten over gedragsverandering.

Maar afgezien daarvan denk ik dat er nooit een beter moment is dan nu om een van de beroemde clubs van wijzen van de EU – en in dit geval stel ik een club van wijze mannen en vrouwen voor – aan te wijzen om na te denken over de uitdaging waar we voor staan en originele oplossingen te bedenken die uitgaan boven de kortetermijnoplossing van belastingcadeautjes. Ik hoop dat de Raad en de Commissie dit idee gunstig gezind zullen zijn.

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, het is een vicieuze cirkel waarin we verkeren, in die zin dat financiële instellingen meer verliezen lijden op hun balans als de economie negatief wordt, waardoor er grotere spanningen komen te staan op de interbancaire markt, waardoor er een verdere kredietchaarste ontstaat, waardoor er een nog grotere negatieve groei ontstaat. De mensen zullen niet begrijpen waarom we het geld van belastingbetalers wel kunnen gebruiken om banken te redden en niet om wat banen te scheppen. Daarom concentreer ik mij vandaag op de vraag hoe we deze kredietcrisis, maar vooral ook de recessie waar we middenin zitten, kunnen herwaarderden.

Ik zie het zo dat we volgend jaar het risico lopen op een negatieve groei in de Europese Unie als zodanig van 1 procent – niet slechts 0,3 procent, maar 1 procent. Als we dat vooruitzicht – dat niet onwaarschijnlijk is – voor juist aannemen, is het onze doelstelling en onze plicht die recessie te voorkomen. Minus 1 procent volgend jaar komt overeen met een stabiliteits- en groeipact van meer dan minus 3 procent. Mijn punt is dat we het stabiliteits- en groeipact niet kunnen redden als we niets doen. Het zal erger worden als we niet iets doen.

Wat kunnen we er dan aan doen? Ik weet dat het niet gemakkelijk is. Ik weet dat de regeringen van mening verschillen, maar ik vind dat de Commissie de plicht heeft te proberen alle regeringen samen te brengen om één gemakkelijke klus te klaren. Ik weet dat u, in Berlijn, ‘nee, dankjewel,’ zegt tegen coördinatie, omdat dat betekent dat de Duitse regering meer moet betalen aan andere regeringen. Ik wil u zeggen dat u dat niet hoeft te doen, beste vrienden in Berlijn. We kunnen dingen samen doen zonder dat een regering extra uitgaven hoeft te doen aan andere. Het gaat erom te begrijpen dat u een meerwaarde zult hebben als er de volgende paar jaar op hetzelfde moment geïnvesteerd wordt.

Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft een eenvoudige berekening gemaakt. Stel dat alle G20-landen precies 1 procent meer van hun BBP in banen investeren. Als ze dat tegelijkertijd doen, komt er een extra procent gratis bij. Wat ik dus zeg is dat ieder land in Europa het kan halen, mits de landen het samen doen. Als ieder land in Europa 1 procent van zijn BBP zou investeren om de recessie tegen te gaan, en als het dat op intelligente wijze zou doen, en als het dat sociaal zou aanwenden voor meer en betere banen, met zorg voor de kwetsbaarste groepen, dan krijgen ze er een extra procent gratis bij.

Daarom moet ik wel een beroep doen op de Commissie. Vice-voorzitter Wallström, ik verzoek u een simpel scenario te maken dat laat zien wat er gebeurt als al onze belangrijkste regeringen doen wat ik hier net gezegd heb, dus een scenario waaruit blijkt dat ze allemaal beter af zullen zijn, niet alleen wat banen betreft, maar ook op het gebied van de overheidsbegroting en het stabiliteits- en groeipact. Het is eenvoudig uit te voeren. Als u het gereedschap daarvoor niet hebt, dan heb ik het wel. Ik ben graag bereid u erbij te helpen.

(Applaus)

VOORZITTER: MECHTILD ROTHE

Ondervoorzitter

Andrew Duff (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de crisis zal een dramatisch effect hebben op de toekomst van de euro. Denemarken en Zweden moeten eerder lid worden dan ze voor ogen hadden en ook in Groot-Brittannië is het tijd om met het debat te beginnen.

In 1997 heeft toenmalig minister van Financiën Brown vijf zogenaamde tests bedacht op basis waarvan we zouden kunnen beoordelen of het pond sterling vervangen zou kunnen worden door de gemeenschappelijke munt. Nu, met deze crisis, zijn al die vijf tests opeens positief. De wisselkoers van het pond is gedaald tot een concurrerend wisselkoersniveau, de arbeidsmarkten zijn flexibel, de eens zo trotse City loopt het risico aan de kant geschoven te worden als gevolg van het strengere toezicht en de regels binnen de eurozone, en de economische cycli van Groot-Brittannië en de eurozone lopen nu volledig synchroon, terwijl we tegelijkertijd de recessie in duiken.

De slim verborgen gehouden komst van de heer Brown naar de eurogroeptop in Parijs was een opmerkelijke prestatie van het Franse voorzitterschap. Ik doe een beroep op de heer Brown om nu de voorwaarden van het debat binnen het Verenigd Koninkrijk te wijzigen. Als hem dat niet lukt, blijft het pond eeuwig een pingpongbal die ongecontroleerd tussen de grote voetballen van de euro en de dollar heen en weer stuitert.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Als Slowaaks afgevaardigde ben ik uitermate ingenomen met de toetreding van Slowakije tot de eurozone. Dit is een duidelijk bewijs van het feit dat ervaren economen er maar al te vaak naast zitten met hun prognoses en visies. Zestien jaar geleden achtten Europese zieners en economen de idee van een zelfstandige en levensvatbare Slowaakse republiek onhaalbaar. Vandaag de dag is Slowakije wat de economie aangaat koploper van de twaalf nieuwe lidstaten.

Ik zou graag de Europese Commissie willen adviseren om zich bij het opstellen van haar prioriteiten niet blind te staren op allerlei toch geen hout snijdende economische visies, maar te kijken naar de burger en zijn behoeftes. Daarmee bedoel ik in de eerste plaats een goede gezondheid en hoogstaande sociale voorwaarden voor een waardig leven. In tijden van economische stress en sociale druk op de mensen mogen we niet hun gezondheid uit het oog verliezen.

Het vrije verkeer van personen in de Europese Unie gaat helaas niet hand in hand met toegang tot medische zorg, zeker niet op preventief vlak. Verder nog dient te worden gezorgd voor een doeltreffende tenuitvoerlegging van grensoverschrijdende patiëntenzorg. Want zonder gezonde burgers is een gezonde Unie een onhaalbare kaart.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, het is duidelijk dat het werkprogramma van de Commissie voor 2009 op het gebied van het buitenlands beleid, en op alle andere gebieden, niet kan worden losgekoppeld van de internationale financiële crisis, zoals de voorzitter van de Commissie, de heer Barroso, ons heeft gezegd.

Daarom begrijpen we dat het goed is om de hervorming van de Bretton Woods-instellingen te steunen, om de hervatting van de besprekingen over de Wereldhandelsorganisatie te bevorderen en om het werk aan de hervorming van het systeem en de organen van de Verenigde Naties, dat in februari van start gaat, nauwlettend te volgen.

En het is ook duidelijk, mevrouw de Voorzitter, dat we een nieuwe relatie moeten ontwikkelen met de nieuw aan te treden regering van de Verenigde Staten, een land waarmee we vaak op één lijn zitten, maar waarmee we ook op enkele gebieden van mening verschillen, met name met betrekking tot de doodstraf, het Internationaal Strafhof en het Protocol van Kyoto, en dat we overeenstemming moeten bereiken met het oog op de komende top van Kopenhagen en over de wetten met extraterritoriale werking en andere onderwerpen.

Ik denk dat het ook belangrijk is dat we een gezamenlijk standpunt innemen met betrekking tot Centraal-Azië: de nucleaire crisis in Iran, de aankondiging van een rustige en verantwoorde terugtrekking uit Irak en het verzoek van de regering van de Verenigde Staten om de westerse aanwezigheid in Afghanistan te versterken, en dat we onderzoeken hoe we het vastgelopen onderhandelingsproces in het Midden-Oosten weer vlot kunnen trekken.

Wat betreft het Amerikaanse continent, mevrouw de Voorzitter, denk ik dat we de Commissie, en met name commissaris Benita Ferrero-Waldner, moeten steunen bij het sluiten van de associatieovereenkomsten met Midden-Amerika en vooral bij het heroriënteren van de onderhandelingen met de Andesgemeenschap.

Dit zou, na de strategische partnerschappen waarover de Europese Commissie onderhandelingen heeft geopend met Brazilië en Mexico, wellicht ook de weg kunnen zijn die we moeten volgen in de onderhandelingen met Mercosur, die al te lang vastzitten.

Op ons continent, mevrouw de Voorzitter, moet de associatieovereenkomst met Rusland een nieuwe impuls krijgen, maar wel op basis van respect voor de internationale rechtsorde. In dit verband moet heel duidelijk het accent wordt gelegd op de eerbiediging van landsgrenzen en van de mensenrechten, het bevorderen van het nabuurschapsbeleid en tegelijkertijd het sluiten van associatie- en stabilisatieovereenkomsten.

Het is duidelijk dat er met betrekking tot de situatie in Afrika veel werk te doen is, zoals de voorzitter van de Commissie heeft gezegd. Mevrouw de Voorzitter, mij lijkt het belangrijk dat de Europese Unie, wanneer de hervormingsprocessen in verband met het Verdrag van Lissabon en de uitbreiding eenmaal zijn voltooid, een in essentie geografische visie op haar eigen bestaan ontwikkelt, of daarnaar terugkeert, waarbij moet worden bedacht dat China en India tegen 2050 de helft van het mondiale bruto binnenlands product voor hun rekening zullen nemen, zoals dat ook rond het begin van de negentiende eeuw het geval was.

Daar moeten we ons op voorbereiden, mevrouw de Voorzitter, en mevrouw de vicevoorzitter van de Commissie, ik kan zeggen dat onze fractie de Commissie daarbij zal steunen.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, met betrekking tot de G20 denk ik dat de Europese Unie daar met goede voorstellen op de vergadering is verschenen. Wanneer men de conclusies leest, zou het allemaal best wat doortastender mogen. Hoe gaan wij de kwestie van de ratingbureaus, de hedgefondsen en de belastingparadijzen aanpakken? Het wemelt van de goede bedoelingen maar als wij uitsluitend vertrouwen op zelfregulering en gedragscodes, dan zal het ons niet lukken. Laten wij zowel realistisch als ambitieus zijn.

Wat de vertegenwoordiging van de Europese Unie aangaat, ziet het plaatje er duidelijk minder goed uit. Hier is voortgang geboden. Niet alleen de grote lidstaten moeten zich daar bewust van zijn maar ook de kleine landen, die vaak de dienst uitmaken binnen het IMF en niets van hun macht willen opgeven. Ieder moet zijn steentje bijdragen opdat wij in de nabije toekomst als Europese Unie sterker vertegenwoordigd zijn.

Dan nu iets over de reële economie. Ik heb gehoord wat voorzitter Barroso daarover te vertellen had en ben nogal verbaasd. Wanneer de Commissie haar initiatiefrecht uitoefent, is dat voor hem blijkbaar een blijk van populisme. In dat geval nodig ik de Commissie uit de voorstellen van mijn collega Poul Nyrup Rasmussen over te nemen, zelfs als die als populistisch betiteld zouden worden. Doen wij namelijk op het terrein van de wereldeconomie niets, dan zullen we op dezelfde manier falen als Ierland en dezelfde strategie voor economisch herstel volgen als Ierland heeft gedaan om zijn banksector te redden; een strategie van 'ieder voor zich', heeft in een periode van globale crisis in een geglobaliseerde wereld geen enkele kans van slagen.

Dit zou alleen maar een verspilling publieke middelen zijn en van geen nut zijn voor de Europese Unie als deze de VS wil inhalen, die al een grootschalig herstelplan heeft ingevoerd.

Wij moeten Europees denken, wij moeten mondiaal denken en wij moeten op nationaal niveau gezamenlijk en gecoördineerd optreden, waarbij van de kant van de Commissie initiatieven moeten komen. Dat verwachten wij van de Commissie op 26 november dit jaar. Wij rekenen op een ambitieus Europees herstelplan.

Lena Ek (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, een crisis zou niet alleen een tijd voor actie moeten zijn, maar ook voor reflectie. Als we het eens worden over het klimaatpakket, kunnen we niet alleen het klimaat redden – zodat ons rampen, epidemieën en kosten bespaard worden – maar ons ook op de beste manier voorbereiden op de tijden die komen. In een recessie moeten we ons voorbereiden op de tijd erna en op nieuwe markten. Ik ben van mening dat we ervoor moeten oppassen dat we geen goed geld naar kwaad geld gooien.

Als dit voorbij is, zullen de consumenten dan echt een grote, benzine slurpende auto willen kopen, of zullen ze een kleine, slimme auto willen hebben? Toen ik nog studeerde had ik een professor die zei: "Bij twijfel niet doen". Wat we wel nodig hebben is een *Green New Deal* voor investeringen, innovatieonderzoek en slimme energietechnologie, bijvoorbeeld voor auto's. We hebben een *Green New Deal* nodig voor nieuwe banen en duurzame nieuwe welvaart.

De ALDE-Fractie zal zich inspannen voor een open, groen, veilig en ondernemend Europa en zal het werkprogramma van de Commissie op die gebieden steunen.

Manfred Weber (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik wil vandaag iets zeggen over interne veiligheid en het werkprogramma. Maar eerst wil ik een opmerking over een andere kwestie maken. We praten voortdurend over banken. In mijn geboortestreek heeft een paar weken geleden een groot bedrijf met tweeduizend medewerkers het faillissement aangevraagd. Die mensen komen op straat te staan omdat de banken geen krediet meer verstrekken. De crisis treft dus al duidelijk de reële economie. Daarom wil ik de Commissie voorstellen nog eens te kijken naar een van haar antwoorden op de crisis en de wetgeving inzake staatssteun, die we nu ten aanzien van de banken opschorten en die plotseling niet meer van kracht is, in het licht van de huidige crisis te herzien. Zo kunnen we ook de middenstand helpen.

Ik wil echter vooral iets zeggen over het werkprogramma van de Commissie, meer in het bijzonder over het thema van de interne veiligheid. Na het lezen van het programma was ik teleurgesteld, want behalve de economische kwesties zijn er nog andere grote uitdagingen. Ik zie dat we met betrekking tot het Schengeninformatiesysteem (SIS) enorm grote successen hebben behaald. Zwitserland treedt nu toe en maakt al voor de feitelijke toetreding melding van grote successen dankzij het SIS. Toch zegt de Commissie in haar programma niet hoe ze ervoor gaat zorgen dat we eindelijk SIS 2 in gebruik kunnen nemen. Het wordt elke maand weer uitgesteld en er worden geen vorderingen gemaakt.

Ook op het tweede terrein, dat voor politiesamenwerking zo enorm belangrijk is, namelijk de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit en de praktische samenwerking tussen politiediensten, maken we geen enkele vooruitgang. Het ontbreekt aan een helder juridisch kader. Ook hierover wordt in het werkprogramma 2009 helaas met geen woord gerept. Ik had op dit terrein graag meer inzet gezien.

Tot slot nog het volgende: in het programma wordt een beschrijving gegeven van het migratievraagstuk, het migratienetwerk, de immigratie en de *blue card*, waarover we morgen in debat zullen gaan. De burger zou zich kunnen vinden in meer openheid voor immigranten wanneer we hem duidelijk zouden zeggen dat we illegale immigratie bestrijden en daar ook een einde aan zullen maken. Dat is een van de verbanden die we niet over het hoofd mogen zien.

Jan Andersson (PSE). - (SV) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, het is goed dat we een gecombineerde behandeling hebben van de economische crisis, de recessie van de reële economie en het werkprogramma van de Commissie. Die kwesties hangen samen. Het is ook goed dat de Commissie

gecoördineerde inspanningen voorstelt. Volgens mij wordt dat echter niet zo duidelijk in het werkprogramma weerspiegeld.

In de Raad zijn stemmen opgegaan die zeggen dat we moeten snoeien in onze milieu-investeringen en onze milieuambities terug moeten Schroeven. Ik ben het absoluut niet eens met die opvatting. Ik ben het evenmin eens met de opvatting van een aantal anderen die zeggen dat we moeten besparen op sociaal vlak. Integendeel. Wat we nodig hebben, zijn investeringen in onderzoek en ontwikkeling, in nieuwe milieutechnologie en in nieuwe infrastructuur die veel milieuvriendelijker is dan de infrastructuur die we vandaag hebben. Wij moeten de beroepsbevolking opleiden en ervoor zorgen dat jongeren de juiste opleiding krijgen, zodat we ons concurrentievermogen behouden maar ook de individuen versterken voor de toekomst.

Als ik dan naar het werkprogramma en meer bepaald het sociale gebied kijk, dan zie ik dat dit geen Commissie is voor welke het sociale gebied een prioriteit is. Ik wil graag twee kwesties aan de orde stellen. We hebben naar de heer Rasmussen geluisterd en nu denk ik dat er ook naar ons moet worden geluisterd als het om sociale zaken gaat. Het verslag waar ik verantwoordelijk voor was, ging over gelijke behandeling op de arbeidsmarkt in de EU en het recht om vakbondsacties voor gelijke behandeling te voeren. Daar moet de Commissie nu met concrete maatregelen voor gelijke behandeling op de arbeidsmarkt in de EU op reageren, door de richtlijn inzake terbeschikkingstelling van werknemers te wijzigen en door middel van een sociaal protocol. Dat is het eerste punt. Het tweede punt is wat er gebeurt op het gebied van werkomgeving, waar we een stijging zien van het aantal ongevallen in de hele EU, in ieder geval in bepaalde lidstaten, omdat we dit gebied een lagere prioriteit toewijzen. Ook daar moet de Commissie op reageren, opdat we doeleinden voor duurzame langetermijntoewijzing op diverse gebieden – op economisch, ecologisch en sociaal gebied – nauw met elkaar verbinden.

Malcolm Harbour (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil het vanuit het oogpunt van de Commissie interne markt en consumentenbescherming hebben over wat er aan de hand is in de echte economie. Twee weken geleden heb ik een paar kleine ondernemingen bezocht: succesvolle ondernemingen die producten leveren aan bedrijven in de luchtvaart-, automobiel- en energiesector.

Hun probleem is dat zij heel veel geschoold personeel hebben aangenomen, maar dat ze veel minder of soms helemaal geen orders hebben gekregen de laatste tijd. Over dat personeel moeten we ons zorgen maken, want als dat er na deze recessie niet meer is, als die vakkundigheid er niet meer is, dan zitten we echt in de problemen. Dit zijn de bedrijven die we graag zien investeren in nieuwe producten en diensten en in ontwikkeling en training van het personeel dat ze hebben.

Ik zeg dus tegen de Commissie dat kleine bedrijven de motor zullen zijn van de herschepping van banen. We zijn hier in de EU bezig met een *Small Business Act*. De uitvoering daarvan staat waarschijnlijk ergens in een of ander lang en saai document beschreven, maar ik neem aan dat de Commissie toch ook vindt dat zij naar de echte prioriteiten moet kijken en een paar dingen waar wij aan gewerkt hebben hier, die de reële economie echt verder zullen helpen, moet invoeren. Daar liggen uw prioriteiten. Ik heb volstrekt niet het gevoel dat dit een werkelijke reactie is op de crisis.

Ik heb hier voor in de zaal een paar vriendelijke woorden gehoord, maar volgens mij is het programma niet veranderd. Mijn boodschap aan u, mevrouw Wallström, is dus – en ik hoop dat u het aan voorzitter Barroso wilt doorgeven – dat dit niet goed genoeg is. Bovendien moet er echt iets gedaan worden met betrekking tot de dingen die de werkgelegenheid echt vooruit helpen, nu en in de toekomst.

Natuurlijk zijn er ook nog andere mensen en andere dingen die ons kunnen helpen: de investeerders uit de publieke sector, de mensen die projecten en bouwwerken uitvoeren en onderhouden, duurzame bouw, het kopen van groenere voertuigen en, in het bijzonder, het investeren in de volgende generatie telecomnetwerken.

Ik wil afsluiten met dat cruciale onderwerp. Volgende week heeft de Raad (en ik betreurt het dat de minister hier niet meer is) de gelegenheid een gemeenschappelijk standpunt over het telecommunicatiepakket te ondertekenen dat de weg vrij zal maken voor zo'n investering.

We hebben vernomen dat enkele leden van de Commissie daar niet zo voor zijn. Vertelt u ze alstublieft dat het essentieel is voor de toekomst van de Europese economie dat dat pakket volgende week vrijdag goedgekeurd wordt.

Ieke van den Burg (PSE). - Voorzitter, één opmerking vooraf. Europa moet inderdaad een grotere rol spelen op het wereldtoneel – dat is door verschillende mensen gezegd –, maar dan moet Europa daar ook veel meer gezamenlijk met één stem spreken en niet zo versnipperd als nu. De grote lidstaten zullen zich moeten

schikken en erkennen dat we nu samen Europees moeten optreden. Immers, de leidende rol bij de regulering, herregulering, het toezicht, en de verbetering van de financiële markten is niet door Gordon Brown of Nicolas Sarkozy bedacht maar juist door de Europese instellingen. De lijnen die nu zijn uitgezet, moeten we ook vanuit Europa verder verdedigen.

Behalve de agenda voor de financiële markten moet nu alle aandacht uitgaan naar de economische crisis die eraan komt. Alle seinen staan op rood. Ook hier moeten we internationaal optreden, maar ook binnen Europa sterker Europees optreden, met een Europees reddingsplan. Dat moet meer zijn dan een beetje meer van hetzelfde, maar dat moet echt een omschakeling zijn. De economen van Bruegel zijn ook echt van hun geloof gevallen en bepleiten nu dat er meer gespendeerd wordt. De terughoudendheid moet veranderen in een stimulerend beleid. Ik denk dat wat zij voorstellen, die ene procentpunt, veel te weinig is en dat wij er ook met de door hen voorgestelde BTW-verlaging van 1 procent niet komen, want de cijfers van de teruggang zijn veel groter. In Nederland bijvoorbeeld heeft de bouw met een teruggang van 20 procent te kampen, dus ik denk dat we daar het lage BTW-tarief moeten toepassen om te zorgen dat er een impuls komt op de woningmarkt, overal in Europa.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). - Voorzitter, mevrouw de commissaris, als coördinator van de EVP voor het regionaal beleid, wil ik heel actief meedenken over oplossingen. Europa moet inderdaad nu met een actieprogramma komen. Ik ondersteun ook de houding van de heer Barroso in dezen.

Voorzitter, ook de investeringen uit de structuurfondsen en de cohesiefondsen – het gaat uit de Europese kas al om 60 miljard per jaar, hetgeen in de nationale lidstaten wordt verdubbeld tot 120 miljard – vormen een mogelijkheid om actief te zijn, meer te flexibiliseren en te versnellen. Het gaat hierbij om gerichte investeringen, zowel in de lijn van Lissabon – kennis – als in de lijn van Göteborg – energie en ecologie.

Het gaat om jobs, het gaat altijd om jobs. Het gaat om het opnieuw kwalificeren van mensen die hun baan verliezen, opdat zij aansluiting houden op die nieuwe economie. Alleen met een dergelijke houding en met die goed opgeleide mensen krijgen we straks, na de crisis, weer een perspectief.

Het huidige programma moet op een aantal zaken worden aangepunt. De verordeningen 2007-2013 kunnen bijvoorbeeld flexibiliseren. Gelden kunnen binnen de operationele programma's in de lidstaten zelf verschuiven. Nog niet vastgelegd geld – en dan gaat het over best grote bedragen – kan sneller worden uitgegeven. We kunnen het standpunt, aanvaard door het Parlement, namelijk om nog niet gebruikte gelden binnen de N+1-, N+2- en N+3-middelen in de huidige periode én eventueel de vrije gelden uit de vorige periode aan te wenden, nu omzetten in actie.

We vragen de Europese Commissie – en ik weet dat mevrouw Hübner daaraan werkt – om met een aanpassingspakket te komen om zo de burgers nog vóór die verkiezingen van volgend jaar te laten zien dat hier krachtadigheid zit. Wij wachten graag die voorstellen nu even af met de oproep om daar dan snel op te reageren. Complimenten voor de Commissie tot nu toe, maar er zal een tandje bij moeten worden gezet. Het Parlement is bereid om dat te doen.

Enrique Barón Crespo (PSE). - (ES) Mevrouw de Voorzitter, commissarissen, geachte afgevaardigden, de G20 heeft een zeer ambitieuze agenda aangenomen, die eenvoudigweg inhoudt dat de financiële globalisering aan regels moet worden gebonden. In Europa betekent dat ook dat we moeten leren van onze ervaringen en lessen moeten trekken over het kapitalisme, dat een systeem is dat gebaseerd is op eigenbelang, waarin, als er geen regels bestaan, hebzucht alles kapot kan maken.

De voorzitter van de Commissie heeft ons gewaarschuwd dat we niet in populisme moeten vervallen, maar er zijn wel degelijk dingen die we kunnen doen. De gekkekoeienziekte heeft ons laten zien dat het niet zo kan zijn dat er schadelijke en verrotte producten in de supermarkten worden verkocht en dat er regels moeten zijn.

In Europa zouden we dingen kunnen doen als we leren van onze fouten, en dat is in mijn land gebeurd. Er zou bijvoorbeeld overwogen kunnen worden om banken, spaarbanken en andere financiële instellingen verplicht geld opzij te laten zetten voor crisissituaties, of, mevrouw de Voorzitter, om het buiten de balans houden van allerlei transacties en ongerechtvaardigde securitisatie te verbieden. Dat past binnen een prudent beheer van financiële instellingen, dat we in Europa nog niet hebben verwezenlijkt.

Ik denk dat de Commissie er goed aan zou doen om ook op dit terrein aan de slag te gaan.

Ingeborg Gräßle (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren, in deze financiële crisis worden plotseling ook voor het mitigeren van de economische crisis enorme bedragen

vrijgemaakt. Als ik de afgevaardigden goed begrijp, willen we allemaal dat dit geld ook daadwerkelijk wordt besteed.

Ik wil de Commissie nu al zeggen dat we van haar verwachten dat ze hierbij haar werk doet. De kwestie van de controle op de besteding van dit geld moet dus op de agenda blijven. Daarom kunnen we niet tevreden zijn met het werkprogramma dat de Commissie voor 2009 heeft voorgelegd. We zijn teleurgesteld dat de controle op de bestedingen hierin niet het zwaartepunt van haar werk is. De Commissie-Barroso heeft op dit punt veel gedaan, maar maakt ons nu duidelijk dat ze dit onderwerp voor 2009 eigenlijk niet belangrijk vindt. Ik moet u hiervoor waarschuwen!

We zijn ook teleurgesteld dat het Bureau voor Fraudebestrijding geen nieuwe rechtsgrondslag heeft gekregen. Er bestaat het gevaar van een impasse in de Raad, omdat de 27 lidstaten het intussen met betrekking tot fraudebestrijding niet meer met elkaar eens kunnen worden. Ook ten aanzien van deze kwestie hebben we verwachtingen jegens de Commissie en moeten we na lezing van het werkprogramma constateren dat die niet vervuld zijn.

We missen in het werkprogramma ook gedetailleerde informatie over de nationale opgaven. Wanneer we bij de bestedingen een grotere vrijheid geven, moeten de lidstaten ook aan dienovereenkomstige verplichtingen worden onderworpen.

Wat ik niet begrijp is dat de Commissie-Barroso haar grootste succes, de openbaarmaking van subsidieontvangers, niet op de een of andere manier verder wil ontwikkelen en bekend wil maken. Waarom laat u ons niet ook weten hoe de EU-middelen worden besteed? Waarom analyseert u aan de hand van de ontvangen gegevens niet of we onze beleidsdoelen eigenlijk wel bereiken?

Ik geloof dat we terecht hoge verwachtingen van u hebben, dat we in ieder geval meer mogen verwachten dan in het wetgevings- en werkprogramma wordt voorgelegd. U zou onze kritische solidariteit en onze vragen zeker positief moeten bejegenen en daarop verder moeten bouwen.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, de premiers zouden, nu wij midden in deze crisis zitten, niet hun economische maar sociale maatregelen gezamenlijk moeten plannen. Kennelijk moesten de banken worden gered. Europa had zich echter van meet af aan moeten richten op de onmiddellijke redding van de lage en middeninkomens, op de verbetering van de werkgelegenheid en de sociale samenhang.

De verzorgingsstaat en de sociale samenhang mogen niet het staartje zijn van open en ongebreidelde markten of van het economisch beleid van Europa. Ze mogen geen lokaas zijn, geen reddingsboei die wij al degenen toewerpen die in een crisistijd ten onder gaan. Zij moeten veeleer de kern vormen van de Europese economische ontwikkeling – en zo moeten wij dat ook aanpakken.

Ten tweede moeten wij om het eerste te bereiken heel snel de voorwaarden van het Stabiliteitspact aanpassen. Er is behoefte aan een nieuwe sociaal Maastricht, aan een pact voor duurzame ontwikkeling, werkgelegenheid en sociale bescherming, met natuurlijk strenge regels en voorwaarden.

Ten derde moet Europa in de wereld het voortouw nemen op het gebied van innovatie en nieuwe technologie door te investeren in onderwijs en onderzoek naar groene ontwikkeling, en daarvoor is natuurlijk een enorme verhoging van de Europese begroting nodig. Laten wij hier eindelijk werk van maken.

Zon, lucht en water zijn de aardolie van de toekomst. Wie deze tijdig benut zal miljoenen arbeidsplaatsen voor zijn burgers en welzijn voor de samenleving creëren. Als Europa achter blijft – zoals sommigen nu zeggen – zal het Amerika van Barack Obama, wiens verkiezing wij allemaal toejuichen, het voortouw nemen, en dan zullen wij het nakijken hebben.

Ten vierde zijn er nieuwe regels nodig voor transparantie, controle en toezicht op de markten. Het huidige systeem, zoals dat door de crisis voor het voetlicht is gebracht, het systeem waarin enkele individuen er met de winst vandoor gaan en de maatschappij als geheel de lasten moet dragen, zal tot nieuwe crisissen leiden.

Robert Sturdy (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, in een tijd waarin de wereld geconfronteerd wordt met de grootste financiële crisis die ooit toegeslagen heeft, zitten wij met een tot nu toe mislukte Doha-ronde. Die ronde is van wezenlijk belang. Ik heb pas gesproken met Baroness Ashton – nu: commissielid Ashton – en ik denk dat zij ons op een vooruitstrevende en futuristische manier vooruithelpt. Het accent moet komen te liggen op de financiële crisis, evenals op bevordering van de relaties van Europa met haar belangrijkste partners, zoals de nieuwe regering van de Verenigde Staten en – waarschijnlijk nog belangrijker – directeur-generaal Pascal Lamy van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), als hij zich kandidaat stelt voor

hervervkiezing. We moeten afwachten of hij weer benoemd wordt, maar de kans daarop is groot. We zullen meer actie nodig hebben en minder retoriek.

Brown heeft leiders opgeroepen geen barrières voor handel en investeringen op te werpen in tijden van economische crisis. Voor de WTO-onderhandelingen is dat cruciaal. De EU moet niet dickensiaans zijn in haar benadering van de manier waarop we de handel aanpakken. We moeten onze barrières opheffen. We moeten geen handelsbeschermende maatregelen nemen. Alleen op basis van het principe van de vrije markt kunnen hervormingen slagen. Dat houdt dus in, zoals ik al zei, vrije handel en vrije investeringen.

Pascal Lamy heeft de G20 vorige week een voorstel gedaan dat mogelijkheden biedt voor een akkoord op korte termijn, hopelijk zelfs voor de kerstdagen. Zo ziet de Commissie het op dit moment. Ik feliciteer het vorige en het huidige lid van de Commissie met hun aanpak. Voor de eerste keer heeft de EU een leidende rol gespeeld bij de handelsbesprekingen en dat is een felicitatie waard.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, tijdens de informele vergadering van de Europese Raad en de top van de G20 in Washington is er geprobeerd om een antwoord te geven op de grootste uitdaging van dit moment: de financiële crisis, die ongetwijfeld een nederlaag voor de neoliberale economische theorieën is. De verklaringen tijdens die vergaderingen lijken verdacht veel op een poging om de put te dempen als het kalf verdrongen is, en ik vind het jammer dat de heer Barroso heeft gezegd dat de denkpatronen alleen maar vanwege de crisis veranderd zijn.

Er is niets gedaan aan de brandende kwesties: hoe kunnen we de recessie beëindigen, hoe kunnen we nieuwe banen creëren, en niet te vergeten: hoe kunnen we de klimaatverandering bestrijden zonder onnodige kosten voor de economie te veroorzaken? De Europese sociaaldemocraten pleiten al lang voor een hervorming van de financiële markten en voor een gecoördineerd beleid van de regeringen van de Europese Unie.

Volgens mij is het niet voldoende wanneer we ons alleen maar op de financiële markten concentreren, waar financiële instellingen en inhulige managers de huidige situatie hebben veroorzaakt. We moeten onze burgers beschermen tegen prijsstijgingen bij levensmiddelen, energie en huur, om op die manier hun reële inkomen te handhaven en aldus hun koopkracht op peil te houden. Naast de investeringen en de export heeft de vraag van de consumenten namelijk een significante impact op de economische groei in de Europese Unie. We moeten ook de winstpositie van het midden- en kleinbedrijf (de KMO's) beschermen.

Wanneer het klimaat- en energiepakket in zijn huidige vorm wordt gehandhaafd, met name het stelsel voor de handel in emissierechten en de eisen die worden gesteld aan de elektriciteitscentrales en aan de zware industrie, dan moet ik u waarschuwen dat dit in Polen en in andere nieuwe lidstaten tot aanzienlijke kosten zal leiden, en vooral tot een enorme stijging van de energieprijzen. De strijd tegen de klimaatverandering is een legitiem streefdoel, maar die strijd mag niet worden gestreden met middelen die snel tot de volgende crisis zullen leiden, terwijl we er nog niet in geslaagd zijn om deze crisis te overwinnen.

Carmen Fraga Estévez (PPE-DE). – (ES) Mevrouw de Voorzitter, wat betreft de vooruitzichten voor het visserijbeleid hebben sommige voorstellen waar we op wachten zo veel vertraging opgelopen dat wat we nu nodig hebben een vast werkprogramma is, dat ons meer zekerheid geeft over de vraag welke dossiers nog in deze zittingsperiode zullen worden behandeld.

Ondanks onze verzoeken, en afgezien van de hervorming van het controlebeleid die onlangs is gepresenteerd, hebben we daar nog steeds geen duidelijk beeld van.

In het document van de Commissie wordt gesteld dat een van de prioriteiten de presentatie van een groenboek over de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid zal zijn, maar dat is in feite slechts het begin van een debat dat niet voor 2012 zal worden afgerond.

In de mededeling wordt tevens melding gemaakt van de beloofde hervorming van de gemeenschappelijke marktorganisatie, maar ook hier hebben we geen zekerheid dat dit ons in de eerste helft van 2009 zal bereiken.

Ik wil eraan herinneren dat er een hele reeks onderwerpen is die, ofwel als gevolg van internationale afspraken, zoals de visserijovereenkomsten, ofwel als gevolg van multilaterale verplichtingen, zoals de noodzaak om de aanbevelingen van de regionale visserijorganisaties om te zetten in communautaire regelgeving, onderdeel van het wetgevingsprogramma zouden moeten zijn.

Ook van andere kwesties, zoals de toekomst van de Europese aquacultuur en het voorstel over de teruggooi, dat in de werkprogramma's van de Commissie als een spook opduikt en weer verdwijnt, vinden wij, gezien het belang dat zowel de sector als dit Parlement hieraan hecht, dat ze tot prioriteit moeten worden verheven.

We hopen daarom, mevrouw de Voorzitter, dat er op zo kort mogelijk termijn een aangepast programma voor het jaar 2009 zal worden gepresenteerd, waarin deze herhaalde verzoeken van het Europees Parlement in aanmerking worden genomen.

Harald Ettl (PSE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, de economisch zwakkeren worden bij financiële crises altijd het zwaarste getroffen. Ondoorzichtige financiële producten waarvan de kwaliteit door ratingbureaus niet meer werd beoordeeld, onvoldoende transparantie en de misvatting dat de markt zich zelf wel reguleert, bevorderden de heersende casinomentaliteit. Helaas verzette ook de Commissie zich vehement tegen wetgevingsmaatregelen voor de financiële markt en legde ze de adviezen van het Parlement ter zake naast zich neer.

Maar nu gaat het erom dat we dit achter ons laten en hier politieke lering uit trekken. Werknemers die vandaag hun baan kwijtraken en door risicovolle beleggingen van hun pensioenfondsen grote verliezen op hun pensioen hebben geleden, betalen op tal van manieren de rekening van deze crisis. Wat nu na analyse van de situatie prioriteit heeft, is de implementatie van een noodplan, betere controlemechanismen en het beperken van de schade, maar ook het verzekeren van de toegang van opkomende economieën en ontwikkelingslanden tot kredieten, om in die landen weer duurzame groei te bevorderen. Net zo belangrijk is het dat degenen die twijfelen aan de noodzaak van een hogere EU-begroting, eindelijk begrijpen dat we uit voorzorg een sterker instrument moeten opzetten om volgende crises beter te kunnen opvangen.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil alleen maar een kleine en middelgrote redevoering houden over mijn favoriete onderwerp, de kleine en middelgrote ondernemingen, oftewel het midden- en kleinbedrijf. Het deed mij deugd dat Commissievoorzitter Barroso in zijn openingswoorden veel aandacht besteedde aan KMO's, maar ik maak me er wel ongerust over dat hij vooral praat – wat trouwens normaal is als je een toespraak houdt – en dat we nog niet genoeg daden gezien hebben. Malcolm Harbour heeft daar vandaag ook al op gewezen.

Ik zie dat in deel 3 van uw wetgevings- en werkprogramma voor 2009, een heel belangrijk deel met de titel 'Betere regelgeving – inlossen van beloftes en wijzigen van de regelgevingcultuur', staat dat "een van de belangrijkste aandachtspunten van het wetgevingswerk van de Commissie in 2009 [...] dan ook vereenvoudiging en verbetering van de regelgeving en het aanpakken van onnodige administratieve lasten" is.

Met alle respect, commissarissen – en ik spreek als groot bewonderaar en medestander van de Commissie wat dit betreft – ik heb daarvan in dit wetgevingsprogramma tot nu toe nog geen bewijzen ontdekt. Er wordt wel veel over gepraat – ja, we zullen het doen, we zullen het met 25 procent verminderen – maar wat gebeurt er nu echt? Waar zie ik die vermindering? Wij hebben er nog niets van gezien.

Om terug te komen op de titel 'Betere regelgeving – inlossen van beloftes', als er één woord is waar u bij dit wetgevingsprogramma aan zou moeten denken, commissarissen, dan is het het woord 'inlossen'.

Ten slotte wil ik zeggen dat ik me realiseer dat een verandering van cultuur tijd kost, en ook – ik spreek als coördinator voor werkgelegenheid en sociale zaken voor de PPE-DE-Fractie – dat de commissie waarvan ik het genoeg heb deel uit te maken, niet altijd de grootste bondgenoot is in de strijd voor betere en vereenvoudigde regelgeving. Maar ik moet het uithouden in deze commissie en ik nodig een van u uit om dat ook te doen – al is het misschien maar kort – omdat wij misschien deel uitmaken van het probleem. Als we op de een of andere manier een precedent zouden kunnen scheppen en, in het beste geval, de Commissievoorzitter onze commissie zou kunnen komen toespreken, dan kan dat er misschien toe leiden dat onze commissie u bij uw werk kan helpen, en dan zouden we deel kunnen worden van de oplossing.

Erika Mann (PSE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik zou graag een kwestie aan de orde willen stellen die tot dusver niet zo vaak ter sprake is gekomen: de rol van de staat. We zien dat de integratie in de wereldeconomie ook betekent dat we moeten leren dat de staat zich internationaal en mondiaal moet integreren om überhaupt in staat te zijn op een gegeven moment in een situatie in te grijpen en de noodzakelijke controle uit te oefenen.

Ik denk dat de Europese Unie nu een geweldige kans heeft deze rol waar te nemen. We zien dat er allengs meer vertrouwen in de Unie wordt gesteld. We moeten er alles aan doen om te laten zien dat dat vertrouwen gerechtvaardigd is. Dat betekent onder meer dat de Europese Unie haar wetgeving nog eens tegen het licht houdt. Ik zie daar commissaris McCreevy zitten – ik raad hem dringend aan om in het geval van de Volkswagen-wet anders te werk te gaan dan hij van plan is. Daarmee zou hij duidelijk laten zien dat hij de tekenen van deze tijd begrijpt.

Maar ik ondersteun ook uitdrukkelijk de opvatting van de geachte afgevaardigde Gräßle. Zij heeft volstrekt gelijk als ze zegt dat we hier bij de controlemaatregelen veel harder moeten optreden. En ik hoop dat de Europese Unie ook beter leert hoe ze zich op internationaal niveau moet organiseren. Waarom spreken we bijvoorbeeld met de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds niet met één stem? Dat doen we geweldig bij de Wereldhandelsorganisatie, maar op andere plaatsen hebben we daar nog steeds moeite mee. Ik hoop ook dat alle afgevaardigden het ermee eens zijn dat de G20 een permanent karakter moet krijgen.

Piia-Noora Kauppi (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, er is heel veel gezegd over de financiële crisis, maar ik vind dat het heel belangrijk is één standpunt te hebben. Op dit moment hebben we in dit Parlement te veel kritiek op onszelf en ook op de EU-instellingen.

We moeten niet vergeten dat er de afgelopen acht jaar een heel radicale reorganisatie is geweest van onze regelgeving met betrekking tot financiële diensten. We hebben goede wetten. De regelgeving is in orde en ook het systeem van toezicht is verbeterd. Natuurlijk konden we de crisis niet ontwijken, maar deze crisis is hier niet ontstaan – dat was in Amerika. De crisis is in de Verenigde Staten ontstaan doordat daar te weinig regelgeving is, te weinig toezicht en een gebrek aan tenuitvoerlegging van regels.

Hier in Europa moeten we ervoor zorgen dat we niet te sterk reageren. Het is nu niet de juiste tijd om ons gewonnen te geven, want we hebben goede effectbeoordelingen en een betere regelgevingagenda, zoals de heer Bushill-Matthews net al zei. Het is nu de perfecte tijd om doelgerichte, goed voorbereide voorstellen te doen en die te realiseren. Als we niet op de juiste wijze reageren, dan kan dat ernstige gevolgen hebben. Het kan zelfs tot gevolg hebben dat er een nog ernstiger crisis komt. Als we bijvoorbeeld wetgeving accepteren die het voor de financiële markten moeilijker maakt zich te herstellen, dan is dat niet in het voordeel van de Europese burgers.

We moeten nu ons hoofd koel houden, voorkomen dat er slechte, niet-doelgerichte en slecht voorbereide regelgeving komt en niet te veel zelfkritiek hebben. De Commissie verdient dank voor het realiseren van deze uiterst belangrijke verandering in de Europese regelgeving en het toezichtregime.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, we zitten middenin in een diepe financiële crisis die van heel veel kanten bekeken uniek is. Het is een unieke crisis, omdat het de eerste wereldwijde financiële crisis is die we ooit meegemaakt hebben en ook omdat de wereldeconomie in een recessie verkeert.

Toch is het misschien goed om de gebeurtenissen, en de ontwikkelingen die we doormaken, in perspectief te zien, want we hebben ook 25 jaar nog nooit vertoonde, unieke, wereldwijde economische groei achter ons, die ervoor gezorgd heeft dat meer dan twee miljard mensen de armoede zijn ontvlucht.

Ik moet wel zegen dat ik het deel van de Kamer dat het had over het falen van de open economie dáárover vanavond heel weinig gehoord heb. Is het een mislukking als twee miljard mensen de armoede achter zich laten? Natuurlijk niet. Maar de wereldwijde economie heeft tegenwoordig wel een nieuwe structuur, en het feit dat de bijeenkomst in Washington een G20-bijeenkomst was en niet een G7-bijeenkomst, toont de nieuwe werkelijkheid aan waarin we leven. Ik vind dat een goede zaak, omdat de volledige dominantie van de trans-Atlantische economie niet meer bestaat. Dat is over het algemeen een goede zaak, omdat het betekent dat andere delen van de wereld in staat zijn geweest welvaart te ontwikkelen.

Dat heeft in deze tijd het evenwicht verstoord; er waren reusachtige overschotten in landen als China en reusachtige tekorten in landen als de VS, en daarbij kwam nog de unieke en kunstmatig laag gehouden rente in de Amerikaanse economie, waardoor het kredietvolume meer dan ooit toenam.

Het is interessant dat we daarover in deze Kamer hetzelfde debat gehad hebben met collega's van de kant die er voorstander van was de rentetarieven nog verder te laten dalen. Als we dat gedaan hadden, dan waren de problemen in Europa nog groter geweest dan ze nu al zijn.

We moeten nu zorgen voor herstructurering en herstel van de wereldeconomie en ik vind dat de Europese Unie daar een belangrijke en cruciale rol in moet spelen. We moeten ervoor zorgen dat we doen wat op de bijeenkomst in Washington gezegd is, vrije handel en open markten garanderen en nee zeggen tegen protectionisme, want dat zou het herstel meer dan wat dan ook verhinderen. We moeten ervoor zorgen dat het regelgevingkader van de mondiale financiële markten aangepast wordt aan de realiteit van hoe de huidige wereldeconomie eruit ziet. Dat is onze opdracht en we moeten daarbij de leiding nemen en de welvaart nog verder vergroten.

John Purvis (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, het gevaar is groot dat we overijld de richting opgaan van overdreven, op foute aannames gebaseerde regelgeving en onbedoelde consequenties. Een voorbeeld

daarvan in de nieuwe richtlijn kapitaalvereisten is de voorgestelde inhouding van 5 procent van de opbrengst van securitisaties. Daardoor raakt de kredietstroom alleen maar verstopt. Het ontbreken van mogelijkheden tot securitisatie is de voornaamste reden dat het krediet nu opgedroogd is. Het is nodig dat de banken leningen verstrekken, maar nee, door dit misplaatste principe, waar geen effectbeoordeling van gemaakt is, kan men niet opnieuw tot securitisatie overgaan en komen er geen kredieten vrij, kredieten waar ons zakenleven en onze bedrijven zo dringend behoefte aan hebben. Vraagt u de auto-industrie maar eens hoe die bedrijfstak er weer bovenop denkt te komen als er geen securitisatie is.

Dat is maar één voorbeeld. Als we de volledige en getrouwe boekhouding buiten werking stellen en als we al ons best doen om hedgefondsen en risicodragend kapitaal en prikkels voor vernieuwers, voor mensen die risico nemen en zelfs voor bankiers de nek om te draaien, zoals de heer Schulz en de sociaaldemocraten willen, dan vertragen we het herstel en maken we het volstrekt onmogelijk.

Proinsias De Rossa (PSE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, een aantal sprekers in dit Huis – inclusief mijn collega uit Ierland Brian Crowley – heeft de bankiers verweten dat ze als bankier gehandeld hebben, namelijk door kortetermijnwinsten op de grenzen van de wet zo groot mogelijk te maken. Deze crisis kon echter ontstaan doordat regeringen zich, overall, niet van hun verantwoordelijkheid gekweten hebben de economie, inclusief de banken, te regeren. De meeste machthebbers hebben de geschiedenis genegeerd en de ideologische kletspraat geaccepteerd die we zojuist gehoord hebben van de laatste drie sprekers, namelijk dat de markt een natuurlijk verschijnsel is dat zichzelf in evenwicht houdt en waarmee de overheid zich niet moet bemoeien.

Het gaat erom dat de onzichtbare hand van Adam Smith een zakkenroller is. De zakken die gerold worden zijn de zakken van werkende mensen die werkloos raken, gezinnen die hun huis verliezen, en mensen die al arm zijn en ook nog hun spaargeld en pensioen kwijtraken. Bankiers en rechtse politici verliezen niets. Dit zal weer gebeuren, tenzij we een duidelijk omschreven, nieuw economisch kader opstellen dat ons in staat stelt ervoor te zorgen dat banken en bedrijven de maatschappij dienen en regeringen in staat stelt in het algemeen belang te regeren.

Olle Schmidt (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik vind dat Adam Smith heel veel succes heeft gehad, vooral in Ierland! Ik denk dat we op de hoogte zijn van de gevolgen daar.

(SV) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, ik denk dat het belangrijk is dat de EU en de rest van de wereld via de top van de G20 actie hebben ondernomen en zich hebben uitgesproken voor verdere samenwerking. Dit is nieuw in de wereldpolitiek. Een Europees en mondiaal stelsel van toezicht is een andere belangrijke stap. Laten we ons nu niet bezighouden met de problemen van gisteren, maar flexibele regels voor de toekomst opstellen.

Ik wil in alle bescheidenheid voor drie dingen waarschuwen: voor overregulering, waardoor de wereldeconomie mogelijk nog verder zou vertragen; voor te veel staatshulp voor noodlijdende bedrijfstakken, waarvan we in Zweden een paar voorbeelden hebben, zoals de commissaris heel goed weet, en voor protectionisme en het sluiten van de grenzen. We mogen niet terechtkomen in een crisis zoals we die in de jaren dertig hadden.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik richt mij tot de Commissie omdat de Raad niet meer aanwezig is. Ik denk echt dat de voorstellen die de heer Barroso heeft gedaan, geen oplossing zullen bieden voor de huidige crisis, omdat er naar mijn mening iets in ontbreekt, namelijk wie er verantwoordelijk zijn voor deze crisis. Door ons productiegericht stelsel en onze economische ontwikkeling worden onze aardbol en de mensen erop uitgebuit en kapotgemaakt.

Ik denk dat wij goed moeten beseffen dat de crisis nog niet over is. Ik denk zelfs dat deze nog maar pas begonnen is en dat onze samenleving nog veel heviger zal wankelen dan zij nu reeds doet. Ik denk dat, als degenen die verantwoordelijk zijn voor deze geglobaliseerde wereld niet inzien dat het roer om moet, onze medeburgers van hun kant niet zullen kunnen begrijpen hoe men voor de banken en weldra voor de automobielsector miljarden euro's weet te vinden, terwijl de huisvrouw in haar boodschappenmandje steeds minder waar voor haar geld krijgt.

Als u bij uw voorstel voor een stimulering van de economie aan hetzelfde soort stimulering denkt als in het recente verleden waardoor deze chaos is uitgebroken, dan hebt u het bij het verkeerde eind. Ik denk dat wij echt de nadelige invloed van de economie op het milieu moeten verminderen. Daar gaat het om... Hoe denkt u deze kwestie aan te zullen pakken?

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, soms praten we over grootse ontwerpen en grote plannen en ambities. Onlangs werd ik geraakt door de woorden van de Canadese minister van Financiën, die het had over saai zijn en niet-opwindend en voorzichtig. Ik stel voor dat we eens goed kijken naar wat hij te zeggen had, want hij zei dat goede regelgeving bij onszelf begint en dat we, voordat we naar de hele wereld kijken, we eerst eens naar onszelf moeten kijken – hoewel ik neig naar de opvatting dat excessieve regelgeving net zo slecht is als helemaal geen. We moeten hier dus heel uitgewogen mee omspringen.

Maar wat we ook doen, er zijn nu zakenmensen, boeren en huishoudens die geen kleine leningen kunnen krijgen om het hoofd boven water te kunnen blijven houden. Onlangs was ik op bezoek bij een boerderij in Ierland en de bewoners konden hun rekening-courantkrediet van 25 000 EUR niet vernieuwen. Dat is echt een serieus probleem en daar moeten we iets aan doen.

Wat betreft het werkprogramma: we hebben straks de begrotingsherziening, de tenuitvoerlegging van de gezondheidstest en de visserijherziening. Het wordt een druk jaar en ik wens u succes.

Margot Wallström, vice-voorzitter van de Commissie. - (EN) Mevrouw de Voorzitter, dank u voor al deze interessante interventies. Misschien is dit wel de zoveelste onmogelijke opdracht om te proberen alle verschillende opvattingen van de leden van het Parlement over het wetgevings- en werkprogramma te verzamelen en op een bevredigende manier te beantwoorden. De onderwerpen variëren van GGO's, zoals we gehoord hebben, tot vis, de Wereldhandelsorganisatie en de hele financiële crisis. Het kan dus zijn dat ik geen tijd of gelegenheid heb om alle specifieke vragen helemaal bevredigend te beantwoorden.

In de eerste plaats wil ik graag zeggen dat er niets "business as usual" geweest is sinds we met deze crisis te maken gekregen hebben. Naast mij ziet u mijn collega die ook voor een groot deel van de beantwoording verantwoordelijk is, net als de heer McCreevy, hier achter ons, en zij weten beter dan wie dan ook dat we hier vanaf het allereerste moment aan hebben moeten werken. Ik wil ook zeggen dat de Commissie ongewoon snel op de financiële crisis gereageerd heeft. Ik herinner me dat we onszelf er in het verleden mee feliciteerden dat we binnen drie maanden reageerden op een van de gevallen van gemorste olie die we gehad hebben, en we dachten dat dat zo'n beetje een record was, maar deze keer zijn we er in feite in geslaagd binnen 24 uur voorstellen op tafel te krijgen en belangrijke voorstellen aan te nemen. Ik vind dus dat er niets 'business as usual' geweest is en van nu af aan zal er ook niets 'business as usual' zijn. We moeten blijven reageren op een recessie waarvan we het begin al gezien hebben. Dat is dus volstrekt duidelijk.

Ik vind ook dat al uw interventies de noodzaak van een nieuw evenwicht geïllustreerd hebben, zowel op het gebied van het milieu als op sociaal gebied; met al die onderwerpen moeten we ons bezighouden. Maar waarom bent u van mening dat de inhoud van de strategische initiatieven – zoals het verslag over de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid en voorstellen voor na 2010, een Europees kader voor herstel, het toekomstige toezichtpakket voor de financiële markten – die sociale vraagstukken niet zullen behandelen en de volledige duurzaamheidscriteria niet zullen dekken? Natuurlijk moet de inhoud daarvan dat evenwicht weerspiegelen, en daar zullen we ook aan werken als we ze aanvullen met de zeer gedetailleerde voorstellen die vanaf nu op gang zullen moeten komen. Dat evenwicht, en ook het vinden van het goede evenwicht tussen regelgeving en de markt zijn werk laten doen, is dus cruciaal voor ons en het is iets waar we ons zeer van bewust zijn.

Volgens mij is dit ook iets wat met onze geloofwaardigheid te maken heeft, want alleen als we ook die strategische initiatieven invullen, de dingen die we aangemerkt hebben als strategische en prioritaire initiatieven, met de heel concrete maatregelen op het gebied van follow-up en tenuitvoerlegging, dan winnen we aan geloofwaardigheid en dan kunnen we ook een leidende rol blijven spelen binnen de G20 of het IMF, of invloed uitoefenen op de rest van de wereld wat betreft energie- en klimaatkwesities; die geloofwaardigheid krijgen we als we doen wat we in dit werkprogramma beloofd hebben.

We zijn heel blij met de dialoog die we nu al lange tijd voeren met de verschillende commissies in het Parlement en met het brede politieke debat waar we aan deelnemen. Ik wil u daar heel hartelijk voor bedanken. Ik vind dat het ons helpt bij ons werk. Het draagt er ook toe bij dat we de juiste details aan de lijst met voorstellen kunnen toevoegen.

Maar zoals u weet, en wat ook duidelijk blijkt uit het werkprogramma, is het nu een heel rare tijd, omdat we in een soort overgangperiode zitten, met een nieuw Parlement en een nieuwe Commissie. Nu er in het voorjaar verkiezingen zijn, hebt u ons ook gevraagd niet te blijven doorgaan met het aanleveren van werk, omdat u het niet ontvangt en er niet iets nuttigs mee kunt doen.

Ik moet nog één andere kwestie noemen en dat betreft de kleine en middelgrote ondernemingen (het MKB), omdat verschillende sprekers de kleine en middelgrote ondernemingen genoemd hebben. Natuurlijk zijn KMO's absoluut wezenlijk als we succes willen hebben met onze aanpak van de financiële crisis, dus we zullen iets doen. We hebben al een KMO-wet gemaakt en natuurlijk is er een follow-up, een tenuitvoerlegging van die wet.

Hetzelfde geldt ook voor het sociale pakket dat we gepresenteerd hebben. Het gaat nu om de maatregelen voor de tenuitvoerlegging. Als u dus niet elk voorstel op elk gebied in dit specifieke voorstel terugvindt, betekent dat niet dat we er niet meer aan werken of dat we niet met uitgewerkte voorstellen terugkomen, maar het evenwicht is absoluut essentieel.

En als we met één stem spreken, dan helpt het als we dan ook één boodschap hebben, of een samenhangende boodschap bij alles wat we doen, en ik vind dat dat voor ons allemaal van het grootste belang blijft.

Ten slotte wil ik graag zeggen dat u in dit wetgevings- en werkprogramma zult zien dat we voor de eerste keer prioriteiten voor communicatie hebben vastgesteld. Omdat communicatie mijn portefeuille is, wil ik dat benadrukken en u er allen aan herinneren dat we vier onderwerpen voorgesteld hebben als gezamenlijke communicatieprioriteiten voor volgend jaar: de verkiezingen voor het Parlement natuurlijk, energie en de klimaatverandering, de twintigste verjaardag van de val van de Berlijnse muur, en groei, werkgelegenheid en solidariteit, wat betekent dat het pakket de strijd tegen de financiële crisis ook dekt.

We werken al samen bij de voorbereiding van het werk aan deze prioriteiten en ik kan u verzekeren dat wij ons steentje zullen bijdragen aan het werk dat het Parlement doet ter voorbereiding van de verkiezingen. Morgen heb ik een gesprek met de werkgroep voorlichting en communicatie van het Bureau om te kijken hoe we het Parlement kunnen helpen en ondersteunen met de werkprogramma's voor de voorlichting over de verkiezingen.

Dat is dus heel belangrijk werk voor ons. Als we onze geloofwaardigheid en rechtmatigheid willen behouden, moeten we de kiezers mobiliseren om ervoor te zorgen dat ze in juni volgend jaar hun stem uitbrengen. Ik denk dat we met een combinatie van goed beleid en goede voorlichting het moeilijke jaar dat voor ons ligt met ten minste een klein beetje vertrouwen tegemoet kunnen zien, en als we samenwerken, met nog meer vertrouwen.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming over de ontwerpresoluties over het wetgevings- en werkprogramma van de Commissie voor 2009 zal tijdens de vergadering van december in Straatsburg plaatsvinden.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Adam Bielan (UEN), schriftelijk. – (PL) De top die onlangs in Washington heeft plaatsgevonden was eigenlijk het begin van een proces dat de nationale leiders moeten volgen om de gevolgen van de mondiale financiële crisis tot een minimum te beperken.

In een tijdperk van mondialisering, waarin de economie van ieder land nauw verweven is met die van andere landen, moet prioriteit worden gegeven aan internationale samenwerking om de crisis te beëindigen. Ik denk daarbij niet alleen aan een gezamenlijk standpunt van de EU over allerlei kwesties, maar ook aan een specifiek gezamenlijk optreden en een praktische aanpak om de gevolgen van de financiële crisis af te zwakken.

Deskundigen verwachten dat de Poolse economie als een van de weinigen in staat zal zijn om het hoofd te bieden aan een mogelijke economische depressie, maar niemand kan voorspellen welke omvang de mondiale crisis zal aannemen.

We moeten ook nu bereid zijn om de nodige maatregelen te nemen om de crisis te voorkomen, waarbij de regeringen van de verschillende landen een sleutelrol moeten spelen. Zo nodig moeten zij de financiële instellingen die failliet dreigen te gaan met kapitaal ondersteunen.

Ik wil nogmaals zeggen dat de staat een belangrijke rol dient te spelen bij het voorkomen van een mondiale crisis, en wel door te interveniëren op de lokale financiële markten.

Daniel Dăianu (ALDE), schriftelijk. – (EN) Op de een of andere manier is dit een heel belangrijk deel van de oplossing van het probleem, want het komen tot doeltreffende, mondiale regels voor de financiële markten is een vrome wens zolang we in de EU geen werkelijk gezamenlijk standpunt kunnen bereiken. Verstandige mensen zouden zeggen dat een duidelijk antwoord op de vraag wat we moeten doen voortvloeit uit zowel

de grootschalige tekortkomingen in de regelgeving en het toezicht als uit de zwakke plekken die aangetoond zijn in een hoogst simplistische economische filosofie.

Toch houden sommige mensen nog steeds vol dat soepele regels de hoeksteen moeten zijn van het nieuwe stelsel. Naar mijn mening hebben ze ongelijk – of ze nu echt die mening toegedaan zijn, of wanneer ze geleid worden door kortzichtige belangen. In de afgelopen tientallen jaren is de wereld dramatisch veranderd. De neergang van een bedrieglijk paradigma – waarin de vrije markt gelijkgesteld wordt aan de afwezigheid van regels – moet in samenhang gezien worden met een opkomende, multipolaire economische wereld waarin gepoogd wordt een nieuw, internationaal financieel systeem te creëren.

Het lot van een open, mondiaal economisch stelsel hangt aantoonbaar van dat laatste af. Ik hoop dat de nieuwe Amerikaanse regering in dit opzicht toeschietelijk zal zijn, maar wij, hier in Europa, moeten de uitdagingen van deze uiterst belangrijke periode aandurven. Wat dat betreft vormen het gekibbel dat we hier soms meemaken en het onvermogen om tot een compromis te komen, geen goed voorteken.

Gábor Harangozó (PSE), schriftelijk. – (HU) Onze eerste taak is om het vertrouwen op de financiële markten te herstellen om te voorkomen dat de crisis zich verder verdiept. Vanuit dit perspectief draagt de politiek een enorme verantwoordelijkheid.

We hebben niet alleen snel macro-oplossingen nodig waarmee we het vertrouwen kunnen opbouwen, maar we moeten voorkomen dat een soortgelijke financiële crisis zich opnieuw zal voordoen.

Dit alles is niet gewoon een onbelangrijke horde voor blind kapitalisme, zoals we de afgelopen tijd wel hebben horen zeggen, maar eerder een geweldige kans om een veel effectievere en ook meer legitieme regelgeving op financieel en toezichthoudend gebied tot stand te brengen.

We kunnen het kapitalisme nu eindelijk menselijk maken!

We moeten ook aandacht schenken aan het feit dat de crisis niet alleen banken en grote ondernemingen bedreigt, maar ook dagelijks problemen voor de burger veroorzaakt.

We hebben een duurzame oplossing nodig om de crisis aan te pakken en als dat betekent dat we de wereld opnieuw moeten vormgeven, dan zullen we deze veel rechtvaardiger, menselijker en rationeler moeten maken.

Er zijn regio's in Europa waar zelfs voor de huidige tijd het leven hopeloos leek. Naast het herstellen van de economie moeten we ons concentreren op concrete oplossingen voor de meest achtergestelde groepen, dat wil zeggen degenen die het meest te lijden hebben en te lijden zullen hebben van de effecten van de crisis en die te maken hebben met de grootste economische en maatschappelijke ellende.

Als we dat niet doen, dan zal de gemiddelde persoon de crisis wel weer overleven en groeien, maar zullen we armoede voor een lange tijd stevig verankeren.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), schriftelijk. – (PL) De financiële crisis heeft de hele wereld in haar greep. Volgens mij is dit voor de economie een crisis, maar woedt er in de financiële sector, die onder normale omstandigheden het raderwerk van de economie smeert, werkelijk een orkaan. De catastrofe-theorie van René Thom lijkt te worden bevestigd. Tegelijkertijd moeten we ook nota nemen van de morele aspecten van de crisis, en veel economen hebben hierop gewezen.

Ik zou graag Ettore Gotti Tedeschi willen citeren: "Is het logisch en ethisch om een illusie van ontwikkeling te creëren die uitsluitend gebaseerd is op de groei van de consumptie door het individu, is het logisch en ethisch dat de groei van de consumptie geen plaats overlaat voor de groei van de sociale kosten (pensioenen en gezondheidszorg), waardoor de belastingen moeten worden verhoogd, is het logisch en ethisch om van een samenleving van spaarders een samenleving te maken van consumenten die onder hun schulden gebukt gaan, en is het logisch en ethisch om de gemondialiseerde mens te dwingen om ver van huis op zoek te gaan naar werk?"

Het ontbreken van de ethische dimensie zal een hoge prijs vergen omdat we betalen voor andermans hebzucht en voor de risico's die onverantwoordelijke individuen, die voor zichzelf belastingparadijzen hebben gecreëerd, met andermans geld nemen. De belastingbetaler in Europa en in Amerika draait op voor deze hebzucht en leugenachtigheid. We worden armer. De banken worden minder belangrijk in een economie die minder produceert en minder werknemers nodig heeft, en zo ontstaat er een domino-effect.

De markten van vandaag hebben zekerheid nodig, en regels waar men zich aan houdt. We moeten maatregelen nemen om de allerarmsten te beschermen, en tegelijkertijd te verhinderen dat ons vermogen voor een appel en een ei wordt opgekocht. Het zal heel wat jaren duren voor deze noodmaatregelen effect sorteren.

Richard Seeber (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Waar ik vooral blij mee ben, zijn de maatregelen die de Commissie in haar wetgevings- en werkprogramma heeft opgenomen voor het bestrijden van de economische crisis in Europa. Volgend jaar moeten de Europese politici het eens worden over hun langetermijnvooruitzichten voor de EU en moeten ze er samen met de burgers in slagen de nadelige effecten te beperken die de financiële crisis op de totale Europese economie heeft.

Vaak duurt het enige tijd voordat de gevolgen van een economische crisis in de reële economie merkbaar zijn. Naast de maatregelen van individuele landen moeten ook in Europees verband maatregelen worden getroffen om de negatieve effecten tot een minimum te beperken.

2009 wordt een beslissend jaar in de strijd tegen klimaatverandering.

Europa krijgt volgend jaar de kans om zich als sterke internationale partner bij klimaatbescherming te positioneren. Het bepalen van de onderhandelingspositie van de EU voor de Wereldklimaatconferentie in Kopenhagen heeft niet alleen op milieugebied een hoge prioriteit; er zijn ook dwarsverbindingen met andere politieke terreinen. De Europese Unie kan laten zien op het terrein van klimaatbescherming een voortrekkersrol te vervullen, niet alleen op het vasteland, maar wereldwijd.

Ondanks de belangrijke initiatieven die aanstaande zijn, moeten we volgend jaar niet de lopende werkzaamheden vergeten.

Hoewel de gezondheidscontrole van het gemeenschappelijk landbouwbeleid dit jaar wordt uitgevoerd, moeten de belangen van de landbouwsector voor Europese politici hoge prioriteit blijven hebben.

Georgios Toussas (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) De economische crisis – die een diepe crisis is van het kapitalistisch systeem zelf – teistert de werknemers, vergroot de werkloosheidsproblemen, ondermijnt de socialezekerheids- en pensioenstelsels en is een nog grotere aanslag op de inkomens en de levensstandaard van arbeidersgezinnen.

Het kapitaal en zijn politieke vertegenwoordigers leggen de lasten van de crisis op de schouders van de werknemers en zetten een frontale aanval in op de werknemersrechten, teneinde hun winstgevendheid te waarborgen.

Met hun verklaringen hebben de Raad en de Commissie – evenals het Europees Parlement trouwens – zich achter de keuzes van het kapitaal geschaard. Zij dringen aan op de voortzetting van hetzelfde rampzalige economisch en monetair beleid en willen zelfs dat er meer vaart wordt gezet achter de kapitalistische herstructureringen en de hervormingen, ten koste van de werknemers. Zij geven steun aan de EMU, het Verdrag van Maastricht en de vier vrijheden, aan het stabiliteitspact en de vermindering van de sociale uitgaven in het kader van de begrotingsdiscipline. Zij eisen eveneens een nog sterker EU-toezicht op de lidstaten, stemmen in met een in sociaal opzicht ongebreidelde en versterkte rol van de EU, opdat de EU op efficiëntere wijze het kapitaal kan ondersteunen. Zij eisen zelfs een nog snellere en striktere toepassing van het arbeidersvijandig Verdrag van Lissabon en van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de EU.

De werknemers en de volksklasse weten uit ervaring dat zij de confrontatie moeten aangaan en de tegenaanval moeten inzetten om de politiek van de barbaarsheid te bestrijden.

VOORZITTER: DIANA WALLIS

Ondervoorzitter

12. Vragenuur (vragen aan de Raad)

De Voorzitter. – Aan de orde is het vragenuur (B6-0484/2008).

Wij behandelen een reeks vragen aan de Raad.

Vraag nr. 1 van **Bernd Posselt** (H-0794/08)

Betreft: Christenen in Turkije – Mor Gabriel klooster

Hoe beoordeelt de Raad de situatie van de christelijke minderheden in Turkije en met name de huidige stand van de discussie over de gedeeltelijke onteigening van het Mor Gabriel klooster in Oost-Turkije?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik zou mevrouw Harkin willen antwoorden dat de Raad, zoals herhaaldelijk is gebleken, veel belang hecht aan de kwestie van de godsdienstvrijheid in Turkije.

Het door mevrouw Harkin aangegeven specifieke geval zit bij de Turkse rechtbanken nog in een fase van onderzoek en het geeft geen pas dat ik mij in dit stadium erover uitspreek, maar wij volgen deze aangelegenheid op de voet.

Bij uw vraag gaat het echter ook in algemene zin om de godsdienstvrijheid in Turkije. Dat is een uiterst belangrijk onderwerp en het is dringend geboden dat Turkije vooruitgang boekt en concrete maatregelen neemt teneinde een adequaat rechtskader in te voeren. Deze kwesties worden door de Europese Unie in het kader van de politieke dialoog die zij met Turkije voert, voortdurend aan de orde gesteld. Dit is met name nog gebeurd tijdens de laatste vergadering van de Associatieraad Europese Unie - Turkije op 27 mei 2008. Bij die gelegenheid heeft de Europese Unie aangedrongen op de noodzaak deze verplichtingen snel in daadwerkelijke en concrete maatregelen om te zetten, waarbij kennis is genomen van de door de Turkse regering vermelde intentie en hernieuwde verbintenis dat zij het hervormingsproces zal voortzetten en de bestaande tekortkomingen zal aanpakken.

Op een aantal gebieden kan zeer zeker vooruitgang worden geconstateerd. Zo zijn er bijvoorbeeld door Turkije maatregelen genomen waardoor in februari 2008 wijzigingen zijn aangebracht in de wet inzake stichtingen. Dankzij deze wijzigingen is het verbod voor buitenlanders in Turkije stichtingen op te richten, afgeschaft en vervangen door het wederkerigheidsbeginsel.

In weerwil van de positieve dingen die de wet inzake stichtingen inhoudt, moeten nog steeds talrijke moeilijkheden worden opgelost, waar minderheden en geloofsgemeenschappen bij voortduring mee te kampen hebben. Ik verwijs daarbij nadrukkelijk naar de kwestie van het eigendomsrecht en ook naar die van de rechtsstatus.

De kwestie van de godsdienstvrijheid is dan ook in het kader van de politieke dialoog, toen de ministers op 15 september jongstleden in Brussel bijeenkwamen, opnieuw aangesneden. De Raad kan mevrouw Harkin in dat verband garanderen dat hij de kwestie van de godsdienstvrijheid, met inbegrip van de tenuitvoerlegging van de nieuwe wet inzake stichtingen, op de voet zal volgen en dat hij deze aangelegenheid zal opnemen met de Turkse gezaghebbers op elk niveau dat hij dienstig acht.

Ik krijg helaas zojuist te horen dat dit een vraag van de heer Posselt betreft. Zo stond het niet bij mij genoteerd en ik bied daarvoor mijn verontschuldiging aan, mevrouw de Voorzitter.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Hartelijk dank, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad. Dat was mijn vraag en ik dank u voor het zeer goede antwoord. Frankrijk voelt zich van oudsher met de oriëntaalse christenen verbonden. Ik heb nog een aanvullende vraag. Mor Gabriel heeft niet alleen een religieuze functie, maar is ook het culturele en economische centrum van de Assyrisch-christelijke minderheid in de regio. Wat doet de Raad voor de bescherming van deze minderheid die in haar voortbestaan wordt bedreigd? En hoe staat de Raad tegenover de bouw van kerken – wat nog steeds heel moeilijk is in Turkije – als het om andere christelijke gemeenschappen gaat?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, allereerst mijn welgemeende excuses aan het adres van de heer Posselt voor de vergissing die ik ongelukkigerwijs heb begaan. Laat hij vooral niet denken dat dit tegen hem gericht was! Maar laat ik op zijn vraag ingaan. Zoals ik in mijn uiteenzetting al heb gezegd, houden wij ten aanzien van de godsdienstvrijheid – niet alleen in Turkije, maar ook in andere landen – en de waarborgen die door officiële instanties met name aan de minderheden worden gegeven, een oogje in het zeil.

Net als elders gaat het ook hier om christelijke minderheden en wij zijn wat dat betreft bijzonder waakzaam, zoals ook de heer Posselt heeft gezegd. De zaak van het Mor Gabriel klooster ligt voor de rechter en wij moeten de uitspraak daarover afwachten.

Dan wil ik nu nader ingaan op de dialoog die wij met de Turkse gezaghebbers voeren in het kader van de onderhandelingen over het zogeheten partnerschap. Het spreekt vanzelf dat alles wat betrekking heeft op de vrijheden, op de godsdienstvrijheid en op de noodzaak de nodige maatregelen te nemen om een klimaat te scheppen van tolerantie, waarin de godsdienstvrijheid gewaarborgd kan worden, aan de orde is gesteld en centraal heeft gestaan in de dialoog met de Turkse gezaghebbers. Ik zou dit nogmaals willen bevestigen, mijnheer Posselt.

Reinhard Rack (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, problemen met christelijke kerken bestaan niet alleen in Turkije zelf, maar ook in het noordoosten van het verdeelde eiland Cyprus.

Is dit onderwerp van discussie binnen de Raad en worden richting Turkije acties ondernomen om het land ertoe te bewegen de invloed die het ongetwijfeld op dit terrein heeft, op de juiste wijze te gebruiken?

Jim Allister (NI). - (EN) Ik vraag graag aandacht van de minister voor de aanhoudende campagne tegen de uiterst kleine protestantse gemeenschap in Turkije. Die campagne wordt op het moment belichaamd in de lachwekkende rechtszaak, die al een paar maanden aan de gang is, tegen twee jonge mannen – Turan Topal en Hakan Taştan – die berecht worden op de beschuldiging dat ze de Turkse identiteit beledigd hebben. Hun misdaad is blijkbaar het praktiseren van hun geloof. Als Turkije zo aankijkt tegen de vrijheid van godsdienst, is het dan niet duidelijk dat het land nog een lange weg te gaan heeft voor het voldoet aan de fundamentele voorwaarden voor mensenrechten en vrijheid van godsdienst?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, in reactie op de vraag van de heer Rack wil ik zeggen dat wij ons natuurlijk zeer goed bewust zijn van de sterke invloed van Turkije in Noord-Cyprus en dat wij deze problematiek aan de orde zullen stellen. Zoals u weet, zal er donderdag een delegatie van verkozen vertegenwoordigers van Noord-Cyprus in het Parlement zijn en dat is een mooie gelegenheid om te wijzen op onze grote bezorgdheid dienaangaande.

Ik wil de heer Allister gerust stellen door hem mee te delen dat wij uiteraard in de gaten houden wat er geschiedt met alle geloofsovertuigingen en ik dank hem voor de getuigenis die hij heeft afgelegd over twee jongeren van een protestantse gemeenschap die inderdaad slachtoffer zijn geworden van dreigingen of agressie vanwege hun geloofsovertuiging. Wij zullen dan ook de aandacht van de Turkse autoriteiten hierop vestigen, mijnheer Allister.

De Voorzitter. – Vraag nr. 2 van **Manuel Medina Ortega** (H-0796/08)

Betreft: Nieuwe migratiedruk op Europa

De afgelopen weken is er een toename geconstateerd van de migratiedruk op de EU-landen aan de Middellandse Zee.

Is de Raad voornemens nieuwe diplomatieke of andere stappen te ondernemen om de betrokken landen te helpen om de nieuwe toestroom van illegale immigranten waarmee dit gebied momenteel te kampen heeft, in te dammen?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik zal nu de vraag van de heer Ortega beantwoorden. Als ik mij niet vergis – maar u hebt mij hierbij al een handje geholpen, mevrouw de Voorzitter –, berust het migratiebeleid dat de Europese Unie wil opzetten op een solidariteitsbeginsel. Het gaat om solidariteit tussen de lidstaten, met name de landen die aan een sterke migratiedruk zouden worden blootgesteld, en om solidariteit met de herkomstlanden, waarbij met name de onderliggende oorzaken van de armoede moeten worden aangepakt.

Dit beginsel ligt ten grondslag aan de globale benadering aangaande migraties, vastgelegd door de Europese Raad in december 2005. Deze globale benadering is er op gericht de dialoog en de samenwerking met de herkomst- en transitlanden te versterken. Er wordt beoogd dat de dialoog met deze derde landen alle dimensies van de migratie omvat, met name de legale migratie, het voorkomen van en de strijd tegen de illegale migratie, alsmede het verband tussen migratie en ontwikkeling.

Sindsdien heeft de Europese Raad er voortdurend op gewezen dat deze benadering moet worden voortgezet, geïntensiveerd en efficiënter moet worden uitgevoerd.

In deze geest van samenwerking tussen de herkomst-, transit- en bestemmingslanden is in juli 2006 in Rabat de eerste Euro-Afrikaanse ministeriële conferentie over migratie en ontwikkeling gehouden. Een tweede conferentie over migratie en ontwikkeling zal op 25 november 2008 in Parijs plaats vinden. Daar moet een

werkprogramma voor meerdere jaren worden goedgekeurd dat een reeks acties zal omvatten die onze partners die met migratiestromen via de routes van West-Afrika te kampen hebben, zullen moeten uitvoeren, waarbij het met name gaat om het voorkomen van en de strijd tegen illegale immigratie en mensenhandel.

Het grensbeheer, waaronder de versterking van de capaciteiten op het gebied van materieel en mankracht en de operationele samenwerking met Frontex is eveneens een uiterst belangrijk thema in de dialoog en in de operationele samenwerking met deze derde landen, in het bijzonder met de landen rond de Middellandse Zee. Zo is bijvoorbeeld door operatie Hera 2008, uitgevoerd onder de vlag van het agentschap Frontex, het aantal migranten dat op de kusten van de Canarische Eilanden aankomt aanzienlijk afgenomen.

Vanuit dezelfde geest zullen migratiekwesies deel uitmaken van de onderhandelingen die de Commissie deze maand met Libië begint, gehoor gevend aan het mandaat dat zij in september van de Raad heeft gekregen, teneinde een kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en Libië te sluiten.

Zoals u weet, is in oktober laatstleden in het Europees act inzake immigratie en asiel nogmaals het beginsel van verantwoordelijkheid vastgelegd. In dit pact wordt tevens gewezen op de vereiste solidariteit tegenover de lidstaten die door hun geografische ligging aan een toestroom van immigranten worden blootgesteld of over beperkte middelen beschikken, en wordt de Commissie gevraagd oplossingen aan te dragen die, in een geest van solidariteit, rekening houden met de problemen van deze staten.

Manuel Medina Ortega (PSE). - (ES) Mijnheer de voorzitter van de Raad, ik ben het eens met de benadering van de Raad. De vraag is of we concrete maatregelen kunnen nemen: de dagen gaan voorbij en de problemen worden steeds groter. En dan heb ik het in het bijzonder over maatregelen ten behoeve van de mediterrane landen. Sommige daarvan hebben de middelen om die te nemen, maar andere niet, zoals Malta, dat door zijn beperkte omvang en begroting te kampen heeft met enorme problemen.

Er zijn ook problemen die voortvloeien uit internationale regels, zoals het Verdrag van Den Haag inzake de bescherming van kinderen, dat het praktisch verbiedt om minderjarigen naar hun oorspronkelijke familie te laten terugkeren. Ik weet niet of de Raad beseft dat de regels met betrekking tot de bescherming van minderjarigen zodanig zijn geformuleerd dat we in de absurde situatie zijn beland dat minderjarigen die naar Europa komen niet eens naar hun familie van herkomst kunnen worden teruggestuurd, ondanks het feit dat die families zijn geïdentificeerd.

Tot slot meer concrete onderwerpen: ik weet dat er op dit moment concrete initiatieven worden genomen met betrekking tot enkele Afrikaanse landen, zoals Mali, om daar immigratiecentra op te zetten, zodat dit in de landen van herkomst of in de transitlanden kan worden beheerd en we de dramatische situaties kunnen voorkomen waarbij tientallen personen op zee om het leven komen terwijl ze tevergeefs proberen onze kusten te bereiken.

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik dank de heer Ortega voor zijn concrete en overtuigende vraag. Hij heeft volledig gelijk. Wij moeten zorg dragen voor een versterking van staten die minder capaciteiten hebben en daarbij is het geval van Malta, dat ik zelf ken, volledig duidelijk. Er moet gedacht worden aan een verplaatsing van materieel om de capaciteiten rond Malta te versterken en wij moeten kijken met welke middelen wij in dit opzicht, met name in het geval van Malta, de binnen Frontex bestaande capaciteiten kunnen verbeteren.

Ten tweede komt er, zoals de heer Ortega weet, een tweede Euro-Afrikaanse ministeriële conferentie over migratie en ontwikkeling, die in Parijs op 25 november dit jaar wordt gehouden. Deze moet zorgen voor de *follow-up* van de conferentie in Rabat en er zijn drie technische vergaderingen voorzien. Een gaat over legale migratie, een andere over illegale migratie en een derde over migratie en ontwikkeling. Over de norm voor de bescherming van minderjarigen zal ik het Secretariaat-generaal van de Raad vragen dit punt nader uit te werken, want ik ben niet in staat daar nu op te antwoorden.

Het derde punt heeft betrekking op Mali. De heer Ortega wijst terecht op de reikwijdte van deze akkoorden. Wat wij als voorzitterschap graag willen en waar wij de Raad toe aanzetten, is dat dit soort akkoorden worden gesloten met de landen waar de immigratie haar oorsprong vindt. Juist in dit opzicht is het aspect van de mede-ontwikkeling van de dialoog met de herkomstlanden belangrijk en voor ons dient dit akkoord met Mali als referentie. Dit is wat ik de heer Ortega graag wilde zeggen.

Bernd Posselt (PPE-DE). - (DE) Mijn vraag betreft de Unie voor het Middellandse-Zeegebied waartoe president Sarkozy de aanzet heeft gegeven. Kan deze unie als een efficiënt instrument voor de aanpak van dit probleem worden gebruikt? Ik heb hierover twee concrete vragen. De eerste heeft betrekking op de

migranten uit Noord-Afrika: wat wordt er gedaan om daar arbeidsplaatsen te creëren? De tweede betreft de migranten uit West-Afrika die op doorreis zijn: kunnen voor die mensen geen opvangcentra in Noord-Afrika zelf worden gecreëerd?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik moet zeggen dat de vraag van de heer Posselt hout snijdt. De Unie voor Middellandse Zee-landen is qua uitgangspunt inderdaad een unie van concrete projecten. Maar zij heeft ook een interculturele visie. Deze is uiteraard gekoppeld aan de economische ontwikkeling en alles wat daar mee te maken heeft is ingebed in die economische ontwikkeling. Ik kan de heer Posselt in ieder geval meedelen dat deze aspecten te zijner tijd aan de orde zullen komen in het kader van projecten en discussies die gaan over de economische ontwikkeling aan deze en gene zijde van de Middellandse Zee.

De Voorzitter. – Vraag nr. 3 van **Luis Yañez-Barnuevo García** (H-0798/08)

Betreft: Begin van dialoog op Cuba

De conclusies van de Raad van 23 juni 2008 over Cuba zijn zeer positief onthaald door de democratische groeperingen op het eiland. Zij stellen het op prijs dat de onvoorwaardelijke vrijlating van alle politieke gevangenen voor de EU een fundamentele prioriteit is en dat de EU zich engageert voor de mensenrechten en echte vooruitgang in de richting van een pluralistische democratie.

Welke effectieve maatregelen neemt de Raad overeenkomstig de verbintenissen die hij in zijn conclusies heeft aangegaan om de dialoog met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en de democratische oppositie te intensiveren?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer Masip, zoals u hebt aangegeven, heeft de Raad inderdaad op 23 juni jongstleden besloten de betrekkingen met Cuba te hervatten, na te hebben vastgesteld dat zich daar onlangs op het gebied van de mensenrechten een aantal positieve ontwikkelingen heeft voorgedaan.

De Raad heeft zich allereerst uitgesproken voor het opstarten, tussen de Europese Unie en Cuba, van een onvoorwaardelijke dialoog die gebaseerd is op wederkerigheid en betrekking heeft op alle onderwerpen van wederzijds belang. Deze dialoog is gericht op het boeken van concrete resultaten, met name op het gebied van de mensenrechten. In dit kader, mijnheer Masip, heeft op 16 oktober jongstleden in Parijs de eerste vergadering op ministerieel niveau plaatsgevonden in het kader van de politieke dialoog tussen de Europese Unie en Cuba.

Ten tweede heeft de Raad in zijn conclusies van 23 juni jongstleden opnieuw aangegeven dat hij zijn dialoog met de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en de democratische oppositie zal voortzetten tijdens bezoeken op hoog niveau, waar de kwesties betreffende de mensenrechten stelselmatig aan de orde zullen komen. Zo nodig zullen in het kader van deze bezoeken ontmoetingen worden georganiseerd met de oppositie.

De Raad heeft er eveneens op gewezen dat de Unie aan alle sectoren van de Cubaanse samenleving concrete steun zal blijven geven ten gunste van een vreedzame verandering op dit eiland. Uit hoofde van deze conclusies zullen de organisaties die deze oppositie vertegenwoordigen dan ook regelmatig worden uitgenodigd om hun visie inzake de politieke ontwikkelingen van dat moment uiteen te komen zetten.

Tot slot heeft de Raad eraan herinnert dat de Europese Unie bereid blijft om op constructieve wijze bij te dragen tot de ontwikkeling van alle sectoren van de Cubaanse samenleving, met inzet ook van ontwikkelingssamenwerking. Zoals u weet, heeft commissaris Louis Michel net een officieel bezoek gebracht aan Cuba om de hoofdlijnen van deze samenwerking vast te stellen en afspraken te maken over concrete projecten die daar kunnen worden gestart.

Behalve dit bezoek door commissaris Michel ziet u dus dat de Raad uit hoofde van de conclusies van juni jongstleden tal van concrete maatregelen heeft genomen. Komend jaar zal de Raad in de maand juni, aan het eind van het Tsjechische voorzitterschap, overgaan tot een evaluatie van de politieke dialoog met Cuba en de resultaten daarvan. Als blijkt dat Cuba voldoet aan de verwachtingen die de Europese Unie tot uitdrukking heeft gebracht, met name op het gebied van de mensenrechten, zal de dialoog op deze grondslagen worden voortgezet.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). - (ES) Ik dank u, mijnheer de minister, namens mijn collega Luis Yañez-Barnuevo García, een eerzaam en democratisch ingestelde persoon die solidair is met de Cubaanse oppositie en met het Cubaanse volk.

U moet uw pogingen om deze prioriteit op de agenda te houden en het voeren van een dialoog met de Cubaanse oppositie tot een speerpunt te maken nooit opgeven. We moeten van Cuba een democratisch land maken, we moeten deze afspraak van heel Europa met Cuba nakomen.

Zita Pleštinská (PPE-DE). - (SK) Ondanks berichten over "veranderingen" op Cuba blijkt uit de feiten dat Cuba nog altijd geen vrij en democratisch land is. Er zijn nog steeds redenen om politieke en diplomatieke sancties aan Cuba op te leggen, gezien het feit dat 55 van de oorspronkelijke 75 dissidenten nog in de gevangenis zitten.

Ik ben van mening dat een politiek besluit van de Europese Unie over het al dan niet opheffen van de sancties tegen Cuba voorafgegaan had moeten worden door een transparante analyse van de ontwikkelingen in het land, met name wat betreft de mensenrechten en de burgerlijke vrijheden van zijn inwoners.

Wat heeft de Raad gedaan of is zij nog van plan te doen om ervoor te zorgen dat alle politieke gevangenen uit de Cubaanse gevangenissen vrijgelaten worden?

Bogusław Sonik (PPE-DE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de minister, ik ben in de maand mei teruggestuurd uit Cuba. Na aankomst op de luchthaven heeft men mij het land uitgezet omdat ik lid van het Europees Parlement was. Ik heb onlangs een visum aangevraagd om er zeker van te zijn dat ik de grens over zou komen maar men heeft mij dit niet willen geven. Kunt u als voorzitterschap ervoor zorgen dat leden van het Europees Parlement Cuba vrij kunnen bezoeken?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik zal eerst mevrouw Pleštinská en dan de geachte afgevaardigde Sonik een antwoord geven. Het gemeenschappelijk standpunt van de Raad uit 1996 geldt nog steeds. Er wordt gesteld dat een proces van overgang naar democratisch pluralisme en eerbiediging van de mensenrechten moet worden aangemoedigd en dat te dien einde de dialoog met de Cubaanse gezaghebbers en met alle delen van de samenleving moet worden versterkt. De Europese Unie verklaart zich bereid haar steun te geven aan dit proces van toenadering, naarmate de Cubaanse gezaghebbers voort zouden gaan op de weg van de democratie.

Wat uw situatie betreft, geachte afgevaardigde, heb ik een speciale aantekening gemaakt. Vanzelfsprekend is met betrekking tot alle leden van het Europees Parlement op dit gebied de grootste nauwlettendheid geboden en dienen wij u te steunen bij de stappen die u onderneemt. Dat is het standpunt van de Raad.

De Voorzitter. - Vraag nr. 4 van **Robert Evans** (H-0801/08)

Betreft: Lering uit financiële crisis

Welke lering trekt de Raad uit de financiële crisis van vandaag? Welke maatregelen op korte en lange termijn heeft hij momenteel in bespreking?

Gaat het gesprek ook over IJsland en andere Europese landen buiten de Europese Unie, maar waarvan de economie met die van de Europese Unie nauw verweven is?

Vraag nr. 5 van **Mairead McGuinness** (H-0830/08)

Betreft: Reacties van de lidstaten op de internationale financiële crisis

Beschouwt de Raad het optreden van de individuele lidstaten om hun banken en economieën te beschermen tegen de ernstigste gevolgen van de internationale financiële crisis als een stap achteruit?

Vraag nr. 6 van **Gay Mitchell** (H-0832/08)

Betreft: Respons van de EU op de financiële crisis

Nu het vertrouwen in de financiële markten tot een dieptepunt is gedaald en de bankensector totaal ontreddeerd is, wil ik vragen of de Raad werkt aan de oplossing van de crisis en aan het herstel van het vertrouwen door middel van een coherente en veelomvattende benadering. Of is de Raad van mening is dat de lidstaten beter toegerust zijn om de financiële wanorde op unilaterale wijze aan te pakken?

Vraag nr. 7 van **Dimitrios Papadimoulis** (H-0840/08)

Betreft: Kredietcrisis en Stabiliteitspact

De wereldwijde kredietcrisis heeft laten zien hoe inconsequent de regeringen van de Europese Unie en de Europese Centrale Bank zijn: zij vinden nu wel geld om de banken voor omvallen te behoeden, waarmee zij in strijd handelen met het Stabiliteitspact, terwijl zij al die jaren niet de geringste afwijking van dit Pact hebben willen toestaan om in dringende sociale noden te voorzien.

Wat is het commentaar van de Raad hierop? Ziet hij in de laatste ontwikkelingen geen aanleiding voor herziening van de termen van het Stabiliteitspact en van de eendimensionale opvatting van de markteconomie die voor de Europese opbouw steeds het overheersende beginsel is gebleven?

Vraag nr. 8 van **Laima Liucija Andrikiienė** (H-0875/08)

Betreft: Situatie en vooruitzichten in Oost-Europa in de context van de financiële crisis

De kwetsbaarheid van Oost-Europa ten opzichte van de financiële crisis is een punt van zorg voor de beleidsmakers van de EU. De leiders van de Oost-Europese landen vinden dat hun economieën kwetsbaarder zijn dan die van hun West-Europese partners. Wat zijn volgens de Raad de voornaamste risico's van deze financiële crisis voor de Oost-Europese en met name de Baltische landen? Welke vooruitzichten ziet de Raad voor de Oost-Europese en Baltische landen, in het bijzonder in de nabije toekomst (2009-2010) en op langere termijn?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik zal proberen te antwoorden op alle vragen over de financiële crisis, die al 15 maanden de wereldeconomie teistert en zwaar blijft wegen op de financiering van de Europese economieën.

Met betrekking tot de Europese Unie wijs ik erop dat de Raad op 15 en 16 oktober jongstleden zich er toe verbonden heeft in alle omstandigheden de nodige maatregelen te zullen nemen om de stabiliteit van het financieel stelsel in stand te houden, de belangrijke financiële instellingen te ondersteunen, faillissementen te voorkomen en de bescherming van de spaartegoeden te garanderen.

Wat het financieel stelsel aangaat, heeft de Europese Raad er met klem toe opgeroepen dat alle actoren van dit stelsel en met name van de banksector blijf geven van verantwoordelijkheidsbesef. De Europese Raad heeft er bovendien op gewezen dat het beloningsniveau van de leiders van ondernemingen, met inbegrip van de ontslagpremies en alles wat met de gouden handdruk te maken heeft, werkelijk geboekte resultaten moet weerspiegelen. Vanuit een zelfde aanpak zal er op worden gelet dat regelingen voor aandelenopties of het beloningstelsel niet aanzetten tot buitensporig risicogedrag of een extreme gerichtheid op doelstellingen voor de korte termijn.

Na deze vergadering heeft op 7 november de informele vergadering van de staatshoofden en regeringsleiders plaatsgevonden, met de opdracht een gecoördineerde Europese aanpak voor te bereiden voor de G20, die het afgelopen weekeinde in Washington bijeen was. Daarbij werd een snelle besluitvorming beoogd inzake transparantie, mondiale regelgevingsnormen, met name op het gebied van boekhoudnormen, financieel toezicht en crisisbeheer, voorkoming van belangenverstrengeling en oprichting van een waarschuwingssysteem, zodat voor spaarders en investeerders vertrouwen wordt geschapen.

Dan volgt nu een specifiek antwoord op de vraag die de geachte afgevaardigde namens de Sociaaldemocratische Fractie heeft gesteld, waarin de vraag van de heer Evans vervat ligt, over de concrete maatregelen die worden ontworpen om het hoofd te bieden aan de crisis. Ik zou willen verwijzen naar de hervorming van de richtlijn kapitaalvereisten die momenteel in de Raad bestudeerd wordt. De werkzaamheden van de Raad aangaande dit voorstel zijn al ver voortgeschreden. De Commissie heeft eveneens een verordening voorgesteld inzake een goedkeuringssysteem voor de ratingbureaus. Dit voorstel gaat in dezelfde richting, omdat kapitaalvereisten worden bepaald op basis van de toegekende ratings.

Wat de bescherming van de spaartegoeden aangaat, heeft de Commissie voorgesteld de van kracht zijnde richtlijn zo te wijzigen dat de minimumzekerheid omhoog gaat tot 50 000 euro en dat voor de toekomst een tweede verhoging naar 100 000 euro voorzien wordt. Het Europees Parlement en de Raad zijn bezig dit voorstel te onderzoeken.

Ik wijs er ook op dat er na de Europese Raad van 15 en 16 oktober jongstleden een financieel crisisteam is ingesteld. Zoals u weet, gaat het hierbij om een informeel mechanisme voor waarschuwingen en voor uitwisseling van inlichtingen en evaluaties tussen de vertegenwoordigers van de Raad, de voorzitter van de

Europese Raad, de Commissie en haar voorzitter, de voorzitter van de Europese Centrale Bank, de voorzitter van de Eurogroep, de regeringen van de lidstaten en uiteraard de voorzitter van het Economisch en Financieel Comité, dat de spil vormt van dit crisisteam.

Als antwoord op de door mevrouw McGuinness en de heer Mitchell gestelde vragen zou ik u erop willen wijzen dat de Europese Raad een actieplan heeft goedgekeurd waarmee de lidstaten een volledig gemeenschappelijk kader wordt geboden voor nationale reddings- en hulpmaatregelen aan de financiële sector. Deze Europese Raad heeft de lidstaten opgeroepen rekening te houden met de eventuele gevolgen van hun nationale besluiten voor de andere lidstaten. Wij weten ook dat IJsland ernstige problemen heeft gekend en in de Europese Raad van oktober is een solidariteitsbetuiging naar dit land uit gegaan. Buiten het rechtstreekse kader van de Raad Ecofin van 4 november zijn er allerlei ontmoetingen geweest, en tot slot heb ik bij de Raad van de Europese Economische Ruimte de vertegenwoordigers van IJsland in eigen persoon ontmoet. Ik denk dat wij toereikende solidariteitsmechanismen hebben weten te vinden en dat wij eveneens de akkoorden die ons in het kader van de Raad van de Europese Economische Ruimte met dit land verbinden, hebben kunnen aanpassen.

Wat de door de heer Papadimoulis gestelde vraag aangaat, die op het stabiliteits- en groeipact betrekking heeft, wijs ik op de conclusies die door de Raad van 7 oktober zijn aangenomen en waarin deze nogmaals aangeeft dat hij wenst dat het pact ten uitvoer wordt gelegd, maar dat daarbij wel rekening moet worden gehouden met de inmiddels bekende uitzonderlijke omstandigheden. Bij de uitvoering van dit besluit van 7 oktober moet uiteraard rekening worden gehouden met de conclusies van de G20, waarin een oproep wordt gedaan om alle beschikbare marges voor ondersteuning van de economische activiteit te gebruiken.

Dan volgt nu een antwoord op de vraag van mevrouw Andrikienė. Ik wijs erop dat Hongarije, Letland, Estland, Bulgarije en Roemenië volgens de Commissie zwaarder dan andere lidstaten getroffen zijn door de economische crisis. Deze landen hebben jarenlang kunnen profiteren van zeer gunstige buitenlandse financieringsvoorwaarden, hetgeen uiteraard tekorten op de balans van de lopende betalingen en een accumulatie van de buitenlandse schulden veroorzaakt heeft. Vanzelfsprekend zijn de financieringsvoorwaarden momenteel veel ongunstiger en staan deze landen voor het probleem dat zij hun buitenlandse schuld moeten zien te herfinancieren.

Met betrekking tot Hongarije heeft de Raad, in het kader van het mechanisme voor financiële steun op middellange termijn aan de betalingsbalansen, een lening toegekend van 6,5 miljard euro waar nog een lening van 12,5 miljard euro van het Internationaal Monetair Fonds en een lening van de Wereldbank van een miljard bijkomen. Van deze laatste weet ik alleen niet of het om dollars of euro's gaat.

Met de huidige financiering van 12 miljard zou dit mechanisme wel eens tekort kunnen schieten voor eventuele toekomstige behoeften en daarom heeft de Commissie voorgesteld de steun die aan dit land kan worden verleend te verhogen naar 25 miljard euro. De Raad heeft het Parlement verzocht een advies over dit voorstel op te stellen.

Peter Skinner (PSE). - (EN) Ik ben blij met de door de Raad gemaakte opmerkingen en de algemene aanpak van de crisis in de financiële diensten en ik hoop dat we inderdaad in staat zullen zijn voort te bouwen op de uitkomsten van de recente G20-bijeenkomst. Zoals u al zei, we moeten op die trend voortbouwen om mondiale resultaten te bereiken voor mondiale regelgeving, in het bijzonder financieel toezicht.

Ik wil erop wijzen dat er voor financieel toezicht ook financiële ondersteuning nodig is. Dat hebben we gezien. Het gaat hier uiteraard om belastinggeld, maar toezicht heeft, om doeltreffend te zijn, aangepaste solvabiliteit nodig, niet alleen voor banken, maar ook voor verzekeraars. Daarom vraag ik me af of u toezicht op en ondersteuning van verzekeringsgroepen, zoals vermeld in Solvabiliteit II, ook wilt steunen. Dat is iets wat niet in uw lijst met financiële regels staat, maar wat bedacht is in een tijd toen er geen crisis was en ons nu, in deze crisis, zou kunnen helpen. Als dat het geval is, misschien kan het voorzitterschap mij dan uitleggen waarom het op 2 december de ondersteuning van verzekeringsgroepen uit dit voorstel wil schrappen en kan het voorzitterschap zich realiseren hoe nutteloos dat is.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Onze vragen zijn een paar weken geleden al geformuleerd, maar de situatie is nu anders en ernstiger dan toen. Mag ik daarom vragen hoe eensgezind de Raad is wat betreft zijn gemeenschappelijk optreden en of het systeem op een doeltreffende manier werkt in gevallen waarin lidstaten in hun eentje actie moeten ondernemen?

Gay Mitchell (PPE-DE). - (EN) Wordt het niet eens tijd voor zoiets als een Marshallplan, bijvoorbeeld een Sarkozyplan voor Europa?

Hoe zou u dat financieren? Stel dat China geld leent aan de Europese Investeringsbank of de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling en u geeft subsidies aan lidstaten – dat zou hun schuld als percentage van hun BNP niet beïnvloeden.

Hoe zou u het terugbetalen? Uit de invoerrechten en accijnzen die worden geheven op de handel en misschien uit een extra BTW-bijdrage van 5 procent van de lidstaten die van deze mogelijkheid gebruik willen maken.

Bent u bereid tijdens uw decemberbijeenkomst een soort Marshallplan te overwegen en op te houden met het gerommel in de marge? We zitten nu nog maar net in deze recessie en als we er frontaal tegenin gaan, met een ingecalculiseerd risico, komen we er wel doorheen.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL). – (EL) Mijnheer de fungerend voorzitter, zelfs de heer Prodi, de voormalige voorzitter van de Commissie, noemde het stabiliteitspact “dom”, omdat daarin alleen gekeken wordt naar inflatie, tekort en schuld, ofschoon Europa momenteel wegzinkt in een recessie en maatregelen nodig heeft om groei, werkgelegenheid en sociale samenhang te kunnen stimuleren.

Ik wilde u dan ook vragen of u geen vervanging overweegt van het pact in plaats van een versoepeling ervan. Als u dat niet kunt en niet wilt, wilt u dan alstublieft de fungerend voorzitter van de Raad de boodschap overbrengen dat hij een eind moet maken aan dit crisistoerisme.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Mijnheer Jouyet, u sprak over Hongarije en de solidariteit met dat land. Dat is wel zeer bemoedigend allemaal, maar ik ben ook erg geïnteresseerd in de andere door u genoemde landen, namelijk Bulgarije, Roemenië en vooral Litouwen. Kan in deze financiële crisis ook Litouwen rekenen op de solidariteit van de Europese Unie?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend Voorzitter van de Raad – (FR) Mevrouw de Voorzitter, in antwoord op de vraag van de geachte afgevaardigde, die inhaakte op de vraag van de heer Evans, wil ik zeggen dat u helemaal gelijk hebt. Solvabiliteitsproblemen treffen niet alleen banken, maar ook verzekeringsmaatschappijen, en onze toezichtsmechanismen moeten ook toepasbaar worden gemaakt op groepen in deze sector die wellicht geconsolideerd of transnationaal zijn.

Daarom hechten wij inderdaad veel waarde aan een succesvolle afronding van het werk aan de Solvabiliteit II-richtlijn. Wij hopen echt dat de werkzaamheden zo snel mogelijk zullen worden afgerond en we steunen de Commissie bij de uitvoering van haar werkzaamheden. Wij hopen een compromis te vinden over deze kwestie, maar het is duidelijk dat wij handvaten nodig hebben om strenger te kunnen toezien op de solvabiliteit van verzekeringsgroepen.

In antwoord op de vraag van mevrouw McGuinness denk ik dat het verloop van de G20-top, de wijze waarop deze is voorbereid en het feit dat er een actieplan op tafel ligt waarover tijdens de G20-top overeenstemming is bereikt, laat zien dat de Raad eensgezind is geweest in zijn optreden. Laten we niet vergeten dat er ten aanzien van dit actieplan ook mensen zijn die zeggen dat we alle beschikbare middelen moeten aanwenden om de economie draaiende te houden; dit actieplan voorziet in uiterst praktische financiële reguleringsmaatregelen die ik zojuist heb genoemd en die ik niet zal herhalen. Het wachten is nu op de snelle tenuitvoerlegging ervan op het niveau van de Europese Unie. Wij hebben erop aangedrongen, niet alleen als reactie op de financiële crisis, maar ook op de economische crisis, dat de Commissie de vereiste wetgevende of praktische initiatieven neemt en dat het Parlement deze steunt door zo snel mogelijk de noodzakelijke teksten aan te nemen.

Wat de coördinatie van de lidstaten betreft, zou ik tegen mevrouw McGuinness willen zeggen dat ik het belangrijk acht dat het team voor vroegtijdige waarschuwing, dit coördinatieteam, naar behoren functioneert in het kader van het Economisch en Financieel Comité met de vertegenwoordigers van de lidstaten en de diverse betrokken instellingen, of het nu de Europese Centrale Bank of de Eurogroep is.

Wat de interventie van de heer Mitchell betreft, denk ik dat, zonder te spreken van een Marshallplan, en overeenkomstig de beginselen van de G20, en sprekend namens het voorzitterschap, wij graag willen dat alle hefboomen voor actie op Gemeenschapsniveau worden benut, gekoppeld aan bestaande hefboomen op nationaal niveau: of het nu gaat om bestaande kredietfaciliteiten van de Europese Investeringsbank, beschikbare marges in de Gemeenschapsbegroting die ook moeten worden gebruikt om de bedrijvigheid op peil te houden, vanzelfsprekend de beschikbare marges in nationale begrotingen, met name die welke betrekking hebben op toekomstige uitgaven en bedrijfsondersteuningsprojecten, of zelfs, op Gemeenschapsniveau, de versoepeling of aanpassing van bepaalde regels om de sectoren te hulp te komen die in de grootste moeilijkheden verkeren. Vanuit dit oogpunt kijken we met het grootst mogelijke pragmatisme tegen de

zaken aan, maar het is duidelijk dat we op dit gebied de daad bij het woord moeten voegen. U hebt het in ieder geval bij het rechte eind, en het voorzitterschap is het volledig met u eens.

Wat betreft hetgeen mevrouw Andrikienė zei, neem me niet kwalijk, maar Hongarije heeft financiële steun ontvangen. Zoals ik zei heeft het fonds 12,5 miljard euro toegekend, dat kan ik met zekerheid zeggen, en de Unie 6,5 miljard euro, maar het is duidelijk dat deze solidariteit ten goede komt aan landen die ernstige tekorten hebben op hun betalingsbalans en problemen ondervinden bij het herfinancieren van hun buitenlandse schuld.

Ik kan u verzekeren dat we binnen de Unie de vereiste solidariteitsmechanismen ten uitvoer zullen leggen. We werden in het geval van Hongarije geconfronteerd met een buitengewoon zorgwekkende situatie. Ik noemde ook IJsland. We hadden te maken met een moeilijke situatie. Als, en dat hoop ik niet, de Baltische staten of bepaalde landen die u het best kent in dezelfde moeilijkheden mochten geraken, dan moeten dezelfde solidariteitsmechanismen in werking treden. Dat is het standpunt van het voorzitterschap en uiteraard kan er van eenheid geen sprake zijn zonder solidariteit.

Tegen de heer Papadimoulis zou ik willen zeggen dat ik het ten eerste niet altijd eens ben met de heer Prodi. Soms wel, soms niet. Ten tweede is er behoefte aan een zekere begrotingsdiscipline. Ten derde, zoals ik al zei toen ik verwees naar de conclusies van de G20-top, lijkt het me vanzelfsprekend dat deze beginselen moeten worden aangepast aan de uitzonderlijke omstandigheden, en dat uitzonderlijke maatregelen moeten worden genomen. Dat is een kwestie van gezond verstand, want ik ben het wel met u eens dat we nooit dogmatisch moeten zijn. Tot slot, en ten vierde, wat toerisme betreft, ken ik de voorzitter van de Raad goed genoeg om te weten dat hij andere favoriete vakantiebestemmingen heeft en dat hij al zijn energie in dienst stelt van de Europese Unie. Ik denk dat het resultaat navenant is, en dat is voor ons het belangrijkste.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). - (ES) Mijnheer de minister, door de financiële techniek van de securitisatie maken de bekende Amerikaanse *subprime*-hypotheken deel uit van hypotheekobligaties (CDO's) en andere obligatievormen die zijn gekocht door Europese banken en burgers.

Weet de Raad de exacte omvang van deze financiële troep die ons van de andere kant van de Atlantische Oceaan is verkocht?

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Ik zou graag willen weten of het Franse voorzitterschap zich op welke manier dan ook geïsoleerd voelt in de Raad vanwege zijn historische voorliefde voor regulering van de markt en, in dit speciale geval, financiële diensten.

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad – (FR) In antwoord op de vraag van de geachte afgevaardigde, moet ik zeggen dat ik het precieze bedrag niet uit mijn hoofd ken. De ordes van grootte waarvan ik weet heb zijn echt aanzienlijk en de uitwassen van securitisatie, voornamelijk vanuit de Verenigde Staten overgewaaid naar Europa, zijn groter dan het BBP van menig lidstaat, of zelfs van de EU. Het is echt aanzienlijk. Dat is wat ik u kan mededelen. Securitisatie heeft dan ook een ontwrichtende schok van een ongekende omvang teweeggebracht. Dat is wat ik u vandaag kan vertellen.

Wat betreft de vraag van mevrouw Doyle, hoop ik dat we er hier, net als bij andere vraagstukken, niet helemaal alleen voor staan; als voorzitterschap zijn wij in ieder geval zelfverzekerd. Financiële regulering is zeker geen eenvoudige kwestie, mevrouw Doyle, maar ik denk dat we op de goede weg zijn. Hedenmiddag hebben we in uw Parlement van gedachten gewisseld met de voorzitter van de Europese Commissie en we zijn vrij optimistisch gestemd over het actieplan dat door de Europese Raad is opgesteld, waarover alle Europese lidstaten hun zegje hebben gedaan tijdens de informele bijeenkomst van staatshoofden en regeringsleiders, en dat dit weekend nader is uitgewerkt door de G20 in Washington.

Er is geen onenigheid meer, zou ik zeggen, in ieder geval niet over de theorie. We moeten iets doen aan het gebrek aan regulering. We hebben niet meer regels nodig en dat is ook niet wat wij voor ogen hebben, maar we moeten een aantal regels aanpassen en zorgen voor een systeem dat veilig en transparant is voor spaarders en investeerders. Ik denk dat de hele wereld het op dit punt met ons eens is. Verder is het een kwestie van fijnslippen.

De Voorzitter. – Vraag nr. 10 van **Hélène Goudin (H-0806/08)**

Betreft: Politieke verantwoordelijkheid voor misdragingen bij militaire operaties van de EU

In Zweden hebben diverse getuigen verklaringen afgelegd volgens welke Franse militaire troepen die aan de EU-operatie Artemis in Bunia (Congo) hebben deelgenomen zich schuldig zouden hebben gemaakt aan

marteling en schijnexecutie van een gevangene. Naar dit incident, dat zich op 13 juli 2003 zou hebben afgespeeld, is door zowel het Zweedse als het Franse leger een onderzoek ingesteld. Ook werpt dit gebeuren vele vragen op met betrekking tot de samenwerking in de toekomst.

Bestaan er waarborgen dat de EU-lidstaten troepen uitzenden die de bestaande verdragen eerbiedigen en die volkenrechtelijk gezien bevoegd zijn bij EU-operaties? Welk gevolg zal de Raad geven aan de uitkomst van het lopende Franse onderzoek naar het incident in Bunia?

Vraag nr. 11 van **Hanne Dahl** (H-0807/08)

Betreft: Politieke verantwoordelijkheid voor misdragingen bij militaire operaties van de EU

In Zweden hebben meerdere getuigen verklaringen afgelegd volgens welke Franse militaire troepen die aan de EU-operatie Artemis in Bunia (Congo) hebben deelgenomen zich schuldig zouden hebben gemaakt aan marteling en schijnexecutie van een gevangene. Naar dit incident, dat zich op 13 juli 2003 zou hebben afgespeeld, is door zowel het Zweedse als het Franse leger een onderzoek ingesteld. De diverse Zweedse getuigenverklaringen waren tegenstrijdig en de uitslag van het Franse onderzoek was dat er geen sprake is geweest van misdragingen. Maar dit gebeuren werpt vele vragen op met betrekking tot de samenwerking in de toekomst.

Wanneer troepen van een lidstaat zich bij een EU-operatie schuldig maken aan misdragingen, wie is daarvoor dan politiek verantwoordelijk? Wanneer troepen van een lidstaat schuldig worden bevonden aan een oorlogsmisdrijf bij een EU-operatie, bestaat dan de mogelijkheid dat die lidstaat voor langere tijd wordt uitgesloten van EU-operaties, ten einde de goede naam en faam van de strijdkrachten van de lidstaten te beschermen?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Dit zijn ernstige zaken die worden aangekaart door mevrouw Goudin en mevrouw Dahl. Ik kan hun allebei en uw Parlement verzekeren dat de operaties van de Europese Unie worden uitgevoerd in overeenstemming met de mensenrechtenconventies en het internationaal recht.

Dit beginsel wordt duidelijk vermeld in alle planningsdocumenten die door de Raad zijn goedgekeurd en die zijn opgenomen in de afzonderlijke instructies die worden verstrekt aan de strijdkrachten. Dit is wat in het Engels aangeduid wordt als de *soldiers' corps*.

Wanneer bepaalde individuen die in buitenlandse en defensieoperaties worden ingezet hun boekje te buiten gaan, vallen de disciplinaire en juridische consequenties onder de bevoegdheid van de lidstaten. Alle lidstaten houden zich aan de mensenrechtenconventies.

In de zaak die in deze gezamenlijke vraag wordt aangeroerd wil ik graag mijn pet van fungerend voorzitter van de Raad afzetten om u het volgende mede te delen: omwille van transparantie hebben de Franse autoriteiten, na contact te hebben opgenomen met de Zweedse autoriteiten, een grondig onderzoek ingesteld. Dit onderzoek werd in opdracht van de Franse autoriteiten uitgevoerd door het inspectoraat voor de operationele strijdkrachten en de nationale defensie.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de jongeman die op 13 juli 2003 door de Franse troepen gevangen is genomen tijdens operatie Artemis in de Democratische Republiek Congo, niet aan marteling of wrede behandeling is onderworpen. De ernstige beschuldigingen aan het adres van de Franse en Zweedse strijdkrachten zijn dan ook ongegrond.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Ik zou graag het volgende willen weten: zoals we weten is deze jongeman verdwenen. Hoe kan men bewijzen dat hem niets is overkomen?

Hanne Dahl (IND/DEM). – (DA) Mevrouw de Voorzitter, ik zou in aanvulling op de vraag graag precies willen weten in hoeverre de mogelijkheid bestaat om, als er twijfel is over de mate waarin een lidstaat zich houdt aan de internationale conventies in verband met een EU-operatie, die lidstaat uit te sluiten van deelname. Ik ben van mening dat dit in bepaalde gevallen noodzakelijk zou kunnen zijn en dat het belangrijk is om dit nauwkeurig te definiëren.

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, zonder in extremen te vervallen wil ik de vragen van mevrouw Goudin en mevrouw Dahl feitelijk beantwoorden, en dus zal ik uw Parlement buiten mijn rol als fungerend voorzitter de informatie geven uit het rapport over het onderzoek dat door het Franse inspectoraat voor de operationele strijdkrachten en de nationale defensie is uitgevoerd.

Ik zal het onderzoek naar de gebeurtenissen van 13 juli 2003 in het kamp Chem-Chem in Bunia in de Democratische Republiek Congo voor uw Parlement samenvatten, ofschoon ik uit hoofde van mijn functie niet verplicht ben op deze vragen in te gaan. Uit dit onderzoek, uitgevoerd met de steun en samenwerking van het Zweedse leger, is gebleken dat de jongeman die op 13 juli 2003 door de Franse troepen gevangen is genomen tijdens operatie Artemis in de Democratische Republiek Congo, niet aan marteling of wrede behandeling is onderworpen. Hij is enkele uren gedetineerd in het kamp en vervolgens vrijgelaten. Het onderzoek werd op 31 maart 2008 gelast door de commandant van de strijdkrachten, als aanvulling op het gerechtelijk vooronderzoek door de Zweedse en Franse autoriteiten in hun respectieve landen. De samenwerking tussen deze autoriteiten verliep uitstekend en uit het onderzoek komt naar voren dat de ernstige beschuldigingen aan het adres van de Franse en Zweedse soldaten en de twee betrokken kolonels ongegrond zijn.

Tot besluit zou ik willen zeggen dat het vanzelfsprekend is dat internationale mensenrechtenconventies in elk stadium van buitenlandse veiligheids- en defensieoperaties moeten worden nageleefd, van voorbereiding tot aan uitvoering, met name door permanente scholing van de teams die op dit gebied actief zijn.

Paul Rübig (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, ik zou willen weten wat volgens u de rol van de VN in deze kwesties is? Denkt u dat voor de VN een taak is weggelegd op deze terreinen?

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) U hebt mij met uw commentaar gerustgesteld – zowel met uw Franse pet op als met de bredere pet van de Raad.

Maar vindt u ook niet dat dit incident, en alle soortgelijke incidenten, met het oog op onze EU-operaties heel slecht is en dat we over het omgaan met deze rapporten heel duidelijk en heel zorgvuldig moeten zijn, zodat we ze tijdig behandelen en dit soort incidenten geen smet werpt, als je het zo kunt zeggen, op ons goede werk?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik kan me helemaal vinden in hetgeen mevrouw McGuinness zojuist zei. Het moge duidelijk zijn dat alle buitenlandse operaties, al dan niet uitgevoerd in het kader van het Europees veiligheids- en defensiebeleid of in een gemeenschappelijk kader, vanzelfsprekend moeten worden aangekondigd en gerapporteerd. Transparantie is een absolute vereiste.

Ik ben het volledig eens met mevrouw McGuinness en juist daarom moeten we alles wat te maken heeft met 'Militair Erasmus' verder ontwikkelen. Ik hoop dat we tijdens de eerstvolgende Europese Raad, die zal plaatsvinden in december, de aspecten kunnen uitwerken die betrekking hebben op opleiding en de uitwisseling van beste praktijken en ervaringen tussen lidstaten in het kader van het Europees veiligheids- en defensiebeleid.

In antwoord op de vraag van mevrouw McGuinness denk ik dat dit een buitengewoon belangrijk element is als we een strategie voor Europese veiligheid en aanwezigheid op buitenlandse bodem willen ontwikkelen. U hebt helemaal gelijk, mevrouw McGuinness.

Wat de vraag van de heer Rübig betreft, deze zal morgenochtend aan de orde komen in ons debat over de Democratische Republiek Congo. Ik geloof dat de inbreng van de VN inderdaad van belang is. De vraag is hoe haar middelen kunnen worden versterkt en aangevuld.

De Voorzitter. – Ik zie dat mevrouw Dahl opnieuw het woord wil voeren. U mag nog één vraag stellen, maar dat is het dan. Het spijt me, maar daar moet u het mee doen.

(Interruptie uit de zaal)

Ik zit niet in de positie dat ik precies kan afdwingen wat u wellicht wilt horen. De fungerende voorzitter heeft antwoord gegeven, en daar moeten we het bij laten. U kunt alleen nog schriftelijk corresponderen.

Vraag nr. 12 van **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0808/08)

Betreft: Coördinatie nationale socialezekerheidsstelsels

Mijn vraag aan de Raad luidt, welke vooruitgang er is geboekt met de modernisering en vereenvoudiging van de Europese wetgeving inzake de coördinatie nationale socialezekerheidsstelsels, waarvoor met

Verordening (EG) nr. 883/2004⁽²⁾ de eerste stap werd gezet, zodat de burgers van de EU zich vrij binnen Europa kunnen bewegen met behoud van hun rechten en sociale aanspraken (medische verzorging, pensioen, werkloosheidsuitkering).

In welk stadium verkeert de invoering van een uitvoeringsverordening die in de plaats moet komen van Verordening (EEG) nr. 574/72²⁽³⁾ en die bepalingen zal bevatten die zijn gericht op sterkere samenwerking tussen de nationale instanties en betere methoden voor gegevensuitwisseling?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, om de vraag van mevrouw Panayotopoulos te beantwoorden zou ik zeggen dat de Raad net als zij van mening is dat zo snel mogelijk overeenstemming moeten worden bereikt over de voorgestelde verordening die voorziet in mechanismen voor de toepassing van Verordening nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van socialezekerheidsstelsels.

Dit betekent dat we de voorwaarden moeten scheppen voor de goedkeuring van deze verordening teneinde, indien mogelijk vóór mei 2009, de hervorming van de coördinatie van socialezekerheidsstelsels af te ronden. Gezien de reikwijdte en het uiterst technische karakter van zijn bepalingen is dit voorstel voor een verordening, dat in januari 2006 is ingediend door de Commissie, sindsdien hoofdstuk per hoofdstuk behandeld onder de achtereenvolgende voorzitterschappen.

Dankzij het doorzettingsvermogen van de vorige voorzitterschappen zijn partiële algemene oriëntaties goedgekeurd. Dit proces werd vorige maand onder het Franse voorzitterschap afgerond met de goedkeuring van de partiële algemene oriëntaties inzake de twee resterende hoofdstukken, die betrekking hebben op uitkeringen voor arbeidsongevallen en beroepsziekten en op uitkeringen bij overlijden.

Ondertussen heeft het Parlement vorig jaar juli in eerste lezing advies uitgebracht. De Raad juicht het zeer brede draagvlak binnen het Parlement toe, en ziet hierin de vrucht van een uiterst constructieve samenwerking tussen de twee instellingen vanaf het moment dat deze tekst in behandeling is genomen.

De goedkeuring van een gemeenschappelijk standpunt over de ontwerpverordening is, voor het Franse voorzitterschap, een van de voornaamste stappen richting het vergroten van de mobiliteit van personen binnen de Unie. Daarom zal het voorzitterschap alles in het werk stellen om dit gemeenschappelijke standpunt tijdens de zitting van de Raad op 15 december goedgekeurd te krijgen, zodat het Parlement het tijdens zijn vergadering in januari kan goedkeuren.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de fungerend voorzitter van de Raad een vraag stellen over het nieuwe voorstel van de Europese Commissie 2008/414 over de rechten van patiënten op grensoverschrijdende dienstverlening.

Wat is het standpunt van het Frans voorzitterschap ten aanzien van dit nieuw voorstel?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, het is voor het Franse voorzitterschap duidelijk dat wij dit voorstel van de Commissie moeten steunen.

Concreet vereenvoudigt het voorstel de procedures voor verzekerden, versnelt het bij grensoverschrijdende situaties de respons- en verwerkingstijden van instellingen op de verschillende terreinen van de sociale zekerheid, zoals bedrijfsongevallen, beroepsziekten en arbeidsongeschiktheid. Wij moeten spijkers met koppen slaan om op dit punt regels aan te nemen. Zoals u weet heeft het Franse voorzitterschap aan Alain Lamassoure, u welbekend, een vraag gesteld over manieren om de obstakels voor grensoverschrijdende mobiliteit weg te nemen. Harmonisatie van socialezekerheidsstelsels is een van de antwoorden.

Het is zaak een gulden middenweg te vinden tussen nationale tradities op het gebied van sociale zekerheid, die in al onze lidstaten een voorname rol spelen, en het doorvoeren van de veranderingen die cruciaal zijn voor het vergemakkelijken van grensoverschrijdende mobiliteit.

In dit kader steunen we het door u genoemde voorstel en het voorzitterschap, onder leiding van Xavier Bertrand, stelt alles in het werk om het goedgekeurd te krijgen.

⁽²⁾ PB L 166 van 30.4.2004, blz. 1.

⁽³⁾ ² PB L 74 van 27.3.1972, blz. 1.

Paul Rübig (PPE-DE). - (DE) Ik geloof dat een van de grootste problemen die we in Europa hebben, dubbele belasting is, die juist op het terrein van de sociale zekerheid onverwachts tot extra belastinglasten leidt. Kunnen we ter zake een initiatief van het Franse voorzitterschap verwachten?

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Nu we de mogelijkheid hebben van elektronische betalingsoverschrijvingen en het gemak van elektronische terugbetaling, zijn de Europese instellingen gezamenlijk toch zeker kundig en vernuftig genoeg om te zorgen voor de noodzakelijke technologie om het uit de gemeenschappelijke markt voortvloeiende cruciale recht op vrijheid van verplaatsing of grensoverschrijdende mobiliteit van al onze burgers – inclusief mensen met een beperking en gepensioneerden en anderen – te garanderen? Of is het ontbreken van de collectieve wil om dat te doen het probleem? Is er een bepaald land dat een collectieve oplossing van dit probleem in de weg staat?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad.* – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik wilde graag antwoorden op de vragen van de heer Rübig en mevrouw Doyle, aangezien dit vragen zijn die mijn aandacht reeds hebben getrokken.

Allereerst denk ik dat mevrouw Doyle het bij het rechte eind heeft. Alle technologieën, en elektronische technologieën komen hierbij met name van pas, moeten worden gebruikt om de verwerking van patiëntendossiers te vergemakkelijken.

Ten tweede, mevrouw Doyle, zijn wij voorstander van een overkoepelende oplossing, op voorwaarde dat we omwille van mobiliteit niet de nationale tradities op het gebied van sociale zekerheid op losse schroeven zetten.

Ten derde, en daar ben ik het eens met de heer Rübig, er doen zich inderdaad juridische problemen voor ten aanzien van premiebetaling en dubbele belastingheffing. Daar heeft de heer Rübig gelijk in.

Persoonlijk ben ik van mening, na me pas vorige week uitvoerig over deze problemen te hebben gebogen, omdat we uit buurlanden komen, mijnheer Rübig, dat landsbesturen niet altijd voldoende kennis van zaken hebben of onvoldoende gemotiveerd zijn om dit soort problemen het hoofd te bieden. Dit lijkt me, om de vraag van mevrouw Doyle te beantwoorden, het echte probleem. Daarom is een overkoepelende Gemeenschapsbenadering vereist. De Commissie moet echt flink druk op de ketel zetten, en het voorzitterschap draagt hieraan zijn steentje bij, want er bestaat in al onze lidstaten administratieve, bureaucratische en culturele weerstand.

De problemen rondom grensoverschrijdende mobiliteit vormen een wezenlijk obstakel voor de Europese eenwording en voor het ontwikkelen van een nieuwe Europese generatie, waardoor onze burgers de concrete voordelen van de Europese Unie eenvoudigweg niet inzien. Er zijn veel te veel administratieve hindernissen voor deze grensoverschrijdende bewegingen, met name op sociaal en fiscaal terrein.

Dit is een wezenlijk probleem, dat mijns inziens ook ingrijpende hervormingen en coördinatie tussen de communautaire instellingen, met name de Commissie, en de nationale overheden noodzakelijk maakt.

De Voorzitter. – Het vragenuur is gesloten.

De vragen die wegens tijdgebrek niet zijn beantwoord, zullen schriftelijk worden beantwoord (zie bijlage).

(De vergadering wordt om 19.05 uur onderbroken en om 21.00 uur hervat)

VOORZITTER: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

Ondervoorzitter

13. Openbaarmakings- en vertalingsverplichtingen van bepaalde vennootschapsvormen (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0400/2008) van Piia-Noora Kauppi, namens de Commissie juridische zaken, over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Richtlijnen 68/151/EEG en 89/666/EEG met betrekking tot de openbaarmakings- en vertalingsverplichtingen van bepaalde vennootschapsvormen (COM(2008)0194 - C6-0171/2008 - 2008/0083(COD)).

Piia-Noora Kauppi, *rapporteur*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, dit verslag maakt deel uit van het vereenvoudigingspakket inzake het vennootschapsrecht. Het is heel belangrijk dat we in de Europese Unie proberen het ondernemingsklimaat te vereenvoudigen, zodat bedrijven kunnen floreren, en groei voor de Europese economie te creëren. De bedoeling is verlichting van administratieve lasten met betrekking tot openbaarmakings- en vertalingsverplichtingen voor bepaalde soorten bedrijven. Het voorstel maakt deel uit van de breed opgezette exercitie administratieve lastenverlichting; als gevolg daarvan kunnen hulpbronnen van bedrijven vrijgemaakt en voor andere doeleinden gebruikt worden en daardoor kan de concurrentiekracht van de Europese economieën versterkt worden.

Krachtens de eerste richtlijn vennootschapsrecht is het op het moment zo dat vennootschappen bepaalde informatie die opgenomen moet worden in het handelsregister van de afzonderlijke lidstaten, moeten publiceren in de nationale publicatiebladen. In de meeste gevallen brengt publicatie in het nationale publicatieblad extra kosten met zich mee voor de bedrijven, zonder dat er een werkelijke meerwaarde tegenoverstaat. Het doel van dit voorstel is daarom alle extra openbaarmakingsvereisten in de nationale wetgeving die extra kosten voor de vennootschappen met zich meebrengen, te schrappen.

De Commissie gunt de lidstaten trouwens enige flexibiliteit met betrekking tot deze extra openbaarmakingsvereisten. Ze mogen nog steeds wel extra verplichtingen opleggen, maar die moeten gedekt worden door de voor het nieuwe elektronisch platform voorgestelde eenmalige vergoeding.

Alle lidstaten dienen een elektronisch platform te hebben dat alle informatie bevat en toegang tot die informatie in het elektronische bestand van het bedrijf in het register biedt. Dat zou een goedkope en gemakkelijk toegankelijke manier zijn om alle informatie over de bedrijven te verschaffen. Sommige lidstaten hebben al zulke elektronische registers en databanken, maar er zijn andere lidstaten die deze soort digitale databank niet hebben.

Het belangrijkste is de introductie van de eenmalige vergoeding die door de lidstaten geheven wordt en die alle kosten met betrekking tot de openbaarmakings- en administratieve verplichtingen dekt. Die eenmalige vergoeding moet ook de kosten van alle extra nationale verplichtingen ten aanzien van de publicatie van gegevens in plaatselijke en regionale kranten dekken.

De Commissie juridische zaken wilde echter ook wat flexibiliteit met betrekking tot deze kosten inbouwen en daarom zeggen we nu dat het voor lidstaten mogelijk moet zijn, als daar gegronde redenen voor zijn, extra vergoedingen te heffen.

Wat de elfde richtlijn vennootschapsrecht betreft, dit voorstel gaat over de verplichting documenten te vertalen die bewaard worden in de registers van bijkantoren. Bij de registratie van een bijkantoor moeten vennootschappen bepaalde informatie uit hun dossier ook in het dossier van het bijkantoor doen opnemen. Dit brengt vaak aanzienlijke extra kosten voor vennootschappen met zich mee, aangezien zij niet alleen bepaalde documenten moeten vertalen in de taal van de lidstaat waar het bijkantoor is gevestigd, maar ook moeten voldoen aan soms buitensporige vereisten inzake waarmerking en/of notariële verlijding van die vertaling. Daarom proberen we nu de vertaalverplichtingen te versoepelen door die waarmerking en autorisatie af te schaffen.

De bedoeling is de kosten voor vertaling en waarmerking tot het minimum te beperken. Vennootschappen hebben daar voordeel van doordat ze bepaalde kosten kunnen besparen, maar wel de betrouwbaarheid van de vertalingen garanderen.

Ik ben het met het Commissievoorstel eens en heb geprobeerd met mijn formulering zo dicht mogelijk bij het Commissievoorstel te blijven. Het is hier in het Parlement echter niet mogelijk gebleken op basis van het Commissievoorstel consensus te bereiken.

In het verslag hebben we enige wijzigingen aangebracht om de praktische tenuitvoerlegging van de bepalingen met betrekking tot openbaarmaking en vertaling te verduidelijken, en we hebben ook enige technische wijzigingen aangebracht om juiste verwijzingen te kunnen maken naar de tweede richtlijn vennootschapsrecht.

De Commissie juridische zaken heeft drie door verscheidene collega's ter tafel gebrachte amendementen geïntroduceerd die erop neerkomen dat die extra openbaarmakingsverplichtingen toegestaan kunnen worden als ze met goede redenen omkleed zijn, maar we hebben ze in de overwegingen ondergebracht, niet in de artikelen. Ik vind het heel belangrijk dat er in de overwegingen een aanbeveling aan de lidstaten staat om deze mogelijkheid te gebruiken, maar we roepen hen er niet toe op. Als de lidstaat vindt dat de bedrijven in die staat echt die bekendmaking in het publicatieblad moeten zetten – en dat is echt iets wat lidstaten willen –, dan kunnen ze dat doen, maar in de artikelen hebben we daartoe niet opgeroepen.

Het tweede punt is dat ik persoonlijk geprobeerd heb een overgangperiode in te voeren en ik vind nog steeds dat dat een heel goede stap vooruit zou zijn. In de overgangperiode zouden de openbaarmakingsverplichtingen dan gelden, maar zodra de overgangperiode voorbij is, zouden we alleen nog de elektronische databank hebben. Ik ben van mening dat zo'n voorstel voor een overgangperiode ook in overeenstemming is met het probleem van de toegang tot internet. In sommige landen is de toegang tot internet namelijk beter geregeld dan in andere en we zouden er na de overgangperiode misschien voor kunnen zorgen dat de informatie in alle lidstaten genoeg verspreid is. Op die manier kunnen we er rekening mee houden dat de toegang tot internet niet in alle landen op hetzelfde niveau ligt.

Charlie McCreevy, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik dank de rapporteur voor haar werk aan dit dossier, dat ingewikkelder bleek te zijn dan we verwacht hadden. We nemen onze belofte dat we de regellast voor bedrijven zullen beperken, heel serieus en zijn het Parlement dankbaar dat het ons daarin voortdurend aanmoedigt.

Toch is het moeilijk niet teleurgesteld te zijn over een aantal van de voorgestelde amendementen op de eerste richtlijn vennootschapsrecht. Ik wil u er graag aan herinneren dat het Europees Parlement zich in zijn resolutie van 12 december 2007 over het werkprogramma 2008 van de Commissie verheugd toonde over de vastbeslotenheid van de Commissie om te komen tot 25 procent vermindering van administratieve lasten voor ondernemingen. Het Parlement stelde toen dat het dit doel als een belangrijke prioriteit voor de komende maanden zou beschouwen, vooral met betrekking tot kleine en middelgrote ondernemingen (het MKB), en als een wezenlijke bijdrage aan het bereiken van de Lissabon-doelstellingen. Het benadrukte daarom dat het wetgevingsvoorstellen in dat licht zou beoordelen.

Bovendien heeft het Parlement door middel van zijn resolutie over de vereenvoudiging van het ondernemingsklimaat dit specifieke voorstel om wijzigingen in de eerste richtlijn vennootschapsrecht aan te brengen, gesteund, en het was het ermee eens dat het voor vennootschappen gemakkelijker zou moeten zijn wettelijk voorgeschreven informatie te publiceren. Met name sprak het Parlement zijn grote steun uit voor het gebruik van nieuwe technologie.

Het verslag van de Commissie juridische zaken ondermijnt echter het doel van het Commissievoorstel volledig. In de effectbeoordeling van de Commissie wordt het reductiepotentieel gewaardeerd op ongeveer 600 miljoen euro per jaar. Op grond van het ontwerpverslag was het voor lidstaten zelfs niet alleen mogelijk vennootschappen alle huidige administratieve lasten op te leggen, maar ook nieuwe. In het ontwerpverslag stond dus zelfs dat er nieuwe administratieve lasten opgelegd konden worden, terwijl het Commissievoorstel gebaseerd is op de gedachte van een nieuw openbaarmakingsinstrument – het elektronisch platform – in plaats van de huidige, omslachtige bekendmakingsmethoden.

Een overweldigende meerderheid van belanghebbenden steunt het Commissievoorstel. Ook een zeer grote meerderheid van de lidstaten heeft het voorstel gesteund in de discussies in de Raad die tot nu toe gehouden zijn. Als de richtlijn echter aangenomen wordt in de nu door de Commissie juridische zaken voorgestelde vorm, bestaat het risico dat de geloofwaardigheid van de hele exercitie administratieve lastenverlichting in gevaar komt.

In zoverre dat het amendement van de Commissie juridische zaken tot doel heeft de financiering van kranten te waarborgen die op het moment afhankelijk zijn van de vergoedingen voor vennootschapspublicaties, kan de Commissie daar in principe in meegaan. Hiervoor moeten echter andere financieringsmogelijkheden gezocht worden. Die financiering mag niet op het bordje geschoven worden van de vennootschappen door ze te verplichten tot publicaties die geen enkele meerwaarde hebben in het technologische klimaat van vandaag de dag.

Margaritis Schinas, *rapporteur voor advies van de Commissie economische en monetaire zaken*. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, graag wil ik u namens de Commissie economische en monetaire zaken zeggen wat ons standpunt is. Wij zijn het in grote mate eens met de oorsprong en oorzaak van dit goed gestructureerd voorstel van de Commissie waarvan het doel vanzelfsprekend is de administratieve lasten tot een minimum terug te brengen.

Wat de kwestie van de vertalingen betreft is het ons inziens volkomen gerechtvaardigd de procedures te vereenvoudigen en vertalingen van gecertificeerde vertalers uit ongeacht welke lidstaat te erkennen, en wij staan dan ook volledig achter deze aanpak.

Dan nu het vraagstuk van de openbaarmaking. Volgens onze commissie – en mijns inziens ook volgens de Commissie juridische zaken – zijn er afgezien van ondernemingen ook burgers die het recht hebben om

geïnformeerd te worden. De burgers hebben, mijnheer de commissaris, helaas niet in dezelfde mate toegang tot elektronische middelen als zij dat volgens uw oorspronkelijke voorstel zouden moeten.

Wij leven in een pluralistisch Europa, in een Europa met verschillende modellen en verschillende waarden. Als commissaris uit Ierland weet u dat de uitslag van het referendum in uw land, de opvatting van uw landgenoten over één model voor heel Europa, ons heel duur zijn komen te staan. Wij willen dit model niet in Europa invoeren, omdat wij wel weten dat bijvoorbeeld in mijn land, in mijn regio, het internet slechts in beperkte mate toegankelijk is. Waarom zouden wij deze mensen, deze Europese burgers het recht ontnemen om zich op een andere, traditionele manier te informeren over dingen die hun aangaan?

Mijnheer de commissaris, ik ben van mening – en met mij de Commissie economische en monetaire zaken – dat het elektronisch platform verplicht moet zijn. Dat is terecht, maar het mag niet het enige platform zijn. Wij moeten alle Europese burgers de mogelijkheid bieden om informatie te ontvangen. Wij willen niet dat iemand ergens in Europa via zijn BlackBerry informatie ontvangt over wat in zijn regio gebeurt, terwijl er in mijn regio zoveel mensen zijn die geen BlackBerry hebben.

Ik ben dan ook van mening dat u, als vertegenwoordiger van de Commissie – en mijns inziens moeten wij de Raad dezelfde boodschap sturen – serieus rekening moet houden met het standpunt dat wij in de Commissie economische en monetaire zaken unaniem en in de Commissie juridische zaken met grote meerderheid hebben vastgesteld. Ik verzeker u dat als u met de gedachte speelt dat standpunt te negeren, u dat beter uit uw hoofd kunt zetten. Alleen met een vruchtbare democratische dialoog kunnen wij wederzijds aanvaardbare oplossingen vinden, in het belang van een groot en niet een klein aantal mensen.

Georgios Papastamkos, namens de PPE-DE-Fractie. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, de Europese Raad gaf in maart 2008 opdracht tot de versnelde uitwerking en uitvoering van nieuwe wetgevingsinitiatieven ter verbetering van het ondernemingsklimaat voor de bedrijven van de Unie via de vermindering van de administratieve lasten en kosten. Mijns inziens draagt de onderhavige ontwerprichtlijn van de Commissie nauwelijks bij aan dit doel.

De kern van de problemen waar ondernemingen en met name kleine en middelgrote ondernemingen mee te kampen hebben, heeft te maken met de totstandbrenging van objectieve omstandigheden voor de verbetering van de meer algemene bureaucratische, wetgevende en fiscale omgeving. Wij wachten nog steeds op een wezenlijke bijdrage daaraan van de Commissie.

De hier behandelde openbaarmaking van jaarrekeningen en andere economische gegevens heeft voornamelijk tot doel het beginsel van transparantie en openbaarheid van handelsactiviteiten te eerbiedigen. De beperkte verspreiding van internet in een vrij groot aantal lidstaten van de Unie is geen voldoende garantie.

Afgezien daarvan zou een verplichte en uitsluitend elektronische registratie betekenen dat duizenden banen van geschoolde arbeidskrachten in de traditionele, geschreven media verloren gaan. Bovendien is de pers een essentiële factor in het beginsel van transparantie en in het democratisch leven in de Unie en levert onbetwistbaar een bijdrage aan meertaligheid en diversiteit in de Europese Unie.

Een gepaste, evenwichtige en rationele oplossing is mijns inziens de invoering van een enkele bijdrage en de mogelijkheid om in geschreven media te blijven publiceren. Samen met de instelling van een elektronisch register, zoals bij wijze van compromis werd voorgesteld en – let wel – goedgekeurd door alle vleugels van de Commissie juridische zaken, is dit mijns inziens een veiligheidsklep.

Tot slot wil ik erop wijzen dat het Europese Parlement de plicht heeft te zorgen voor een productieve consensus in het communautaire wetgevingsproces met gelijktijdig behoud van zijn autonome wetgevingswil. De plenaire vergadering van het Europees Parlement wordt nu gevraagd om met de aanneming van het verslag van mevrouw Kauppi – die ik bij deze van harte gelukwens met haar verslag – de duidelijk tot uiting gebrachte wil van de Commissie juridische zaken te bekrachtigen.

Dan nog een laatste opmerking aan uw adres, mijnheer de commissaris. Ik weet niet in hoeverre de Commissie juridische zaken en haar bij consensus tot stand gebracht voorstel u teleur hebben gesteld. Ik wilde u echter zeggen dat zodra het Verdrag van Lissabon in werking treedt – wat ik van harte hoop – de cultuur van samenwerking tussen de Commissie en het Europees Parlement zal en moet veranderen. Daar zitten wij op te wachten; daar zit het democratisch gekozen Europees Parlement op te wachten.

Ieke van den Burg, namens de PSE-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal eerst iets zeggen over de procedure. Het is jammer, commissaris, dat we vanmorgen, toen we bij elkaar waren, niet met elkaar gesproken hebben, want ik was een beetje verbaasd dat u in uw toespraak tot het Parlement zo scherp was. Wat de

procedure betreft stoor ik me vooral aan de manier waarop het Franse voorzitterschap met onze voorstellen is omgegaan, dat het zich niet gehouden heeft aan welk voorschrift ook met betrekking tot onderhandelingen of pogingen tot het voeren van een dialoog over een mogelijk compromis.

Hetzelfde geldt voor de Commissie. Met dit soort onderwerpen is het normaal te proberen bij elkaar te komen en een oplossing te vinden die aan de bezwaren van alle verschillende partijen tegemoetkomt. Ik vind het jammer dat de zaken zo zijn gelopen en hoop dat er in de tijd tussen de plenaire zitting en de stemming in de commissie gelegenheid zal zijn dat te doen.

Wat de inhoudelijke kant betreft denk ik dat onze meningen niet zo sterk uit elkaar lopen. Ik ben zelf ook een groot voorstander van administratieve lastenverlichting. Ik dring altijd aan op het gebruik van het XBRL-boekhoudsysteem en dit type elektronisch platform. Volgens mij zijn we het er allemaal over eens dat het noodzakelijk is, juist omdat in sommige lidstaten internet nog niet overal beschikbaar is. Deze overgangperiode is nodig om lidstaten de mogelijkheid te geven wat langer gebruik te maken van registratie via kranten.

Dit is echt een tijdelijk probleem, waarvoor een pragmatische oplossing mogelijk is. Deze week hoorde ik nog dat het pas twintig jaar geleden is dat e-mail voor het eerst gebruikt werd en de eerste internetverbinding werd aangelegd, dus over tien of twintig jaar zal het heel normaal zijn dat alles elektronisch verwerkt wordt. Het gaat hier slechts om een uiterst tijdelijk probleem en ik vind niet dat we er een groot punt van moeten maken. We moeten proberen er een redelijke, pragmatische oplossing voor te vinden, waarvan u ook een groot voorstander bent, zoals u ons altijd vertelt.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, geachte afgevaardigden, ik wilde allereerst onze collega, Piia-Noora Kauppi bedanken voor haar uitstekende verslag en voor haar inspanningen om een redelijke oplossing te vinden voor de diverse kwesties die zich aandienen, met name die van het platform.

Het voorstel voor een richtlijn maakt deel uit van een bredere actie die is ondernomen om de administratieve lasten voor bedrijven en de beperkingen die hun worden opgelegd te verminderen en hun concurrentiepositie te verbeteren. Wij scharen ons uiteraard achter dit streven, waarvan kleine en middelgrote ondernemingen de vruchten zullen plukken. Wij zijn blij met de oprichting van een elektronisch platform waarop alle informatie wordt samengebracht en met het beginsel van één vergoeding voor alle kosten die samenhangen met de vereiste bekendmakingen.

Het is echter zaak de best mogelijke informatie te verschaffen en voortzetting toe te staan van de gebruikelijke vormen van bekendmaking, die nog altijd noodzakelijk zijn, met name in de gedrukte media. De tekst die door de rapporteur na onderhandelingen is voorgesteld en die unaniem is goedgekeurd door de Commissie juridische zaken, zal de lidstaten in staat stellen de gebruikelijke vormen van bekendmaking in stand te houden, aangezien de kosten ervan zijn opgenomen in de vaste vergoeding.

We zijn de geest van het voorstel dan ook trouw gebleven, commissaris, door van het platform een eis te maken en door vast te houden aan het beginsel van één vergoeding. We hebben echter rekening gehouden met de realiteit in diverse landen die niet de IT-infrastructuur hebben die andere landen wel hebben, en waar wijzen van informatieverstrekking gangbaar zijn die niet mogen worden genegeerd.

Commissaris, u weet dat rekening moet worden gehouden met de ideeën van burgers en dat Europa niet de schijn mag wekken nieuwe beperkingen of moeilijkheden te veroorzaken. Daarom hebben we gestreefd naar de flexibiliteit om de situaties in de diverse lidstaten in ogenschouw te nemen en toch een rendabel systeem te handhaven.

Commissaris, u zei nogal cru dat het voorstel van de Commissie juridische zaken het standpunt van de Commissie ondermijnt. Ik denk niet dat dit waar is, en zo is het ook niet waar dat het voorstel van de Commissie juridische zaken nieuwe formaliteiten met zich meebrengt. Integendeel: overeengekomen is dat de bestaande formaliteiten kunnen worden gehandhaafd en wij zijn uiteraard tegen de invoering van nieuwe formaliteiten.

Waar het naar mijn idee om gaat, commissaris, is dat Europa laat zien dat het in staat is bureaucratie en administratieve rompslomp terug te dringen zonder afbreuk te doen aan de nationale identiteiten.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de Commissie ervoor bedanken dat zij met dit voorstel is gekomen. Ik denk dat dit een positief voorstel is, dat zal bijdragen aan de vermindering van onnodige administratieve lasten.

Zoals de sprekers voor mij ook hebben gezegd, heeft dit Parlement de plicht om deze heel genereuze en altruïstische voorstellen van de Commissie terug te brengen tot realistische proporties. En de realiteit is dat er een nationale werkelijkheid is van 27 landen met verschillende juridische systemen en heel verschillende talen, wat vereist dat we ons in elk land moeten aanpassen aan de realiteit van dat land, inclusief de taal.

Zoals de heer Gauzès zojuist heeft gezegd en zoals ook eerdere sprekers hebben opgemerkt, is het belangrijk dat de erkenning van deze specifieke nationale kenmerken niet tot hogere kosten leidt, dat de tarieven uniform zijn en dat de regeringen, indien nodig, deze extra kosten op zich nemen.

Maar er is nog een andere kwestie, de kwestie van de vertalingen. In de Europese Unie hebben we geen gemeenschappelijke taal. In de 27 landen worden zeer verschillende talen gesproken, zelfs binnen enkele landen, zoals dat van de commissaris, en daar hebben we mee te maken.

En vanuit juridisch oogpunt hebben we bovendien te maken met de realiteit dat de juridische documenten verschillend zijn. De Commissie juridische zaken heeft bijvoorbeeld enkele amendementen ingediend over de waarmerking van akten, van documenten, samen met de waarmerking van de vertalingen. Op dit moment werkt de Commissie juridische zaken aan een verslag over de erkenning van gewaarmerkte akten in verschillende landen van de Europese Unie, dat bedoeld is als aanvulling op dit verslag.

Kortom, ik denk dat de Commissie er goed aan gedaan heeft om dit voorstel te presenteren. De rapporteur heeft voortreffelijk werk afgeleverd en ik denk dat we allemaal ons best hebben gedaan om een ontwerpwetstekst op te stellen die in de hele Unie kan worden erkend, waardoor rechten kunnen worden gegarandeerd, uitgaande van de realiteit van een Unie die nog in opbouw is, een Unie met verschillende nationale juridische systemen en een Unie waarin de toegang tot elektronische communicatie per land verschilt.

Françoise Grossetête (PPE-DE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik de rapporteur, mevrouw Kauppi, complimenteren met haar uitstekende werk, daar de Commissie juridische zaken dankzij haar een compromis heeft gevonden dat, ik zeg het nog maar eens, Commissaris, unaniem werd aangenomen. Dit is dan ook een duidelijk signaal. Het zal de behoefte van bedrijven, met name kleine en middelgrote ondernemingen, aan administratieve vereenvoudiging en het recht van de burger op informatie met elkaar in overeenstemming brengen, en lidstaten de mogelijkheid bieden om bekendmakingsvoorschriften te handhaven, als ze dit willen.

Ik ben ervan overtuigd dat het Europees Parlement verder zal gaan op de door de Commissie juridische zaken ingeslagen weg. De 27 lidstaten hebben hun tradities. Sommigen zijn helemaal overgestapt op internet. Andere gebruiken nog altijd traditionelere communicatiemethoden op papier. Deze tradities moeten worden gerespecteerd. Laten we niet vergeten dat 50 procent van de Europese burgers geen internetaansluiting heeft. Als de informatie alleen verkrijgbaar zou zijn op één enkel elektronisch platform, zouden mensen die geen toegang hebben tot internet, of die de voorkeur geven aan papier, geen informatie kunnen ontvangen over bedrijven in hun regio.

Ik geloof dat het Europees Parlement goed begrijpt dat het volledig afschaffen van de openbaarmaking van gerechtelijke en juridische aankondigingen in regionale dagbladen, om maar een voorbeeld te noemen, rampzalige consequenties zou hebben. De lidstaten moeten informatie dan ook via complementaire kanalen kunnen verspreiden, onder specifieke voorwaarden.

Commissaris, dit is geen ideologisch debat. Denkt u niet, in de huidige omstandigheden, dat u andere dingen te doen hebt dan iets een halt toe te roepen dat goed werkt in de lidstaten?

Het streven om alles eenvoudiger te maken brengt soms het risico met zich mee dat dingen juist ingewikkelder worden. Kosten terugdringen? Ja, maar tegen welke prijs? De verplichtingen versoepelen om de concurrentiekracht te verbeteren? Ja, maar wat gebeurt er met de concurrentiekracht als de vereenvoudiging een hele branche ernstig dreigt te beschadigen? Het is zeer wenselijk dat de Commissie nota neemt van het feit dat wij voorstander zijn van oplossingen waarmee de gedrukte media de moeilijkheden waar ze momenteel mee te maken hebben te boven kunnen komen.

Commissaris, u moet niet klakkeloos voorbijgaan aan de tradities van de lidstaten. Door op deze manier te handelen, bent u verantwoordelijk voor het mogelijke ontslag van een aantal journalisten en een gebrek aan informatie voor een groot deel van de bevolking.

Wij streven naar een evenwichtige richtlijn die voorziet in het elektronische platform en één vergoeding. Wij zijn ervan overtuigd dat we deze oplossing hebben bereikt, en u dient de stemming van het Europees Parlement te eerbiedigen.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het Europees Parlement heeft al vaak de kwestie aan de orde gesteld van onnodige en buitensporige administratieve kosten die moeten worden gedragen door Europese ondernemingen. Die kosten maken het niet alleen moeilijker om zaken te doen, ze zijn ook een hindernis bij het aangaan van de uitdagingen van de huidige mondiale economie, waarin een bittere concurrentie heerst.

Daarom ben ik blij dat de Commissie zich eindelijk over deze kwestie buigt, en voorstelt om de snelle procedure te volgen voor de wijziging van de eerste en de elfde richtlijn inzake het vennootschapsrecht, om er op die manier toe bij te dragen dat het zakenklimaat voor het Europese bedrijfsleven sneller kan worden verbeterd. Er wordt voorgesteld om in de eerste richtlijn alle bijkomende openbaarmakingsverplichtingen uit het nationale recht te schrappen die tot hogere kosten voor het bedrijfsleven leiden, en dat lijkt me een uitstekend idee. Er wordt ook voorgesteld om een elektronisch platform met alle informatie over bedrijven in het leven te roepen, wat een goedkope en eenvoudig toegankelijke oplossing betekent, net als het opnemen van alle kosten in één betaling, of ze nu van administratieve aard zijn of verband houden met de openbaarmakingsverplichtingen.

Het voorstel in verband met de elfde richtlijn inzake vennootschapsrecht gaat over de vertaling en waarmerking van de documenten die in het handelsregister moeten worden opgenomen wanneer een bijkantoor van een bedrijf gevestigd is in een andere lidstaat. De wederzijdse erkenning van vertalingen, die de Commissie voorstelt om de administratieve lasten te verlagen, zal er ongetwijfeld toe bijdragen dat de kosten voor de bedrijven dalen, zonder afbreuk te doen aan de betrouwbaarheid van de vertalingen. Tot slot zou ik de rapporteur, mevrouw Kauppi, willen feliciteren met haar uitstekende verslag.

Costas Botopoulos (PSE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, nu ik het voorrecht heb om als laatste te spreken, wil ik een politieke opmerking en twee technische opmerkingen maken over de vraagstukken die in de onderhavige richtlijn aan de orde komen.

De opmerking van politieke aard is dat wij vandaag een zeldzaam moment beleven in het Europees Parlement. Er is namelijk onder alle gelederen van het halfmond, van rechts tot links, volledige eensgezindheid over de richting die het Europees Parlement moet geven aan dit wetgevingsinitiatief. Zoals vele vorige sprekers reeds zeiden, en zoals ook ik wil benadrukken, is dit niet alleen een zeldzaam moment maar ook iets waarmee de Commissie in haar eindbesluit rekening moet houden.

Wij ondermijnen het voorstel van de Commissie niet, maar proberen dit moderner en menselijker te maken. Wij proberen dit redelijker en praktischer te maken. Dit was mijn politieke opmerking.

Dan twee korte technische opmerkingen. Wat het vraagstuk van de openbaarmaking betreft hebben wil ik evenals mijn collega's duidelijk maken dat het absoluut billijk en juist is dat er naast de algemene regel van elektronische openbaarmaking ook de mogelijkheid bestaat voor de lidstaten – en met name voor de lidstaten waar de toegang tot het internet uitermate beperkt is – om openbaarmaking via de pers toe te staan. Daar zijn voor de hand liggende sociale en economische redenen voor.

Ik wil kort ingaan op de kwestie van de vertaling. Ten aanzien daarvan is er geen enkel probleem. De mogelijkheid van een enkele, erkende vertaling is een praktische oplossing. De kwestie van de vertaling die zich hier stelt, is geen kwestie van taal, transparantie of stijl, maar een kwestie die heel eenvoudig opgelost kan worden met erkenning van de vertaling.

Er is een onderscheid tussen politieke en technische vraagstukken. Wij ondermijnen dus het voorstel van de Commissie niet maar verbeteren het.

Charlie McCreevy, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, laat ik beginnen met te zeggen dat als Ieke van den Burg dit punt vanmorgen ter sprake had gebracht, ik daar graag op in was gegaan. Ik zou u gevraagd hebben of er nog andere punten waren die u ter sprake wilde brengen en als dat zo was, dan had ik daar met u over gesproken. Welk onderwerp u ook ter sprake had gebracht – al was het het weer in Ierland – ik zou het met u hebben besproken. Ik heb daar geen problemen mee.

Ik heb geen enkel probleem met de beslissingen van het Europees Parlement, want beslissingen nemen is uw werk en dat moet u doen. Maar we moeten de achtergrond van dit specifieke voorstel in gedachten houden en ik vraag u begrip te tonen voor mijn standpunt, zoals ik begrip toon voor het uwe.

Dit voorstel is gedaan in het kader van de vermindering van administratieve lasten voor kleine bedrijven. Het maakte deel uit van de vereenvoudiging van het ondernemersklimaat. Er zijn schattingen gemaakt van wat er met dit voorstel bereikt zou kunnen worden: een vermindering van de jaarlijkse kosten met 600 miljoen euro. De reden voor dit voorstel was dus vermindering van de administratieve kosten van kleine bedrijven. Zoals ik eerder al gezegd heb, heeft het Europees Parlement in verschillende resoluties dit hele project ter vermindering van kosten toegejuicht.

Dat is dus de context waarin dit voorstel is gedaan. Vanuit de gedachte van het verminderen van administratieve kosten en vereenvoudiging voor kleinere bedrijven zijn we met dit specifieke voorstel gekomen.

U kunt dan toch niet van mij verwachten dat ik amendementen van het Europees Parlement accepteer die totaal de tegenovergestelde richting ingaan, omdat ze de administratieve kosten niet verminderen maar verhogen? Als de leden van het Europees Parlement vinden dat in dit specifieke geval de weegschaal doorslaat naar de dingen zo houden als zij dat willen, dan mag dat. Dat standpunt is volstrekt legitiem, maar het kan niet in overeenstemming gebracht worden met de oorspronkelijke bedoeling die u noemde, namelijk vermindering van kosten. Als het Parlement en ook anderen vinden dat alles moet blijven zoals het is vanwege de door u uiteengezette redenen, dan kunt u van mij niet verwachten dat ik verklaar dat ik het met u eens ben dat dit bijdraagt aan vermindering van administratieve kosten, terwijl juist het tegenovergestelde het geval is – in werkelijkheid gaan de kosten omhoog en niet omlaag.

Het gevolg van de amendementen van de twee commissies van het Europees Parlement is dat de enige verandering die lidstaten zouden moeten doorvoeren na aanneming van de richtlijn het verplichte gebruik van een elektronisch platform zou zijn. Er zou geen verlaging van de huidige administratieve lasten bereikt worden, zoals door de besparingen die we van het oorspronkelijke voorstel verwachten, die, zoals gezegd, in de effectbeoordeling berekend zijn op ongeveer 600 miljoen euro. Het aannemen van een richtlijn die niet tot kostenreductie leidt, maar alleen tot cosmetische veranderingen, geeft beslist een verkeerd signaal af als het gaat om de algemene vermindering van administratieve lasten waar we het over gehad hebben.

Ik vraag de leden van het Europees Parlement daarom ook mijn standpunt te respecteren. Als het Parlement deze specifieke mening lijkt te zijn toegedaan – morgen zal er een stemming over plaatsvinden – dan is dat uw mening en u hebt het volste recht op dat standpunt. Ik heb daar geen moeite mee. U moet echter mijn standpunt respecteren dat ik geen amendementen kan accepteren die rechtstreeks ingaan tegen de oorspronkelijke bedoeling van het voorstel in eerste aanleg. We moeten er geen ruzie over krijgen, maar ik kan niet de boel omdraaien en zeggen dat wat het Europees Parlement doet in orde is, want het verhoogt de administratieve kosten en verlaagt ze niet.

Ik kan wel luisteren naar de redenen die u noemt voor het houden van de dingen zoals ze zijn – en misschien zijn er ook nog wel geldige redenen bij – maar wat u zegt is niet wat we van plan waren. Wat u zegt is komt niet overeen met de reden waarom we dit voorstel hebben gedaan. Dus, *c'est la vie!*

Piia-Noora Kauppi, rapporteur. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag een opmerking maken over de procedure. Mevrouw Van den Burg heeft al gezegd dat het Franse voorzitterschap zich inzake dit dossier niet erg goed gedragen heeft. We hebben verschillende voorstellen gedaan voor een dialoog over mogelijke compromissen, maar het Franse voorzitterschap heeft zich niet bereid getoond hieraan deel te nemen. De vertegenwoordigers willen geen bijeenkomsten in de werkgroep van de Raad organiseren om te bespreken hoe we verder moeten. Ze zijn hier vandaag ook niet om dit uiterst belangrijke onderwerp te bespreken.

Het standpunt van de Commissie juridische zaken geeft de lidstaten een heleboel ruimte, veel meer dan mijn persoonlijke standpunt. We kunnen echter niet verder gaan dan dat standpunt van de Commissie juridische zaken. Dat is het enige voorstel dat op dit moment in het Parlement ter tafel ligt. Ik vind dat we, als de Raad het standpunt van het Parlement, dat wil zeggen het standpunt van de Commissie juridische zaken, waar morgen over gestemd wordt, niet kan onderschrijven, zoals we gevraagd hebben, over moeten gaan tot de tweede lezing.

We kunnen de Raad niet over ons heen laten lopen. Als dit voorstel in de vorm waarover morgen door het Parlement gestemd gaat worden, niet geaccepteerd wordt, zal het proces zeker vertraagd worden. Misschien wordt het project voor de verkiezingen niet afgerond en het risico bestaat dat de Commissie het voorstel intrekt. Ik zou het heel teleurstellend vinden als de Raad geen gekwalificeerde meerderheid achter zich heeft en geen compromisvoorstellen doet.

Wij zijn bereid tot compromisbesprekingen. Persoonlijk zou ik er heel blij mee zijn als de Raad een voorstel zou doen in de dialoog, op basis waarvan we een compromis zouden kunnen opstellen, maar de Raad

verstoepd zich en verschijnt niet op vergaderingen en organiseert geen trialogen. Daardoor zitten we nu in een heel moeilijke situatie.

Daarom vind ik de discussies over de procedure zorgwekkend. Ik hoop dat de Commissie het voorstel niet intrekt. Ik hoop dat het toch mogelijk zal zijn een compromis te bereiken dat aanvaardbaar is voor alle lidstaten en ook voor het Europees Parlement.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen plaats.

14. Europese statistiek (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0349/2008) van Andreas Schwab, namens de Commissie economische en monetaire zaken, over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de Europese statistiek (COM(2007)0625 - C6-0346/2007 - 2007/0220(COD)).

Andreas Schwab, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris. Ik vind het jammer dat commissaris McCreevy de zaal nu verlaat. Bij dit dossier had hij getuige kunnen zijn van de afsluiting van een zeer succesvolle en betrekkelijk lange procedure met het Europees Parlement. Dat is nu aan u voorbehouden, commissaris Almunia. Ik ben blij dat we vandaag een succesvolle, langdurige procedure in eerste lezing met grote overeenstemming kunnen afsluiten. Om te beginnen wil ik – en dat is anders dan bij het vorige dossier – de Sloveense en Franse voorzitterschappen danken voor de langdurige en soms moeizame onderhandelingen die ze hebben gevoerd om een compromis te bereiken.

Dit dossier gaat ook over het verminderen van de administratieve lasten op het terrein van de statistiek in de Europese Unie, en daarmee dus ook voor lokale ondernemingen. Daarom geloof ik dat we dit verslag in de context van vermindering van bureaucratie kunnen plaatsen. In Duitsland, bijvoorbeeld, is het aandeel van de kosten van officiële statistieken volgens berekeningen van het *Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung* (Duits instituut voor economisch onderzoek) over de gehele economie gezien minder dan 10 procent van de totale kosten door bureaucratie. Dat is ongeveer 230 miljoen euro. Wanneer we hier als Europese Unie werkelijk wat aan kunnen doen, geloof ik dat we met het verminderen van de verplichtingen op het terrein van de statistiek een belangrijke stap in de richting van minder bureaucratie zetten. Ik dank u voor uw voorstel, commissaris Almunia.

Nu wil ik concreet ingaan op de nieuwe verordening betreffende de Europese statistiek. Deze verordening moet het wettelijk kader gaan vormen voor het opstellen van statistieken op Europees niveau en vormt een herziening van het bestaande wettelijk basiskader voor het opstellen van statistieken op Europees niveau. Ook wanneer de schaduwrapporteurs van de andere fracties vanavond niet aanwezig zijn, wil ik ze bij deze gelegenheid toch bedanken voor een goede samenwerking. De gesprekken waren niet gemakkelijk, maar zijn uiteindelijk toch succesvol gebleken.

Het voorstel maakt deel uit van een reeks regelingen die de Commissie in de lopende zittingsperiode op het terrein van het opstellen en verspreiden van statistieken heeft vastgesteld en die in de Commissie economische en monetaire zaken zijn behandeld. Dit voorstel voorziet in de volgende inhoudelijke wijzigingen: het Europees statistisch systeem (ESS) wordt anders gedefinieerd en de activiteiten van het ESS worden in het Gemeenschapsrecht verankerd; de taken van de nationale bureaus voor de statistiek worden in het ESS vastgelegd, onverminderd de volledige toepassing van het subsidiariteitsbeginsel in de lidstaten, zoals voorschreven; en in het Gemeenschapsrecht wordt naar de Praktijkcode Europese Statistieken verwezen. Hiermee wordt een antwoord gegeven op de moeilijke situatie die na de invoering van de euro in sommige EU-lidstaten rond het verzamelen van statistische gegevens is ontstaan. Tot slot voorziet het voorstel in de oprichting van twee gescheiden organen: een zogenoemde ESS-partnerschapsgroep en een ESS-comité, die samen het Comité statistisch programma zullen vervangen.

Het duidelijke resultaat van de stemming in de commissie en de succesvolle dialoog tonen aan dat hier sprake is van coherente wetgeving. Ik wil in de resterende minuten nogmaals aan de hand van twee belangrijke punten een beeld geven van dit wetgevingsproject. Ten eerste hebben we ervoor gezorgd dat Eurostat in de toekomst dankzij deze verordening onbepaald en sneller toegang heeft tot alle statistische gegevens die nodig zijn voor onderzoek in verband met belangrijke economische criteria. Hiermee wordt de statistiek op Europees niveau een stuk transparanter en zal de concurrentie in de eurozone toenemen. Dat is goed nieuws, zeker tegen de achtergrond van de financiële crisis en de moeilijke discussies over het statistisch systeem.

Ten tweede geloof ik dat het zeer belangrijk is dat met dit verslag de wetenschappelijke onafhankelijkheid van de statistiek verder wordt vergroot. Dat is een positief teken voor degenen die op dit terrein werkzaam zijn. Tot slot ben ik dankbaar dat met alle lidstaten een compromis is bereikt. Hoewel de stoelen van de Raad vanavond leeg zijn, weet ik dat het voor velen niet gemakkelijk is geweest. Maar ik geloof dat alle betrokkenen nu tevreden kunnen zijn met dit voorstel voor een verordening. Ik dank u voor uw aandacht en voor de goede samenwerking.

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, statistieken spelen zonder enige twijfel een fundamentele rol in de huidige samenleving. De economische agenten, de instellingen, de verantwoordelijke politici, de markten en de burgers baseren zich in hoge mate op statistieken om zo goed mogelijk de vooruitgang op economisch, sociaal, ecologisch en cultureel gebied te beschrijven, evenals op andere gebieden.

Statistische gegevens dragen bij aan transparantie en openheid over politieke besluiten, en daarom zijn de officiële statistieken een gemeenschappelijke zaak en een essentieel element voor een goede werking van onze democratieën. Op Europese schaal, voor de Europese Unie, spelen statistieken een steeds belangrijkere rol bij de ontwikkeling, toepassing, controle en evaluatie van beleid waarover we hier in het Parlement en in de Raad besluiten nemen en waarvoor we vanuit de Commissie voorstellen indienen.

Het voorstel van de Commissie waarover we vandaag debatteren heeft ten doel om het fundamentele juridische kader van de productie van Europese statistieken te moderniseren. Ik wil het Parlement, en in het bijzonder de heer Schwab, als rapporteur, mevrouw Ferreira – die vandaag niet aanwezig is en wordt vertegenwoordigd door mevrouw Van den Burg – en mevrouw Starkevičiūtė bedanken voor het doorwrochte verslag, dat zij op constructieve wijze hebben opgesteld, in samenwerking met Eurostat en met de Commissie, om het hier in het Parlement te bespreken.

De herziening vloeit voort uit veranderingen in de samenleving en de noodzaak om de rol van het Europees statistisch systeem (ESS) beter te definiëren. De vorige verordening die dit systeem reguleerde dateert uit 1997 en sindsdien is er veel veranderd, reden waarom deze herziening nodig is, een herziening die de bestaande samenwerking tussen de nationale statistische bureaus van onze 27 lidstaten en Eurostat een nieuwe impuls zal geven en zonder twijfel de fundamentele zal leggen voor het aangaan van statistische uitdagingen in de toekomst.

Daarnaast is deze herziening de culminatie van een reeks maatregelen die de Commissie sinds 2005 heeft genomen, met steun van het Parlement en de Raad, om de *governance* van het Europees statistisch systeem te moderniseren. In dit proces zijn de Europese Adviescommissie voor statistische governance en het Europees Raadgevend Comité voor de statistiek opgericht, die een dezer dagen of weken zullen beginnen met hun werkzaamheden.

In dit verband, en zoals wordt voorgesteld in de nieuwe verordening, moeten de statistische autoriteiten, om het vertrouwen in de Europese statistieken te vergroten, onafhankelijk zijn en hun onpartijdigheid en een hoge kwaliteit van de opgestelde statistieken kunnen garanderen, evenals de naleving van de beginselen die zijn neergelegd in de Praktijkcode Europese statistieken, die de Commissie heeft goedgekeurd in haar aanbeveling over de onafhankelijkheid, integriteit en verantwoordingsplicht van de nationale en communautaire statistische instanties.

Het is mijns inziens passend om als een van de beginselen die aan het voorstel van de Commissie ten grondslag hebben gelegen en die in het verslag van de heer Schwab worden genoemd, ook de doelstelling van een beter regelgevingsklimaat te noemen, dat met name moet beantwoorden aan de behoefte aan een zo gering mogelijke responslast voor ondernemingen en dat meer in het algemeen moet bijdragen aan een vermindering van de administratieve lasten die het gevolg zijn van EU-wetgeving.

Ik sluit af, mijnheer de Voorzitter, door de rapporteur, de heer Schwab, en de hele Commissie economische en monetaire zaken nogmaals te bedanken voor hun uitstekende werk om de Unie uit te rusten met een meer solide en betrouwbaar statistisch systeem, dat zonder enige twijfel buitengewoon nuttig zal blijken te zijn in deze tijden van crisis, waarin de productie van statistieken en in het bijzonder van statistieken over de publieke rekeningen een nog belangrijkere rol zullen spelen dan nu al het geval is.

Ieke van den Burg, namens de PSE-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, er zijn momenten dat politici de statistieken graag zouden willen beïnvloeden, vooral nu. Als de statistieken over de economie zo slecht zijn als nu, dan zou je ze wel willen weghalen en dromen dat het allemaal anders is en dat de instelling van de consument niet aangetast wordt etc.

Ik ben het helemaal eens met wat iedereen over dit verslag zegt, namelijk dat goede, juiste en eerlijke statistieken een belangrijk hulpmiddel zijn voor de politiek en dat dat een belangrijke reden is om onafhankelijke statistische organen te hebben die die statistieken presenteren.

Ik wil ook graag de rapporteur en de Commissie feliciteren met de voorstellen inzake deze verordening. We hebben goed met de Raad samengewerkt aan compromissen over de inhoud van dit document. Het is belangrijk dat die onafhankelijke organen een duidelijk contactpunt in de lidstaten hebben voor communicatie met de Commissie en dat dit Europees statistisch systeem de Praktijkcode statistieken, die in detail door de deskundigen is uitgewerkt, aan de Europese wetgeving toevoegt. Ik vind dat we hier een goede prestatie neergezet hebben en hoop dat deze verordening echt zal werken en ons zal helpen de slechte statistieken te boven te komen, zodat we de naderende recessie echt onder ogen kunnen proberen te zien en duidelijker maatregelen kunnen nemen om die recessie te bestrijden.

Margarita Starkevičiūtė, namens de ALDE-Fractie. – (LT) We hebben hier een buitengewoon belangrijk document voor ons liggen dat ons helpen moet het Europees statistisch systeem te hervormen. Ik zou evenals mijn collega's graag even stil willen staan bij het feit dat de rapporteur van het Europees Parlement, de werkgroep inzake statistische hervormingen, alsook de deskundigen van de Raad, het voorzitterschap en de Commissie zeer gedegen te werk zijn gegaan bij het opstellen van dit document. Het is een voorbeeld van gezamenlijke arbeid bij uitstek. Misschien hebben we onder druk van allerlei problemen elkaar de afgelopen dagen soms met de vinger gewezen, maar het is wel duidelijk dat indien we eendrachtig samenwerken we tot zeer goede resultaten kunnen komen. De ALDE-Fractie steunt het onderhavige voorstel en hoopt dat hiermee onze regelgeving op het gebied van de statistiek vastgelegd worden.

Eerst en vooral dienen statistische gegevens betrouwbaar te zijn en afgeschermd te worden van de invloed van allerlei belangengroepen. Nog altijd rijzen er van tijd tot tijd de nodige twijfels hieromtrent, zeker als het gaat om de kwaliteit van de nationale financiële statistieken. Er zijn wat betreft statistieken over de financiële markten de nodige problemen met de vertrouwelijkheid en daar moet samen met de Europese Centrale Bank nog hard aan gewerkt worden.

De kwaliteit van de statistische gegevens is niet alleen afhankelijk van de kwaliteit van het door gespecialiseerde instellingen geleverde werk, maar ook van de toegepaste methodologieën, iets waarbij wij een actievare rol weggelegd zien voor academische instellingen, met name bij de totstandbrenging ervan.

De vergaring van statistische gegevens dient efficiënter georganiseerd te worden. Daarbij dient gebruikgemaakt te worden van gegevens uit reeds bestaande overheidsregisters, waar dan veralgemeende methoden op losgelaten dienen te worden, zodat het bedrijfsleven minder gebukt gaat onder de met statistische verslaglegging gepaard gaande administratieve last. Er ligt wat dit betreft nog veel onontgonnen terrein voor ons.

Vandaag de dag gaan de economische en sociale ontwikkelingen heel snel. Statistische gegevens dienen om die reden op een doeltreffendere manier te worden gepresenteerd, zodat ook de besluitvorming kan worden versneld. Ik hoop van harte dat de statistische hervormingen hier mede iets doen kunnen.

Het Europees statistisch programma wordt gefinancierd uit de EU-begroting. Ik hoop van ganser harte dat de in het kader hiervan gedane voorstellen zullen bijdragen tot een betere coördinatie van deze programma's en het communautair kapitaal aldus doeltreffender wordt ingezet.

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik wil alleen de rapporteur en de geachte afgevaardigden die zojuist hebben gesproken bedanken voor hun goede werk. Zoals mevrouw Starkevičiūtė heeft gezegd, heeft onze samenwerking deze voor iedereen positieve resultaten opgeleverd, en ik hoop, zoals we dat allemaal hopen, dat we de burgers dankzij deze goede statistieken binnenkort goed nieuws over de situatie van de economie zullen kunnen meedelen.

Andreas Schwab, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, geachte afgevaardigden, hartelijk dank voor uw constructieve opmerkingen aan het einde van dit project en vooral ook voor de constructieve samenwerking. Ik wil nu niet in herhaling vallen. Daarom wil ik ingaan op twee kwesties waarover naar mijn mening in de follow-up van dit debat zou moeten worden nagedacht. Ten eerste hebben we ons hier feitelijk natuurlijk met artikel 285 van het EU-Verdrag beziggehouden, waarin sprake is van de wetenschappelijke onafhankelijkheid van bureaus voor de statistiek. In dit verslag hebben we nu ook heel sterk de professionele onafhankelijkheid benadrukt, omdat we hebben vastgesteld dat dat in het verleden problemen gaf. Mogelijk moet deze onafhankelijkheid op een gegeven moment ook in het primaire recht worden verankerd, zodat hierover blijvend duidelijkheid bestaat. Ik wil daar echter uitdrukkelijk aan toevoegen

dat dat voor het Duitse recht niet kan betekenen dat men niet onderworpen kan worden aan in de wet voorgeschreven rechtmatigheids- en doelmatigheidscontroles.

Ten tweede hebben we in dit verslag – mevrouw Starkevičiūtė heeft daar al op gewezen – zeer sterk de nadruk gelegd op het stellen van prioriteiten bij het verzamelen en vastleggen van statistische gegevens. Commissaris Almunia, ik hoop dat we door het stellen van prioriteiten op de middellange termijn ook de lasten die voor de middenstand uit informatieverplichtingen voortvloeien kunnen verminderen, omdat we dan veel doelgerichter naar gegevens kunnen vragen, dus alleen naar die gegevens die we werkelijk voor onze statistieken nodig hebben. In dit opzicht, hartelijk dank. Ik hoop dat we morgen snel tot stemming kunnen komen.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen plaats.

15. Mechanisme voor financiële ondersteuning van de betalingsbalansen van de lidstaten - Financiële steun aan de lidstaten (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van:

- het verslag (A6-0450/2008) van Pervenche Berès, namens de Commissie economische en monetaire zaken, over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 332/2002 houdende instelling van een mechanisme voor financiële ondersteuning op middellange termijn van de betalingsbalansen van de lidstaten (COM(2008)0717 - C6-0389/2008 - 2008/0208(CNS));

- de verklaring van de Commissie over financiële steun aan de lidstaten.

Pervenche Berès, rapporteur. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ondanks deze obscure titel beseft iedereen hoe belangrijk het debat is dat wij vanavond houden naar aanleiding van het verzoek van Hongarije om financiële steun. Het verzoek werd in eerste instantie gericht aan het Internationaal Monetair Fonds (IMF). De Europese Unie heeft zich over de kwestie gebogen om na te gaan onder welke voorwaarden ze steun kon verlenen aan een van de lidstaten.

Het is waar dat er onder de leden van de Commissie economische en monetaire zaken een discussie is ontstaan over waarom Hongarije eerst het IMF benaderde. Dat is een vraag voor Hongarije als land, dat al jarenlang deel uitmaakt van de Europese Unie, en ook voor de instellingen van de Europese Unie in de zin dat we dit klimaat van vertrouwen, dit klimaat van solidariteit en dit klimaat van samenwerking kennelijk nog niet voldoende hebben weten te ontwikkelen om een land als Hongarije in zijn huidige moeilijke situatie te doen inzien dat het voor solidariteit en samenwerking in de eerste plaats bij de Europese Unie zou moeten aankloppen.

Ik denk tot slot dat het op grond van artikel 119 ten uitvoer gelegde plan voor een mechanisme voor ondersteuning van de betalingsbalans, dat tot stand is gekomen op initiatief van de Commissie en de heer Almunia, die ik daarvoor wil bedanken, het mogelijk zal maken samen met het IMF een passende oplossing te vinden.

Uiteraard beseffen we nu allemaal dat de situatie van Hongarije helaas geen op zichzelf staand geval is, en we moeten in zekere zin de buffer waarmee de Europese Unie kan voldoen aan dergelijke verzoeken consolideren.

In de resolutie die we binnen de Commissie economische en monetaire zaken hebben aangenomen en die naar ik hoop morgen door de plenaire vergadering zal worden gesteund, vragen we de Commissie om na te gaan of en hoe de banken van sommige lidstaten ertoe hebben bijgedragen dat deze situatie is verslechterd. Ik denk dat deze informatie van belang is voor het Europees Parlement in het komende debat en daarna waarschijnlijk voor de groep van Jacques de Larosière.

We hebben ook gezegd dat het voorstel van de Raad voor ons voornamelijk beoogde het niveau van de steunfaciliteiten tot een bepaald maximumbedrag te verhogen, waarmee we hebben ingestemd, in de overtuiging dat dit wellicht niet de laatste discussie zal zijn die we met de Commissie zullen voeren. Wij beseffen dat dit in de huidige onderhandelingsvoorwaarden met de Raad de basis vormt voor overeenstemming, en daarom aanvaardden we deze situatie.

In de toekomst hopen we dat de Europese Commissie, de Raad en het Parlement deze bedragen allemaal periodiek zullen goedkeuren, omdat we in 2002, toen het Europees Parlement stemde over de verordening die we nu amenderen, hebben gevraagd het plafond regelmatig te herzien. Kennelijk, en jammer genoeg, moet ik zeggen dat we gelijk hadden. We vragen u hier nu dan ook opnieuw om, commissaris, en ik denk dat het redelijk is te vragen aldus te werk te gaan.

Tot slot, binnen de Commissie economische en monetaire zaken heb ik een beroep gedaan op de in artikel 100 van het verdrag vermelde instrumenten en procedures waarmee we sommige lidstaten bredere bijstand kunnen verlenen, en niet alleen bij betalingsbalansproblemen. Helaas werd ik daarbij door de Commissie economische en monetaire zaken niet gesteund; in mijn hoedanigheid van rapporteur wil ik de Commissie echter dringend verzoeken dit mechanisme dat het verdrag ons biedt en dat we tot op heden niet ten volle hebben benut, in overweging te nemen.

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Berès, geachte afgevaardigden, toen de grondleggers van de Europese Unie het Verdrag van Rome opstelden, hadden ze al de vooruitziende blik om in een van de artikelen te voorzien in een mechanisme voor bijstand aan lidstaten die ernstig dreigende moeilijkheden in hun betalingsbalans ondervinden.

Die vooruitziende blik van dat artikel in het Verdrag van Rome is bij de achtereenvolgende herzieningen van de verdragen gehandhaafd en is nu artikel 119 van het huidige verdrag, dat de rechtsgrondslag is geweest die de Commissie heeft gebruikt, nadat deze rechtsgrondslag in onbruik was geraakt of vele jaren niet was gebruikt, om een lidstaat die dringend bijstand nodig had te hulp te schieten, namelijk Hongarije.

Het verdragsartikel is verder ontwikkeld in een verordening uit 2002, die we in het geval van Hongarije hebben gebruikt en die we nu willen herzien waar het gaat om het plafond voor de bedragen die beschikbaar zijn om landen met moeilijkheden van deze aard te hulp te schieten.

Gisteren hebben we in dit Huis gedebatteerd over tien jaar Economische en Monetaire Unie. Vanmiddag hebben we gedebatteerd over de economische situatie. Gisteren en vandaag hebben we hier gediscussieerd en een analyse gemaakt van de problemen die de huidige situatie met zich meebrengt, en helaas zijn er enkele lidstaten van de Europese Unie die niet tot de eurozone behoren en die door macro-economische en financiële onevenwichtigheden, gezien de huidige druk van de markt, in een kwetsbare positie zijn beland.

In het geval van Hongarije hebben de Hongaarse autoriteiten met het oog op deze moeilijkheden op een bepaald moment aangeklopt bij het Internationaal Monetair Fonds en zich onmiddellijk daarna in contact gesteld met de Europese Commissie.

Dat is niet de meest passende procedure voor een lidstaat, en dat heb ik ook tegen de Hongaarse autoriteiten gezegd. Het meest logisch is dat een lidstaat eerst aanklopt bij de Europese autoriteiten en daarna pas, indien nodig – en in het geval van Hongarije was dat ontegenzeggelijk nodig – bij het Internationaal Monetair Fonds.

Ik moet u zeggen dat het Internationaal Monetair Fonds en zijn directeur, de heer Strauss-Kahn, zich volstrekt open hebben opgesteld in die samenwerking met de Europese Commissie, met de Europese autoriteiten en met de lidstaten van de Europese Unie, de lidstaten van de eurozone, die bijstand nodig hebben uit faciliteiten waarover ook het Fonds beschikt.

We zijn, in het geval van Hongarije, samen opgetreden. Hoewel de procedure niet op de juiste wijze in gang is gezet, is het resultaat uiteindelijk wel goed geweest, namelijk dat we samenwerken: de Europese Unie draagt 6,5 miljard euro bij in een steunpakket voor Hongarije van in totaal twintig miljard euro, en diezelfde weg, waarbij in dit geval de juiste volgorde is aangehouden, namelijk eerst contact opnemen met de Europese autoriteiten om vervolgens samen contact op te nemen met het Internationaal Monetair Fonds, wordt op dit moment gevolgd in verband met een ander land.

Helaas is de situatie zo moeilijk dat we niet moeten denken dat dit het laatste geval is, en we moeten er in elk geval op voorbereid zijn dat zich andere gevallen zullen voordoen, met andere lidstaten die dit type steun nodig hebben. En dat is de reden waarom we, op hetzelfde moment dat we de Raad het voorstel deden om Hongarije op basis van artikel 119 van het verdrag en de verordening uit 2002 te hulp te schieten, ook het voorstel hebben gedaan om het plafond voor de in de verordening van 2002 gecreëerde faciliteit te verhogen tot 25 miljard euro.

Hopelijk hoeven we die middelen niet te gebruiken, maar dit mag ook niet worden uitgesloten. Als we ze moeten gebruiken, moeten we dezelfde solidariteit tonen die de grondleggers van de EU in 1957 in het Verdrag van Rome hebben neergelegd, en ook moeten we ons instellen op een mogelijke verhoging van het

plafond van 25 miljard euro, indien nodig. Vandaar dat ik het Parlement vraag, op het moment dat we hierover spreken, om in de toekomst, indien nodig, dezelfde bereidheid te tonen – waarvoor ik het Parlement vandaag dankbaar ben – om voor een flexibele opstelling te kiezen en snel zijn mening te geven over steun die uit de aard der zaak altijd dringend is.

De resolutie van het Parlement en het debat over het voorstel om het plafond van de faciliteit voor betalingsbalanssteun te verhogen bevatten elementen waar ik het mee eens ben. Een daarvan is de zorg over de kwetsbaarheid van enkele lidstaten en de noodzaak om te analyseren hoe we onszelf kunnen beschermen en hoe we de lidstaten kunnen beschermen die die bijzondere kwetsbaarheid hebben die we bij Hongarije hebben gezien, maar die zich ook in andere landen kan manifesteren.

We moeten die bescherming van de stabiliteit van de economieën van de lidstaten en hun financiële situatie verenigbaar maken met het vrije verkeer van kapitaal en met de beginselen waarop de interne markt is gebaseerd. We moeten ons er echter van bewust zijn dat we moeten reageren op onnodige risico's en op situaties waarin private belangen de hogere belangen van de burgers van de lidstaten en de economische en algemene veiligheid van onze staten in gevaar brengen.

Ik neem volledig nota van de voorstellen die in deze ontwerpresolutie worden gedaan; de Commissie zal ze analyseren en ik zal verslag van onze afwegingen doen aan de Commissie economische en monetaire zaken. Ook zal ik deze afwegingen, zoals mevrouw Berès heeft gezegd, doen toekomen aan de heer De Larosière, zodat zijn groep zijn bevindingen kan presenteren binnen de termijn die voor het werk van de groep is vastgesteld, ofwel tegen maart volgend jaar.

Zsolt László Becsey, namens de PPE-DE-Fractie. – (HU) Dank u dat ik het woord mag voeren, mijnheer de Voorzitter. We hebben om precies te zijn te maken met een trieste situatie, omdat we moeten debatteren over een verzoek om onmiddellijke hulp. Toch zou ik kunnen zeggen dat ik een positieve opmerking kan maken, omdat de Europese Unie eindelijk na veel zoeken, wat ver van gemakkelijk was, in artikel 119 de wettelijke basis heeft ontdekt waarop zij dergelijke steun kan verschaffen. Lange tijd heeft zij, zoals het nieuws dat uit Hongarije komt aanwaaien aangeeft, geen wettelijke basis kunnen vinden om dat te doen.

Laten we voordat we verder gaan eens goed kijken naar de redenen hiervoor. Eén reden is convergentie – waarover we gisteren gedebatteerd hebben – of beter, het gebrek daaraan. De afgelopen jaren is er in de EU geen herinvestering geweest in kapitaalbewegingen van oost naar west en daardoor vindt er een enorme onttrekking van kapitaal van de oostelijke lidstaten naar de westerse plaats. Dit betekent dat we te maken hebben met voortdurend onevenwichtige betalingsbalansen, wat echte convergentie bovendien zal verhinderen.

Het andere probleem is dat het stelsel van toezicht bepaald niet volledig is, aangezien de landen die de euro niet gebruiken hun schulden gewoon in buitenlandse valuta kunnen laten oplopen. Als ik het goed gehoord heb, dan had de Europese Unie tot nu toe niet helemaal de macht – hoewel zij volgens mij wel een stem heeft – om tegen deze landen te zeggen: “Pas op, sta niet toe dat de bevolking en bedrijven eindeloze en irrationele schulden laten oplopen in buitenlandse valuta, omdat dit in tijden van crisis tot problemen zou kunnen leiden”, en zodoende is dit probleem inderdaad werkelijkheid geworden.

Daarom moet het toezicht worden uitgebreid om dit te dekken en het zou reeds lang geleden moeten zijn uitgebreid omdat, zoals ik zeg, de Commissie een sterke stem heeft in Midden- en Oost-Europa en haar mond kan opendoen.

De crisis is nu uitgebroken. De Hongaarse regering is in paniek eerst naar het Internationaal Monetair Fonds (IMF) gerend, dat weten we, maar zij zei dat ze uiteraard ook de EU probeerde te benaderen en dat laatstgenoemde stelselmatig heeft geprobeerd een wettelijke basis te vinden. De regering zegt ook dat zij onvoldoende capaciteit heeft om de crisis te analyseren. Hierop zeg ik: laten we die capaciteit dan creëren. Het zou niet zo moeten zijn dat iedereen afhankelijk is van het IMF als men een analyse van de crisis nodig heeft. Wat zal de buitenwereld wel niet van ons denken, als we proberen IMF-middelen te gebruiken om de lidstaten met één tot anderhalf miljoen inwoners te verlossen van een onevenwichtige betalingsbalans?

Een crisismechanisme zal niet werken als een systeem in tijden van crisis moet ophouden met de onttrekking van kapitaal uit een land dat niet tot de eurozone behoort, bijvoorbeeld in de monetaire sfeer, want dan ga je de onttrekking pas echt voelen. Zelfs de Europese Centrale Bank kan niet veel doen omdat die, ondanks de dekking in forinten, niet echt iets aan het liquiditeitsprobleem wil doen, hoewel alles wat Hongarije nodig heeft liquiditeit in buitenlandse valuta is, omdat de banken niet zwaar in de schulden zitten.

Wat het verslag over Hongarije betreft, de analyse over 2006 begon met een situatie die aan het verbeteren was. Het doet me een beetje aan Tsjernobyl in 1986 denken, toen men op de eerste dag rapporteerde dat er geen probleem was en vervolgens dat de situatie gestaag aan het verbeteren was. Uiteindelijk maakten we ons zorgen dat er negatieve straling zou zijn. Ook in dit geval is iedereen kort van memorie. We zijn begonnen met wat er tot 2006 is gebeurd en sinds die tijd is er een ernstig gebrek aan toezicht op de valutastromen.

Dat plafond van 25 miljard euro, dat zou ik nog willen zeggen, lijkt me erg laag. Hieronder is van het begin af aan inbegrepen dat we met het IMF willen werken, terwijl een meer angstaanjagende situatie dan afhankelijk te zijn van het IMF moeilijk voorstelbaar is.

Het zou uiteraard zeer belangrijk zijn dat het Europees Parlement erbij betrokken is en dat er tegelijkertijd snel wordt gehandeld. Naar mijn mening gebeuren die twee dingen nu tegelijkertijd en hiervoor ben ik zowel de Commissie als het Parlement dankbaar. Ik zou echter willen herhalen dat we een mechanisme dienen te ontwikkelen dat voorkomt dat de verschillende tegenslagen die zich in verband met de Hongaarse crisis hebben voorgedaan en die het prestige van de Europese Unie in Midden- en Oost-Europa zeker niet hebben vergroot, zich opnieuw voordoen. Dank u dat ik het woord mocht voeren, mijnheer de Voorzitter.

Szabolcs Fazakas, *namens de PSE-Fractie.* – (HU) Dank u dat ik het woord mag voeren, mijnheer de Voorzitter. Commissaris, dames en heren, ik zou graag, aangezien ik geen lid van de Commissie economische en monetaire zaken ben, dit vraagstuk vanuit een ander perspectief willen benaderen. De financiële crisis van het afgelopen jaar in Amerika heeft dit jaar Europa bereikt en onze financiële markten, waarvan we gedacht hadden dat ze stabiel waren, op hun grondvesten doen schudden.

In plaats van één gemeenschappelijke EU-oplossing te ontwerpen konden we pas na lang aarzelen de crisis met een geïndividualiseerd, geharmoniseerd antwoord aanpakken dat enkele miljarden euro's per land kost. Deze afzonderlijke, nationale oplossingen kunnen niet de manier zijn om met crises om te gaan in de nieuwe EU-lidstaten, die niet zelfstandig met miljarden euro's kunnen schuiven. Aanvankelijk vertrouwden deze landen erop, aangezien hun banken niet bij dubieuze, speculatieve transacties in het buitenland betrokken waren geweest, dat deze internationale kredietcrisis hen niet zou raken.

Het gebrek aan liquiditeit en de vertrouwenscrisis die met de internationale financiële crisis gepaard zijn gegaan hebben de financiën van die staten die rekenen op buitenlands krediet echter flink aan het wankelen gebracht en de speculatieve aanvallen op nationale valuta hebben verder aan deze beroering bijgedragen. In deze situatie was het belangrijk dat de nieuwe lidstaten niet alleen morele, maar ook concrete, tastbare financiële hulp van de Europese Unie kregen en dat de EU haar bescherming verder uitbreidde tot die landen die zich nog niet bij de eurozone hebben aangesloten.

Dit is niet gewoon solidariteit, zoals geïnspireerd door de fundamentele Europese waarde, maar het is een gemeenschappelijk Europees belang om een domino-effect te vermijden door te voorkomen dat ook maar één bank, laat staan een heel land, failliet gaat.

Met dit in ons achterhoofd kijken we nu of we het mechanisme van 12 miljard naar 25 miljard euro kunnen verhogen. In deze context bood de Europese Centrale Bank Hongarije, dat zeer sterk te lijden had van de crisis op de geldmarkten, een reddingspakket van 6,5 miljard euro. Dat was een zeer rechtvaardige en waardige oplossing, aangezien Hongarije niet alleen decennialang voorop heeft gelopen bij hervormingen en de Europese eenwording, maar sinds afgelopen jaar ook zijn begrotingstekort van ongeveer 10 procent heeft gehalveerd overeenkomstig het convergentieprogramma dat in 2006 werd aangenomen; dat programma is sindsdien systematisch uitgevoerd en het tekort wordt dit jaar tot 3 procent teruggebracht.

Wil het door de EU vereiste consolidatieproces doorgaan, dan is hulp nodig van internationale financiële organen. Vanwege de financiële crisis en de kredietcrisis staat de hele wereldeconomie nu voor problemen; en toch proberen de afzonderlijke lidstaten van de EU deze met hun eigen instrumenten en overeenkomstig hun eigen zeer specifieke doelen aan te pakken. Willen de nieuwe lidstaten, die dergelijke instrumenten niet tot hun beschikking hebben, hierbij niet aan het kortste eind trekken, dan moet Europa om zich gezamenlijk tegen de crisis teweer te stellen niet alleen de huidige acties harmoniseren, maar een gemeenschappelijke Europese strategie aannemen om de economische crisis aan te pakken.

Ik hoop dat dit financiële reddingspakket de eerste sport van deze ladder vormt en dat wanneer het eenmaal aangenomen is, wij allemaal onze inspanningen gezamenlijk kunnen richten op het oplossen van de crisis van de reële economie. Dank u dat ik het woord mocht voeren.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, *namens de UEN-Fractie*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, namens de UEN-Fractie zou ik uw aandacht willen vestigen op de volgende kwesties in verband met de verordening van de Raad inzake de instelling van een mechanisme voor financiële ondersteuning op middellange termijn van de lidstaten. Ten eerste heeft de situatie op de mondiale financiële markten al negatievere gevolgen voor de reële economie, wat ertoe leidt dat het BBP in de VS en in veel van de meest ontwikkelde lidstaten van de Europese Unie in 2009 waarschijnlijk zal dalen.

Ten tweede is dit een bedreiging voor hun economische groei, en zal het dus negatieve gevolgen hebben voor hun betalingsbalans, aangezien die landen de belangrijkste markt zijn voor de nieuwe lidstaten van de Unie. Ten derde moeten we om die reden beslist steun geven aan het voorstel om het plafond voor de financiële ondersteuning door de Gemeenschap te verhogen tot 25 miljard euro per lidstaat buiten de eurozone, aangezien zo'n hoog plafond de enige manier is om te garanderen dat de ondersteuning door de Gemeenschap iets oplevert.

Ten vierde, wanneer een lidstaat buiten de eurozone direct financiële ondersteuning nodig heeft moeten de Raad, de Europese Commissie en het Parlement snel genoeg kunnen reageren om te verhinderen dat het vertrouwen in de doeltreffendheid van hun beleid in het gedrang komt.

Ten vijfde en laatste steunen wij de snelle reactie van de Europese Commissie op het verzoek om financiële ondersteuning van Hongarije, hoewel dat land in eerste instantie het Internationaal Monetair Fonds had benaderd, en niet de Europese Commissie.

Nils Lundgren, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, commissaris, toen ik me inlas in het onderwerp dat we nu behandelen, betalingsbalansproblemen, voelde ik me zoals Marcel Proust met zijn madeleinecakeje in zijn roman *Op zoek naar de verloren tijd*. Aan deze benadering van dit probleem hangt de geur van de jaren vijftig en zestig.

Het betalingsbalansprobleem? Dat is iets waar we 25 miljard euro voor moeten uittrekken? Waarom, in hemelsnaam? Houden wij ons vandaag met zoiets bezig? Dat is iets voor de landen, de arme landen, zo heb ik begrepen, die lid zijn van de EU maar niet van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en die misschien moeten worden gered van een lot erger dan de dood: het betalingsbalansprobleem. In dat geval is dit probleem natuurlijk door de Europese Unie zelf gecreëerd. Waar wij nu over praten, bestaat eigenlijk niet meer.

Mijn eigen land, Zweden, is lid van de EU, steunt de EU loyaal en voert alles wat daar wordt beslist veel beter uit dan de meeste andere landen, maar we zijn geen lid van de EMU. Een wijze beslissing, naar mijn mening. Maar als we nu problemen zouden krijgen in Zweden, krijgen we dan problemen met de betalingsbalans? Het antwoord is vanzelfsprekend nee. Men zou zich natuurlijk voor kunnen stellen dat Zweden zijn economie begint te verwaarlozen en een veel hogere inflatie en veel sneller stijgende lonen krijgt dan andere landen. Wat gebeurt er dan, krijgen we betalingsbalansproblemen? Nee, dan devalueert de Zweedse kroon om dat te compenseren. Voor het overige gebeurt er helemaal niets. Dat geldt ook voor andere landen in dezelfde situatie, bijvoorbeeld voor Groot-Brittannië.

Wat is dan het probleem? Wel, het probleem ontstaat als de landen die lid zijn van de Europese Unie – wat ze zouden moeten zijn – maar geen lid zijn van de EMU – wat ze niet zouden moeten zijn – dan gedwongen moeten worden, zoals u van plan bent, om een vaste wisselkoers ten opzichte van de euro aan te houden. Het slechtst denkbare scenario: gedwongen worden een vaste wisselkoers aan te houden ten opzichte van je belangrijkste handelspartners. Het is duidelijk dat als men dan zijn economie verkeerd beheert of in zijn belangrijkste exportsector structurele tegenslagen te verwerken krijgt, de uitvoer afneemt en de invoer toeneemt. Plotseling rijst de vraag: hoe moeten we dit financieren?

Dat is echter een volkomen artificiële situatie. Het is totaal verouderd dat landen die geen lid zijn van de EMU zouden opteren voor een vaste wisselkoers en vervolgens gered moeten worden door het Internationaal Monetair Fonds, door de EU of door iemand anders. Waarom zou men dat in hemelsnaam doen? Het is een totaal verouderde vorm van economisch beleid. Ofwel treedt een land toe tot de EMU – in sommige gevallen is dat de juiste keuze, daar ben ik het mee eens – ofwel het treedt niet toe, staat op eigen voeten, heeft een zelfstandig monetair beleid en zorgt goed voor zichzelf. Als het land goed voor zichzelf zorgt, gebeurt er niets bijzonders. Als het niet goed voor zichzelf zorgt, daalt de munt om dat te compenseren. Ook dat is niet bijzonder gevaarlijk.

Ik wil er daarom op wijzen dat, hoewel we nu bespreken of we 25 miljard euro moeten uittrekken voor dit doel, dit doel er eigenlijk een is dat eigenlijk helemaal niet nodig is. Het is een probleem dat we zelf hebben gecreëerd, of, beter gezegd, dat u zelf hebt gecreëerd. Hou daar mee op. De landen die lid zijn van de EU maar

niet van de EMU moeten vasthouden aan een regime met zwevende wisselkoersen. Dan verdwijnt het probleem.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Het maximale bedrag voor de onderlinge ondersteuning van de lidstaten van de Europese Unie die geen lid zijn van de eurozone en problemen hebben met hun betalingsbalans of die als gevolg van de algehele onevenwichtigheid van hun betalingsbalans ernstige gevaar lopen in die situatie verzeild te raken, bedraagt momenteel 12 miljard euro. Aan Denemarken en Hongarije is echter te zien dat voor sommige lidstaten de gevolgen van de financiële crisis zodanig verstrekkend zijn dat indien dergelijke problemen in grotere lidstaten optreden dit maximumbedrag te laag zal blijken te zijn.

De primaire reden voor verhoging van het maximumbedrag ligt mijns inziens dus niet in de uitbreiding van de Europese Unie en ook niet in het grotere aantal lidstaten buiten de eurozone, zoals in het toelichtend verslag gesteld wordt. Er dient rekening te worden gehouden met het feit dat de financiële problemen in een aantal lidstaten in de allereerste plaats het gevolg zijn van inconsistent economisch en sociaal beleid. Daar komt dan nog eens de financiële crisis overheen, hetgeen leidt tot druk om de ondersteuning uit te breiden. Hongarije is een typisch voorbeeld daarvan.

Ik ben voorstander van verhoging van het maximumbedrag voor ondersteuning op de middellange termijn tot 25 miljard euro. Ik ben het echter eveneens met het Europees Parlement eens als het zegt dat het niet nodig is een speciaal proces te creëren waarmee de Commissie dit maximumbedrag zou kunnen aanpassen buiten de gewoonlijke besluitvormingsprocedures om. Als we daar van afzien blijft er mijns inziens een grotere mate van voorzichtigheid in het systeem ingebouwd, zonder daarbij de inzetbaarheid ervan te verminderen.

Ik zeg dit omdat juist Hongarije een schoolvoorbeeld is van een land waarvan de belangrijkste politieke groeperingen al langere tijd niet in staat zijn tot overeenstemming te komen over de nodige saneringen en hervormingen. Maar indien dergelijke stappen wel goedgekeurd en uitgevoerd zouden worden, zouden de gevolgen van de financiële crisis in dit land wel eens minder ernstig uit kunnen pakken en zou er minder financiële hulp nodig zijn van de Europese Unie.

Aan de andere kant dien ik echter Hongarije bij te vallen, in die zin dat er in de nieuwe regels voor de financiële markten bepaald dient te worden dat er geen onevenredige hoeveelheden liquide middelen overgeheveld mogen worden van dochterbanken naar de moedermaatschappijen en dat er voldoende toezicht dient te blijven bestaan van de nationale centrale banken.

De zegswijze “wie snel geeft, geeft twee keer” klopt dan wel, maar het is ook nog eens zo dat wie snel neemt het niet altijd op tijd of volledig teruggeeft. Het is daarom van cruciaal belang dat er duidelijke, inhoudelijk goed afgebakende regels worden opgesteld voorzien van een duidelijk tijdsplan.

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, ik wil even reageren op twee verklaringen van andere afgevaardigden. Ten eerste wil ik er op wijzen dat de landen buiten de eurozone niet verplicht zijn om een vaste wisselkoers met de euro aan te houden. Polen is een voorbeeld van een land met een schommelende wisselkoers. Ten tweede wil ik zeggen dat zelfs een land dat een perfect binnenlands beleid voert en geen fouten maakt onder de crisis te lijden kan krijgen, vanwege de besmetting. Natuurlijk zijn de problemen in Hongarije hoofdzakelijk te wijten aan een fout regeringsbeleid, maar Hongarije heeft ook te kampen gehad met kapitaalvlucht, wat geen verband hield met de situatie in Hongarije, maar externe oorzaken had.

Mijnheer de commissaris, ik sta achter het voorstel van de Commissie. Volgens mij houdt u daarin rekening met het feit dat we allemaal een interne markt delen, en dat de situatie van individuele landen ook voor de andere landen van belang is. Daarom moeten we ons bewust zijn van wat ons verbindt, en ons in zekere zin medeverantwoordelijk voelen voor onze partners. Dit voorstel is ook gebaseerd op de Europese solidariteit, die één van de belangrijkste waarden zou moeten zijn die aan ons beleid ten grondslag liggen.

Het bedrag van 25 miljard euro dat de Commissie heeft voorgesteld lijkt redelijk, hoewel er natuurlijk situaties denkbaar zijn waarin er meer geld nodig is, en daarom steun ik ook het voorstel om de Commissie het recht te geven om het plafond te verhogen wanneer dat dringend nodig is. Ik ben van mening dat het onder dergelijke omstandigheden niet praktisch zou zijn om de volledige procedure voor de instemming van het Parlement te volgen, of het Parlement te raadplegen. Stelt u zich eens voor dat er in de zomer een crisis uitbreekt, wanneer het Parlement niet vergadert. Ik kan me moeilijk voorstellen dat we zes weken wachten tot het Parlement bijeenkomt voor we het betrokken land helpen. Daarom steun ik het verzoek van de Commissie om het recht te krijgen om het plafond op zeer korte termijn te verhogen.

Ik wil ook graag zeggen dat er in het voorstel volgens mij een verwijzing ontbreekt naar een mogelijke actie door de Europese Centrale Bank. De Bank heeft Hongarije een lening verstrekt. Die actie zou moeten worden gecoördineerd, en ik ben van mening dat een dergelijke verwijzing zou moeten worden opgenomen. Tot slot vind ik dat er in het voorstel niet zou moeten worden verwezen naar artikel 100 van het verdrag. Artikel 100 gaat over heel andere situaties, en zou daarom apart moeten worden behandeld.

VOORZITTER: EDWARD McMILLAN-SCOTT

Ondervoorzitter

Edit Herczog (PSE). – (HU) Dank u, mijnheer de Voorzitter. Commissaris, mevrouw Berès, het is nu juist het solidariteitsbeginsel dat Europa meer dan een economische associatie maakt en het in staat stelt om de kenmerken van een sterke politieke gemeenschap te vertonen. Toen de crisis begon, leek het er even op dat Europa economisch en sociaal in tweeën zou splijten, maar dankzij de snelle en effectieve actie van de Commissie konden we dit voorkomen.

Hongarije heeft zich als eerste tot de Europese Unie gewend om haar om hulp te vragen. De 20 miljard euro die wij als steun of financiering nodig hadden, zou echter niet uit die bron alleen hebben kunnen komen.

Dames en heren, ik zou de Commissaris en het Europees Parlement willen bedanken voor hun snelle reactie, voor de solidariteit van onze collega's, hetgeen de waarde van het 'Europees zijn' aantoonst. Dank u voor uw aandacht.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, het voorstel tot wijziging van de verordening inzake financiële ondersteuning van lidstaten die geen deel uitmaken van de eurozone, dat ertoe strekt het maximumbedrag te verhogen van 12 naar 25 miljard euro wanneer bedoelde lidstaten ernstige betalingsproblemen hebben, komt geen moment te vroeg.

Eerste vereiste voor de werking van deze ad-hocmaatregel is dat de EU met betrekking tot tegenvorderingen niet dezelfde fouten als het IMF maakt. Bij het IMF kan Strauss-Kahn alleen geen verstandig beleid garanderen. We kennen maar al te goed de shocktherapieën die in de oude neoliberale stijl op crisislanden werden toegepast.

Ook degenen die daar in het verleden van hebben geprofiteerd, kennen we maar al te goed. Ik hoop dat aan de hand van het voorbeeld van Hongarije met het EU-instrument een grotere en meer duurzame stabilisering wordt bereikt. In Hongarije was het de conservatieve oppositie die de premier belemmerde in het uitvoeren van stabiliserings- en hervormingsmaatregelen. Een verlaging van de toch al niet hoge sociale uitgaven is zeker onvoldoende om in Hongarije voor stabiliteit te zorgen en zal alleen maar de steun voor de anti-Europese rechtse populistten vergroten. Ja, Hongarije is onder druk komen te staan, en niet op de laatste plaats door de snelle waardedaling van de forint, waar ook hedgefondsen medeverantwoordelijk voor worden gehouden.

In het geval van IJsland heeft het IMF laten zien nog steeds shocktherapieën voor te schrijven, waarbij bijvoorbeeld een hoge basisrente wordt opgelegd, wat schadelijk is voor de economie van het betreffende land, in dit geval dus IJsland. Commissaris, ik zie niet graag dat in mijn buurland Hongarije door "herstelmaatregelen" als deze, die door het IMF als tegenvordering worden opgelegd, sociale conflicten worden aangewakkerd. Wat Hongarije van de Europese Unie nodig heeft, zijn vertrouwenwekkende en ondersteunende maatregelen, die uiteindelijk niet alleen Hongarije, maar ons allemaal helpen.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat dit debat precies op het juiste moment wordt gevoerd.

Ik roep in herinnering dat Hongarije het land is met het grootste begrotingstekort in de EU, namelijk 5 procent. Dat laat zien dat het gebrek aan stabiliteit in dat land natuurlijk ook een politieke achtergrond heeft. Het is weinig zinvol als we de staat – en dat zijn uiteindelijk de belastingbetalers – blootstellen aan de risico's die aan bepaalde ondernemingsactiviteiten zijn verbonden. Ik ben het in dit opzicht volledig eens met collega Ettl: we kunnen de belastingbetaler niet opscheppen met de risico's van hedgefondsen en derivaten, want dat leidt tot koopkrachtvermindering.

En koopkracht is nu juist waar het in Hongarije aan ontbreekt. De mensen en ondernemingen daar moeten weer investeren. Dus moeten de belastingen worden verlaagd, voor ondernemingen, maar vooral ook voor het personeel van die ondernemingen. Ik geloof dat ik de juiste conclusies trek. Belangrijk is dat fiscale stimulansen worden gegeven voor bijvoorbeeld energie-efficiëntiemaatregelen, dat investeringspremies worden gegeven en de mogelijkheid van progressieve afschrijvingen bestaat.

Ik verzoek commissaris Kovács, die uit Hongarije komt, om op Europees niveau passende initiatieven te nemen.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben vanuit mijn kantoor, waar ik het debat volgde, naar deze Kamer gekomen om, naar ik aanneem, alleen maar een algemene opmerking te maken.

In Ierland hebben we vanwege de financiële crisis een garantiesysteem voor banken en in de EU bestaat er nu een grotere eenheid over hoe we dit gaan aanpakken, maar we realiseren ons nu dat de banken geherkapitaliseerd moeten worden, en misschien wel dringender dan we eerst dachten. Ik wil de hoop uitspreken dat dat gaat gebeuren, want we zitten echt met een probleem, zoals de vorige spreker al zei. Het is noodzakelijk dat mensen geld uitgeven en investeren, maar er zijn gewoon geen kredieten beschikbaar. Ik vind het uiterst belangrijk dat er snel iets gebeurt om het bankstelsel vertrouwen en kapitaal terug te geven.

Marian Zlotea (PPE-DE). - (RO) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, dames en heren. Het is mij een genoegen hier vanavond de gelegenheid te hebben te spreken over deze belangrijke kwestie, de economische crisis, die niet alleen de lidstaten, maar de hele wereld treft.

Dat vraagt om oplossingen voor dit probleem. Onderlinge hulp voor de lidstaten dient de eerste stap hiertoe te zijn. Ervan uitgaande dat we willen dat EU-lidstaten indien nodig daadwerkelijk gebruikmaken van dit fonds, dienen we het tijdens de top van vorige week genomen besluit van de Europese politieke leiders van harte te verwelkomen.

Ik ben van mening dat dit Europees fonds voor financiële ondersteuning voor de lidstaten vergroot dient te worden tot op zijn minst 25 miljard euro en wel om de doodeenvoudige reden dat we deze markteconomie moeten zien te redden van de ondergang. Alvorens ik afsluit, zou ik nog willen zeggen dat ik er het volste vertrouwen in heb dat we al het nodige doen zullen om deze crisis op te lossen, zowel op Europees als op wereldwijd niveau. Er zullen snel middelen gevonden moeten worden om de problemen die de burger anders geheid te verduren krijgt, werkloosheid bijvoorbeeld, af te wenden. Wij wensen de EU het allerbeste toe.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - (LT) Ik zou de commissaris willen bedanken voor het feit dat hij er vandaag volledig terecht op gewezen heeft dat dit probleem alles te maken heeft met de vraag hoe het vrije verkeer van kapitaal compatibel te maken met de stabiliteit van macro-economische naties. Ik vind het niet erg prettig collega's te horen zeggen dat dit het probleem is van de arme landen van de Europese Unie. Dames en heren, indien de economieën van Duitsland en Frankrijk met 2 en 3 procent zouden groeien dan zou dat geen probleem opleveren voor degenen onder ons die geïntegreerd zijn in de gemeenschappelijke markt. Met andere woorden, indien er ook een stimuleringspakket nodig is voor de nationale economieën, dan dient het door de genoemde landen ten uitvoer te worden gelegd en zouden we het niet hebben over stabiliseringsfondsen. Om eerlijk te zijn hebben we dat geld helemaal niet nodig, maar garanties dat de Europese gemeenschappelijke markt goed zal werken en groeien des te meer. Als we beschikken over dergelijke garanties, die middels een gezamenlijke aanpak moeten worden bewerkstelligd, zullen alle problemen opgelost zijn.

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. - (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de geachte afgevaardigden bedanken voor de steun die in de meerderheid van de interventies is gegeven aan de besluiten en voorstellen van de Commissie met betrekking tot het onderwerp waarover we vandaag debatteren.

Ik wil heel snel ingaan op drie punten die in de interventies zijn genoemd. In de eerste plaats deel ik de zorgen van de heer Becsey over de gevaren van het feit dat gezinnen en bedrijven in landen die een zwevende munteenheid hebben en het risico lopen van een te grote volatiliteit van de wisselkoers, zoals in het geval van Hongarije, schulden in buitenlandse valuta's aangaan. De heer Bersey is bekend met die bezorgdheid van mij, omdat er soms te weinig wordt geluisterd naar de waarschuwingen die de Commissie regelmatig uit over de begroting of de economie van landen of omdat onze waarschuwingen voor dit soort risico's niet het gewenste effect hebben.

We zijn denk ik effectiever met ons begrotingstoezicht. Het geval van Hongarije is in dit verband heel positief, gelet op de belangrijke begrotingsaanpassingen die sinds 2006 in dit land zijn doorgevoerd. Maar wat betreft de risico's van het aangaan van schulden in buitenlandse valuta's zijn we niet succesvol geweest. Ik hoop dat er vanaf nu, gezien de omstandigheden in niet alleen Hongarije, maar ook in andere landen van de Europese Unie, die het gevolg zijn van de crisis en de te grote volatiliteit van een groot aantal financiële indicatoren, met name van de wisselkoersen, beter naar dit soort opmerkingen en aanbevelingen zal worden geluisterd.

De heer Lundgren is niet meer aanwezig, maar heeft enkele opmerkingen gemaakt die absoluut niet stroken met de werkelijkheid. Hij bekritiseerde Hongarije en de Commissie vanwege het feit dat deze Hongarije de aanbeveling heeft gedaan om een vaste wisselkoers aan te nemen, terwijl de situatie precies andersom is. Hongarije heeft een zwevende wisselkoers en de te grote volatiliteit van de wisselkoers heeft de problemen verergerd en is een van de elementen geweest die deze crisis, die tot het verzoek om bijstand heeft geleid, hebben veroorzaakt. Wanneer iemand kritiek heeft, moet hij of zij zich wel eerst goed laten informeren en zich niet op volkomen verkeerde informatie baseren, en als de heer Lundgren tot het eind van het debat zou zijn gebleven, had hij kunnen weten dat zijn informatie totaal niet klopt. Omdat hij dat niet heeft gedaan, hoop ik dat iemand van u dit aan de heer Lundgren overbrengt.

Tot slot, in antwoord op de opmerkingen van de heer Rübig over het tekort, is het niet waar dat Hongarije een tekort van 5 procent heeft. Het tekort is veel verder teruggedrongen. In 2008 zal het tekort duidelijk onder dit cijfer komen te liggen, zelfs onder de 3 procent, en in de afspraken die in het kader van deze steun met Hongarije zijn gemaakt, is voor volgend jaar de doelstelling van een tekort van 2,6 procent vastgesteld. Wanneer deze doelstelling wordt verwezenlijkt – en dat hoop ik – zal Hongarije met andere problemen te maken krijgen. Die zullen zich voordoen en dat zal helaas ook wel even zo blijven, maar volgend jaar zal Hongarije niet meer een buitensporig begrotingstekort hebben.

Pervenche Berès, rapporteur. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, geachte afgevaardigden, ik heb vier opmerkingen.

De eerste is dat de commissaris ons vraagt snel en flexibel te kunnen inspelen op een eventueel nieuw verzoek van deze aard. Ik denk dat het Europees Parlement heeft aangetoond zijn mannetje te staan. Vandaag stemmen we in met het plafond van 25 miljard euro om de verordening uit 2002 op verantwoorde wijze te amenderen, daar we weten onder welke voorwaarden de onderhandelingen met de Raad plaatsvinden, maar uiteraard staan we open, helaas, voor andere scenario's.

Met mijn tweede opmerking wil ik u erop wijzen dat voor ons een van de lessen uit deze fase van de Europese eenwording is dat elke lidstaat, al dan niet behorend tot de eurozone, voor solidariteit en beraad in de eerste plaats bij de Europese Unie moet aankloppen. Ik hoop dat dit nu voor ieder van ons, voor de instellingen en voor de lidstaten duidelijk is.

Mijn derde opmerking is dat ik blij ben dat de Commissie toezegt zowel onze Commissie economische en monetaire zaken als de groep van de heer De Larosière deelgenoot te maken van de lessen, eventueel na deze eerst te hebben bestudeerd, die uit de in Hongarije ontstane situatie kunnen worden getrokken.

Mijn laatste opmerking is om samen met u vast te stellen dat iedereen dacht dat er bij deze crisis twee kanalen zouden zijn om de crisis te verspreiden: de complexe financiële markten enerzijds en de reële economie anderzijds.

In feite zien we nu dat er een derde transmissiekanaal is, namelijk de kapitaalbewegingen die op zelfs eenvoudiger en transparanter financiële markten kunnen plaatsvinden. Daarom is het onderlinge verband tussen de reële economie en de financiële markten, waarvan we mijns inziens nog niet de volle maat hebben genomen, zo belangrijk. Helaas ontdekken we elke dag meer over deze samenhang, die ons noopt flexibiliteit en collectieve intelligentie aan de dag te leggen om passende oplossingen te vinden.

Het Parlement heeft naar mijn idee eens te meer aangetoond te kunnen en willen bijdragen aan het vinden van geschikte oplossingen voor elk nieuw aspect van de crisis, in de hoop dat we er uiteindelijk ook achter zullen komen wat onze economie nodig heeft om de uitdagingen in deze bijzonder moeilijke tijden het hoofd te bieden.

De Voorzitter. – De gecombineerde behandeling is gesloten.

De stemming vindt donderdag 20 november 2008 plaats.

16. Ingekomen stukken: zie notulen

17. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

---

18. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 22.50 uur gesloten)